Horia Sima

Guvernul National

Român

de la Viena

Horia Sima

1906-1993

Guvernul de la Viena: expresia întregului neam românesc

Digul de împotrivire si protest ridicat de guvernul de la Viena contra aliantei cu Moscova si-a gasit confirmarea în câtiva ani pe aria întregului românism.

Anticomunismul legionar s-a transformat într-o certitudine nationala. Adeziunea întregului neam românesc s-a verificat atât în tara cât si peste hotare. În tara tot mai numerosi Români si-au luat riscul de a apuca pe calea muntilor pentru a se alatura acelora care, din toamna anului 1944, au creat cuiburi de rezistenta în paduri si locuri greu de strabatut. Partidele, care au deschis granitele tarii invaziei sovietice, s-au convins si ele târziu de tot de nenorocirea ce s-a abatut asupra tarii si au cautat sa formeze un front comun cu legionarii. În exil, tot mai multi refugiati din tara si-au cautat scaparea în Occident, trecând prin primejdii de moarte pentru a ajunge în lumea libera.

Dar acest drum a fost descoperit mult mai înainte de 1948 de catre guvernul de la Viena, care a avertizat natia asupra consecintelor catastrofale ale aliantei cu Rusia, evocând spiritul testamentar al Capitanului. Acest guvern nu a facut numai retorica, ci s-a opus cu armele contra dominatiei comuniste din România, luptând alaturi de armata germana sau varsându-si sângele pe crestele muntilor.

Cei ce s-au refugiat în Occident, dupa 1948, între care multi militari si membri ai vechilor partide, au adoptat în realitate punctul de vedere al guvernului national român de la Viena. Numai acest guvern a prevazut nenorocirea ce se va abate asupra poporului nostru si a creat cea dintâi transee de rezistenta contra cotropitorului, atât în tara cât si peste hotare. În concluzie, singura pozitie care a rezistat la toate intemperiile politice, în confruntarea dintre poporul român si bolsevism, a fost cea reprezentata de guvernul de la Viena.

CUPRINSUL

INTRODUCERE

Cu acest volum închei seria amintirilor mele din perioada colaborarii Miscarii Legionare cu Puterile Axei.

Volumele anterioare de amintiri au fost urmatoarele:

I. *Sfârsitul unei domnii sângeroase*

II. *Era Libertatii, vol.I*

III. *Era Libertatii, vol.II*

IV. *Prizonieri ai Puterilor Axei*

Dupa finalul celui de-al doilea razboi mondial începe perioada europeana a Miscarii

Legionare. Legionarii ramasi în strainatate nu se puteau întoarce în tara din cauza regimului comunist. Siliti de aceasta împrejurare, s-au risipit în lumea libera, unii întemeindu-si rosturi statornice de viata iar altii, cei mai multi, continuând, paralel, sa raspândeasca crezul legionar. Exilul legionar s-a manifestat cu o vigoare neobisnuita în domeniul ziaristicii si al scrierilor. Activitatea legionara, întrerupta în tara din cauza persecutiilor, a iesit la lumina în tarile occidentale, continuând opera marilor nostri înaintasi. Nimic nu s-a pierdut din scrierile antecesorilor nostri si au aparut alte lucrari de valoare care au contribuit la cunoasterea si propagarea doctrinei legionare.

Tin sa adaug ca problema guvernului de la Viena a mai fost tratata cu multa competenta de d-l Faust Bradescu într-o lucrare intitulata cu acelasi nume si aparuta la Editura *Carpatii*, în 1989. Faust Bradescu s-a interesat precumpanitor de aspectele politice, diplomatice si doctrinare ale aparitiei acestui guvern. Expunerea lui este fara egal. De o claritate desavârsita si de o argumentatie impecabila.

Eu m-am ocupat cu precadere de framântarile prin care a trecut acest guvern pâna s-a închegat într-o formatie politica si juridica, de lupta în care s-a angajat cu inamicul si de toate acele eforturi zilnice, indispensabile pentru a-l mentine la un înalt nivel combativ. Cele doua lucrari se completeaza formând un tot organic si oferind cititorului o vedere de ansamblu asupra originilor activitatii acestui guvern.

Fie ca lectura acestui volum sa serveasca la cunoasterea istoriei contemporane a poporului român în adevarata ei înfatisare, fara acele falsificari si deformari cu care s-au îndeletnicit asupritorii nostri.

HORIA SIMA

Madrid, Bunavestire 1993

I. DE LA SÂRMELE GHIMPATE ÎN VÂRTEJUL RAZBOIULUI

Legionarii din lagare, între care ma numaram si eu, duceau o viata pasnica în cazematele pazite de soldati si retele ghimpate. Zilele se scurgeau monoton, întrerupte doar de lectura cartilor. Si deodata, ca un fulger, le ajunge la urechi stirea rasturnarii din România. Nu le venea sa creada. A doua zi are loc bombardamentul lagarului Buchenwald. Bombele cazute i-au trezit la realitate. De acum viata lor nu se va scurge la adapost de primejdii, ca mai înainte. Razboiul se apropie si de usa lor ferecata.

Sederea lor în lagar, dupa schimbarea din România, le-a schimbat si destinul. De acum Înainte viata le va fi solicitata de necesitatile razboiului si vor trebui sa intre si ei în vârtejul ostilitatilor.

O brusca schimbare în existenta lor. Din internati într-un lagar de concentrare au devenit un manunchi de luptatori în razboiul contra Uniunii Sovietice.

1. ÎNTÂLNIREA CU CAMARAZII

Cartea mea anterioara de amintiri, *Prizonieri ai Puterilor Axei,* se sfârseste cu întoarcerea mea la Viena, dupa scurtul popas de la Budapesta. Cu o masina condusa de un ofiter SS, pe nume Manteuffel, m-am întors la Viena, unde am descins la Hotel

Imperial.

Directia Hotelului mi-a pus la dispozitie un mic apartament, format dintr-un dormitor, un antreu si o camera de baie. Masa o luam la restaurantul hotelului, pe baza unor cartele pe care le-am primit chiar din prima zi. Mi-am dat seama îndata ca întoarcerea mea la Viena se datoreaza faptului ca planul initial al guvernului german de a ma instala la Arad si a forma aici guvernul national cazuse din cauza înaintarii vertiginoase a diviziilor sovietice, sprijinite de armata româna. În fata lor, Germanii nu puteau opune nici o rezistenta pe linia Carpatilor, atât de propice pentru a opri înaintarea tancurilor sovietice, din lipsa oricarei rezerve în spatiul transilvan.

Cel dintâi act pe care l-am savârsit la Viena a fost sa convoc pe legionarii iesiti de câteva zile din lagar, si care acum locuiau la hotelurile din Mariahilferstrasse si Palace, la o întrunire în sala cinematografului Porhaus, la 30 August 1944. Adunarea s-a tinut cu sprijinul si sub auspiciile Ministerului de Externe German, la orele doua dupa masa. Au asistat la sedinta Dr. Mathäa, din partea Externelor, si Lt. Goetz, din partea SS, însarcinati si cu misiunea sa ia pulsul adunarii la care participau legionari abia eliberati din lagare.

Într-o cuvântare improvizata, am expus camarazilor situatia în care se gaseste tara dupa 23 August si raspunderile ce ne incumba dupa schimbarea de front a României si ocuparea tarii de armatele sovietice. Referitor la internarea noastra în lagar, am rostit doar câteva cuvinte, aratând ca este o chestiune depasita de evenimente, acuma când tara noastra suporta orori de nedescris din partea cotropitorilor din Rasarit. Datoria noastra acum nu este de a comenta trecutul, ci sa cercetam ce putem face, ce ajutor putem da armatei germane ca sa alunge hoardele bolsevice de pe teritoriul României.

Partea principala a cuvântarii mele a fost închinata luptei în care trebuie sa ne angajam acum, pentru a onora încrederea pe care si-a pus-o Führerul în noi si pentru a salva neamul din robia ce-l ameninta. Am înfierat actul de la 23 August, atât pentru tradarea savârsita contra aliatului german cât si pentru groaznicele urmari ce le va avea pentru soarta poporului nostru. N-am intrat în amanuntele planului de actiune, deoarece nu le cunosteam nici eu în acel moment, totul depinzând de mijloacele ce ni le va pune la dispozitie Reichul german.

Am încheiat cuvântarea mea cu un vibrant apel la spiritul de eroism al legionarilor, amintindu-le de trecutul lor glorios si de îndatorirea noastra ca, în acest ceas greu prin care trece natia, sa ne aratam vrednici de învatatura si jertfa Capitanului.

Dintre cele câteva sute de legionari care au participat la aceasta manifestatie au lipsit cei din grupul dizident, cu exceptia câtorva, care au venit sa auda ce spun eu. N-am atins nici cu o vorba situatia lor si n-am facut nici o aluzie la ruptura din lagar. Pentru mine, toti erau legionari si i-as fi tratat cu aceeasi dragoste si pe ei, în acel moment de destin pentru neamul nostru, când ne asteptau mari încercari si primejdii.

2. CADRUL EXTERN

Din momentul stabilirii mele la Viena, relatiile cu guvernul german au intrat într-o noua faza. Cum era si firesc, legatura directa cu Cartierul General al Führerului din Prusia s-a

întrerupt si am fost luati în primire de organele intermediare, de acele *Stelle*, care corespundeau diverselor organe centrale, de care depindeam pentru îndeplinirea activitatii noastre.

Primele mele relatii la Viena, dupa revenirea de la Budapesta, apartineau corpului ofiteresc din SS. Am facut atunci cunostinta cu locotenentul Goetz, un tânar extrem de binevoitor si dispus sa ne ajute cu tot ce putea prin interventiile lui pe la diferite autoritati. Notez ca, din primul moment, ne-am manifestat ca **guvern national,** desi oficial acesta nu luase înca fiinta. Eu am cerut, de la primele convorbiri oficiale, sa se întârzie cu proclamarea lui efectiva, pâna ce voi strânge la Viena toate personalitatile componente ale echipei de guvernare. Bulgarii au procedat altfel. Din primele zile ale aparitiei lor la Viena s-au constituit în guvern national, sub presedintia lui Tzankoff.

Mai târziu, echipa Goetz, care se îngrijea de noi si pastra legatura cu Statul Major al lui Himmler, s-a completat cu elemente de grad superior, care si-au stabilit resedinta tot la Hotel Imperial. Conducerea suprema o luase acuma Tzeischka, ce detinea un rang înalt în ierarhia SS. Alaturi de el au aparut doi compatrioti de-ai nostri din Ardeal, care apartineau sectiunii externe a lui SD. Erau camarazii Auner si Mathias Liebhart, cunoscuti de mine din tara; ei au reusit sa scape prin fuga si, dupa nenumarate peripetii, sa ajunga la Viena.

Cea dintâi aparitie oficiala a guvernului de la Viena, desi înca neconstituit, a fost la Radio Donau. Directorul acestui post, Schaub, era înalt functionar la Ministerul de Externe German. El ne-a primit la Viena, când am descins din avionul Führerului. Cum anuntarea existentei unui guvern national la Viena era de importanta capitala pentru eficacitatea propagandei noastre în tara, în câteva zile s-a rezolvat chestiunea emisiunii românesti de la Radio Donau. Schaub a trecut în sarcina noastra raspunderile acestei emisiuni si repede am constituit echipa care sa faca programele si sa le transmita spre tara. Trecerea emisiunii românesti de la Radio Donau sub controlul nostru a fost primul act prin care guvernul german ne-a recunoscut identitatea politica.

Ajutorul principal al lui Schaub la Radio Donau si apoi în relatiile cu guvernul român si cu alte formatiuni de exilati a fost Dr. Mathiä, tot compatriot din Transilvania, un om de o aleasa cultura si extrem de corect în relatiile cu noi. Dr. Mathiä era aproape zilnic cu noi la Imperial, facând legatura permanenta cu superiorul lui, Schaub, si, prin acesta, cu Ribbentrop. El ne-a facut cunostinta cu celelalte personalitati diplomatice de la Viena, care îndeplineau diverse misiuni pe lânga organizatiile politice ale refugiatilor din tarile cazute sub robia comunista. Tot Dr. Mathiä ne-a procurat si sala unde am tinut întrunirea cu legionarii care s-a terminat cu intonarea vibranta a imnului *Sfânta Tinerete Legionara* si a lui *Horst Wessel Lied.*

Cam la doua saptamâni de la instalarea noastra la Hotel Imperial, am avut surpriza si bucuria sa revad pe Profesorul Ernst Gamillscheg, Directorul Institutului German din Bucuresti, pe care-l cunoscusem în timpul guvernarii noastre. Locuia în acelasi hotel si mi-a comunicat ca este însarcinat de Ribbentrop sa ne asiste în relatiile noastre cu acest Minister. Gamillscheg era profesor de filologie romanica, vorbea perfect româneste, încât orice dorinta a noastra o putea traduce imediat si transmite fara întârziere forurilor competente. Profesorul n-a fost numai un functionar constiincios, ci si un om

de suflet. Ca Director al Institutului German din Bucuresti, si-a dat seama de atmosfera tulbure ce domnea în jurul Maresalului Antonescu si a facut rapoartele cuvenite, prevazând catastrofa din România. Dar avertismentele sale nu au fost luate în consideratie, ca atâtea altele, venite din alte parti. A avut norocul sa fie surprins de evenimente pe pamânt german, încât n-a împartasit tragica soarta a celorlalti functionari ai Legatiei germane de la Bucuresti de a fi arestati de trupe românesti si predati apoi Rusilor.

Profesorul Ernst Gamillscheg a fost îngerul pazitor al guvernului de la Viena. A sustinut întotdeauna demersurile noastre pe lânga instantele germane nu numai cu o corectitudine exemplara, dar si cu o convingere nezdruncinata. Traducerea în germana a memoriilor destinate Ministerului de Externe nu numai ca era impecabila, dar Profesorul mai adauga si comentariile lui, facând anumite recomandatii favorabile noua.

Relatiile noastre cu guvernul german n-au fost lipsite de dificultati. Eu îmi imaginam ca dupa întrevederile avute la Cartierul General al Führerului, ma voi bucura de sprijinul Externelor fara nici o rezerva, în greaua sarcina ce mi-am asumat-o ca, dupa dezastrul din tara, sa creez un nou front de lupta. Dar n-a fost asa. Am trecut prin momente grele. Ernst Gamillscheg suferea cu noi când vedea cum suntem tratati de anumite autoritati germane si câta nedreptate ni se facea, tocmai când era mai multa nevoie de întelegerea lor. Fara de el, fara de interventia lui permanenta, pentru a risipi nedumeriri si intrigi, nu stiu ce am fi facut. Îi port recunostinta nemarginita acestui mare savant si patriot neprihanit, care a iubit poporul român, iar pe noi, ultimii aliati ai Reichului, ne-a ocrotit si asistat pâna în zilele turburi ale capitularii Germaniei.

Pe la începutul lui Octombrie, îsi face aparitia la Imperial un nou personaj de la Ministerul de Externe German. Era Gesandte Dr. Günther Altenburg. Era un barbat impunator. Desi mai în vârsta decât noi, arata totusi înca tânar. Totdeauna surâzator si amabil. De o rara inteligenta si extrem de atent în relatiile cu noi. Dupa ce l-am cunoscut mai bine, îmi ziceam cu amaraciune: ce pacat ca un diplomat de talia lui Altenburg, cu tactul si manierele lui, nu a fost trimis la Bucuresti, în locul lui Killinger, care era în fond o minte marginita, nepricepând nimic din situatia interna a României. Cine stie daca nu ar fi schimbat destinul tarii noastre.

Dr. Günther Altenburg a fost trimis de Ribbentrop la Viena ca sa reprezinte guvernul german pe lânga guvernul bulgar, constituit înca din primele zile ale lunii Septembrie de Profesorul Tzancoff. Sub presedintia acestuia, a intrat în guvernul bulgar si un bun prieten al Miscarii Legionare, Colonelul Kantardjieff, seful unui partid national din Bulgaria. Altenburg a fost însarcinat sa reprezinte guvernul german si pe lânga guvernul national român, a carui constituire fusese doar amânata din propria mea dorinta. Guvernul bulgar nu avea nici el mai mult de patru personalitati componente. Chestiunea constituirii guvernului national român era pentru mine exclusiv o formalitate, care întârzia din motive tehnice: cei destinati sa faca parte din guvern erau împrastiati si îi asteptam sa se întoarca la Viena, pentru a proceda la întocmirea lui.

Dr. Günther Altenburg întelegea perfect situatia noastra speciala. Am fost ridicati, saltati peste noapte din lagare, pentru a deveni aliati ai Reichului, într-un moment de restriste al existentei lui. Era înzestrat cu un simt politic remarcabil, cautând sa elimine

orice frictiuni ce s-ar fi ivit între noi si diversele oficine de la Ministerul de Externe. În aceasta privinta se putea asemana cu Gamillscheg. Fara a iesi din cadrul consemnelor primite, cauta sa le dea nuanta cuvenita, pentru a nu rani sensibilitatea noastra. As putea spune ca am gasit în Altenburg un al doilea protector al Legiunii.

3. ECHIPA DE LA RADIO DONAU

Dupa cum am scris mai înainte, emisiunea româneasca de la Radio Donau ni s-a pus la dispozitie din primele zile ale asezarii noastre la Viena. Îndata ce am ajuns eu aici si m-am întâlnit cu camarazii veniti de la Buchenwald, primul meu act administrativ a fost sa aleg dintre ei echipa care sa-si asume raspunderea acestei emisiuni.

N-am avut nici o problema, caci aveam în mijlocul nostru un manunchi de straluciti oameni de cultura, cunoscuti înca din tara. Seful emisiunii era Crisu Axente, Doctor în Drept de la Paris, ajutat de Paul Costin Deleanu, doctrinar si director de revista, si de renumitul poet Horia Stamatu.

Am stabilit un program de lucru. Din când în când ma întâlneam cu ei pentru a le indica ce teme sa trateze cu precadere. Dar nu era nevoie de interventia mea, caci ei însisi, prin pregatirea lor si prin simtul lor politic, se orientau fara gres în trierea informatiilor si alegerea subiectelor de tratat. Emisiunea româneasca de la Radio Donau era ascultata cu mult interes în tara, provocând puternice reactii contra navalitorului din rasarit.

Germanii erau si ei extrem de multumiti de modul cum functiona emisiunea româneasca. N-am primit din partea responsabililor de la Radio Donau vreo reclamatie sau chiar o simpla observatie vreodata. Colaborarea româno-germana, cel putin în domeniul undelor, mergea impecabil. Echipa româneasca de la Radio Donau a întrecut toate asteptarile, ramânând un model de colaborare leala si rodnica în slujba cauzei pe care o aparam în comun cu Germanii.

Radio Donau avea o sucursala la Bratislava. În cadrul acestui post exista si o emisiune româneasca. Am fost invitati de Doctor Mathiä ca sa luam în primire si aceasta emisiune. L-am trimis la Bratislava pe Casapu-Coterlan, un legionar din Banat, licentiat în istorie, care s-a achitat în mod constiincios de aceasta misiune.

Înainte ca echipa Crisu Axente sa ia în primire emisiunea româneasca de la Radio Donau, am rugat pe doi legionari din grupa dizidenta sa se ocupe ei de difuzarea stirilor spre tara. Erau camarazii Adrian Bratianu si Nicolae Smarandescu, specialisti în materie, fiind angajati de multa vreme la Radio Berlin, emisiunea româneasca. Dar, dupa câteva zile, s-au retras, refuzând sa mai colaboreze, sub influenta lui Papanace, care începuse din primele zile actiunea de subminare a guvernului de la Viena, în curs de formare.

4. VAD PE GENERALUL BERGER

Generalul Berger din SS era mâna dreapta a lui Himmler. Avea sub comanda toate sectiunile din vastul angrenaj politienesc al Reichsführerului. Fata lui se casatorise cu Andreas Schmidt si asa se explica înaintarea fulminanta a acestuia la rangul de sef al gruparii Volksdeutsche din România.

L-am întâlnit pe Generalul Berger în cursul calatoriei mele la Rastenburg. Ne-am salutat cordial, stiindu-l un prieten al Legiunii.

La 5 Septembrie 1944, primesc o invitatie de la Generalul Berger ca sa-i fac o vizita la Bratislava, unde se gasea pe atunci în interes de serviciu. Am plecat cu masina locotenentului Goetz de la Viena la Bratislava, care m-a condus până la biroul lui Berger. Am avut cu el o întrevedere afectuoasa, având ca tema principala neîntelegerile dintre Reich si Miscare. Si-a exprimat regretul ca nu a putut sa-si impuna punctul lui de vedere în politica externa a Germaniei. Mi-a explicat cu amaraciune ca el a sustinut permanent teza ca Germania sa strânga relatiile cu toate miscarile nationaliste din Europa si sa se sprijine precumpanitor pe ele în apararea continentului nostru.

Si acuma rezultatele se vad, a dat din cap cu tristete, cum s-a sfârsit si alianta germana cu România.

5. HITLER ÎMI CERE UN LUCRU IMPOSIBIL

Abia instalat la Viena, si primesc o scrisoare de la Hitler, semnata de el – singura legatura ce-am avut-o cu Führerul -, prin care îmi cerea sa recrutez din Transilvania contingente de voluntari cu care sa astup pasurile Carpatilor contra iminentei invazii sovietice. Era la începutul lui Septembrie.

Am ramas uluit de aceasta cerere. Bucuros l-as fi ajutat pe Führer, mai ales ca era în joc si soarta unei provincii românesti, dar nu vedeam nici o posibilitate de a împlini ceva eficace în directia indicata de Hitler. Cum sa mobilizez fortele de lupta pe crestele Carpatilor? Pentru reusita planului ar fi trebuit sa fiu eu prezent pe teren, eu sau camarazii mei. Prin proclamatii nu se putea rezolva nimic. Ar fi trebuit ca eu sa ma pot deplasa în libertate din Banat si până la Brasov. Sa vorbesc cu oamenii, sa-i îndrum, sa-i înarmez si sa-i concentrez în punctele critice ale frontului. Dar pentru realizarea acestei operatii de anvergura, aveam nevoie de un teritoriu de mobilizare, aparat si pazit de o alta forta, până ce voi putea urni masele de oameni spre vârfurile Carpatilor. Ori, la data la care am fost solicitat de Hitler, diviziile sovietice se pusesera deja în mars pe vaile care duceau spre trecatorile Carpatilor. Ar fi fost necesar ca trupele germane sa astupe aceste trecatori, până ce Miscarea ar putea mobiliza fortele suplimentare. Dar trupe germane de rezerva nu existau în Transilvania, afara de mici contingente în retragere. Un vid militar imens se întindea de-a lungul Carpatilor Meridionali.

Cântarind bine situatia, i-am raspuns Führerului, pe acelasi canal pe care îmi venise scrisoarea, ca nu pot sa ma angajez în aceasta operatie, pentru motivul ca îmi lipseste un teritoriu de mobilizare. Daca diviziile germane ar putea tine în loc inamicul, până când as putea sa concentrez rezervele din aceasta provincie, s-ar putea pasi la aplicarea acestui plan.

Pentru a-mi arata totusi lealitatea fata de Reichul german, în acest ceas greu al istoriei lui, i-am propus lui Hitler o alternativa politica. Sunt gata sa trimit în România pe cel mai bun om de care dispun, Constantin Stoicanescu, cu o misiune fundamental diferita. Nu sa mobilizeze oameni, nu sa întreprinda vreo actiune militara, ci, dimpotriva, sa încerce o rasturnare din interior a actualului regim. I-am propus un 23 August invers, care sa se realizeze în favoarea Germaniei si a poporului român. Sunt convins ca acest

plan ar reusi din cauza ororilor pe care le savârsesc Rusii pe unde trec si care au îngrozit populatia. Aceasta stare de spirit, folosita cu tact si îndemânare, poate duce la o captare a fortelor militare românesti în favoarea vechiului aliat. Printr-o rasturnare din interior, armatele rusesti ar fi prinse între frontul german si rebeliunea militara din România si ar fi nimicite.

Alternativa politica i-a surâs Führerului. Imediat a dat ordin ca Stoicanescu sa fie expediat în zona frontului, de unde sa se strecoare în România. Decizia lui Hitler s-a executat cu o iuteala fulgeratoare. Nici n-am avut timp sa schimb doua vorbe cu Stoicanescu. A plecat fara sa ne mai vedem si fara sa am prilejul sa-i expun în amanunt misiunea lui. Si totusi Stoicanescu, ajuns în tara, a actionat exact în sensul vederilor mele si era pe punctul sa realizeze planul propus lui Hitler.

Îmbracat în uniforma germana, Stoicanescu a fost transportat în zona frontului pâna la Târgu-Mures, care se gasea înca sub ocupatia germana. Când orasul a fost evacuat de nemti, Stoicanescu s-a ascuns pe la niste rude si apoi s-a strecurat la Bucuresti. Stoicanescu a fost cel dintâi legionar din Germania care a calcat pe pamântul tarii.

6. O SCRISOARE DE LA RIBBENTROP

La 3 Septembrie 1944, asadar cam în acelasi timp cu primirea mesajului de la Hitler, Schaub, Directorul de la Radio Donau, mi-a înmânat o scrisoare din partea lui Ribbentrop, spunându-mi cu bucurie ca este o plenipotenta în alb, prin care Ministerul de Externe al Germaniei îmi acorda întreaga lui încredere si întregul lui sprijin pentru a proceda fara întârziere la constituirea guvernului national-român de la Viena. În scrisoare, Ribbentrop se afirma ca era de acord cu punctul meu de vedere pe care i l-am expus în întrevederea de la Rastenburg, ca din acest guvern sa faca parte precumpanitor personalitati legionare, ca un fel de nucleu central, care ar putea fi completat si cu alti români din diaspora, dispusi la o colaborare leala cu Miscarea.

Aceasta scrisoare mi-a întarit convingerea ca nu am nici un interes sa grabesc formarea guvernului national de la Viena, când sunt atât de puternic sprijinit de la Cartierul General al Führerului. Fara îndoiala ca Ribbentrop nu mi-ar fi adresat acest mesaj de încurajare fara a se fi consultat cu Hitler.

Mai târziu mi-am dat seama ca am facut o greseala sa nu procedez imediat la formarea guvernului de la Viena, asa cum au facut Bulgarii. Intrigi venite mai târziu de la nemultumitii din mijlocul nostru si din anumite cercuri germane ostile Miscarii Legionare mi-au creat dificultati atunci când am considerat momentul oportun ca sa constitui acest guvern. Aceasta scrisoare, ma gândeam pe atunci, ma punea la adapost de orice surprize si îmi acorda ragazul necesar ca sa ma ocup de treburile cele mai importante si anume acelea care priveau apararea comuna germano-româna contra invaziei sovietice. Formarea guvernului mai putea întârzia, considerându-l un act virtual achizitionat.

7. O EXPEDITIE ÎN ARDEALUL OCUPAT

Tot în primele zile ale lunii Septembrie, am pregatit o echipa de legionari care sa treaca prin Ungaria în Ardealul ocupat si sa cerceteze starile existente acolo. Le-am fixat

urmatoarele obiective:

1. Sa afle daca s-au refugiat români din tara libera si care ar trebui îndrumati spre Viena.

2. Sa stabileasca contacte cu Ardealul liber, pentru a descoperi daca nu s-ar gasi unitati militare în acest spatiu dispuse sa treaca de partea guvernului national.

3. Sa încerce eliberarea legionarilor din închisoarea Aiud si alte închisori.

4. De a determina pe cât mai multi intelectuali români, în special oameni de cultura, sa nu ramâna sub Rusi, ci sa se retraga spre Apus.

Punctul extrem al înaintarii lor în Ardealul ocupat era orasul Târgu Mures. În nici un caz sa nu patrunda în Ardealul liber. Daca orasul Târgu Mures este amenintat de diviziile sovietice, ei sa se retraga spre Cluj si apoi sa se întoarca la Viena.

Am ales ca sef al acestei echipe pe Vasile Iasinschi, pentru ca vorbea bine nemteste si se putea întelege cu însotitorii lor germani. Echipa a fost formata din cele mai bune elemente ce le aveam la Viena. Li s-au procurat uniforme militare si documentatia corespunzatoare ca apartin armatei germane. Ungurii nu se puteau lega de ei, având respect fata de uniforma germana. Au fost pilotati dintr-o localitate în alta de ofiteri germani. Când ajungeau într-o localitate, erau predati comenduirii locale a pietei, care se îngrijea de încartiruirea si hrana lor.

Echipa legionara a ajuns pâna la Târgu Mures. Aici au avut bucuria sa se întâlneasca cu Constantin Stoicanescu, plecat ceva mai înainte si care astepta momentul prielnic sa se strecoare în tara. Tot acolo au dat de Nicu Iancu si de alti legionari care au trecut muntii si s-au concentrat aici, în vederea evacuarii la Viena. Nicu Iancu se retrasese de la Sibiu cu un detasament motorizat german, pentru a nu fi capturat de trupele sovietice, care înaintau vertiginos spre crestele Carpatilor.

Echipa condusa de Vasile Iasinschi n-a zabovit mai mult de 24 ore la Târgu Mures facând calea întoarsa spre nord, din cauza vestilor rele de pe front.

Târgu Mures a fost evacuat de germani si de ultimii refugiati la 11 Septembrie, cum relateaza Nicu Iancu. Pe la mijlocul lunii Septembrie, echipa legionara, în frunte cu Iasinschi, a revenit la Viena. Cazuse unul din echipa, Mihail Tase, fostul sef al organizatiei de Prahova. Mergând pe drum, undeva într-o localitate aproape de Tisa, a vazut la marginea santului o grenada. Aplecându-se sa o ridice, pentru a o azvârli mai departe, pentru a nu calca cineva pe ea, nu se stie cum a prins-o în mâini ca, în acel moment, grenada a facut explozie, omorându-l sub ploaia de schije.

8. REORGANIZAREA MISCARII

Cum era si firesc, una din primele mele griji, dupa stabilirea la Viena, a fost sa procedez la reorganizarea Miscarii, dupa cum reclamau noile împrejurari.

În locul Secretarului General al Miscarii, Nicolae Petrascu, ce si-a pastrat acest titlu în exil si a condus grupul de la Rostock, l-am însarcinat pe Comandantul Bunei Vestiri, Corneliu Georgescu, sa preia aceasta functiune. Alaturi de el si în imediata subordine,

am creat o noua functiune, aceea de Vice-Secretar General al Miscarii, pe care am încredintat-o Comandantului Legionar Iosif Dumitru, omul care a salvat, cu fermitatea si priceperea lui, unitatea grupului legionar de la Buchenwald. Dupa formarea guvernului national, Secretariatul General era condus de fapt de Dr. Iosif Dumitru, deoarece Corneliu Georgescu luase în primire postul de Ministru de Finante.

Ca sef al cancelariei si ajutor al lui Iosif Dumitru, figura Doctor Ion Fleseru, fost prefect al judetului Sibiu. În modul acesta, Secretariatul General al Miscarii era reprezentat de o echipa de personalitati care impunea respect atât legionarilor cât si oficialitatilor germane cu care avea legatura.

Am mai avut satisfactia sa primim din partea autoritatilor germane vieneze, la indicatia Ministerului de Externe, un apartament pentru birourile Miscarii în faimosul Palat Lobkowitz. Tot acolo ni s-a pus la dispozitie o sala mare pentru reuniuni si festivitati.

Când am facut întâia vizita la Secretariatul General al Miscarii, am ramas înmarmurit de ce-am vazut acolo. Camere cu ferestre înalte, împodobite în interior în stilul vechii Viene, cu o mobila pretioasa din alte vremuri, fotolii, mese si birouri. În aceasta cladire monumentala în stil baroc si-a început activitatea Secretariatul General al Miscarii.

9. APARITIA PREOTULUI PALAGHITA

Preotul Palaghita se refugiase la Berlin în primul exil din Germania, în vara anului 1940. La început s-a atasat grupului Papanace, care ducea campanie pe atunci împotriva mea pe motivul ca as fi tradat Miscarea, trecând de partea Regelui Carol. Mai târziu, începând din luna August, Preotul Palaghita si-a revizuit pozitia, alipindu-se grupului de legionari ce mi-au ramas credinciosi.

În cursul guvernarii legionare, a fost numit Inspector General la Ministerul Cultelor de catre Profesorul Traian Braileanu, titularul acestui Minister. Mi-a creat în perioada aceasta oarecari dificultati, punându-ma în conflict cu înalta ierarhie a Bisericii Ortodoxe.

Dupa lovitura de Stat a Generalului Antonescu, din 21-23 Ianuarie 1941, Preotul Palaghita a ajuns în nu stiu ce împrejurari în închisoarea Aiud. Presupuneam ca, fiind prins de actul de la 23 August la Aiud, a împartasit soarta tuturor legionarilor din aceasta închisoare, fiind predat de noul regim justitiei comuniste, si deodata Preotul Palaghita apare teafar si sanatos la Viena.

Dupa spusele lui, n-a stat pâna în momentul capitularii la Aiud. Din nu stiu ce motive, a fost transferat la închisoarea Suceava, care avea o faima sinistra, fiind socotita una din cele mai grele închisori din tara. Când s-a rupt frontul la 23 August, si trupele germane s-au retras peste munti în Transilvania, comandantul unei unitati germane în retragere prin Suceava, a aflat ca în închisoarea de aici s-ar gasi detinuti legionari. La ordinul lui, soldatii germani au patruns în închisoare si au eliberat pe toti detinutii. Preotul Palaghita a fost luat chiar de trupele germane în retragere, trecut în Ardeal, si a fost îndrumat apoi la Târgu Mures, unde se formase un centru românesc pentru refugiati.

M-am bucurat nespus de mult de sosirea Preotului Palaghita la Viena. Orice legionar

salvat din tara era pentru guvernul de la Viena de un ajutor nepretuit. L-am primit cu toata dragostea, nu numai pentru suferintele ce le-a îndurat în închisoare, dar si pentru serviciile ce le putea aduce în organizarea activitatilor noastre guvernamentale. L-am numit seful comisiei de recrutare pentru armata nationala a refugiatilor scapati din tara si care izbutisera sa ajunga la Viena. Misiunea lui era sa vorbeasca cu elementele tinere dintre refugiati, convingându-le sa se înroleze în armata nationala. Trebuia sa fie zi de zi în contact cu noii refugiati si unde descoperea elemente apte pentru recrutare, sa le îndrume la unitatea noastra în formatie la Kirschbaum.

Considerând apoi trecutul lui legionar si gradul de Comandant Legionar ce-l primise de la Capitan, l-am cooptat în Consiliul Comandantilor Legionari, un organ creat ad-hoc, al carui rost era sa dezbata toate problemele privitoare la Miscare. Din sânul acestui Consiliu formau parte Corneliu Georgescu, Vasile Iasinschi, Dr. Iosif Dumitru, Dr. Ion Fleseru, Puiu Traian si altii. Preotul Palaghita apartinea acestui grup de comandanti legionari care se întrunea saptamânal sub conducerea mea, ocupându-se de situatia interna a Miscarii.

10. ODISEEA LUI EUGEN RATIU

Abia instalat la Hotel Imperial si unul dintre primii legionari care ma cauta este fratele meu, Eugen Ratiu. Fusese si el internat în lagarul Buchenwald si acum locuia, împreuna cu ceilalti camarazi, la Hotelul din Mariahilfstrasse. M-am bucurat vazându-l vioi si sanatos si l-am întrebat de viata din lagar. L-am omenit cu o mâncare mai buna, caci pe atunci, în primele saptamâni, primeam din partea serviciului de protocol trei cartele de alimente, în loc de una, cum avea dreptul fiecare cetatean al Reichului. Câteva zile în sir, l-am avut mereu oaspete cu mine la masa.

La scurt timp dupa întâlnirea mea cu Eugen, am primit vizita unui tânar ofiter de aviatie, care apartinea unui centru de parasutare din apropierea Vienei. Exista o scoala unde se pregateau elemente pentru a fi lansate dincolo de linia frontului, cu scopul de a culege si transmite informatii pentru aviatia germana. Elevii acestei scoli erau recrutati nu numai dintre germani, dar si dintre tineri apartinând altor nationalitati.

În cursul discutiei, ofiterul de aviatie mi-a explicat misiunea lui. Aviatia germana avea nevoie de un punct de observatie în regiunea Arad – Timisoara, de unde sa se transmita la Viena, prin TFF, ce avioane sovietice se gasesc în acest spatiu si eventualele lor zboruri. Îmi cerea un om care, dupa o instructie sumara, sa fie parasutat în aceasta regiune, cu aparatul de transmisie în spinare.

M-am gândit doar câteva minte asupra propunerii ofiterului german si i-am dat raspunsul chiar în cursul acestei prime conversatii. Era o chestiune de urgenta, cum îmi declarase ofiterul. Vertiginoasa înaintare a diviziilor sovietice dezorganizase si serviciile informative germane de pe teritoriul României.

I-am raspuns ca am un frate care cunostea regiunea, deoarece facuse scoala la Arad si, ca atare, îl cred apt sa îndeplineasca aceasta misiune. Voi vorbi cu el si îi voi da raspunsul cât de curând.

La proxima întâlnire cu Eugen Ratiu, i-am explicat acestuia convorbirea avuta cu

ofiterul de aviatie si de ce m-am gândit la el. Fara nici o sovaire, Eugen mi-a raspuns ca el este gata sa faca saltul cu parasuta în tara si sa faca acest serviciu aviatiei germane.

Când a revenit ofiterul german la Imperial, l-a gasit pe Eugen Ratiu la mine. I l-am prezentat si i-am explicat din nou ca este omul cel mai potrivit sa duca la bun sfârsit aceasta operatie.

Din aceasta zi, pe la Începutul lunii Octombrie 1944, nu l-am mai vazut pe Eugen Ratiu. Notez ca Eugen nu facuse scoala de TFF si, cum parasutarea nu putea întârzia prea mult, ofiterul german i-a pus la dispozitie un alt tânar care terminase acest curs. Cu nume conspirativ, acest tânar se chema Marinescu si doar atâta aflase Eugen ca era originar din Banatul sârbesc. Misiunea lui Eugen Ratiu era sa procure informatiile referitoare la aviatia sovietica, iar misiunea lui Marinescu era sa le transmita prin TFF la Viena.

Cum am aflat mai târziu, Ratiu si însotitorul sau Marinescu au fost luati de ofiterul german si dusi la o casa conspirativa a serviciului aerian, aflata la Viena. Dupa câteva zile de asteptare, acelasi ofiter i-a dus cu masina la un depozit al lor de echipament pentru parasutare. Aici si-au ales echipamentul de care aveau nevoie si au învatat în mod sumar utilizarea lui. N-au stat mult nici aici, caci au fost transportati într-o comuna asezata pe Valea Râului Mürz. Aici centrul aerian german avea o scoala speciala, unde se facea instructia cu arme, se realizau exercitii de parasutare si se completau cunostintele de transmisiuni.

Cei doi români au locuit la Hotelul Zur Post. Au stat aproximativ o saptamâna si în acest rastimp Eugen Ratiu a reusit sa-si însuseasca alfabetul Morse.

Dupa aceasta perioada sumara de pregatire, cei doi tineri români au revenit la Viena, unde au locuit tot într-o casa speciala a Serviciului Aerian German. Asa a trecut luna Octombrie si au intrat în Noiembrie, asteptând de la o zi la alta ziua parasutarii.

Într-o zi au fost dusi cu masina la aeroportul de la Wiener-Neustadt. Acolo au fost îmbarcati într-un avion Heinkel 111, cu tot echipajul pentru parasutare. Avionul a decolat noaptea. În drum spre România a început o ploaie torentiala. Cum parasutarea nu se putea face pe aceasta ploaie, avionul s-a îndreptat spre Budapesta, unde a aterizat. La Budapesta, au asteptat câteva zile, în speranta ca timpul se va îndrepta. Dar cum vremea rea continua, s-au reîntors la Wiener-Neustadt, asteptând ca vremea sa se schimbe.

În sfârsit, la începutul lui Decembrie, avionul a pornit din nou spre România. În afara de cei doi români, în avion mai era un musafir, o fata a carei destinatie era Iugoslavia. Dupa ce fata a fost parasutata în Iugoslavia, avionul s-a îndreptat spre Ungaria, ca apoi sa ajunga deasupra Aradului. Parasutarea a avut loc în 4-5 Decembrie 1944, la orele unu noaptea.

Apropiindu-se de Arad, pilotii avionului au socotit ca apararea antiaeriana e prea puternica deasupra orasului si au decis sa nu treaca în România, cum era planul initial, ci sa savârseasca operatia de parasutare tot pe teritoriul maghiar, la vreo 30 de km de granita. Cei doi români au coborât fara incidente de la 1.000 de metri înaltime, dar,

ajuns pe pamânt, Eugen Ratiu a constatat ca s-a razletit de camaradul lui de zbor. A strigat dupa el, a umblat împrejur câtva timp, dar n-a dat de urma lui. Atunci s-a hotarât sa plece singur spre Arad.

Ei aveau în grija doua aparate, unul pentru padure, cu baterii, si altul pentru oras. Dupa ce a îngropat echipamentul, s-a uitat la busola, care indica rasaritul, unde serpuia granita spre România.

Timpul era rece, fiind început de Decembrie. Un usor strat de zapada acoperea pamântul. Fiind pe câmp si înca întuneric, Eugen s-a bagat într-o claie de porumb, unde a asteptat sa se faca ziua. În timp ce statea în ascunzis, a auzit pasi de oameni care se duceau la lucru si vorbeau între ei ungureste.

Când s-a luminat de ziua, a pornit din nou spre rasarit. Foamea si-a astâmparat-o cu cafeaua neagra, pe care o avea într-un termos, si cu niste biscuiti. Cam pe la orele 10 a dat de o casa taraneasca singuratica. Intrând în casa, a cerut niste lapte. Taranii unguri i-au dat lapte si Eugen nu a ramas dator, platind cu pengö. La plecare li se dadusera lei, pengö, ruble si niste monede englezesti de aur. A plecat de acolo mai departe. Spre seara a dat de un alt salas, tot asa o casa singuratica si tot pe teritoriul maghiar. Taranul s-a nimerit sa fie român, i-a cerut acestuia sa-l lase sa doarma peste noapte la el. L-a primit bucuros, dându-i si de mâncare. I-a platit si acestuia ce se cuvenea. A doua zi de dimineata, la plecare, taranul îi spune:

– Domnisorule, mai stai la noi.

Dar Eugen Ratiu era grabit sa ajunga în tara, gândindu-se ca cel de la Viena astepta vesti de la el. Era 7 Decembrie.

Taranul i-a aratat lui Eugen drumul spre frontiera. Nu era mai mult de un kilometru. Când a ajuns la frontiera, a constatat ca nu era marcata decât de un sant adânc de namol si se putea trece peste o punte de scânduri. Nu era nici o paza. Trebuie adaugat ca Rusii erau deja în Ungaria, dar pe frontiera nu se vedeau soldati. Satul în care a intrat Ratiu pe teritoriul românesc se chema Tornea. Era pustiu. Nu se vedea tipenie de om. Case parasite. Din sat mergea o sosea spre Arad, dar Eugen nu s-a avântat pe drumul acesta, ci a înaintat paralel cu soseaua, la vreo 20-30 metri distanta, deoarece observase miscari de trupe rusesti si românesti înaintând în directia Ungariei.

Asa mergând, povesteste Eugen Ratiu, spre seara, a ajuns la Arad. La bariera orasului era o mare multime de oameni care se înghesuia sa intre în oras. Care era cauza înghesuielii? Se facea control de catre politie. Ratiu nu putea sa treaca prin controlul politienesc si a reusit sa se strecoare dincolo de bariera si apoi sa o ia pe strada ce ducea în oras. El avea în spate aparatul de transmisie. Nu stie precis cum s-a întâmplat, dar n-a facut nici 20 de metri pe ulita si un politist striga la alti politisti, aratându-l cu degetul:

– Asta e legionar.

Dupa toate probabilitatile, crede el, politistul ce l-a aratat cu degetul îl cunostea mai de mult, pentru ca facuse scoala la Arad si locuise în acest oras multa vreme. La strigatele primului politist, a venit un altul si a pus mâna pe el. Atunci s-a smucit si a luat-o la

fuga. Dar n-a putut face mai mult de o suta de metri, caci politistilor le-a venit în ajutor lumea de pe strada. Oamenii, alarmati de strigatele politistilor, i-au taiat calea. Au venit politistii, l-au prins de mâini si l-au dus la comisariatul din cartier, cu aparatul în spate. Comisarul a telefonat la chestura si de acolo a primit ordin ca spionul sa fie imediat dus în fata chestorului.

La chestura, Eugen Ratiu a fost îndata coborât în beci, într-o celula, iar aparatul a fost dus pe biroul chestorului. Vazând aparatul, chestorul, dându-si seama de importanta capturii, a telefonat imediat la Rusi. Dupa o prima confruntare, <<spionul>> a fost din nou coborât la beci, în asteptarea ordinelor de la comandamentul rusesc. De asta data, i-au dat si un însotitor, un politist legat de bratul lui, care a stat tot timpul în celula cu el.

A doua zi dimineata, Ratiu a fost scos din celula si dus la biroul chestorului. Aici erau adunate multe notabilitati din politie si administratie, vreo 15 persoane. Un colonel i-a spus:

– De multa vreme te cautam si acuma ne-ai cazut în mâini.

Deodata apare un maior rus. Fara multa vorba, ofiterul rus se uita la ei si apoi i se adreseaza lui Eugen, facându-i semn:

– Poidem (mergem).

A plecat cu el. Cu aceasta scena la chestura se termina faza româneasca a arestarii lui Ratiu si începe ancheta ruseasca.

A fost dus la Comandamentul rusesc al orasului, care se afla tot în Centru, nu departe de chestura. Acolo a fost interogat chiar de Comandantul Militar al Aradului. De interpret servea un ofiter evreu, care vorbea bine româneste. Întrebarea principala a fost daca bombardamentul de catre avioane germane a garii Arad, care avusese loc cu o zi înainte, a fost comandat prin aparatul cu care a zburat el. I-a raspuns ca nu crede, deoarece el n-a facut scoala TFF si ca trebuie sa astepte pe un alt român, care facuse cursurile, si caruia trebuia sa-i procure o locuinta clandestina în Arad.

L-a întrebat în continuare daca vrea sa lucreze pentru ei. I-a raspuns ca el n-a facut nici o scoala speciala de spionaj si nici nu cunoaste TFF, si a venit doar cu misiunea unica de a gasi o locuinta în oras celuilalt însotitor, de care s-a pierdut. Comandantul n-a mai insistat. Audienta se terminase. A fost scos apoi afara din birou. La poarta îl astepta un camion cu trei soldati rusi. Era si ofiterul evreu, interpretul, care s-a asezat lânga sofer. Ratiu, nelegat, a intrat în camion pazit de cei trei soldati.

Camionul a pornit spre frontul din Ungaria si s-a oprit într-o mica localitate, unde functiona un Tribunal Militar rus de contraspionaj. A fost luat în primire de catre un maior rus, care i-a luat o declaratie, referitor mai ales la datele personale. Interogatoriul a avut loc într-o casa taraneasca maghiara. A fost apoi invitat la masa, cu întreg personalul Tribunalului si cu interpretul evreu. Un taran servea masa, bucate ce avea omul în casa. Au baut si un pahar cu vin si au fumat si niste tigari. Dupa masa, a fost încartiruit provizoriu într-o mansarda a casei si, dupa câteva zile, a fost dus la închisoarea locala, o închisoare maghiara, plina acuma numai cu prizonieri de-ai

Rusilor.

Chiar în noaptea urmatoare, Ratiu a fost scos din celula si dus la ancheta. Ancheta a tinut noapte de noapte din 10 Decembrie 1944 pâna în 19 Ianuarie 1945.

La 19 Ianuarie, o noua schimbare. Toti cei din închisoare, condamnati pentru diferite fapte, au fost încarcati într-un tren cu directia România. Ratiu nu fusese condamnat în localitatea maghiara, dar intrase în lotul lor. La Ploiesti, Eugen Ratiu, împreuna cu câtiva sasi, au fost dati jos din tren si, cu un alt tren personal, transportati la Bucuresti. De la gara, cu o masina, Ratiu a fost dus singur la o casa conspirativa a Rusilor. N-a aflat în ce cartier era aceasta casa. Acolo a fost introdus într-o celula si pazit la fereastra de un câine-lup.

În aceasta casa a continuat ancheta pe baza celor declarate în Ungaria. De interpret servea un alt ofiter. Vechiul interpret, ofiterul evreu, ramasese în Ungaria. Si acesta stia bine româneste. Dupa câtva timp, a fost scos din aceasta locuinta si mutat într-o alta casa, unde, spre surprinderea lui, a gasit mai multi detinuti în aceeasi camera.

În ziua de 18 Martie 1945, Eugen Ratiu, împreuna cu câtiva din detinutii aflati aici, au fost scosi de aici si, cu o masina, transportati la un aeroport, care era în paza exclusiva a Rusilor. Acolo îi astepta un avion, în care au intrat 7-8 persoane. Destinatia Moscova.

Dupa câteva minute, spune Ratiu, am vazut si o doamna intrând în avion. Era Maria Antonescu, trista si cu obrajii cazuti. Ea a fost asezata lânga cabina pilotului, cu spatele spre noi. Erau si doua fete germane, care fusesera probabil spioane si acuma îsi luau si ele zborul spre Moscova. În spatele celor adusi împreuna cu Ratiu se mai vedea un grup de ofiteri germani în uniforme. Paza era asigurata de un ofiter si trei soldati. Ofiterul avea la el aparatul cu care venise Eugen Ratiu si într-un plic banii ce-i gasise la el, corpuri delicte ce trebuiau prezentate Tribunalului de la Moscova, în fata caruia trebuia sa se judece procesul sau si sa se pronunte sentinta.

11. SOSIREA DOAMNEI IASINSCHI SI A SOTIEI MELE LA VIENA

Dupa necazul ce l-a avut cu justitia antonesciana, sotia mea a locuit în apartamentul Doamnei Iasinschi din str. Olari. Ea s-ar fi mutat la Brad, la familia ei, daca n-ar fi existat contra ei un ordin de domiciliu fortat, emanat de la Consiliul de Razboi, la indicatia lui Antonescu. Aceasta dispozitie era fara sens. Ce putea sa întreprinda ea contra securitatii regimului? Ar fi fost bucuroasa sa-si vada de necazul ei în singuratatea de la Brad. Asa se face ca în tot cursul razboiului a fost obligata sa ramâna la Bucuresti, muncind pentru a-si câstiga existenta la un birou de import-export, condus de un camarad de-al nostru, Pruna.

Dar iata ca vin marile bombardamente asupra Capitalei din 1943-1944. În primavara acestui an, sotia mea s-a gândit sa încerce sa plece la Brad, unde era mai adapostita de teribilele bombardamente ce se dezlantuisera asupra Capitalei. Desi dispozitia de domiciliu fortat era înca în vigoare, se gândea ca Maresalul, coplesit de alte probleme, nu se va mai interesa de cazul ei, când frontul se apropia cu pasi gigantici de fruntariile tarii.

Când se zbatea coplesita de aceste nelinisti, sotia mea si-a gasit un ocrotitor nepretuit în Generalul Mitrea. Generalul s-a interesat pe la Justitia Militara, explicându-le de ce Doamna Sima vrea sa paraseasca Bucurestii. Raspunsul ce l-a primit a fost ca interdictia de a parasi Capitala nu mai e o actualitate. Generalul Mitrea cu sotia lui au avut apoi bunavointa sa o conduca cu masina lor pâna la Brad. La scurt interval a sosit la Brad si Doamna Iasinschi cu fiul ei, Dan. Astfel gospodaria lor comuna de la Bucuresti s-a refacut la Brad, în casa primitoare a Doamnei Florea, mama sotiei mele. Familia Iasinschi s-a bucurat la Brad de cele mai calde atentii, rasplatindu-le grija ce i-au purtat-o sotiei mele în timpul surghiunului antonescian.

Dar iata ca actul de la 23 August le-a rasturnat toate prevederile. Puhoiul sovietic intrase în Capitala si se îndrepta vertiginos catre pasurile Carpatilor. Daca Doamna Iasinschi nu ar fi venit la Brad, ar fi cazut victima hoardelor bolsevice. Dar, mai departe, ce se putea întâmpla cu ele? Nu erau salvate. Doar câstigasera ceva timp, în speranta unei alte iesiri. S-au iscat discutii între cele doua doamne. Sa ramâna la Brad sau sa-si caute refugiu mai departe, spre Ungaria si apoi spre Viena? Doamnele auzisera chemarea mea de la Radio Donau si înclinau sa se îndrepte într-acolo.

Atunci a avut loc un fapt militar neasteptat. Trupele maghiare, aliate cu Reichul, au ocupat orasul Arad si se pregateau sa înainteze în teritoriul României, pe Valea Muresului. Se deschisese o portita de scapare din nou. Din nou sovaieli, îndoieli, daca este bine sa paraseasca Bradul, pentru a merge spre Vest, sau a astepta rezultatul operatiilor militare. În aceste momente, un rol decisiv l-a avut Dan Iasinschi, care a insistat pe lânga mama lui si pe lânga sotia mea sa plece din Brad, cu atât mai mult cu cât trupele maghiaro-germane fusesera blocate la Arad si nu înaintau în teritoriul românesc. Poate ca ar mai fi întârziat si atunci daca nu s-ar fi produs un semnal de alarma. Autoritatile locale primisera dispozitii sa tina sub supraveghere pe Doamna Sima. Aceasta stire, primita de la prieteni apropiati, le-a determinat pe cele doua doamne sa nu mai întârzie. Cu un tren de noapte si cu multa grija sa nu fie vazute la gara, au plecat de la Brad la Arad.

A doua zi dimineata au ajuns la Arad, oras care într-adevar era ocupat de trupe maghiare. Au fost rau impresionate sa vada ca una din primele preocupari ale trupelor de ocupatie a fost sa schimbe firmele românesti ale pravaliilor cu firme scrise în limba maghiara. Odata cu familiile noastre, a parasit Bradul si un grup de legionari din aceasta localitate, în frunte cu profesorul Safta.

Întreg grupul si-a gasit repede adapost pe la diferite cunostinte si familii legionare. Sotia mea, împreuna cu Doamna Iasinschi, au fost gazduite la Profesorul-preot Berghian. Aceasta stare de asteptare si neliniste a durat aproximativ o saptamâna. În cele din urma stirile de pe front nu mai lasau nici un dubiu asupra rezultatului final al acestei batalii. Rusii, sprijiniti de români, vor ocupa întreg Ardealul. Autoritatile germane primesc ordin sa paraseasca Aradul. Luând contact cu reprezentantii germani, cele doua doamne au declarat cine sunt si îndata li s-a facut loc în ultimul tren ce parasea orasul. Odata cu ele a plecat atât Dan Iasinschi cât si întreg grupul legionar de la Brad, în numar de 12, în frunte cu Profesorul Safta.

De la Budapesta, cu un alt tren, au pornit spre Viena. La frontiera austro-maghiara toti

calatorii au fost supusi unui sever control medical, cu masuri de dezinfectare, pentru a nu introduce boli molipsitoare în Reich. La Viena, întreg grupul a fost condus de la gara într-un lagar de refugiati, pentru a lua contact cu organele guvernului national. Cel ce mi-a adus stirea de sosire a sotiei mele si a Doamnei Iasinschi, împreuna cu Dan, a fost Corneliu Georgescu. M-am dus repede cu o masina si i-am luat pe toti la Hotel Imperial. Pentru familia Iasinschi, nu am avut la îndemâna decât o camera modesta alaturi de noi. Mai târziu, din partea serviciului de protocol, a primit si familia Iasinschi o locuinta mai spatioasa.

În acel moment, Vasile Iasinschi nu se afla la Viena. Înca nu se întorsese din misiunea lui din Ungaria. Doamna Iasinschi era îngrijorata. Dar iata ca, dupa doua zile, apare si Vasile Iasinschi. Bucuria a fost mare, caci nu se vazusera de patru ani. Sa fi fost pe la jumatatea lunii Septembrie.

12. ECHIPA ANDREAS SCHMIDT – NICOLAE PETRASCU

Fiind sef al minoritatii germane din România, Andreas Schmidt nu putea lasa pe conationalii lui în voia soartei. Era o obligatie politica si morala s-a se întoarca în tara. Frontul nu s-a putut stabiliza nici pe Carpati, cum voia Hitler, lipsind efectivele militare în aceasta zona. Andreas Schmidt s-a gândit ca, cu ajutorul legionarilor, ar putea sa se produca o rasturnare interna în România, readucând-o în tabara Puterilor Axei si salvând în acelasi timp si Grupul Etnic German de la represaliile sovietice. El era de acord cu planul nostru, ca, în loc de o actiune militara contra armatei sovietice, imposibil de realizat, sa încercam un anti-23 August, o contra-lovitura, cu ajutorul fortelor politice si militare ale tarii, constiente de nenorocirea ce se va abate asupra tarii prin invazia bolsevica. Cu acest gând plecase si Stoicanescu si în acel moment se afla în tara, lucrând la realizarea acestui plan.

Andreas Schmidt cunostea conceptia mea de lupta, din raspunsul ce l-am dat Führerului. Fiind raspunzator de soarta Grupului Etnic German, voia sa participe la aceasta încercare de a provoca o reactie din interior în România, care sa determine pe Rusi sa se retraga peste Carpati. Andreas Schmidt îmi ceruse ca sa fie însotit în tara de un grup de fruntasi legionari, cu autoritate suficient de mare ca sa acopere toata aria legionara a tarii, putând sa mobilizeze efectivele necesare unei actiuni interne. În acel moment gândul meu coincidea cu dorinta lui Andreas Schmidt, dându-mi seama ca Stoicanescu, singur, oricât de stralucit si-ar îndeplini misiunea lui, nu putea în paralel sa ia contactele necesare cu legionarii din tara. Avea nevoie sa fie sprijinit de organizatia noastra si pentru realizarea acestui scop, trebuie sa se întoarca în tara alte capetenii, cu autoritate necontestata, care sa-i asigure contactul cu legionarii liberi.

Asa se face ca m-am decis, profitând de zborul ce voia sa-l întreprinda Andreas Schmidt în tara, sa-i ofer ca însotitori pe cele mai bune elemente de care dispuneam atunci la Viena. Seful acestui grup era Nicolae Petrascu, care si-a ales ca ajutor pe Nistor Chioreanu, fostul sef al Regiunii Ardealul de Sud. Tot din grupul acesta facea parte si Ilie Colhon, sef al judetului Alba, si alti fruntasi legionari, care se bucurau de o faima recunoscuta în întreaga tara. În total, 8 legionari.

Plecarea acestui grup s-a facut repede, fara nici o instructiune speciala, doar cu cunostinte sumare de parasutare. Grupul si-a luat zborul la începutul lunii Octombrie

spre România. Din cauza artileriei anti-aeriene rusesti, care i-a reperat, au fost siliti sa se îndrepte spre Iugoslavia si sa se coboare cu parasuta în Banatul sârbesc. de aici, cu mari greutati, au reusit sa treaca frontiera si sa patrunda în România, unde au început actiunea de organizare a Miscarii.

Stoicanescu dispunea acuma de un sprijin efectiv în masa poporului, prin camarazii veniti de la Viena. Acestia au luat contact imediat cu legionarii liberi si i-au îndrumat sa-si strânga rândurile si sa se pregateasca de lupta contra cotropitorului.

13. VIGUROASA INTERVENTIE A ROMÂNILOR DIN BANATUL SÂRBESC

Îndata ce s-a auzit de capitularea României, în seara de 23 August 1944, Românii din Banatul sârbesc, care pâna atunci s-au îngrijit de primirea si gazduirea legionarilor refugiati din România, alungati de teroarea antonesciana, s-au aflat în fata unei situatii cu totul neprevazute si primejdioase. Pâna acum numai partizanii lui Tito, infiltrati si în Banat, redusi la numar, le creau neliniste si teama. Cu ruperea frontului din România si iminenta penetratie a diviziilor sovietice, o noua amenintare, mult mai grava, se cernea asupra lor. Daca Timisoara va cadea în mâna bolsevicilor si soarta lor va fi pecetluita. Strânsi în chingi între partizanii lui Tito si tradarea din România, nu mai exista pentru ei nici o scapare. Aceasta era judecata fratilor Români din Banatul sârbesc.

Legionarii din aceasta provincie aveau o alta viziune a situatiei. Ei au reactionat pe linia guvernului de la Viena. Auzind apelul meu din 26 August, de la postul Radio Donau, Pavel Onciu, seful legionarilor din Banatul sârbesc, a intrat imediat în contact cu grupurile legionare din satele românesti, îndemnându-i sa-si mobilizeze efectivele pentru a participa la lupta contra invaziei comuniste. Centrul românesc cel mai important din regiune era Vârset si din aceasta localitate Onciu a trimis curieri în toate partile. Odata legaturile luate cu legionarii din Banatul sârbesc, Pavel Onciu s-a dus la Belgrad, pentru a stabili o coordonare eficace cu grupul german. În consfatuirea avuta cu ofiterii germani din Comandamentul de la Belgrad, a constatat si la acestia aceeasi hotarâre de a continua lupta. Au stabilit împreuna ca ceea ce se poate salva în împrejurarile existente, dupa ruperea frontului din România, era ca sa fie aparata cel putin partea de Vest a tarii, cu capitala Timisoara si cu pasul Orsova. Dupa cum a aflat Pavel Onciu la Belgrad, toate unitatile militare din aceasta regiune, fie ale armatei germane, fie organizatiile paralele grupului german din Banat, au fost puse sub comanda Generalului Phleps, care va conduce operatiile spre România. În Banatul sârbesc, Generalul Phleps si-a fixat ca punct de sprijin oraselul Becicherecul Mare. În aceasta localitate au început pregatirile de concentrare si organizare a tuturor fortelor germane din regiune. Ofiterii de la Becicherec erau optimisti, sperând în sosirea mai multor divizii germane din sudul Balcanilor, care nu se mai puteau mentine, dupa prabusirea frontului din România.

Pavel Onciu a stabilit cu Comandamentul German de la Belgrad bazele unei colaborari. Grupele românesti din Banatul sârbesc, împreuna cu cei ce se vor refugia din România, se vor atasa Comandamentului local al Generalului Phleps de la Becicherecul Mare.

Mergând la Becicherecul Mare, Pavel Onciu a luat contact cu ofiteri de sub comanda Generalului Phleps si au stabilit un plan comun de batalie, pe baza urmatoarelor puncte:

- Formarea unui Centru de Instructie pentru voluntarii români la Chichinda Mare.
- Stabilirea a trei centre ofensive spre România, Chichinda Mare, Vârset si Biserica Alba.
- Fixarea ca obiectiv imediat: cucerirea orasului Timisoara si, în vederea acestei actiuni, trebuie trimisi într-acolo oameni pentru a pregati ofensiva.

Planul de actiune era bine întocmit, dar succesul depindea de ajutorul ce-l va da armata germana ce se retragea din Balcani. Centrul de instructie de la Chichinda Mare era format din soldati si ofiteri germani, în jurul carora s-au adaugat un numar însemnat de voluntari români. S-au înrolat în aceasta unitate Locotenentul Vintan si Capitanul Dreve, refugiati din România. Tot acestui grup s-a încadrat un grup de legionari timisoreni, sub conducerea lui Ica Tanase. De la Viena am trimis un alt grup de sustinere, format din Ilie Smultea, Alexandru Popovici, Iosif Gavagina si Ion Cerbu. Acestia au fost îndrumati de Pavel Onciu sa întareasca Centrul de la Chichinda Mare.

De la Chichinda Mare, sub comanda lui Ica Tanase, s-a organizat o serie de infiltratii în regiunea Timisoara, având loc incursiunea mult asteptata. O trupa mixta, formata din soldati germani, voluntari germani din Banat si voluntari români, a trecut frontiera pe la Jimbolia, fara a întâmpina rezistenta. Au ajuns pâna la marginea Timisoarei, dar mai departe n-au putut înainta, deoarece diviziile sovietice intrasera deja în oras. În fata acestei situatii de forta majora, detasamentul mixt germano-român a fost silit sa se retraga. N-a suferit pierderi, cu toate ca Rusii i-au descoperit si au tras dupa ei cu tunuri si tancuri.

La Centrul Vârset, actiunea s-a desfasurat în felul urmator. Acest centru era format din legionari localnici, sub comanda lui Traian Mucuceanu, Directorul Bancii Luceafarul, si din refugiati din România, sub conducerea lui Ilie Rotea. De la Viena am trimis pe Octavian Rosu, care a luat comanda grupului format la Vârset. Obiectivul acestui grup era sa ocupe Oravita si apoi pe Valea Râului Bozovici sa ajunga la Baile Herculane. Octavian Rosu, luând contact cu autoritatile germane, a stabilit un plan comun de batalie. O unitate germana de vânatori de munte va ataca în directia Anina, iar voluntarii români, ocrotiti de aceasta acoperire, au pus stapânire pe Oravita în numele guvernului national român si au început organizarea rezistentei în judetul Caras. Din nefericire, detasamentul german de vânatori era prea slab pentru a putea mentine pozitiile ocupate, iar ajutor de la alte trupe germane nu venea. Dupa câteva zile, grupul de actiune Rosu Octavian a fost si el silit sa bata în retragere, parasind Oravita si îndreptându-se spre Vârset.

Mult asteptatul ajutor din Balcani nu mai venea. Comandamentul german din Belgrad si Becicherecul Mare începu pregatirile de plecare din zona. La sfârsitul lunii Septembrie, ultimele unitati militare germane se retrag din regiune. Legionarii trebuie sa urmeze si ei aceeasi cale. Pavel Onciu a facut cele mai mari eforturi care sa convinga pe cât mai multi români din Banatul sârbesc care participasera la actiuni legionare, sa se retraga odata cu el. Dar multi au refuzat, iubirea de glie si familie fiind mai puternice decât pericolul iminent. Acestia au avut o soarta amara, fiind ucisi pâna la unul de comunistii

lui Tito. Grupurile legionare din Banat, de la Vârset si Chichinda Mare, s-au retras spre Novi Sad, important nod de cale ferata, de unde se trecea în directia Budapesta – Viena.

La Viena am salutat cu bucurie pe acesti frati din Banatul sârbesc, care au rezistat pâna ce a mai existat o umbra de speranta. La 3 Octombrie, Pavel Onciu, cu ultimii legionari, parasea Becicherecul Mare, pentru a lua aceeasi ruta, Novi Sad, Budapesta, Viena.

14. O EXPEDITIE URGENTA SPRE TARA

La începutul lui Octombrie 1944, o noua cerere urgenta de la Hitler, adresata mie, prin organele SS de la Viena.

În ce consta dispozitia Führerului? Un pod în România, în nu stiu ce parte a tarii, trebuia distrus cu orice pret si în cel mai scurt timp, având o valoare strategica. Podul trebuia azvârlit în aer pentru a împiedica diviziile sovietice sa patrunda cu tancurile lor în Ardeal si cine ar fi trebuit sa duca la bun sfârsit aceasta actiune erau numai legionarii. Dar de ce tocmai ei? Podul respectiv se gasea în teritoriul ocupat de inamic si nu s-ar fi putut apropia de obiectiv decât combatanti care cunosteau limba româna. Pentru realizarea acestei operatii, era nevoie de un contingent important de elemente, circa 90 de legionari, care trebuia parasutat cu cea mai mare urgenta în România.

Cum mi s-a explicat ca distrugerea acestui pod era o chestiune de viata si de moarte pentru trupele germane în retragere, n-am sovait nici o clipa sa pun în aplicare acest plan. Am convocat pe legionarii ce-i credeam apti pentru aceasta expeditie si le-am explicat în mod sumar în ce consta misiunea lor (nici nu cunosteam în amanunt planul întreprinderii). Apoi, am luat pe fiecare în parte, întrebându-i daca sunt dispusi sa participe la aceasta actiune de mare risc. Dintre camarazii convocati numai doi mi-au raspuns ca nu sunt pregatiti sufleteste sa plece în tara, în conditiile ce le-am expus, si m-au rugat sa le îngadui sa îsi faca datoria de luptatori în armata nationala.

Dar înainte de a fi parasutata grupa destinata sa plece în tara, avea nevoie de un minimum de instructie. Asa se face ca legionarii din acest lot au fost transportati imediat de la Viena la Friedenthal-Sachsenhausen, unde erau încartiruite trupele speciale ale lui Skorzeny. E curios ca centrul Friedenthal era lipit de lagarul Sachsenhausen, unde îmi petrecusem eu prizonieratul din Germania. Seful legionarilor trimisi la Friedenthal a fost Virgil Popa, având ca ajutor pe Ovidiu Gaina.

Sederea legionarilor la Friedenthal s-a prelungit peste planul prevazut, de numai câteva zile. Cum mi s-a comunicat la Viena, s-a renuntat la distrugerea acelui pod din cauza înaintarii vertiginoase a trupelor sovietice. Întreprinderea nu mai era rentabila din punct de vedere militar, fiind depasita de evenimente. Totusi grupul legionar de la Friedenthal a ramas mai departe aici, pentru a-si completa instructia si a fi apoi folosit în alte actiuni. Devenise o rezerva, destinata sa intervina când alte necesitati ale frontului ar fi impus interventia lor.

Legionarii din grupul de 90 au stat aici aproape doua luni, pâna la sfârsitul lui Noiembrie, pregatindu-se temeinic. Au avut instructori foarte buni din faimoasa scoala a lui Skorzeny. Au facut trageri, au învatat tehnica explozivilor si diverse exercitii de camuflaj si de apropiere de punctele sensibile ale frontului. Otto Skorzeny, seful

centrului, s-a interesat în mod deosebit de pregatirea lor si de conditiile de încartiruire si de hrana.

La începutul lui Noiembrie, grupul a fost transferat în localitatea Korneuburg, la 38 km de Viena, sub aceeasi conducere. Instructorii germani erau însa altii: Locotenentul Müller, seful grupului, si Sublocotenentul Wonner, ajutorul lui. Acesta se ocupa zi de zi de instructia unitatii.

II. OFENSIVA DIZIDENTILOR

În vreme ce eu eram prins într-o multime de treburi, care mai de care mai greu de rezolvat în imprejurarile de atunci, când Puterile Axei se clatinau sub atacurile concentrice ruso-aliate, fratii separati, mâhniti de înfrângerea ce-au suferit-o în lagar, au pornit la o noua ofensiva, ca sa-si justifice atitudinea lor de rezerva fata de misiunea ce-o primisem eu de la Marele Cartier German. În al doilea rând, ca sa obtina o alta solutie a regruparii fortelor nationale din exil, având ca obiectiv central eliminarea mea de la conducerea luptei de eliberare si substituirea mea cu un personaj agreat si de ei.

Trebuie sa recunosc ca dupa convorbirile avute la Rastenburg si scrisorile ce le-am primit de la Hitler si Ribbentrop îmi socoteam pozitia imposibil de zdruncinat. Ofensiva dizidenta si initialele ei succese m-au surprins si deceptionat. Cum e posibil ca Germanii, care au facut apel la mine, sa cada victime acestor intrigi? Se petrecuse un caz asemanator în Ianuarie 1941, când noi, victimele, am devenit rebeli, iar adevaratul rebel, Generalul Antonescu, a fost recunoscut ca <<mare barbat de Stat>>. În cazul de fata, lucrurile n-au mers atât de departe. Dar intrigile si-au facut drum pâna sus. Ele au fost oprite la vreme si, în final, s-a putut constitui guvernul national român.

1. STRANIA ATITUDINE A DIZIDENTILOR

Grupul dizident, în numar de aproximativ 35 fata de cei peste 300 care mi-au ramas leali, a adoptat o atitudine care n-avea nimic comun cu etica legionara, la care ei se refereau fara încetare.

Ei au iesit din lagar gratie actiunii mele la Marele Cartier German. Dupa ce am acceptat sa continui lupta alaturi de Germania, Himmler a dat dispozitiile necesare ca toti legionarii din lagare sa fie pusi în libertate.

Ajungând la Viena, au fost tratati pe picior de egalitate cu toti ceilalti legionari. Au fost încartiruiti la Hotelul Mariahilfe, pe strada cu acelasi nume, au primi cartele de masa si un ajutor lunar de câteva sute de marci, în rând cu toata lumea. Nici o discriminare.

Eram hotarât sa-i tratez în aceleasi conditii de fraternitate si camaraderie ca la 6 Septembrie. Voiam sa cooptez pe unul din ei în guvern, ma gândeam la Ilie Gârneata, si sa participe toti ceilalti la diversele activitati guvernamentale. Înca din primul moment, fiind înca la Rastenburg, am folosit numele lui Viorel Trifa pe un manifest adresat studentimii. Era o chestiune urgenta. Ma gândeam ca nu va ridica nici o obiectiune, fiind în joc salvarea tarii. Tot în primele zile, la Viena, am însarcinat pe Nicolae

Smarandescu si Adrian Bratianu sa înceapa primele emisiuni la Radio Donau, fiind vechi functionari la Ministerul Propagandei, contractati pentru emisiunea spre România.

Una era atmosfera din lagar, care, prin natura ei, provoaca dezbinari, si cu totul altceva când oamenii sunt liberi si pot judeca situatia în functie de evenimentele tragice prin care trece natiunea. Cum eu am trait singur si izolat, nu mi-am încarcat sufletul de resentimente. Bucuros ca ne aflam liberi, eram decis sa întind o mâna frateasca tuturor.

Din punct de vedere politic, ei trebuiau sa se gândeasca în primul rând la tara. Eu îmi asumasem greaua sarcina sa organizez o linie de rezistenta în România, contra invaziei bolsevice. Am dat un manifest catre tara si am trecut la actiune. Legionarii, abia iesiti din lagar, începusera sa se concentreze fie pe la scolile speciale fie în embrionul de armata nationala, iar unii îsi luasera chiar zborul spre România.

Mai e o chestiune pe care vreau sa o precizez. Nimeni nu-i silea sa intre în armata nationala sau sa mearga la scolile speciale. Toata operatia de recrutare la aceste entitati se baza pe voluntariat. Le stateau deschise alte activitati ale guvernului de la Viena.

Dar ce faceau ei? Stateau la Mariahilfe fara sa dea o mâna de ajutor în nici o parte. Erau asa zicând pensionarii guvernului de la Viena. Nici aceasta atitudine nu ma preocupa prea mult. Era principiul voluntariatului, de care fiecare putea sa faca uz cum crede de cuviinta. Nu era ca în tara, unde, daca nu mergeai la armata, erai declarat dezertor si condamnat.

Dar dizidentii nostri nu s-au multumit cu aceasta atitudine pasiva. Au început o campanie de sabotare a activitatilor guvernului de la Viena. Îndoctrinati de Papanace, toata ziua bateau strazile Vienei sau vizitau lagarele de refugiati si unde gaseau vreun român îl bateau la cap cu argumentele lor sa nu adere la guvernul nostru si nici sa se înroleze în armata nationala. Eu alcatuisem o comisie care avea tocmai misiunea sa câstige pe noii refugiati pentru armata nationala, destinata sa stavileasca invazia bolsevica. Aderentii lui Papanace se adresau acelorasi refugiati, pledând pentru reversul medaliei: sa nu participe la actiunile întreprinse sub conducerea mea, caci nu ma bucur nici de încrederea majoritatii legionarilor si nici de a opiniei publice din tara.

Pozitia lor era comoda. Se bucurau de avantajele pe care guvernul de la Viena le acorda tuturor legionarilor, dar nu participau la straduintele acestui guvern. Stateau în linia a doua, la adapost de orice riscuri, dar nu încetau nici o clipa cu criticile si defaimarile. Noi cautam prin propaganda noastra sa înrolam cât mai multa lume în armata nationala, iar ei îndemnau pe aceiasi tineri sa stea deoparte, vazându-si de treburile lor.

Era o problema noua, pe care nu o prevazusem. Una e sa nu fii de acord cu conducerea si sa stai deoparte si cu totul altceva sa cauti sa darâmi o întreprindere destinata sa salveze tara. Nu eu, dar oricine ar fi luat aceasta initiativa trebuia sprijinit. În timp ce Antonescu conducea ostirile pe front, noi legionarii, nici cei din tara si nici cei din exil, nu am savârsit nici un act de ostilitate contra lui. El ne-a lovit, ne-a azvârlit în închisori, ne-a omorât, iar noi am suferit toate, gândindu-ne la tara.

Acuma era aceeasi situatie. Erau interesele tarii în joc si nu ale Legiunii si nici numele

meu. Dar dizidentii nostri ne purtau atâta dusmanie, încât, în orbirea lor, nu s-au gândit la raul ce-l fac tarii si chiar mult trâmbitatei lor prietenii pentru Germania.

2. DOUA ÎNTÂLNIRI CU CAPETENIILE DIZIDENTE

În lucrarea precedenta, *Prizonieri ai Puterilor Axei*, am aratat cauzele rupturii din lagar: campania lui Papanace împotriva mea, motivând ca eu as fi responsabil de internarea lor în lagar, prin fuga mea în Italia. Ori, internarea noastra în lagar fusese de multa vreme hotarâta si eu aflasem cu doua saptamâni înainte de a pleca în Italia de iminenta noastra arestare, a grupului Berkenbrück. Documente ulterioare, aparute dupa razboi, dovedesc ca înca din Noiembrie 1942 se pregatise transferul capeteniilor legionare de la Berkenbrück la Buchenwald. Ma întreb, ce ar spune acum Papanace, daca ar trai si ar citi corespondenta (ce s-a publicat în tara) dintre Antonescu si Hitler, unde Generalul cerea înca de la sfârsitul lunii Ianuarie 1941 ca legionarii ce se vor refugia în Germania sa fie internati în lagar, fixând si termenul de 5 ani. Hitler a fost de acord cu aceasta masura, dar ne-a acordat un *Galgenfrist*, care se apropie de final tocmai în toamna anului 1942. Motivele acestei întârzieri erau clare: eu fusesem invitat ca oaspete al Reichului si nu puteau, cum am ajuns în Germania, sa fiu arestat si internat în lagar. La fel cu ceilalti legionari. Domiciliul fortat de la Rostock era o etapa spre Buchenwald. Dupa citirea acestei corespondente, dizidentii nostri ar trebui sa-si recunoasca culpa, cazând victima campaniei demagogice a lui Papanace.

Ruperea frontului din România si chemarea mea la Cartierul General al lui Hitler a fost o amara deceptie pentru Papanace. Planul lui de a ma elimina de la conducere, prin campania de dezbinare din lagar, nu numai ca n-a reusit în interiorul grupului, prin dârza rezistenta a marii majoritati a legionarilor, dar eu ma ridicasem sus de tot din celula de la Oranienburg, în timp ce el zacea neputincios la pamânt, sub povara propriilor lui defaimari. Nu tradasem pe Germani si nici testamentul Capitanului, cum sustinea el, de vreme ce eram chemat de înaltele capetenii hitleriste la Rastenburg, pentru a-mi încredinta misiunea sa organizez rezistenta din România. A fost teribil momentul pentru Papanace când a ascultat la Radio cuvântarea mea catre tara, în timp ce el se afla înca închis la Dachau.

În timp ce eu eram prins între atâtea probleme pentru a organiza activitatile guvernului de la Viena, pe la începutul lui Octombrie, vine la mine Profesorul Gamillscheg si îmi comunica ca el a fost solicitat de capeteniile dizidente sa aiba o întrevedere cu mine în cabinetul sau de la Hotel Imperial, în vederea unei eventuale împacari. Bineînteles ca am acceptat fara nici o sovaire presupunerea Profesorului, caci dorinta mea cea mai sincera era ca toate fortele de care dispune Miscarea sa se concentreze spre inamic. Din partea mea nu exista nici un fel de rezerva ca sa terminam aceste certuri interne, provocate de psihoza lagarului, si sa ne unim puterile pentru binele suprem al patriei.

Am avut doua întâlniri cu ei. Din partea grupei dizidente au participat Ilie Gârneata, Papanace si Mile Lefter, iar din partea noastra Corneliu Georgescu si Vasile Iasinschi. Reuniunile s-au tinut în cabinetul Profesorului Gamillscheg. El nu participa la discutii, ci îsi facea doar note pentru Ministerul de Externe. Cea dintâi întâlnire a decurs mai potolit. N-au lipsit acuzatiile din partea lui Papanace, având ca argument principal cele întâmplate în trecut, cu fuga mea în Italia. "Cu Horia Sima în frunte, a conchis

Papanace, nu stim unde sa mergem". Eu eram pentru el un om al surprizelor, care creaza grave daune Miscarii si care trebuie controlat. Nici Gârneata si nici Mile Lefter n-au scos o vorba, dar, din privirile lor, am înteles ca erau mai îngaduitori si mai dispusi la o împacare. Le-a raspuns Corneliu Georgescu, aratând ca eu am salvat Miscarea într-un moment greu. "Steagul Legiunii zacea la pamânt în vara anului 1940 si Horia Sima l-a ridicat în stralucirea soarelui, fâlfâind în istorie." Era un argument greu de tagaduit. Atunci a intervenit Ilie Gârneata, afirmând ca aceasta actiune ar fi putut-o întreprinde si unul dintre Comandantii Bunei Vestiri.

La o a doua întâlnire, cam la o saptamâna, discutia a durat putin. Eu ma asteptam la o întelegere, care sa se termine cu participarea lor la guvern si la toate activitatile noastre, dar, în loc de a analiza împreuna situatia în care ne gasim si ce este de facut pentru salvarea tarii, îl vad pe Papanace ca se ridica, azvârlindu-mi o avalansa de acuzatii. Nici nu se refereau la cauzele reale ale dezbinarii, azvârlirea noastra în lagar si presupusa mea vinovatie. Strategia lui de pâna atunci, cu care torturase atâta lume, se facuse tandari. Era prea evidenta victoria punctului meu de vedere. Eram liberi si eram chemati sa participam, sub forma unui guvern national, la lupta Germaniei. E adevarat ca în împrejurari cu totul nefericite, dar nu era mai putin adevarat ca Miscarea se ridicase înca o data de acolo de unde zacea la pamânt, înlantuita.

Si atunci, pentru ca Papanace pierduse batalia din lagar, si-a faurit *ad-hoc* o alta strategie. Nu ma mai acuza pentru anii de lagar, pentru presupusele mele erori în relatiile cu Germania, ci s-a întors la anul 1938, facându-ma responsabil de actele ce s-au savârsit atunci, si care ar fi avut consecinte funeste. Am ramas uluit de atâta inconstienta si miselie. Ca si cum eu as fi ordonat aceste acte si nu Comandamentul Legionar, din care facea si el parte. El cunostea perfect de bine ce s-a discutat în sânul acestui Comandament, care se întâlnea aproape zilnic la gradina lui Mos Cristescu, din cartierul Obor. Acest Comandament era prezidat de profesorul Vasile Cristescu si hotarârile se luau de acest for, din care facea parte si Papanace. Toate mesagiile care veneau de la Capitan erau citite în fata tuturor. Mai mult decât atâta, Papanace însusi si-a luat angajamentul sa provoace tulburari în Cadrilater, cu ajutorul elementelor macedonene, care tulburari sa se încadreze în starea generala de nemultumire a tarii. Vasile Cristescu nu era de parere, dar totusi Papanace a staruit si Vasile Cristescu i-a dat dezlegare. Peste o saptamâna ne-a comunicat ca a renuntat la acest plan, considerându-l prea primejdios pentru situatia din Cadrilater, unde operau comitagiii bulgari.

Si acum vine el, membru plenar al acestui Comandament, din prigoana, care cunostea perfect cum s-a ajuns la acest deznodamânt, si ma acuza pe mine de actiunile întâmplate în tara, în aceasta perioada când în realitate n-am transmis decât o decizie luata în comun, de la care el nu lipsise. Atâta lipsa de caracter n-am vazut în viata mea, necum de la un pretins fruntas al Legiunii.

În fata acestor acuzatii, care n-aveau nimic comun cu situatia noastra din Germania si nici cu misiunea la care ne-am angajat fata de Hitler, m-am sculat în picioare si i-am declarat profesorului Gamillscheg ca nu mai pot continua discutia, data fiind atmosfera de ruptura creata de Papanace. În ochii lui Gârneata si Lefter, am citit o parere de rau de cele întâmplate, dar n-au facut nici un gest sa-l determine pe Papanace sa revina la subiectul discutiei. Am parasit sala si, dupa mine, au plecat si Corneliu Georgescu si

Vasile Iasinschi.

N-am savârsit atunci un gest precipitat, dar mi-am dat seama ca Papanace nu urmareste sa se ajunga la o întelegere, ci, dimpotriva, în mod intentionat a provocat aceasta ruptura. Altminteri n-ar fi rascolit trecutul, pentru a ma acuza de niste acte de care el însusi nu era strain. Nu aveam ce sa-i raspund, caci el însusi tot atât de bine ca si mine cunostea acest trecut, fiind partas la actiunile întreprinse.

Vorbind mai târziu cu Profesorul Gamillscheg, martorul acestor întâlniri, mi-a declarat ca îi pare rau de cele întâmplate, dar îsi da seama ca eu am fost de buna credinta, iar Papanace în mod intentionat a provocat ruperea negocierilor.

3. AXA PAPANACE – GENERAL GHEORGHE

Când m-am întâlnit ultima oara cu Papanace si celelalte capetenii dizidente, nu mi-am dat seama de unde provine aceasta schimbare brusca în atitudinea lui, devenind de o rara violenta si coplesindu-ma fara nici o introducere cu cele mai grave acuzatii. În precedenta întâlnire parea mai rezonabil, mai dispus la o întelegere. De asta data, parca era cuprins de o furie elementara. M-a pus într-o situatie asa de penibila, încât n-am mai avut încotro si am parasit reuniunea.

Peste câtva timp misterul s-a dezlegat. Papanace luase contact cu Generalul Gheorghe, ambasadorul României la Berlin pâna la 23 August. Când a avut loc lovitura de Stat din România, Generalul Gheorghe era înclinat în primele zile sa ramâna credincios Regelui Mihai si sa accepte chiar alternativa prizonieratului. Dar, dupa câteva zile, s-a razgândit, declarând ca el ramâne credincios aliantei cu Germania. Consultat de forurile germane asupra utilitatii politice a Generalului Gheorghe în noua conjunctura, am refuzat categoric sa stau de vorba cu el, gândindu-ma la victimele urii cu care ne-a urmarit în Germania, din ordinul lui Antonescu. Întreaga activitate diplomatica a Generalului Gheorghe la Berlin s-a rezumat în a descoperi pe teritoriul Reichului legionari ce se bucurau înca de libertate, pentru a denunta cazul lor Ministerului de Externe. Ca urmare, Gestapo intra imediat în actiune, arestându-i si internându-i în lagar. Pentru energia ce-a aratat-o în urmarirea legionarilor, General Gheorghe era cunoscut în cercurile noastre sub porecla de "temnicerul din Germania".

Papanace nu avea astfel de scrupule, desi suferise si grupa dizidenta represalii din partea acestuia. Pe primul plan staruia în mintea lui ideea cum sa ma disloce din pozitia ce-o câstigasem prin vizita mea în Prusia Orientala. Mai precis, scopul intrigilor lui era cum sa împiedice formarea unui guvern national român sub conducerea mea. Luând contact cu Generalul Gheorghe, Papanace a descoperit în el un aliat pretios. Din motive diferite nici unul si nici celalalt nu ma voiau pe mine sef al guvernului român de la Viena.

Generalul Gheorghe avea bune relatii la Externe, din timpul activitatii lui de ambasador. O prietenie strânsa îl lega cu Secretarul de Stat Hencke si prin acesta transmitea lui Von Ribbentrop toate doleantele sale si ale guvernului de la Bucuresti. Desi politica Ministerului de Externe German suferise o grava înfrângere prin actul de la 23 August, totusi prietenia General Gheorghe – Hencke a continuat. Si unul si altul se simteau umiliti de întorsatura ce-au luat-o evenimentele, contrara asigurarilor ce si unul si altul

le oferisera lui Ribbentrop. Fara îndoiala ca Generalul Gheorghe a fost consultat de Hencke asupra colaborarii cu Miscarea Legionara si a oportunitatii formarii unui guvern român sub conducerea mea. Raspunsul ambasadorului român, e de presupus ca n-a putut fi decât evaziv si îndoielnic. Actul de la 23 August constituia si o înfrângere a întregii lui actiuni diplomatice între anii 1943-1944, bazata pe prigonirea legionarilor refugiati în Germania.

În discutiile avute cu Generalul Gheorghe, Papanace a descoperit filiera pe unde ar putea influenta Ministerul de Externe German sa-si modifice atitudinea binevoitoare fata de mine în problema deschisa si înca nerezolvata a unui guvern national român la Viena. Prin Generalul Gheorghe, Papanace a facut sa ajunga la Ministerul de Externe german un întreg arsenal de informatii, demonstrând ca eu nu dispun în tara de suprafata politica necesara pentru a influenta cursul evenimentelor în favoarea Germaniei. El prezenta opozitia lui la numirea mea, ca un prieten leal al Germaniei, verificat si în lagar, punct de vedere sustinut cu ardoare si de fostul ambasador, care cunostea situatia interna a României.

Generalul Gheorghe l-a asigurat pe Papanace ca, prin Hencke, va torpila formarea guvernului de la Viena sub presedintia mea si ca va sustine alte formule de guvernare care sa corespunda mai bine realitatilor din România si intereselor germane. În acest sens, Papanace i-a sugerat o serie de nume, care ar putea elimina prezenta mea în fruntea guvernului.

4. FORMULELE LUI PAPANACE

Combatând recunoasterea mea ca sef al guvernului national de la Viena de catre autoritatile germane, Papanace era obligat sa sugereze functionarilor de la Wilhelmstrasse alte personalitati care ar putea sa ma substituie cu mai mare folos pentru lupta comuna.

În primul rând Papanace a propus Externelor, pe filiera Generalului Gheorghe, pe Amiralul Zlatian, proaspat descins la Viena si surprins de evenimente aci. L-am cunoscut si eu pe Amiralul Zlatian si n-am descoperit la el veleitati politice. Omul venise la Viena pentru o afacere matrimoniala si nu se mai gândea sa se întoarca acasa, caci viitoarea lui sotie era germana.

Propunerea a cazut pentru ca Amiralul Zlatian era strain de operatiile de pe front si nu comandase în viata lui de militar decât flotile de pe Dunare.

Atunci Papanace i-a oferit Generalului Gheorghe onoarea de a prezida noul guvern, în care era dispus sa intre si el cu fractiunea dizidenta. Generalului Gheorghe i-a surâs propunerea lui Papanace si s-a pus pe treaba cu mai mare zel pentru a convinge pe prietenii sai de la Externe, ca solutia Horia Sima nu este cea mai potrivita momentului, deoarece n-are suficienta influenta în tara pentru a determina o schimbare în favoarea Germaniei. Generalul Gheorghe s-a oferit sa ia el comanda noului guvern, având în vedere relatiile lui în lumea militara.

Solutia General Gheorghe a cazut si ea, deoarece von Ribbentrop si-a dat seama ca cu alegerea Generalului Gheorghe s-ar fi pierdut sprijinul marii majoritati a legionarilor.

Nu poti sa conduci în batalie cu entuziasmul necesar pe acei pe care pâna atunci i-ai prigonit.

Mintea iscoditoare a lui Papanace nu s-a lasat înfrânta. Atunci si-a pus ochii pe Mitropolitul Visarion Puiu. Un ierarh al Bisericii Ortodoxe în fruntea guvernului de la Viena ar provoca în România o adeziune masiva atât a populatiei cât si a clerului ortodox la o miscare de rezistenta contra ocupatiei sovietice. Papanace l-a prezentat pe Mitropolitul Visarion ca fiind figura cea mai reprezentativa a poporului român peste hotare, care ar putea mobiliza atât pe Românii pribegi cât si pe cei din tara.

Mitropolitul Visarion ajunsese la Viena tot întâmplator. Nu cu gândul sa joace un rol politic în exil. El fusese trimis de guvernul român la Zagreb printr-o misiune religioasa si a fost surprins de evenimentele de la 23 August în acest oras. Atunci s-a refugiat la Viena odata cu trupele germane în retragere.

Formula Mitropolitul Visarion a fost analizata de expertii de la Ministerul de Externe german cu mai mare atentie, parând mai apropiata de interesele Germaniei. Dar pâna la urma a fost abandonata si ea. Forurile superioare si-au dat seama ca eu nu puteam fi înlocuit ca lider al rezistentei contra navalitorilor comunisti. Nu se putea renunta la mine, fara a provoca grave tulburari în întreg dispozitivul militar si politic, organizat în tara, sub auspiciile Centrului de la Viena. Pâna la urma, a fost eliminata si solutia Mitropolitului Visarion, ca fiind contra-productiva în raport cu situatia din tara si din exil.

5. ROLUL LUI VIOREL TRIFA

În Viorel Trifa, Papanace si-a gasit un fervent adept al actiunii lui. N-am înteles niciodata de ce la Viena s-a pus cu atâta pasiune în slujba lui Papanace. E adevarat ca în lagar a trecut de partea lui Papanace, însusindu-si teza acestuia ca eu sunt vinovat de internarea lor. Ceea ce era fals. Dar una e lagarul si alta politica unor oameni liberi. În timpul guvernarii legionare a avut o pozitie princeps, fiind numit Sef al Uniunii Nationale a Studentilor Crestini Români. La Berkenbrück a fost un camarad leal si saritor la nevoie. N-am avut cu el nici cea mai mica neîntelegere.

Tinând seama de aceste antecedente, chiar înainte de a ajunge la Viena, am redactat un manifest catre studentimea româna, în numele sau, îndemnând-o la lupta contra comunismului. Era, fara aprobarea lui Trifa, dar precipitarea evenimentelor nu îngaduia întârzieri. De la primele reuniuni la Viena, s-a fixat ferm pe pozitia lui Papanace. Era, probabil, influenta din lagar. Nu m-a cautat. L-am vazut doar la întrunirea de la Porhaus, unde venise trimis de Papanace sa auda ce vorbesc.

Când a început Papanace campania de intrigi contra mea, pentru a ma înlatura din pozitia de prezumtiv sef al guvernului de Viena, am fost surprins si îndurerat sa-l vad printre cei mai zelosi partizani ai acestuia. Mai mult decât atâta. În actiunea organizata contra mea, si-au împartit rolurile: Papanace si-a rezervat sectorul relatiilor externe, prin intermediul Generalului Gheorghe, iar pe Trifa l-a îndemnat sa se ocupe de sectorul intern. Si anume, sa ia contact cu personalitatile nelegionare aparute la Viena, care locuiau la Hotel Imperial si la Grand Hotel, pentru a le convinge ca formula Sima în fruntea guvernului este neviabila. Nu aduc nici un folos tarii si nici aliantei cu Germania.

Este necesar sa se ajunga la un guvern de concentrare nationala, cu participarea tuturor grupelor nationale din exil.

Viorel Trifa s-a pus pe treaba cu un zel demn de o cauza mai buna. Toata ziua îl vedeam fie la Hotel Imperial fie la Grand Hotel, urcând si coborînd etajele, si vizitând pe una sau pe alta dintre personalitatile nelegionare care locuiau în aceste hoteluri. Cei mai frecventati de Trifa au fost Generalul Chirnoaga, cu grupul lui de ofiteri, apoi fruntasul basarabean Vladimir Cristi si Mitropolitul Visarion. Nu stiu ce pledoarii a tinut, dar este cert ca a creat o atmosfera de neliniste printre ei. Succesul cel mai mare l-a înregistrat Trifa pe lânga Mitropolitul Visarion, mai ales dupa ce i-a comunicat acestuia parerea lui Papanace ca ar fi cel mai indicat sa ia conducerea guvernului si ca la Ministerul de Externe German se lucreaza pentru impunerea acestei formule. Cum se exprima Traian Borobaru pe vremea aceea, "Mitropolitului i-a surâs perspectiva coroanei de aur" a presedintiei unui guvern national, desi împrejurarile erau extrem de precare.

6. CEVA A RAMAS

Daca formulele de substituire a mea în fruntea guvernului au cazut una dupa alta, ca nefiind viabile, la Ministerul de Externe German a ramas totusi ceva, o îndoiala si necesitatea unei reexaminari a problemei Horia Sima, dupa pledoariile combinate ale dublurii Papanace-General Gheorghe. Si anume a început sa se formeze convingerea ca forurile superioare germane s-au grabit, dupa 23 August, sub impresia evenimentelor din tara, sa-mi acorde mie o încredere deplina, fara sa examineze daca eu puteam îndeplini mandatul încredintat la Rastenburg. Facusem ceva, dar nu se asteptau ei de la mine, crearea unei zone de rezistenta în România. Am realizat multe initiative, multe actiuni îndraznete, dar acestea nu justificau, dupa parerea lor, formarea unui guvern sub conducerea mea. Trebuie amendata hotarârea initiala, înlocuind ideea unui guvern national cu un Comitet National de Eliberare a României.

Teza aceasta a fost sustinuta de Secretarul de Stat Hencke, vechiul confident al Generalului Gheorghe, care se simtea si el incomodat de aparitia mea în fruntea unui guvern national. În modul acesta Axa Papanace-General Gheorghe s-a prelungit la Ministerul de Externe German cu încorporarea unui alt membru din incinta acestui Minister, si cel mai influent, Hencke.

Cuvântul lui Hencke a avut greutate. Argumentele lui l-au captat pe Ribbentrop si acesta s-a lasat convins ca este necesara o corectare a propriei lui decizii. În modul acesta, s-a ajuns la concluzia ca este preferabil sa se renunte la ideea unui guvern national român si în locul lui sa se dea aprobarea formarii unui Comitet National de Eliberare a României.

În timp ce aceasta intriga luase fiinta si se desfasura în mod alarmant, eu eram complet strain de existenta ei. Nimeni nu m-a avizat de noua orientare a Ministerului de Externe German. Eu îmi vedeam de drumul meu, convins ca, la Marele Cartier, nu se putea produce nici o schimbare dupa repetatele asigurari ce le primisem. Pe aceasta certitudine, a încrederii depline de care ma bucuram din partea lui Hitler, a lui Himmler si a lui Ribbentrop, lucram la realizarea instrumentului de lupta contra comunismului, cu toate mijloacele ce-mi stateau la dispozitie în acea perioada.

7. O LOVITURA DIN SENIN

În timp ce eram solicitat din toate partile, pentru a rezolva problemele ce se iveau zi de zi, sa fi fost pe la 10 Noiembrie, sunt convocat de biroul ambasadorului Altenburg pentru a-mi transmite o importanta comunicare primita de la Ministerul de Externe German.

Era de fata si Profesorul Gamillscheg, iar eu eram însotit numai de seful meu de cabinet, Traian Borobaru. Altenburg mi-a citit o nota, venita direct de la von Ribbentrop, pentru a-mi aduce la cunostinta ca, dupa cursul ce l-au luat pâna acuma pregatirile militare si de alta natura ale Centrului Românesc de la Viena, acestea nu justifica formarea unui guvern national, asa cum se proiectase initial. Ma roaga sa accept noua situatie si în loc de un guvern, sa formez un Comitet de Liberare al României, care se va bucura de acelasi sprijin din punct de vedere material sau militar, ci doar mi se cere sa accept ca organul executiv al organizatiei de lupta al Românilor din Germania sa fie un Comitet National, în loc de un guvern, bineînteles prezidat tot de mine.

Când mi-au citit acest mesaj al lui Ribbentrop, atât Altenburg cât si Gamillscheg erau vizibil jenati. Ei îsi dadeau seama de nedreptatea ce mi se facea.

Eu am raspuns pe un ton diplomatic ca multumesc Excelentei Sale von Ribbentrop pentru noul semn de încredere ce mi-l acorda, dar nu sunt multumit de solutia data si îmi rezerv dreptul sa trimit Excelentei Sale un memoriu, în care voi expune punctul meu de vedere si motivele nemultumirii mele. Ne-am ridicat si am plecat.

În apartamentul meu de la Hotel Imperial, m-am pus imediat la lucru ca sa redactez memoriul destinat lui von Ribbentrop. Argumente aveam din abundenta. Le repet aici, asa cum îmi aduc aminte de ele.

> Am reamintit Excelentei Sale, Ministrul de Externe al Germaniei, ca chiar de la primele zile ale contactelor mele, reluând alianta cu Germania, mi s-au acordat puteri depline ca sa formez un guvern national. Între altele, scrisoarea din 3 Septembrie a Excelentei Sale era o plenipotenta în alb sa întreprind ce cred de cuviinta în acest sens. Eu am refuzat sa formez acest guvern, *stante pede*, înainte de a fi savârsit ceva în cadrul acordurilor comune si înainte de a-mi fi putut aduna la Viena personalitatile destinate a intra în acest guvern.
>
> Oamenii politici bulgari, care au ramas credinciosi Axei, din primul moment si-au format un guvern propriu, cu câteva personalitati, sub presedintia Profesorului Tzankoff, bucurându-se de recunoasterea guvernului german. Si eu puteam sa procedez la fel, dar am preferat sa organizez mai întâi structurile exterioare ale acestui guvern si apoi sa-l constitui în mod formal.
>
> În emisiunile noastre la Radio si în toate actiunile întreprinse de elementele noastre, în tara, în Banat, în Ungaria, s-a accentuat permanent de camarazii nostri ca aceste actiuni se fac în numele guvernului national de la Viena. În numele acestui guvern, legionarii trimisi în tara au luat contact cu lumea româneasca, convingând-o sa adere la lupta noastra. Apoi toate recrutarile de voluntari pentru armata nationala s-au realizat

tot sub autoritatea acestui guvern, fie dintre refugiati fie dintre fostii elevi, trimisi la scolile de ofiteri din Germania. În momentul în care nu se va mai vorbi de acest guvern, va scadea si interesul pentru lupta noastra. E o retrogradare, care va dauna grav prestigiului de care ne bucuram pâna acum si luptei comune.

Cea mai grea lovitura va fi însa resimtita de armata nationala, în curs de formare. Cu atât mai mult cu cât acum dispune de un cadru ofiteresc de elita, în frunte cu Generalul Chirnoaga. Acesti ofiteri s-au atasat noua, stiind ca vor servi sub garantia politica a unui guvern national. Ei stiau ca vor face parte dintr-o armata nationala si nu vor fi asimilati cu niste trupe recrutate din grupe etnice anonime.

În final, am relatat realizarile de pâna acum ale Centrului nostru: emisiunea de radio, incursiunea noastra în Banat, parasutarea a o serie de legionari de elita, pentru a organiza miscarea de rezistenta, crearea scolilor speciale de pregatire a elementelor destinate sa plece în tara, începutul de formare al armatei nationale la Döllersheim. Toate aceste realizari s-au savârsit în curs de doua luni si alte actiuni tot atât de importante sunt în pregatire.

Acestea au fost argumentele principale pe care le-am expus în acest memoriu. M-am prezentat cu el la Gamillscheg si l-am rugat sa-l traduca în germana si apoi sa-l înmâneze Ambasadorului Altenburg, pentru a-l transmite Excelentei Sale von Ribbentrop.

Am facut acest memoriu nu cu speranta sa obtin o reparatie stiind cât este de greoaie birocratia germana. Odata adoptat un punct de vedere, greu o mai urnesti de acolo. Mi-am facut o datorie de constiinta, pentru a apara mai ales pe cei plecati în tara, de unde cine stie câti se vor mai întoarce.

III. FORMAREA GUVERNULUI

DE LA VIENA

Urzeala de intrigi a lui Papanace, pe frontul intern si extern, n-a putut împiedica formarea guvernului de la Viena, dar a întârziat cu o luna de zile constituirea lui. Eu eram pregatit ca, la începutul lunii Noiembrie, sa procedez la proclamarea lui oficiala. La Viena se concentrasera toate personalitatile legionare destinate sa faca parte din acest guvern. Sosise Vasile Iasinschi din Ardeal, aparuse si d-nul Sturdza din Danemarca, unde si-a petrecut cei patru ani de razboi, îl descoperisem si pe Grigore Manoilescu, în vizita ce-am facut-o la Comandamentul suprem al armatei germane din Ungaria. Împreuna cu Corneliu Georgescu, echipa era completa. Eram în cautarea unor personalitati nelegionare. Luasem contact cu Generalul Chirnoaga si cu Vladimir Cristi. *Eram asadar pe punctul sa întocmesc guvernul, când toata operatia a fost blocata de la Ministerul de Externe German, în urma interventiei General Gheorghe-Hencke.*

Am pierdut o luna de zile în niste framântari sterile când acest timp pretios putea fi folosit în sectoarele vitale ale luptei.

1. LA MARELE CARTIER AL ARMATEI GERMANE DIN UNGARIA

Tot în cadrul pregatirilor ce le faceam în colaborare cu guvernul german de a stavili invazia sovietica, am fost invitat sa am convorbiri la Marele Cartier al Armatei Germane din Ungaria. La 3 Noiembrie 1944 ma aflam la Budapesta si de aici cu o masina am pornit în nordul Ungariei în localitatea unde îsi avea resedinta Marele Comandament German.

Întâlnirea cu sefii supremi ai armatei germane din aceasta regiune a avut loc în ziua de 4 Noiembrie. Am vazut mai întâi pe un tânar general Woeler, care conducea efectiv operatiile de pe front. Dupa discutia cu el, am fost condus la Generalul Friessner, superiorul lui Woeler si comandantul suprem al fortelor militare germane din acest spatiu. Generalul Friessner a fost ultimul comandant militar german cu care a tratat Maresalul Antonescu situatia razboiului, dupa ruptura de la Iasi, din August 1944, înainte de a fi arestat la Palat.

Invitatia mea la Marele Cartier a fost provocata de trecerea unui grup de legionari peste linia frontului românesc si predarea lor Germanilor. Grupul era format din Dr. Emil Bulbuc, Ilie Vlad Sturdza, Andrei Costin si Octavian Marcu. Trecerea lor s-a facut cu învoirea Generalului Avramescu, comandantul armatei române din Ungaria. Ei venisera cu un mesaj, de la Avramescu care se adresa atât Germanilor cât si Guvernului de la Viena. Generalul Avramescu comunica prin acesti camarazi ca ar fi dispus sa treaca cu întreaga armata ce o comanda de partea Germaniei, daca ar avea certitudinea ca – concomitent – s-ar produce o ofensiva din partea armatei germane în sectorul comandat de el. Eu fusesem chemat la Marele Cartier ca sa iau act de mesajul Generalului Avramescu si sa-mi dau aprobarea. Bineînteles ca m-am bucurat de aceasta veste auzita din gura camarazilor care au trecut linia frontului si i-am asigurat ca daca Generalul Avramescu trece de partea Germaniei va deveni ministrul nostru de razboi în cabinetul care este pe cale sa se constituie.

Întorcându-ma la Budapesta, am fost invitat la Capitanul Reinhard, seful sectiei IC de la Budapesta, sa am o convorbire cu el asupra situatiei militare si politice din Ungaria si România. Invitatia mi s-a transmis prin Capitanul Beldie, care lucra sub comanda acestuia. Am fost condus la locuinta lui Reinhard din Budapesta, unde am gasit o primire amicala. Am stat pâna noaptea târziu, fiind invitat la masa si la un pahar cu vin. Capitanul Reinhard mi-a cerut punctul meu de vedere referitor la o ruptura cu ajutorul Românilor, în dispozitivul ruso-bolsevic. Ce posibilitati ar avea guvernul de la Viena ca sa provoace trecerea unor unitati militare românesti de partea Germaniei? Capitanul Reinhard nu parea a fi la curent cu cazul Generalului Avramescu si atunci si eu din motive de precautiune n-am abordat aceasta tema. L-am asigurat ca noi lucram în aceasta directie si ca la Marele Cartier German s-a luat act de contributia noastra în vederea realizarii acestui obiectiv comun.

Ne-am întors la Viena si odata cu noi, sau la scurt interval, au aparut si camarazii Bulbuc, Ilie Vlad Sturdza, Andrei Costin si Octavian Marcu.

Octavian Marcu s-a întors în România pe acelasi drum. A trecut linia frontului si apoi a disparut în interiorul tarii, unde a luat contact cu organizatia noastra si cu miscarea de rezistenta.

2. APARITIA PROVIDENTIALA A GENERALULUI CHIRNOAGA

În timp ce armata nationala era înca în <<perioada facerii>>, descinde ca un meteor în lagarul de prizonieri pentru ofiterii români din Germania, Generalul Platon Chirnoaga. Era un ofiter de Stat-Major care facuse toata campania din Rusia. În toamna anului 1943 se afla la Tiraspol, ca Sub-sef de Stat-Major la Comandamentul Armatei III-a, condusa de Generalul Petre Dumitrescu. A fost apoi numit Comandant al Brigazii 4 de Artilerie, din Diviziunea 4 de Infanterie, si, la scurt interval, primeste gradul de General.

Divizia 4 de Infanterie era concentrata la Zimnicea, în timpul schimbarii de front, dupa actul de la 23 August. La 14 Septembrie, Divizia 4 Infanterie, primeste ordinul sa se puna în mars de la Zimnicea spre Ungaria. Pe drum însa, la Turnu-Severin, Generalul Petrescu, ce comanda divizia, se îmbolnaveste si se întoarce la Bucuresti, pentru a se trata. Generalul Petrescu preda comanda Generalului Chirnoaga si asa se face ca acest tânar General ajunge Comandantul Diviziei 4-a.

Trecând pe la nord de Arad, în marsuri fortate, Divizia ia directia Szolnok. La sud de Szolnok, Divizia se desfasoara pe ambele maluri ale Tisei. Aceasta asezare i-a fost fatala. În fata ei se aflau puternice forte blindate germane, iar, în apropierea ei, nu se gaseau alte trupe românesti sau sovietice. Divizia 4-a a fost încercuita pe ambele laturi ale frontului, dincolo si dincoace de Tisa, si silita sa se predea. Cea mai mare parte a efectivelor ei au fost facute prizoniere. La 20 Octombrie a fost facut prizonier pe malul Tisei si Generalul Chirnoaga.

Am fost condus mai întâi la Comandamentul diviziei blindate germane care-l facuse prizonier. De aici a fost transportat la Corpul de Armata German si, în 23 Octombrie, cu trenul, la Grupul de armate. Împreuna cu Generalul Chirnoaga se aflau în acelasi tren, Lt. Col. Ciobanu, Seful Statului Major al Diviziei, si colonelii Alexandrescu si Tretinescu, comandanti de regimente de infanterie în divizia a 4-a. În acelasi compartiment a aparut si un ofiter român: Lt. Grigore Manoilescu, care îndeplinea functiunea de interpret pentru Români la grupul de Armate. Acesta primise sa-l însoteasca pe General pâna la Grupul de Armate.

La Grupul de Armate i s-a luat Generalului Chirnoaga un interogatoriu complet de catre Colonelul Bauer, seful sectiei de informatii al acestui grup.

Am luat aceste informatii din eseul sau de amintiri, *Întâlnirea mea cu Legiunea*, publicat în monumentala lucrare *Marturii despre Legiune*, aparuta la Rio, sub directia lui Faust Bradescu, cu prilejul împlinirii a patruzeci de ani de la întemeierea Legiunii.

În drum spre prizonierat, trecând pe la diversele comandamente germane, Generalul Chirnoaga a fost framântat de problema datoriei sale de Român în noua situatie în care a ajuns. Încotro sa apuce acuma? Sa se resemneze la viata lui de prizonier, asteptând sfârsitul razboiului, sau sa caute o iesire din acest impas pentru a fi de folos neamului sau, invadat de hoardele bolsevice? În acest memorial, Generalul Chirnoaga ne povesteste drama vietii lui, prins între datoria de ostas si îndatorirea fata de neam. Reproducem câteva pasaje caracteristice care dau într-un mod zguduitor zbuciumul sau sufletesc.

"Ceea ce m-a framântat din chiar primele cinci minute ale prizonieratului a fost sa ma fixez asupra datoriei mele de Român de aici înainte. Evident, regulamentele militare ale oricarei armate din lume indica reguli clare despre purtarea unui luptator cazut prizonier, dar aceste reguli erau valabile pentru mine, cunoscând situatia tragica din România? Când tara noastra era invadata de hoardele rusesti, când era condusa de un guvern obligat sa execute cererile si vointa invadatorului; când stiam ca de acest invadator nu vom scapa decât numai daca va fi învins, ce trebuia sa fac eu? Sa accept în pasivitate pozitia de prizonier pâna la sfârsitul razboiului sau sa gasesc o formula de a lupta mai departe contra Rusilor?

Desigur ca eram legat de un juramânt fata de Rege si de Tara, dar la data aceea Regele nu mai avea nici un cuvânt de spus, iar tara era la dispozitia administratiei rusesti. Armata care lupta contra Germaniei mergea numai din spirit de disciplina si nicidecum pentru ca era convinsa ca asa dictau interesele României. Dupa ce trei ani am luptat cot la cot cu trupele germane, ca sa aparam hotarele si independenta tarii, contra Rusiei Sovietice, cum se putea schimba dintr-o data, într-o singura noapte, toata aceasta conceptie de aparare si sa constati ca inamicul de moarte ti-a devenit bun camarad, iar camaradul de pâna ieri, îti este dusman? Cum nimeni dintre noi nu stia ce se întâmplase exact la Bucuresti, când a fost arestat Maresalul Antonescu, si pentru a nu rupe armata în doua, toti luptatorii care au avut norocul sa nu fie facuti prizonieri de noii nostri aliati si trimisi în Siberia, au executat ordinul regal de a întoarce armele contra Germaniei.

Dar odata cazut prizonier, deci pus în imposibilitate de a mai executa ordinul Regelui, am socotit ca datoria mea este sa caut o solutie, pentru ca sa continui lupta contra aceluia care de doua secole era inamicul independentei noastre si al hotarelor României." (pp. 51-52, din *Marturii despre Legiune*)

Framântat de astfel de gânduri ajunge Generalul Chirnoaga la Comandamentul Diviziei Germane, la Corpul de Armata German si apoi la Grupul de Armate. Când a fost interogat de colonelul Bauer la Grupul de Armate, a rezultat clar din declaratiile Generalului ca el dorea sa gaseasca o formula de colaborare cu Germania pentru a continua razboiul contra Rusiei. A doua zi, era 24 Octombrie, ziua de nastere a Generalului. Colonelul Bauer a venit cu o sticla de sampanie la el pentru a bea împreuna o cupa în cinstea zilei lui de nastere, care-si uitase de însemnatatea ei. Colonelul Bauer i-a urat sanatate si succes pentru a-si îndeplini dorinta de a continua lupta contra Rusiei.

De aici Generalul Chirnoaga a fost condus, împreuna cu ceilalti însotitori, în lagarul de prizonieri Lückenwald, în apropiere de Berlin, rezervat ofiterilor români prizonieri. Trebuie precizat asadar ca Generalul Chirnoaga intrase în acest lagar cu convingerea ferma, faurita în zilele anterioare, dupa ce cazuse prizonier, ca locul lui este sa continue lupta alaturi de Germania. Mai mult decât atâta. S-a gândit cum ar putea sa ajunga sa ia contact cu guvernul german, pentru a obtine permisiunea sa organizeze o divizie româneasca, eventual chiar un corp de armata, care sa continue lupta contra trupelor sovietice.

Nu cunostea pe nimeni în Germania. Nu auzise decât de Generalul Gheorghe, care, pâna la capitularea României, fusese Ministru al României la Berlin. Dupa aceea, a doua zi dupa sosirea lui la Luckenwald, a cerut, prin ofiterul german însotitor, sa fie pus în

legatura cu Generalul Gheorghe, fostul Ministru al României, pentru a discuta cu el planul unei continuari a razboiului contra Rusiei.

Mare i-a fost surpriza Generalului când la 1 Noiembrie 1944, s-a anuntat vizita fostului Ministru, Vasile Iasinschi. Din aceasta vizita s-a înteles ca forurile superioare germane nu erau de acord cu colaborarea cu Generalul Gheorghe si îi indica grupul legionar din Germania pentru o eventuala întelegere.

Discutia cu Vasile Iasinschi a fost cordiala si s-a ajuns la un prim acord. Generalul si-a exprimat înca odata punctul lui de vedere ca necesitatea nationala impune sa se continue razboiul alaturi de Germania, dupa ce tara noastra a fost invadata de Rusia comunista. Vasile Iasinschi i-a raspuns ca exista deja un început de organizare militara în apropiere de Viena si ca Miscarea Legionara este total de acord cu punctul de vedere al Generalului. L-a rugat pe General ca, pentru a se lua hotarâri, sa binevoiasca sa faca un drum la Viena, pentru a sta de vorba cu Horia Sima. Generalul Chirnoaga a declarat ca accepta invitatia si va pleca spre Viena, de îndata ce se vor face demersurile necesare pentru a putea parasi lagarul.

Dupa plecarea lui Vasile Iasinschi, Generalul Chirnoaga a avut mai multe consfatuiri cu ofiterii-prizonieri, carora le-a expus punctul lui de vedere si hotarârea lui de a se duce la Viena, pentru a clarifica situatia. Unii s-au înclinat spre aceasta solutie, în timp ce altii au fost reticenti.

În ziua de 6 Noiembrie a primit aprobarea de plecare la Viena, cu ofiterii ce erau dispusi sa participe la întrevederi. Însotit de ofiterul german, permanent atasat pe lânga General, de când a fost facut prizonier, au ajuns la Viena în ziua de 7 Noiembrie, dupa masa. Nu a luat cu sine decât pe Seful sau de Stat-Major, Lt. Col. Ciobanu. Generalul Chirnoaga a fost gazduit la Grand Hotel, fata în fata cu Hotel Imperial. Aici a fost imediat vizitat de Traian Borobaru, care l-a invitat sa vina la Hotel Imperial, unde îl astepta Horia Sima.

Dupa prezentarile de rigoare l-am întrebat pe Generalul daca este ruda cu Profesorul Eugen Chirnoaga, fost Rector al Politehnicii din Bucuresti sub guvernarea noastra. M-am bucurat nespus de mult aflând ca este frate cu Profesorul, socotind ca prin aceasta înrudire problemele pendinte vor fi mai usor abordate. Credeam ca Generalul Chirnoaga avea idei nationaliste ca si fratele sau. Dar nu era asa. Generalul era în primul rând un ostas si n-a militat niciodata în viata politica.

Apoi Generalul mi-a pus câteva întrebari în legatura cu guvernarea legionara, referindu-se la excesele si ilegalitatile care s-ar fi savârsit. I-am explicat aceste ilegalitati, în masura în care au existat, si nu cele trâmbitate de propaganda oficiala. Ele se datoreaza anilor de torturi si suferinte îndurate de legionari, cât si atmosferei revolutionare care domnea în tara, dupa alungarea Regelui Carol II.

Discutia cu Generalul a durat toata dupa masa si a continuat seara dupa luarea cinei. Generalul si-a exprimat dorinta sa organizeze o mare unitate militara care sa lupte contra Rusilor. Voia el sa comande aceasta unitate. Functia de Ministru de Razboi într-un guvern nu-l atragea, el fiind prea tânar general. Ar fi bine sa se gaseasca un alt general, mai vechi în grad.

Generalul Chirnoaga, în convorbirea cu mine, a fixat organizarea viitoarei divizii pe baza urmatoarelor principii:

- Comandant, un general român.
- Trupa sa fie constituita din prizonieri români, din legionari, din elevi ofiteri si subofiteri aflati la scolile din Germania, si din Sasi si Svabi, aflatori în armata germana, ce ar dori sa se încadreze în armata româna.
- Divizia sa fie considerata armata nationala, în sensul ca legionarii sa execute ordinele superiorilor lor si sa renunte la salutul legionar.
- Începerea oficiala a armatei nationale sa aiba loc odata cu formarea guvernului român de la Viena.
- În ce priveste întrebuintarea pe front, aceste trupe sa lupte numai contra Rusilor si sa nu fie trimise sa lupte contra Românilor.

Mi-am dat imediat consimtamântul la expunerea Generalului, deoarece punctul lui de vedere coincidea perfect cu parerile mele. În ce priveste subordonarea legionarilor disciplinei militare, înca de la vizita mea la Grosskirschbaum, am atras atentia camarazilor mei de aici sa se comporte ca soldati, supusi ordinelor superiorilor lor.

Odata problema constituirii acestei divizii lamurita, Generalul Chirnoaga s-a atasat cu trup si suflet guvernului de la Viena, iar unitatea noastra de la Döllersheim a luat un avânt considerabil, atât ca numar de oameni cât si din punct de vedere al cadrelor, comandanti de batalioane si companii.

3. DE PARTEA NOASTRA

De partea noastra, a grupului mare de legionari, care constituiau baza guvernului de la Viena, s-au apropiat si ne-au sustinut din primul moment, în eforturile noastre de a constitui acest guvern, Generalul Chirnoaga si grupul de ofiteri de la Viena care au aderat la initiativa acestuia. Este o datorie de constiinta sa vorbesc în aceasta lucrare de ei, Maiorul Constantin Maftei si Comandorul Eugen Bailla.

Generalul Chirnoaga nu numai ca a dat un impuls decisiv la crearea armatei nationale, dar ne-a ajutat considerabil si la actiunea întreprinsa de mine de a îndeparta solutia unui Comitet National, care ar fi ruinat toata lupta noastra de pâna acum, si a se reveni la formula guvernului national, preconizata de la început. Dau aici din nou cuvântul Generalului Chirnoaga, din memorialul sau, publicat în *Marturii despre Legiune*, p. 56:

"La o saptamâna dupa sosirea mea la Viena, sunt informat ca, de fapt, conducerea legionara întâmpina greutati în formarea guvernului român din partea guvernului german, acesta punând conditia ca din Guvernul National sa faca neaparat parte un general român. Cum pentru mine era însa o chestiune extrem de importanta sa se formeze guvernul cât mai repede, ca sa se poata trece la organizarea unei divizii, m-am dus imediat la Hotel Imperial si într-o scurta convorbire cu Dl. Sima, am lamurit situatia. L-am întrebat daca într-adevar nu poate constitui guvernul, pentru ca nu are un general caruia sa-i încredinteze postul de Ministru de Razboi. Primind un raspuns

afirmativ, l-am întrebat daca Dl. General Gheorghe n-ar accepta aceasta functie. Mi-a raspuns ca fostul Ministru al României la Berlin nu este de acord cu formarea unui guvern Român pe teritoriul Germaniei, preferând mai degraba un Comitet. Ori, pentru a vorbi în numele poporului român, este necesar un guvern. Guvernul de la Bucuresti fiind la dispozitia si sub autoritatea inamicului, nu poate sa afirme ca are libertatea de a reprezenta interesele superioare românesti. Tara Româneasca nu mai este practic nici suverana nici independenta. De aceea, se impune, aici în Germania, formarea unui Guvern Român, care sa vorbeasca liber si sa explice lumii adevarata situatie din România. Atunci i-am declarat ca accept sa iau asupra mea postul de Ministru de Razboi, dar am pus conditia ca îndata ce va veni un general mai vechi decât mine, îi voi ceda locul, pentru ca intentia mea era sa ma ocup de organizarea unei divizii, pe care sa o instruiesc si sa o comand în batalie. Astfel am creat posibilitatea ca Românii din Germania sa se poata manifesta oficial pe plan politic si militar, si sa poata lua hotarâri valabile, întarite de autoritatea cuvenita, în continuarea razboiului contra Rusiei Sovietice."

În convorbirea aceasta cu Generalul Chirnoaga, nu m-am referit la rolul nefast jucat de Generalul Gheroghe în relatiile cu Ministerul de Externe German si înainte si dupa 23 August. Formula cu "Comitetul National" se datora precumpanitor interventiei Generalului Gheorghe pe la confidentii lui de la Ministerul de Externe, aceiasi confidenti de care s-a servit si pe când era Ministru la Berlin ca sa-si azvârle arcanul contra legionarilor.

Si acuma sa trecem la splendidul comportament al ofiterilor români aflati la Viena, când a aparut Generalul Chirnoaga.

Maiorul Maftei fusese numit atasat militar român la Zagreb. Dupa prabusirea frontului german în Croatia, s-a retras împreuna cu sotia la Viena. Era gazduit la Grand Hotel, acelasi hotel unde locuia si Generalul Chirnoaga. Nu numai ca se cunosteau din tara, dar erau si rudenii, amândoi originari din Moldova. Maiorul Maftei vorbea o franceza impecabila.

Din primele zile de când ne-am întâlnit, ne-am înteles perfect asupra obiectivelor ce trebuie sa le urmarim la Viena. El sustinea, ca si noi, ca trebuie sa se formeze un guvern national si o armata nationala. Foarte des vizita pe Profesorul Gamillscheg, cautând sa-l convinga, din perspectiva lui de militar, de necesitatea de a se crea cât mai repede cele doua institutii pe teritoriul Germaniei. Cu Ambasadorul Altenburg a avut de asemenea dese întrevederi, vorbind cu el în frantuzeste, în aceiasi termeni. Era un propagandist neobosit al tezelor noastre. Cu atâta zel sustinea ideea unui guvern national, încât m-am întrebat daca nu urmareste sa obtina un post în viitorul guvern. Cu respect si admiratie, aflu de la el ca nu doreste nici o functiune si duce aceasta campanie de lamurire a cercurilor germane, exclusiv pentru a aduce un serviciu cauzei nationale.

Întâlnirea cu Generalul Chirnoaga i-a dat Maiorului Maftei un nou avânt. Vedea în Generalul Chirnoaga omul trimis de destin ca sa întrupeze veleitatile Românilor Liberi din Germania, Guvern national, având ca ministru de razboi pe Chirnoaga, si o armata nationala, sub comanda acestuia.

Serviciile Maiorului Maftei au fost imense. Declaratiile lui *urbi et orbi* au avut un

puternic ecou atât în cercurile românesti cât si în cele germane. A combatut cu vehementa ideea unui Comitet National si a cerut pe un ton energic sa se revina la formula unui guvern national. Pâna astazi îl vad cum perora cauza noastra, cu o staruinta mereu reînnoita. Oriunde întâlnea pe cineva interesat în problema, pe culoarele hotelurilor unde locuia sau la masa, nu-si uita lectia politica.

Odata guvernul format, considerându-si misiunea îndeplinita, s-a retras de pe scena Vienei, preferând sa-si continue exilul într-un hotel la Kitzbühel.

Comandorul Bailla aparuse la Viena pe o alta ruta. Venise direct de pe front, dupa retragerea trupelor germane din România. Era originar din Banat, chiar de la Caransebes. Se tragea dintr-o familie înnobilata pe timpul împaratiei austriece. De aceea în Germania îsi luase vechiul titlu, numindu-se von Bailla. Ofiter de aviatie, a fost atasat de Statul Major Român ca ofiter de legatura pe lânga Marele Comandament German, în cursul razboiului. Când acest Comandament s-a retras în Ungaria, el a putut sa treaca muntii, si apoi sa ajunga la Viena, locuind tot la Grand Hotel. Pe Generalul Chirnoaga l-a cunoscut Comandorul Bailla la Viena. A devenit si el un aprig sustinator al nostru, pe linia acelorasi obiective ca si Maiorul Maftei, adica guvern national si armata nationala. În ceasurile întunecate prin care am trecut, când guvernul german, la intrigile Papanace-General Gheorghe, voia sa ne degradeze la rolul unui comitet national, Comandorul Bailla n-a cunoscut un moment de ragaz. Pe filiera legaturilor ce le avea cu aviatia germana, a intervenit cerând, în interesul cauzei comune, sa se revina la formula unui guvern national. Atât Maiorul Maftei cât si Comandorul Bailla venisera la Viena împreuna cu sotiile lor. Ele au împartasit grijile si nelinistile sotilor lor si când s-a ivit tulburarea din mijlocul nostru, au militat alaturi de noi, îndemnând pe sotii lor sa ne ajute, pentru a rasturna planul urzit la Externe.

4. SCHIMBAREA LA FATA

Memoriul înaintat de mine Ministerului de Externe German si-a produs efectul. Ribbentrop a revenit asupra ideii de a se constitui doar un Comitet National, asa cum fusese prevazut înca de la întrevederile mele din Prusia Orientala.

Nu pot sa afirm ca rezultatul acesta a fost obtinut numai gratie interventiei mele. Mai întâi aveam de partea mea pe Gamillscheg si Altenburg. Acesta din urma avea relatii strânse la Externe si fara îndoiala a fost consultat în chestiunea acestei controverse. Nu pot trece cu vederea nici influentele ce s-au exercitat pe lânga Himmler din partea Serviciului SD de la Viena. Cert este ca cei mai apropiati colaboratori ai lui Himmler l-au sfatuit pe seful lor sa intervina pe lânga Ribbentrop pentru a se da Românilor aceasta satisfactie. Dupa anumite informatii chiar Goebbels ar fi intervenit pe lânga Ribbentrop, cerându-i sa revina la vechea decizie.

Gratie acestor actiuni concentrice, venite din mai multe parti, Ribbentrop a fost nevoit sa bata în retragere. Hencke a fost sacrificat si în locul lui a fost desemnat Subsecretarul de Stat Von Steengracht ca sa ne invite la Berlin si sa ne comunice aprobarea formarii guvernului national român.

La sfârsitul lui Noiembrie, însotit de Corneliu Georgescu, Generalul Chirnoaga si Lt. Col. Ciobanu, am descins la Berlin. Profesorul Gamillscheg ne-a condus la Steengracht, care

ne-a primit extrem de cordial si ceremonios, în prezenta unui alt demnitar, von Rintelen. Atmosfera calda si afectuoasa. Ca si cum nu s-ar fi întâmplat nimic. Steengracht ne-a comunicat decizia Excelentei Sale, von Ribbentrop, de a se recunoaste oficial, în numele guvernului Reichului, formarea unui guvern national român de la Viena. S-a interesat de personalitatile ce ar face parte din acest guvern si a fost extrem de bucuros aflând numele lor. A facut impresie intrarea Generalului Chirnoaga în guvern, a lui Vladimir Cristi si a lui Grigore Manoilescu, la Presa si Propaganda. Ne-a îndemnat sa constituim cât mai repede acest guvern. I-am comunicat ca ne-am gândit sa alegem data de 10 Decembrie, care coincide cu sarbatoarea studentimii române.

5. ULTIMA TENTATIVA A LUI PAPANACE

Trebuie sa-i recunoastem lui Papanace o extrema dexteritate în a înnoda fel de fel de intrigi. Inepuizabil în a induce lumea noastra în eroare, din nefericire toata aceasta risipa de inteligenta si talent a cheltuit-o în sens negativ. Pe el îl interesa cum sa ma elimine pe mine si nu cum sa ajute natiei în restriste. Noi la Viena faceam un efort desperat alaturi de o Germanie, pe punctul de a capitula, de a abate nenorocirea ce se cernea asupra tarii. Pe Papanace îl interesa cum sa împiedice formarea unui guvern national sub conducerea mea! Si, în acest scop, fecunda lui imaginatie lansa pe piata fel de fel de formule care de care mai absurde. Pâna la urma si-a gasit un aliat tot atât de pornit ca si el în Generalul Gheorghe. Si acesta ne pastra resentimente din perioada anilor 1943-1944, când, executând ordinele Maresalului, statea la pânda din cabinetul lui de ministru de la Berlin ca sa mai descopere niscaiva legionari liberi ca sa-i denunte Gestapo-ului, pentru a fi însfacati si trimisi în lagar.

Prin Hencke, omul lui de încredere la Ministerul de Externe German, Generalul Gheorghe a reusit sa ne disloce din pozitia eminenta ce-o ocupam pâna atunci în cabinetul lui Ribbentrop si în loc de un guvern national, ne-a cazut în cap caramida unui Comitet National. Am reactionat cu un memorandum, dar fara speranta de a schimba ceva din atitudinea Ministerului de Externe German. Printr-un concurs favorabil de împrejurari, a biruit adevarul si acel trio de opozanti Papanace-General Gheorghe-Hencke a fost eliminat din combinatia politica a momentului. S-a limpezit orizontul de ultimele obstacole ce stateau în calea formarii unui guvern national.

Papanace nu mai avea alta iesire decât sa se resemneze dupa înfrângerea suferita. A câta oara? Pierduse batalia de la Berlin din vara anului 1940, dupa victoria de la 6 Septembrie; pierduse batalia din lagar, dupa 23 August, prin chemarea mea la Marele Cartier al Führerului, si acuma pierdea si batalia de la Viena, în încercarea lui disperata de a împiedica formarea unui guvern sub conducerea mea.

6. CONSTITUIREA GUVERNULUI NATIONAL ROMÂN

Prin audienta mea la Steengracht, la sfârsitul lunii Noiembrie, au cazut si ultimele obstacole în calea formarii unui guvern national român, asa cum fusese prevazut de la primele contacte ce le-am avut, dupa eliberarea mea din lagar, cu forurile superioare germane în Prusia Orientala.

Am ales ziua de 10 Decembrie 1944 pentru proclamarea guvernului, deoarece era o data istorica. Era ziua când a izbucnit miscarea studenteasca, 10 Decembrie 1922, la toate

Universitatile din tara. În fiecare an studentimea româna sarbatorea aceasta zi cu servicii religioase, cuvântari în fata tineretului universitar si cu manifestatii de strada.

Lista noului guvern era formata din urmatoarele personalitati:

- Mihail Sturdza – Ministru de Externe.
- Vasile Iasinschi – Ministru de Interne si al Muncii.
- General Platon Chirnoaga – Ministru de Razboi.
- Corneliu Georgescu – Ministru de Finante.
- Grigore Manoilescu – Ministru al Presei si Propagandei.
- Vladimir Cristi – Ministru al Cultelor.

În dimineata de 10 Decembrie 1944, am convocat pe toti membrii noului guvern la Hotel Imperial, le-am citit decretul de numire si apoi s-a desfasurat ceremonia depunerii juramântului. Juramântul a fost luat de catre Protopresbiterul Emilian Vasilovschi, capelanul Bisericii Ortodoxe Române din Viena.

Îndata dupa constituirea guvernului, la Palatul Lobkowitz s-a desfasurat serbarea traditionala de 10 Decembrie. Au asistat toti ministri noului guvern, corpul ofiteresc superior al Armatei nationale si diplomatii germani acreditati la Viena, în frunte cu Ambasadorul Altenburg. A luat mai întâi cuvântul Profesorul Ernst Gamillscheg, care a anuntat formarea guvernului national si a urat noului guvern sa-si împlineasca telul de a vedea România din nou libera si independenta.

S-a trecut apoi la desfasurarea programului serbarii. A vorbit mai întâi Vasile Andrei, seful studentimii legionare, care a evocat jertfele studentimii române de la 1922 si pâna astazi. În continuare, corul refugiatilor, sub conducerea maestrului Cubicec, a intonat Imnul legionar si cântece nationale românesti. Asistenta a fost adânc impresionata atât de frumusetea ariilor executate cât si de starea de spirit a participantilor. Optimism si încredere în lupta finala a Germaniei.

Ministrul Altenburg mi-a exprimat la plecare satisfactia lui pentru desfasurarea programului si pentru moralul ridicat al Românilor refugiati. Era îmbujorat la fata.

7. AMARACIUNEA MITROPOLITULUI VISARION

Mitropolitul Visarion Puiu a fost adânc mâhnit de întorsatura ce-au luat-o evenimentele. Aceasta, din cauza pledoariilor înflacarate ale lui Viorel Trifa, agentul cel mai zelos al lui Papanace, care-l vizita aproape zilnic la Hotelul unde locuia, asigurându-l ca pe linia Ministerului de Externe German se lucreaza la formula unui guvern sub presedintia Înalt Prea Sfintiei Sale. Tratativele ar fi foarte înaintate, îl asigura Trifa, si se poate ajunge în curând la aceasta dezlegare. Mitropolitul Visarion, "tentat de coroana de aur", cum spunea Borobaru, îsi daduse consimtamântul pentru a fi comunicat Externelor.

Dar Ribbentrop n-a retinut nici formula Mitropolitului si nici pe a mea, ci a recurs la subtilitatea unui Comitet National de Eliberare a României. În urma contra-atacului meu, combinat cu alte interventii, Ribbentrop a renuntat la solutia Comitet National si a revenit la formula guvernului sub presedintia mea.

Aceasta schimbare a fost considerata de Mitropolitul Visarion Puiu ca o înfrângere proprie, desi el nu fusese niciodata propus în aceasta functiune, ci a jucat doar rolul unui pion în jocul Papanace-Gheorghe, de subplantare a mea în fruntea guvernului.

Când s-a procedat la formarea guvernului, Mitropolitului Visarion i s-a rezervat postul de Ministru al Cultelor, deoarece corespundea situatiei lui de Înalt Ierarh al Bisericii Ortodoxe. Dar Mitropolitul a refuzat, invocând diferite motive, dar, în fond, mâhnit ca n-a ajuns în fruntea guvernului, asa cum îl îndoctrinase Trifa.

Cu mare greutate, la insistenta Ambasadorului Altenburg, Mitropolitul a acceptat sa figureze în noul guvern ca sef spiritual al Episcopiei Ortodoxe Române din Europa de Vest.

Îndata dupa constituirea guvernului, Mitropolitul Visarion si-a exprimat dorinta sa se retraga de la Viena într-o localitate mai îndepartate. Serviciul de protocol i-a satisfacut dorinta, indicându-i ca loc, de retragere localitatea Kitzbühel din Tirol. A fost încartiruit într-un hotel renumit, în conditii excelente, având tot ce îi trebuia.

Odata cu Mitropolitul a parasit Viena si Viorel Trifa. Mitropolitul l-a numit Secretar al sau. Viorel Trifa s-a bucurat de acelasi tratament. Din toata agitatia lui Papanace de a schimba configuratia guvernului de la Viena, cel care a nimerit-o mai bine, alegându-se cu un avantaj substantial, a fost Viorel Trifa. A trait în conditii confortabile, pâna la sfârsitul razboiului, în hotelul de la Kitzbühel, în timp ce, noi ceilalti, ministri, care locuiam la Hotel Imperial, suferEam adesea de frig si de foame si trebuia sa coborâm în bunkerul hotelului din cauza bombardamentelor.

8. UN ANUMIT SABOTAJ

La capatul acestei parti din lucrarea mea, închinata guvernului de la Viena, nu pot uita o chestiune care m-a nelinistit mult în aceasta perioada critica si anume un anumit sabotaj pe care l-am observat din partea cercurilor germane. Miscarea si-a mobilizat toate fortele ei disponibile din Germania si din tara pentru a ajuta armata germana sa stavileasca invazia sovietica cât mai departe de granitele ei. N-am putut salva România din cauza fulminantei penetratii a diviziilor rusesti peste Carpati si a lipsei oricarei acoperiri militare germane în acest spatiu. Cei ce au proiectat lovitura de la 23 August au calculat cu schimbarea frontului si aceasta lipsa de prevedere a înaltului comandament german. De la Bucuresti pâna în nordul tarii se întindea un gol militar imens. Atât Hitler cât si consilierii sai s-au lasat înselati de asigurarile ce le primisera din partea lui Antonescu si din partea personalului lor diplomatic de la Bucuresti, în frunte cu Killinger, ca România va ramâne credincioasa aliantei cu Germania.

Lipsiti de teritoriu national, noi n-am putut face altceva la Viena decât sa încercam a înjgheba o armata nationala din refugiati si prizonieri din lagare, cu care sa continuam a lupta contra comunismului. În trei luni, am savârsit aceasta isprava remarcabila. Am

format un guvern national, am organizat un aparat functionaresc de sustinere a acestui guvern si am pus pe picioare o armata nationala. Am putea afirma ca obiectivele ce ni le-am propus, în conformitate cu misiunea ce ne-a fost încredintata de Hitler, le-am împlinit în proportie covârsitoare.

Dar am constatat cu surprindere si amaraciune ca în operatiile pe care le-am întreprins la Viena pentru a organiza rezistenta contra inamicului ne-am izbit nu numai de dificultatile inerente acestei actiuni, dar si de un anumit sabotaj din partea cercurilor germane care au facut apel la concursul nostru.

Mai întâi am avut de suferit reversul cu formarea guvernului national. Un bun, asa zicând, admis chiar de la începutul conversatiilor mele cu înaltele foruri germane la Rastenburg, si anume îndreptatirea de a vorbi si actiona în numele unui guvern român, mi-a fost sustras mai târziu, în urma unor intrigi la Externe, indicându-mi calea unui Comitet National. Situatia s-a restabilit, dar s-a pierdut timp si energie, care puteau fi folosite în alta parte, pâna ce functionarii de la Ministerul de Externe au priceput eroarea savârsita.

O a doua arie de contact între guvernul român si autoritatile germane, în care colaborarea nu functiona bine, era Wehrmacht-ul. La Kaisersteinbruch, Comandantul lagarului de prizonieri era un colonel german din Wehrmacht. Am înteles de ce interventiile noastre pentru a îmbunatati hrana soldatilor români prizonieri nu puteau fi satisfacute, dar n-am înteles ca dupa ce grupe de sute de prizonieri români aderasera la armata nationala si au cerut sa fie scosi din lagar, pentru a fi încadrati la Döllersheim, au fost tinuti în continuare în aceleasi conditiuni de mizerie.

Schimbarea statutului lor întârzia câteodata pâna la doua saptamâni. În acest rastimp, mureau unii dintre ei, iar ceilalti, dupa aceasta cura prelungita de foamete, slabisera în asa masura încât nu puteau fi încadrati imediat, trebuindu-le un timp de recuperare. Am observat la toate convoaiele de prizonieri români destinate sa plece la Döllersheim acelasi procedeu de întârziere si înfometare.

Echipa noastra de propaganda de la Kaisersteinbruch nu mai contenea cu interventiile pe la Kommandatura lagarului, cerând sa fie pusi în mars soldatii care au aderat la armata nationala. Eu însumi am intervenit pâna la cele mai înalte foruri, pentru a se grabi formalitatile de eliberare ale prizonierilor. L-am solicitat pe Himmler sa dea ordinele cuvenite la Kaisersteinbruch ca sa scurteze perioada de detentiune a soldatilor destinati sa intre în armata nationala. Pe de o parte armata nationala avea nevoie de voluntari – erau multe baraci goale – pe de alta parte, la Kaisersteinbruch erau retinuti mii de prizonieri care asteptau sa fie pusi în libertate.

Explicatia acestui sabotaj? Nu era ceva îndreptat propriu zis contra noastra? În cercurile armatei germane se întarise convingerea ca razboiul este pierdut, ca o prelungire a lui nu serveste la nimic altceva decât doar la pierderea de vieti omenesti. Strainii din Germania, între care si noi Românii, cu participarea noastra, de ultima ora, la efortul de razboi al Germaniei, contribuiau la prelungirea inutila a ostilitatilor si ca atare nu trebuiesc încurajati. Ofiterii din Wehrmacht respectau ordinele primite, dar în executia lor nu se observa zelul lor de altadata. Se observa o anumita neglijenta si încetineala.

Am fost surprins apoi ca niciodata la Viena n-am dat ochi cu Gauleiter-ul Baldur von Schirach. Acesta venise la Bucuresti, cu prilejul funeraliilor Capitanului. Eu eram Vice-Presedinte al Consiliului de Ministri. Ne-am cunoscut si ne-am înteles bine pe atunci. De asta data n-am primit nici cel mai mic semn de recunoastere de la el. Probabil ca si Baldur von Schirach gândea în aceiasi termeni. Razboiul este pierdut si sa nu ne complicam existenta, intrând în contact cu miscari neagreate de biruitorii de mâine.

9. DEFECTIUNEA PREOTULUI PALAGHITA

Papanace s-a ales totusi cu un câstig din toata aceasta intriga ce-a urzit-o la Viena pentru a împiedica formarea guvernului de la Viena sub conducerea mea. L-a determinat pe Preotul Palaghita sa se afilieze dizidentei si sa participe la campania de denigrare a mea.

Ruptura nu s-a produs brusc, ci a trecut prin anumite etape. Am aratat mai înainte ca, impresionat de suferintele Preotului Palaghita sub teroarea antonesciana si de miraculoasa lui salvare din închisoarea Suceava, l-am primit la Viena cu bratele deschise, considerându-l ca un ajutor nepretuit. L-am însarcinat cu conducerea echipei de propaganda printre noii refugiati, si ca un semn de mare încredere, l-am cooptat în organismul central de conducere al Legiunii, format exclusiv din comandanti legionari, numiti pe timpul Capitanului. El statea alaturi de Corneliu Georgescu, Vasile Iasinschi, Dr. Iosif Dumitru, Dr. Ion Fleseriu, Puiu Traian, si alti câtiva. În sânul acestui for restrâns se dezbateau toate problemele care priveau organizarea Miscarii.

Colaborarea noastra a mers impecabil o anumita vreme. Comisia refugiatilor, prezidata de Preotul Palaghita, era toata ziua pe teren, abordând pe noii refugiati unde îi întâlnea, pe strada, în hoteluri, în lagare, pentru a le explica rosturile guvernului de la Viena. Pe tineri îi îndemna sa se înroleze în armata nationala. Îsi formase o echipa competenta, în care figura, între altii, si avocatul Stanicel.

Când au avut loc întâlnirile cu capeteniile dizidente, Palaghita m-a sfatuit sa fac tot posibilul sa ajung la un acord cu ei. L-am asigurat ca asta este si dorinta mea, ca eu nu tin seama de ceea ce s-a întâmplat în lagar, ca acolo s-au petrecut fenomene explicabile prin suferintele si temerile îndurate, dar, în libertate, presupun, ca oamenii gândesc altfel, calauziti exclusiv de cauza nationala.

Nu s-a putut ajunge la acest acord din cauza iesirii brutale a lui Papanace, la ultima întâlnire. Eu nu i-am cerut sa faca nici o *mea culpa*. Eu eram dispus la un compromis sau acomodare, fiind gata sa-l primesc chiar în guvern si în toate functiunile noastre la Viena.

Aflând Preotul Palaghita de aceasta ruptura, cu toate explicatiile ce i le-am dat în cadrul Forului Comandantilor Legionari, am simtit la el în acel moment o oarecare raceala. Era o nemultumire abia retinuta, ca si cum eu as fi fost responsabil de aceasta ruptura. Am aflat apoi, pe alte cai, ca Palaghita avea dese conciliabule cu Papanace si alte capetenii dizidente. Nu m-a turburat nici aceasta stire. Ma gândeam ca Palaghita ar putea exercita o anumita influenta pacificatoare asupra lui Papanace, având în vedere pozitia lui actuala în Miscare.

De la un timp însa mi s-au comunicat stiri mai grave. În colocviile ce le avea cu refugiatii români nu mai sustinea cauza guvernului de la Viena, ci pleda mai mult punctul de vedere al lui Papanace. Ca eu nu am platforma în tara, ca autoritatea mea, din cauza rupturii din Miscare, este slabita, ca activitatile guvernului de la Viena nu corespund asteptarilor germane si ca se pregateste o schimbare la conducerea guvernului. Evident ca refugiatii abordati de Preotul Palaghita auzind aceste concluzii chiar din partea aceluia desemnat sa-i câstige pentru cauza nationala, au început sa manifeste anumite rezerve. La un moment dat am aflat ca încetasera recrutarile pentru armata nationala din sectorul de propaganda încredintat Preotului Palaghita.

Existau dovezi abundente ca Preotul Palaghita nu numai ca nu-si îndeplinea misiunea ce i s-a încredintat din partea guvernului de la Viena, ci, dimpotriva, trecuse de partea dizidentilor si duce o campanie de discreditare a actiunii noastre în fata noilor refugiati. Nu mai puteam tolera aceasta situatie, deoarece relatiile noastre cu refugiatii erau primejduite sa fie alterate tocmai de acela care avea misiunea sa-i integreze în efortul general al guvernului. Palaghita ducea o politica de duplicitate, nemeritata de mine. Un om cinstit mi-ar fi declarat ca el si-a format alte opinii si se retrage din functiunea ce i-am încredintat-o.

Atunci l-am chemat pe Preotul Palaghita la mine si l-am anuntat ca nu sunt multumit de activitatea lui, care, asa cum se desfasoara, dauneaza guvernului de la Viena si ca sunt nevoit sa-l desarcinez din fruntea Comisiei Refugiatilor. Totodata i-am comunicat ca nu mai are nici un sens sa participe la reuniunea Comandantilor legionari, da fiind faptul ca înclina mai mult spre grupul dizident decât sa ne ramâna leal noua.

Preotul Palaghita a încercat sa se apere. Dar faptele lui erau prea evidente. De atunci mi-a purtat o ura înversunata, care nu s-a stins nici pâna la moartea lui. S-a razbunat, publicând în exil o carte plina de infamii la adresa mea si a altor camarazi, bineînteles cu material procurat de Papanace.

10. CAZUL VALIMAREANU

Nu stiu din ce moment si pentru care motiv a alunecat Petre Valimareanu pe linia dizidentilor. Atât la Rostock cât si la Buchenwald a avut o atitudine corecta. Era bun prieten cu Ghita Costea si când acesta a luat conducerea grupului legionar de la Rostock, dupa ce marea majoritate fusese internata la Buchenwald, Valimareanu a devenit seful lui de garnizoana. Când ultimii legionari liberi de la Rostock au fost transportati la Buchenwald, grupul de sub conducerea lui Costea-Valimareanu a rasturnat toate prevederile dizidentilor. Acestia îsi imaginau ca ultimii legionari de la Rostock, venind de la Buchenwald, se vor atasa *in corpore* minusculului lor grup, rasturnând proportia de pâna atunci si oferind autoritatilor germane o noua baza de apreciere a situatiei din lagar. Deceptia lor a fost mare când grupul de la Rostock, cu neînsemnate exceptii, s-a atasat masiv grupului mare, condus de Dr. Iosif Dumitru.

Cert este ca, la Viena, Valimareanu nu mai era cel de altadata. N-am auzit despre el sa fi luat contact cu Papanace sau cu alti reprezentanti ai grupei dizidente. Si totusi am avut dificultati cu el, dar de alta natura.

Mi-a cerut sa vorbeasca cu mine si când ne-am vazut la Hotel Imperial mi-a prezentat

un memoriu în care se ocupa de înaintarile în grad facute de mine la Viena, criticându-le. Afirma ca s-au facut greseli. Dadea si anumite nume si facea comparatie între înaintarile primite de unii si de alti legionari. Acuma, lista înaintarilor a fost întocmita de noul secretar general Corneliu Georgescu, dupa indicatiile lui Iosif Dumitru, care cunostea situatia din lagar si comportamentul fiecarui legionar. Criteriul înaintarilor a fost cum s-au comportat legionarii în lagar. Se poate ca în anumite cazuri sa se fi judecat atitudinea unor legionari prea severi si, în consecinta, si gradul ce-l primisera sa fie mai mic. Probabil ca nu s-au luat în considerare suficient de mult si antecedentele celor propusi la înaintare si nu numai etapa din lagar. Fara îndoiala ca s-au facut greseli de apreciere în anumite cazuri, la anumiti camarazi, si Valimareanu avea dreptate.

Eroarea lui Valimareanu era alta. El facea din aceasta chestiune de promovare interna a unor legionari problema capitala a Miscarii. El sustinea ca s-au ignorat fundamentele ei morale si ca aceste înaintari ignoreaza suferintele si luptele multor legionari.

I-am explicat ca vor mai fi înaintari, daca Dumnezeu ne va tine în viata, si atunci vom repara erorile savârsite acum. Nici perioada Capitanului n-a fost scutita de erori. Si pe timpul lui, la propunerea sefilor de judet si regiune, au fost înaintati în grad legionari care apoi s-au lepadat si de Capitan si de Miscare. Erorile sunt inerente firii omenesti, caci nu putem patrunde pâna în strafundul constiintei noastre. Nu stim de câta tarie sufleteasca este capabil fiecare individ. Putem avea oricând surprize.

Cu aceasta explicatie ne-am despartit. Mare mi-a fost uimirea când peste vreo doua saptamâni ma trezesc cu un alt memoriu de la Valimareanu, având ca tema acelasi subiect: tulburarea provocata în Miscare de gradele ce s-au acordat legionarilor, care nu corespund meritelor si vechimii lor. Din nou ne-am vazut dându-i aceleasi explicatii. Am adaugat ca noi acum suntem angajati într-un efort gigantic ca sa organizam o noua linie de rezistenta spre România, încât chestiunea ridicata de el este adumbrita de sacrificiile cerute de lupta aceasta. **Trebuie sa ne concentram pe esential.** Problema înaintarilor nu o vom pierde din vedere, dar în acest moment, sunt depasit de evenimentele de pe front. Parea ca a înteles.

Dar n-a fost asa. Peste câtva timp revine cu un memoriu de aceeasi factura. Era al treilea. Aceeasi argumentatie si aceleasi reprosuri. Din nou am staruit sa lase aceste consideratii pentru vremuri mai bune. Acum sunt prins într-un cumul de activitati care nu-mi dau ragaz nici noaptea. L-am solicitat din nou sa ne ajute în sectoarele de activitate ale guvernului de la Viena, unde vrea el. Erau atâtea de facut în relatiile cu refugiatii si cu organismele germane.

De atunci nu l-am mai vazut. Nu frecventa nici mediul dizident. Probabil ca statea linistit într-un hotel sau o casa particulara. Ce l-a determinat sa se izoleze? Dupa toate probabilitatile, memoriile lui succesive din toamna anului 1944 nu aveau alt scop decât sa câstige timp, justificându-si retragerea lui din orice activitate a guvernului de la Viena. Dar cu ce scop? Nu exista decât o singura explicatie. Petre Valimareanu nu mai credea în victoria Germaniei si nu era dispus sa se expuna la consecintele finalului. În cazul capitularii Germaniei, ce parea inevitabil, Valimareanu nu putea fi învinuit de autoritatile aliate de colaborare cu regimul national-socialist. În vreme ce pe ceilalti, în frunte cu Sima, cine stie ce soarta amara îi asteapta. Odata trecuta furtuna, el îsi va

cauta o noua orientare în cadrul lumii ce se va statornici dupa razboi.

IV. CREAREA ARMATEI NATIONALE

Nu era destul sa avem un guvern national, în numele caruia sa vorbim, sa ne adresam tarii, pregatind-o de o iesire contra Anticristului, care ne-a cotropit tara. Mai trebuia sa dispunem si de un instrument de lupta, cu care sa participam la razboi alaturi de armata germana. Asa s-a ajuns, în întelegere cu forurile superioare germane, la hotarârea de a se crea o armata nationala româna. Aceasta armata va fi alcatuita din refugiatii români în Germania si eventual din alte tari din Occident si din prizonieri români, cazuti pe front în captivitate si internati în lagare. Armata nationala a guvernului de la Viena se va constitui pe baza de voluntariat si nu ca în tara, unde sistemul de recrutare se baza pe ordine de chemare la unitatile respective.

1. CONSTITUIREA ARMATEI NATIONALE

Cel dintâi act de constituire al Armatei nationale a avut loc la Viena, într-un cadru exclusiv legionar. Pe ziua de 29 Septembrie 1944, am chemat la Hotel Imperial un grup de fruntasi legionari, carora le-am expus planul formarii unei armate nationale, de acord cu autoritatile militare germane. În actuala conjunctura politica, cu tara invadata de bolsevici, nu avem alta alegere decât sa ne facem datoria de ostasi. Le-am comunicat ca vor pleca spre un Centru de Instructie si, dupa pregatirea necesara, vor fi trimisi într-o anumita zona de operatii militare.

Dupa aceasta convocare, a urmat a doua reuniune cu toate elementele care s-au anuntat voluntar sa intre în armata nationala. La aceasta adunare, au participat peste o suta de Români, majoritatea legionari. Adunarea s-a tinut la Palatul Lobkowitz, în prezenta Secretarului General, Corneliu Georgescu. Într-o scurta alocutiune, le-am explicat celor prezenti necesitatea ca atât pe plan national cât si din punct de vedere international sa continuam lupta contra comunismului.

Ion Boaca, în amintirile lui despre armata nationala, a expus, într-o forma sugestiva si amanuntita, cum a luat nastere cea dintâi unitate a acestei armate, compusa precumpanitor din legionari si elevi-ofiteri si subofiteri, trimisi din tara la cursuri de specializare în Germania.

"La 1 Octombrie, scrie Boaca, oamenii din grupul de mai sus s-au prezentat la Arsenalul Armatei din Viena, unde li s-a facut vizita medicala si formele de recrutare. Din acel moment au fost considerati ca soldati ai Armatei Nationale în embrion, care abia mai târziu, la 10 Decembrie, va lua fiinta legala.

În dimineata zilei de 3 Octombrie 1944, la orele 3, am plecat cu totii cu trenul spre lagarul Grosskirschbaum, destinat de catre autoritatile germane a fi Centrul de Adunare al Românilor din toata Germania, care vor forma viitoarele cadre ale Armatei Nationale. Grosskirschbaum, localitate aproape de Frankfurt/Oder, fusese, pâna la venirea noastra, un Centru de instructie al armatei germane si acuma fusese afectat Românilor.

Dupa o calatorie de doua zile si doua nopti, am ajuns la destinatie. Aici am gasit foarte multi elevi români ai scolilor de ofiteri si subofiteri, care venisera în Germania la cursuri

de specializare. Trebuie sa fi fost câteva sute.

Pentru noi, legionarii, misiunea ce o primiseram, de a ne înrola în cadrele unei viitoare armate nationale si a continua lupta contra comunismului în noile împrejurari, era un fapt normal, caci corespundea afirmarii noastre ideologice. Nu tot asa de simplu si natural se prezentau lucrurile cu elevii ofiteri si subofiteri. Ei treceau printr-o stare sufleteasca grea. Actul de la 23 August îi pusese în mare încurcatura. Ei erau pe punctul de a se întoarce acasa, unde îi astepta si tresa de sublocotentent si unde urmau sa fie încadrati în unitatile respective. Noua situatie îi dezorientase complet. Unde era locul lor si de care parte trebuiau sa îsi faca datoria?

Ei nu simpatizau cu bolsevicii, dar atitudinea Regelui, cu neasteptata schimbare de front, le-a creat grave probleme de constiinta. Mai ales intervenea si împrejurarea ca noua armata nationala se constituise sub egida Miscarii. Generalul Chirnoaga si alte cadre ofiteresti nu aparusera înca alaturi de Comandant. Colaborarea strânsa si întelegerea perfecta cu ofiterii români va avea loc mai târziu, dupa stramutarea grupului la Döllersheim.

La Grosskirschbaum ne aflam fata în fata grupul de „civilisti”, în mare parte legionari, si grupul mult mai mare al acestor elevi ofiteri si subofiteri. Misiunea noastra, pentru moment, nu era de a face instructie, ci de a intra în contact cu acesti militari si a le explica situatia politica iesita din evenimentele de la 23 August, cu invadarea teritoriului national de bolsevici, care va avea grave consecinte pentru existenta Statului Român. Cu certitudinea în plus ca bolsevicii (asa cum prevestise Capitanul) nu vor respecta nici ordinea sociala si nici independenta Statului. Vom fi redusi la sclavie politica si sociala. România, fructul atâtor sfortari si sacrificii, va dispare pentru a face loc unui pseudo-stat românesc, condus de uneltele Moscovei, o suferinta de nedescris se va abate asupra poporului nostru.

Grupa de legionari, de sub conducerea lui Coman si Ilie Smultea, din care mai faceau parte si Nelu Paunescu, Lututovici, Nagacevschi si fratii Rahmistriuc, a intrat imediat în actiune. Acestia, prin discutii si contacte personale, au reusit sa schimbe destul de repede climatul initial, determinând pe multi elevi sa participe la noua cruciada nationala contra cotropitorului din rasarit.

În lagarul de la Grosskirschbaum, cum am spus, nu se facea instructie. Noi am ramas în haine civile, asa cum venisem, în timp ce elevii scoalelor speciale din Germania erau în haine militare. Din cauza deosebirii de 'straie' si mentalitate, contactul a fost oarecum dificil la început. Elevii au fost însa impresionati de faptul ca la acesti 'civili' domnea o ordine si o disciplina perfecta, ca desi 'civili' se comportau ca militarii, ca la masa si în alte ocazii, mergeau în coloana cântând. În felul acesta, procedând cu multa atentie, fara a brusca situatia, fara a impune înrolarea obligatorie în noua armata nationala, ci, din contra, facând din adeziunea Românilor din Germania un act de voluntariat, în câteva zile atmosfera s-a dezghetat. Îndata au început discutiile si schimburile de pareri pe un ton amical si entuziast".

(......)

"Sansele de victorie în razboi, alaturi de Germania, sunt minime, le mai spuneam eu, dar

noi avem datoria ca un act de protest istoric, sa continuam lupta contra comunistilor, care nu numai ca au ocupat tara, dar îi vor schimba aspectul religios, national si social.

Le mai spuneam ca primejdia unei stapâniri comuniste a fost semnalata de Capitan cu doua decenii înainte si ca Miscarea Legionara, cu sacrificii enorme, a luptat fara sovaire pentru prevenirea ei. Din cauza aceasta a fost decapitata si prigonita pâna în ultimul moment, iar acuma, când clarviziunea lui Corneliu Codreanu a devenit o trista realitate, e de datoria noastra sa continuam pe drumul trasat de el".

Pâna aici tine expunerea lui Boaca asupra începutului armatei nationale la Grosskirschbaum. A fost o experienta care a durat aproximativ o luna de zile, în care timp s-a realizat apropierea sufleteasca între legionari si elevii-ofiteri adusi de la scolile din Germania. Cum scrie si Ion Boaca, aici nu s-a facut instructie, ci doar întrepatrunderea morala si politica între cele doua grupe de Români, pe care i-a prins actul de la 23 August în Germania. Colaborarea strânsa cu ofiterii români nu va avea loc decât mai târziu, dupa stramutarea întregului grup de la Grosskirschbaum la Döllersheim.

2. O VIZITA LA GROSSKIRSCHBAUM

Pe la 20 Octombrie 1944, am vizitat, însotit de Traian Borobaru, lagarul de la Grosskirschbaum. Am adunat pe toti cei concentrati în acest lagar, legionari si elevi ofiteri, într-o sala mare, pusa la dispozitie de Comandantul german al lagarului. Comandantul lagarului era un ofiter SS, care însa nu dispunea de autoritate militara asupra grupului românesc. Misiunea lui se restrângea la mentinerea ordinii interne din lagar. Mai exista în acest lagar personalul administrativ si cei ce se ocupau de hrana trupei. Trupele germane plecasera de aici, fiind evacuate înainte de venirea Românilor.

În cuvântarea mea am insistat asupra necesitatii de a se crea o armata nationala, care sa continue lupta alaturi de Germania. Pe vremea aceea deja stirile ce veneau din România erau din ce în ce mai nelinistitoare. Trupele sovietice se comportau cu salbaticia lor caracteristica, îngrozind populatia. Aceste stiri deprimante ajunsesera si la urechile elevilor-ofiteri, determinându-i sa se ataseze noua în numar tot mai mare. Adresându-ma lor, le-am vorbit de rolul lor precumpanitor în formarea armatei nationale si i-am rugat sa-i înteleaga pe legionari, care provin dintr-un alt mediu. De asemenea, i-am avizat pe toti ca ar putea sa se iveasca si alte categorii de voluntari, provenind dintre proaspetii refugiati în Germania. Si acestia trebuie tratati cu multa atentie si bunavointa, pâna ce se vor obisnui cu noile împrejurari, diferite de cele ce le-au lasat în tara.

Delegatul meu de pâna atunci la Grosskirschbaum, Coman, si-a exprimat dorinta sa fie schimbat din functiunea ce-o avea pâna atunci, si atunci am numit în locul lui pe Ilie Smultea ca sef al grupului legionar de aici, bucurându-se de o mai mare autoritate.

Am vorbit apoi în cerc restrâns exclusiv cu legionari, avizându-i sa tina seama de acest numeros grup de elevi-ofiteri, care vin dintr-o alta lume. Sa se comporte cu ei în asa fel încât sa se simta bine în mijlocul nostru. Le-am recomandat sa procedeze cu mult tact în relatiile cu ei si sa raspunda cuviincios si cu multa rabdare la toate întrebarile si obiectiunile lor.

M-am interesat apoi de conditiile de cazare si alimentare ale grupului românesc concentrat aici. Mi-au comunicat toti ca ratia alimentara este suficienta si ca sunt tratati de Comandantul lagarului ca niste camarazi de-ai lor.

3. ETAPA DÖLLERSHEIM

Centrul de formare al armatei nationale se stramuta, la sfârsitul lunii Octombrie, de la Kirschbaum la Döllersheim, o localitate în Austria, la 90 km. Nord vest de Viena.

Aceasta schimbare a fost hotarâta de autoritatile germane, pentru ca începând perioada de organizare si instructie a armatei nationale, unitatea militara în curs de formatie sa fie mai aproape de sediul guvernului de la Viena si a lagarelor de prizonieri români, concentrate în cea mai mare parte tot în jurul acestui oras. Abia cu stramutarea la Döllersheim începe instructia propriu-zisa a trupei, caci, cum am precizat, la Grosskirschbaum nu s-a facut altceva decât o prima selectie de personal militar, prin cunoasterea reciproca si întrepatrunderea psihologica între elementul legionar si tinerii de la scolile de ofiteri si subofiteri din Germania. O mare parte dintre acesti tineri au acceptat sa intre în armata nationala. Altii, putini la numar de altfel, au preferat sa ramâna pe pozitia lui 23 August si au fost trimisi în lagar.

La Döllersheim s-a savârsit unitatea sufleteasca între toti românii care au aderat la armata nationala, mai ales dupa ce Generalul Chirnoaga si-a însusit din proprie initiativa proiectul constituirii unei divizii românesti, care sa continue lupta alaturi de Germani contra comunismului.

Cadrul ofiteresc de la Döllersheim era extrem de amestecat. Nu era format numai din români, ci si din ofiteri germani. Acestia detineau posturile de comanda ale regimentelor. Dar s-a mai produs o interferenta. Ofiterii germani, atasati unitatii românesti, proveneau din doua surse: erau ofiteri germani recrutati dintre sasii si svabii din România. Asa de pilda, Comandantul de la Döllersheim, Colonelul Ludwig, era originar din Ardeal, eminent militar, dar lipsit de tact în relatiile cu ofiterii români. A trebuit sa treaca câtava vreme pâna ce s-a ajuns la o convietuire armonica între gradele superioare ale unitatii. Mai trebuie adaugat ca si printre legionarii voluntari erau multi cu trese de sublocotenent. Cum era si firesc, acestora li s-au dat comenzi importante în cadrul primului regiment în curs de formatie. Adeseori, legionarii au ajuns sub comanda ofiterilor tineri care s-au atasat armatei nationale si, invers, unii dintre elevii-ofiteri au trecut sub comanda unor legionari care aveau grade mai înalte. S-au produs oarecare neîntelegeri si chiar conflicte la început, care numai cu timpul au putut fi aplanate, prin efortul comandantilor de batalioane, care erau doi români, Opris si Dreve.

La Döllersheim, nucleul armatei române, constituit la Grosskirschbaum, a cunoscut o mare afluenta de voluntari, proveniti în cea mai mare parte din prizonierii din lagarele germane. La acestia s-au adaugat si un numar însemnat de tineri refugiati români care au aderat la guvernul national si s-au înrolat în armata.

4. REGIMENTUL 1 DEPUNE JURAMÂNTUL

La câteva zile dupa constituirea guvernului national român, primul regiment organizat la Döllersheim a depus juramântul de credinta. Juramântul a fost depus catre Führerul

Adolf Hitler, în calitate de sef suprem al armatelor germane si aliate care luptau contra comunismului, si catre Horia Sima, în calitate de sef al guvernului national român de la Viena.

Preotul Cojocaru, duhovnicul regimentului, a celebrat slujba religioasa, dupa care s-a rostit de ostasi formula juramântului. Generalul Platon Chirnoaga, în calitate de Ministru al Armatei, vorbeste ostasilor, cerându-le sa continue lupta armatei românesti contra Sovietelor, alaturi de armata germana.

Comandantul Regimentului 1 a fost numit Maiorul Wehnert. Comandantii de batalioane erau ofiteri români, Capitanii Opris si Dreve, care s-au atasat guvernul de la Viena. Cadrele companiilor erau formate în mare parte din ofiteri si subofiteri proveniti de la scolile speciale din Germania. Legionarii s-au împrastiat în toate companiile, unii cu grade, iar altii fara, pentru a fi mai aproape de soldati, explicându-le misiunea noii armate si ajutându-i la adaptarea lor instructiei din Germania si cunoasterii armelor speciale. Dupa câteva saptamâni, gratie influentei legionarilor, s-a facut sudura sufleteasca între diversele elemente ale armatei nationale, provenind dintre legionari, refugiati, prizonieri si tineri ofiteri, iesiti de la scolile speciale din Germania. S-a realizat o armata, greu de prevazut la început, omogena sufleteste si cu moralul ridicat.

5. EVOLUTIA ARMATEI NATIONALE

Dupa proclamarea guvernului român de la Viena si dupa ce Generalul Chirnoaga, în calitate de Ministru de Razboi, a luat comanda trupelor românesti cantonate la Döllersheim, efectivele armatei nationale au crescut într-un ritm vertiginos. De la câteva sute de elemente, varsate de la Kirschbaum, provenite precumpanitor din legionari si elevi ai scolilor militare, s-a ajuns la aproape opt mii în decursul lunii Decembrie. A fost o influenta considerabila de voluntari, veniti precumpanitor din lagarele de prizonieri din jurul Vienei. Dar n-au lipsit voluntari nici dintre proaspetii refugiati din România. Am avut bucuria sa salut la Viena un grup de legionari din Italia, între care prietenul Caraiani, pe care l-am cunoscut în fuga mea în Italia, si pe Crivat, o distinsa figura de legionar si intelectual care m-a ajutat apoi mult în cursul peregrinarii mele prin aceasta tara, dupa sfârsitul razboiului.

Asa cum s-a convenit de la început, dat fiind ca unitatea noastra trebuia sa opereze în cadrul armatei germane, sef suprem al trupelor de la Döllersheim a fost numit Colonelul Ludwig, un compatriot de-al nostru originar din Ardeal. Colonelul Ludwig condusese pâna atunci o divizie de voluntari albanezi anticomunisti, care a luptat cu o vitejie neîntrecuta contra partizanilor lui Tito si a altor sefi locali comunisti. Dupa catastrofa germana din Balcani, în urma actului de la 23 August, Colonelul Ludwig a ramas disponibil si atunci Himmler i-a încredintat conducerea armatei de voluntari români. Colonelul Ludwig vorbea o româneasca perfecta, ceea ce i-a înlesnit contactul cu ofiterii si soldatii români.

În ordine ierarhica, dupa Colonelul Ludwig venea Maiorul Wehnert, care comanda primul regiment al proiectatei divizii românesti În acest scurt interval, Colonelul Ludwig a început organizarea celui de-al doilea regiment de voluntari români, dispunând atât de cadrele necesare de ofiteri si subofiteri cât si de suficiente efective. Regimentul 2 s-a completat si instruit în cursul lunilor urmatoare, Ianuarie si Februarie 1945.

Revenind la primul regiment, trebuie adaugat ca Statul Major al regimentului, de sub comanda Maiorului Wehnert, era format din ofiteri germani calificati, între care unii erau Sasi originari din Ardeal, fapt care înlesnea contactul cu ofiterii si soldatii români.

Seful Armatei Nationale era Generalul Chirnoaga, Ministru de Razboi în Guvernul de la Viena. Statul lui Major era compus din urmatorii ofiteri superiori:

- Lt. Col. Ciobanu – Sef al Statului Major al Diviziei.
- Comandor Bailla – Secretar General al Ministerului de Razboi si Consilier pentru problemele aviatiei.
- Colonelul Alexandrescu – însarcinat de Generalul Chirnoaga cu supravegherea instructiei la regimentele de la Döllersheim.

La formarea Regimentului 2, n-a fost numit momentan în fruntea lui un ofiter superior german. Raspunderea organizarii si instructiei acestui regiment a cazut atunci asupra a doi militari de elita, Maiorul Bumbacescu si Capitanul de cavalerie Ion V. Emilian, cunoscutul luptator nationalist, înca din vremea miscarii studentesti. Amândoi au cazut prizonieri în luptele de pe Tisa si aflând de formarea unei divizii românesti de la Döllersheim, au cerut sa fie scosi din lagar si s-au înrolat în armata nationala. Sub comanda lor, regimentul 2 a atins repede gradul de pregatire al regimentului 1, încât putea fi oricând trimis pe front.

6. SOARTA PRIZONIERILOR ROMÂNI DIN GERMANIA

Ca urmare a întoarcerii frontului dupa 23 August si a luptelor dintre armata româna si armata germana în retragere, au cazut o multime de prizonieri români în mâinile Nemtilor. În sectorul de nord al frontului, la Szolnok pe Tisa, aproape întreaga divizie a Generalului Chirnoaga a intrat în prizonierat. Acesti prizonieri au fost mai întâi pusi în mars spre lacul Balaton, unde au fost încartiruiti în niste baraci. De aici, tot pe picioare, au fost trimisi în Austria si internati în lagarul de la Kaisersteinbruck. Generalul Chirnoaga a vizitat acest lagar si iata cum a descris ce a vazut acolo:

"Nu departe de Viena era lagarul de prizonieri Kaisersteinbruch, unde se gaseau câteva mii de soldati români. Cea mai mare parte dintre ei erau înca îmbracati în uniforma de vara, fara paturi si fara încaltaminte. În urma marsurilor lungi executate din România prin Ungaria, pâna în Austria, încaltamintea trupelor se rupsese complet si înca nu primisera alta când au fost facuti prizonieri. Pe lânga aceasta lipsa de îmbracaminte, se adauga lipsa de caldura în mijlocul iernii din anul 1944-1945 si o mâncare extrem de saraca. Mortalitatea în rândurile acestor soldati ajunsese la un grad îngrijorator. Interventia guvernului national român, pe lânga autoritatile competente germane, pentru o ameliorare a situatiei prizonierilor români, a ramas fara rezultat. Lipsa alimentara, de care suferea întregul popor german, se rasfrângea în chip cu totul grav asupra alimentatiei prizonierilor, socotiti guri inutile. Prizonierii englezi, francezi, americani, primeau prin crucea rosie internationala pachete bine asortate, care le usurau mult viata. Prizonierii români nu primeau nimic. Din aceasta stare de nedescris au fost salvati numai aceia care au venit în armata nationala, în numar de câteva mii."

(*Istoria politica si militara a razboiului României contra Rusiei Sovietice*, p. 297).

Am fost si eu de mai multe ori în lagarul de prizonieri de la Kaisersteinbruch. Am fost cutremurat de conditiile de viata în care erau tinuti prizonierii români. Am intervenit de mai multe ori la comandamentul lagarului sa le acorde minimum de existenta. Dar nu depindea de conducerea lagarului sa li se îmbunatateasca nivelul de viata, ci de ordinele ce le primisera. Prizonierii români au fost asimilati tratamentului aplicat prizonierilor rusi.

Din punct de vedere german, era explicabila atitudinea lor. Românii au luptat cot la cot cu soldatii germani patru ani de zile si si-au varsat sângele împreuna de la Prut pâna în Caucaz. Si acum Românii au întors armele contra noastra si ne omoara soldatii nostri, luptând alaturi de inamicul nostru. Ce consideratie putem avea fata de ei si cum vreti sa-i tratam?

Situatia era chinuitoare si argumentele lor puternice. Singura posibilitate de salvare a acestor mii de prizonieri români, amenintati sa moara de foame si de boli, era sa intre în armata nationala. Intrând în armata noastra, în curs de formatie, pe de o parte ei rascumparau eroarea conducatorilor politici care i-au împins sa ridice armele contra propriului lor aliat, iar, pe de alta parte, scapau de spectrul foametei, primind o hrana, daca nu îndestulatoare, cel putin suficienta ca sa supravietuiasca. Acestia au fost 'salvati', cum spune si Generalul Chirnoaga.

7. ECHIPA LEGIONARA DE LA KAISERSTEINBRUCH

Nici vizitele mele repetate si nici ale Generalului Chirnoaga la Kaisersteinbruch n-ar fi dus la rezultate multumitoare, fara de propaganda desfasurata de o echipa de legionari în mijlocul prizonierilor români.

Între prizonierii români din acest lagar domnea o stare de confuzie indescriptibila. Abia ajunsi pe front si au fost capturati, aproape în totalitatea lor, soldatii unei divizii. Adeziunea lor la armata nationala era combatuta cu înversunare de un grup numeros de subofiteri, care au ajuns în prizonierat odata cu ei. Ofiterii au fost separati înca de pe drum si trimisi în alt lagar. Acesti plutonieri, care n-aveau alt orizont politic decât al cazarmii lor, îi avertizau pe soldati ca daca intra în noua armata, vor avea de suferit represalii la întoarcerea în tara si daca nu ei, familiile lor. Speriati de aceasta perspectiva, masa soldatilor statea în rezerva, nestiind ce drum sa apuce. Traiau în conditii de viata crâncene si zilnic erau dusi câtiva dintre ei la groapa. Si atunci se zbateau între temerea ca vor fi trasi la raspundere, la sfârsitul razboiului pentru tradare, si mizeria în care traiau. Viata li se scurgea picatura cu picatura din vine, fiind amenintati sa dispara.

La scurt interval dupa stramutarea grupului de soldati de la Kirschbaum la Döllersheim au aparut primele contingente de prizonieri români de la Kaisersteinbruch în noul cantonament militar. Înca de timpuriu, de la aparitia primelor grupe de prizonieri români la Kaisersteinbruch, pe la jumatatea lunii Octombrie, am numit o comisie de propaganda si recrutare, pentru acest lagar. Rolul acestei Comisii era sa pastreze permanent contactul cu prizonierii din acest lagar, lamurindu-i asupra telurilor noastre. Evident, rolul acestei Comisii a crescut considerabil dupa sosirea masei de prizonieri

români capturati pe Tisa, care au devenit factorul principal de recrutare de voluntari pentru armata nationala.

Aceasta Comisie a fost formata din legionari de prima linie, cunoscuti prin inteligenta, tactul si darul lor oratoric. Comisia s-a constituit sub conducerea avocatului Vasile Mailat, ofiter al armatei române cu gradul de locotenent. O alta figura remarcabila a Comisiei a fost scriitorul Vasile Posteuca, el însusi sublocotenent în rezerva. Mai faceau parte din Comisie scriitorul Toader Ioras, renumit pentru darul lui de povestitor, putând sa talmaceasca soldatilor 'pre limba lor' sensul actiunii noastre. Un alt virtuos al cuvântului, Eugen Teodorescu, sef al Regiunii Constanta, intrase de asemenea în sânul acestei Comisii. Am ales dintre legionarii de la Viena pe cei mai îndemânateci sa convinga prin verbul lor înflacarat pe soldatii-prizonieri, determinându-i sa accepte înrolarea lor în armata nationala.

Succesul guvernului de la Viena între prizonierii români de la Kaisersteinbruch se datoreaza în proportie covârsitoare acestei echipe. Acesti patru camarazi au stat zi de zi în mijlocul soldatilor prizonieri, fara nici o întrerupere, de la începutul pâna la sfârsitul campaniei, când s-au apropiat Rusii de Viena. Cea mai mare parte a prizonierilor au putut fi convinsi sa se înroleze în armata nationala, constituind contingentul cel mai important al diviziei în formatie.

Un numar extrem de redus, circa 600, au ascultat de acesti plutonieri naravasi si au ramas în lagar. Acestia, împreuna cu rau sfatuitorii lor, au pierit toti de foamete si boli. În special au fost decimati de tifosul exantematic ce-a izbucnit în mijlocul lor.

8. SCOLILE SPECIALE

Armata nationala functiona dupa regulile oricarei armate din lume. Era sub comanda Ministrului de Razboi din guvernul de la Viena, Generalul Platon Chirnoaga. Acesta îsi organizase un Stat-Major din ofiteri superiori, care acceptasera, odata cu el, sa continue lupta contra comunismului. Cum însa atât guvernul national cât si armata nationala s-au constituit pe teritoriul german, ni s-au impus anumite obligatii din partea guvernului Reichului, care decurgeau din situatia noastra speciala. Comandantul Diviziei de la Döllersheim era un ofiter german, numit direct de la cartierul Führerului, Colonelul Ludwig. Seful primului regiment era Maiorul Wehnert, care-si întocmise un Stat Major al regimentului, format din ofiteri germani, provenit din Wehrmacht si SS, între care unii erau originari din Ardeal. Mai jos însa, de la Batalion la Companii, toate posturile erau ocupate de ofiteri români. La regimentul 2 nu se fixase înca ordinea definitiva de bataie. Ofiterii care se ocupau de instructia trupei erau exclusiv români.

Participarea româneasca la constituirea armatei nationale nu s-a limitat la unitatea de la Döllersheim. Mai existau anumite nuclee, raspândite pe la scoli speciale. Aceste efective, formate din ofiteri si soldati erau destinate unor misiuni speciale, în spatele frontului inamic. Aceste scoli speciale erau raspândite în jurul Vienei si fiecare se afla sub o comanda autonoma.

Cea dintâi scoala speciala s-a înfiintat la Breithenfurt, o localitate lânga Viena. Apartinea organizatiei Abwehr si se afla sub comanda Locotenentului Pfeiffer, denumit Piff. În aceasta scoala au fost pregatite opt echipe care au fost parasutate în tara, în Decembrie

1944.

Al doilea centru de pregatire a trupelor speciale a fost la Korneuburg, nu departe de Viena. Aici se instruiau în lupta de guerrila un grup de aproximativ 70 legionari. Acest grup nu era nou recrutat, ci venise de la Friedenthal-Oranienburg, unde fusese supus unui antrenament de circa o luna de zile. Cum misiunea pentru care fusese selectat acestui corp cazuse, s-a decis transferarea lui la Korneuburg, unde sa continue instructia în cadrul altor obiective. Acest grup apartinea organizatiei Skorzeny. Era comandant de Locotenentul Müller, având ca ajutor pe Virgil Popa.

Cel mai numeros grup de interventie era cantonat la Stockerau, nu departe de Korneuburg. Aici exista o formatie mai mare, denumita Jagdkommando Skorzeny Sud-Ost, aflata sub conducerea Maiorului Benesch. Din aceasta unitate facea parte si un detasament românesc sub comanda Maiorului Toba. Acest grup era format nu numai din legionari, ci si din alti voluntari români, proveniti dintre elevi-ofiteri sau soldati razleti. Pregatirea acestui grup se concentra spre un obiectiv militar de mare amploare. Se pregatea o ofensiva a trupelor germane în Ungaria si misiunea lui era sa taie liniile de comuncatie în spatele frontului inamic.

9. OFITERI ROMÂNI LA SECTIUNEA IC

Pe front, la marile comandamente militare, era o sectiune denumita IC, a carui misiune era sa culeaga informatii din tabara inamicului, cu scopul de a descoperi dispozitivul de lupta al acestuia, fortele de care dispune si planurile lui de moment. În fruntea Sectiunii IC pentru întreg frontul din rasarit se afla Generalul Gehlen, recunoscut si de Hitler ca un om integru si neîntrecut în acest domeniu.

Ni s-a cerut si noua, în cadrul colaborarii militare cu trupele germane, sa repartizam câtiva ofiteri în zonele de lupta care sa serveasca în aceasta sectiune. Noi declaraseram de la început sa nu vom lupta contra propriilor nostri frati. Dar forurile superioare de la IC cerusera, ca o exceptie, sa acceptam ca ofiterii detasati la aceasta sectiune sa fie întrebuintati pe front în fata trupelor române. Mi-am dat consimtamântul, reflectând ca ofiterii detasati în fata trupelor române nu erau destinati sa îndeplineasca misiuni belice, ci exclusiv informative: sa culeaga informatii de la prizonierii români si sa-i determine sa treaca de partea armatei nationale.

Înainte de a sosi ofiterii nostri în zona frontului, se gasea în Slovacia un detasament românesc, numit *Vulturii*, care colabora cu Germanii. Ei trecusera de partea acestora în momentul rupturii de la 23 August si acuma operau în cadrul Sectiunii IC în fata trupelor românesti. Detasamentul acesta era format din trei ofiteri si 10 subofiteri. Seful lui era Maiorul Balotescu, ajutat de Capitanul Andrei Nicola si de Sublocotenentul Dumitrescu.

Din partea guvernului de la Viena, au fost detasati în cadrul acestei sectiuni locotenentii Viorel Boborodea si Ilie Rotea. Ei locuiau la Bratislava, de unde faceau dese incursiuni în zona frontului. Cu aceeasi misiune a fost trimis sa opereze în Slovacia si Capitanul Beldie, cunoscut în exil sub numele lui de scriitor: Stefanescu-Govora. El s-a stabilit în satul Gorodno, unde se afla mai dinainte detasamentul Maiorului Balotescu. Capitanul Stefanescu Govora avea o pozitie autonoma. Nu facea parte din acest detasament, ci

statea la ordinele Capitanului Reinhard, seful IC-ului din Budapesta. De altminteri, Govora nu a stat mult nici la Gorodno, fiind solicitat de Capitanul Reinhard pentru alte misiuni.

Capitanul Stefanescu-Govora (Beldie) a desfasurat o activitate intensa în zona frontului românesc. Mergea pe motocicleta, din lagar în lagar, unde se gaseau prizonieri români. Lagarele erau sub paza Ungurilor. Cauta pe deoparte sa obtina de la Unguri o îmbunatatire a soartei lor, iar, pe de alta parte, sa convinga pe soldati sa se alature armatei nationale, plecând la Viena.

De la Gorodno a fost mutat la scurt interval, în satul Chtelnika, tot în Slovacia. Aici a ramas, îndeplinind aceleasi misiuni, pâna la sfârsitul ostilitatilor. Apropiindu-se de Rusi, Nemtii si-au facut bagajele si s-au pregatit sa evacueze localitatea. În ultima clipa, când Govora era pe punctul sa fie încercuit, a putut scapa într-un camion.

Pe Rotea nu l-a cunoscut. În schimb l-a întâlnit pe Boborodea într-un sat din Slovacia, Boborodea i-a propus lui Stefanescu Govora sa-l însoteasca în tara, deoarece "acesta este cel mai bun lucru ce ne-a ramas". Govora a respins propunerea si s-au despartit. "Boborodea, remarca cu amaraciune Capitanul, nu cunostea suficient de bine pericolul bolsevic si de aceea a trebuit sa faca 20 de ani de închisoare."

V. APOTEOZA

Punând acest titlu pretentios în fruntea partii ce urmeaza, nu vrem sa exaltam ispravile guvernului de la Viena în perioada cuprinsa între constituirea lui oficiala, 10 Decembrie 1944, si disparitia lui, odata cu capitularea Germaniei, 8 Mai 1945. Ne referim la un alt aspect al guvernarii noastre. Si anume la faptul ca, în fapt, colaborarea noastra cu Reichul în aceasta perioada germana s-a realizat într-o forma plenara. Toate oprelistile au cazut si intrigile celor de rea credinta n-au mai avut audienta în locurile unde se hotara atitudinea guvernului german fata de noi. Abia de la aceasta data am avut calea libera pentru desfasurarea potentialului nostru de lupta. Abia de la 10 Decembrie fratietatea de arme între Germani si Românii refugiati a fost definitiv pecetluita. Am fost considerati ca facând parte integranta din dispozitivul lor de razboi. Am fost alaturi de Germania pâna în ultima zi a giganticei batalii pentru libertatea popoarelor si a civilizatiei europene contra invaziei din rasarit.

Germanii au dat un examen urias în aceasta batalie, iar noi, prin armata nationala, ne-am încadrat în acelasi front cu viteazul popor german, într-un ultim efort pentru salvarea Europei de bolsevism. Onoarea e cu atât mai mare pentru noi cu cât perspectivele de victorie erau disparente, în aceasta întreprindere de ultima ora alaturi de Germani. A lupta fara sperante, fara a distinge nici o geana de lumina la orizont. Asa s-au comportat ultimii germani care l-au urmat pe Hitler si asa am facut si noi, Românii, rezistând în transee pâna în ceasul amar al înfrângerii.

Paginile ce urmeaza relateaza tocmai aceasta perioada de compenetratie totala între efortul nostru de razboi, modest prin natura împrejurarilor în care am fost siliti sa luptam, rupti de tara, si ultimul act al epopeii germane de stavilire a invaziei bolsevice. Deveniseram aliati ai poporului german, în locul acelora care au întors

armele contra lui, prin actul de la 23 August.

1. SARBATOAREA CRACIUNULUI

Mi-a ramas în minte, ca o amintire nestearsa, Craciunul Anului 1944. L-am întâmpinat cu bucurie si încredere. Situatia noastra se consolidase. Se formase guvernul si mii de prizonieri intrau pe poarta lagarului Döllersheim, scapând de la moarte, iar pe noi întărindu-ne cu contingentul lor, ca sa închegam proiectata divizie. Regimentul 1 era aproape încheiat si al doilea era în formatie.

Aceasta stare sufleteasca era generala. Membrii guvernului, corpul ofiteresc si tinerii soldati, abia scapati din infernul de la Kaisersteinbruch, formau o unitate de gândire si simtire, în jurul vigurosului nucleu legionar. În tara fusesera parasutate mai multe echipe si altele asteptau sa-si ia zborul spre linia muntilor.

Pentru sarbatoarea de Craciun, unitatea de la Döllersheim a facut pregatiri speciale. Comandamentul german primise dispozitii de la forurile superioare ca sa pregateasca, în masura posibilitatilor, sarbatorirea acestei zile cu fastul cuvenit. Ratia soldatilor a fost marita, iar corpului ofiteresc i s-a oferit chiar un pahar cu vin.

Dupa Serviciul Divin, savârsit de duhovnicul regimentului, preotul Cojocaru, întreaga asistenta, soldati si ofiteri, s-au adunat într-o sala mai mare, unde a avut loc serbarea ostaseasca. S-a jucat mai întâi piesa *Irozii* de catre un grup de tineri, care au aparut pe scena în costumele acelei epoci îndepartate. A urmat apoi corul ostasilor, condus de studentul Nagacevschi. S-au cântat colinde din toate tinuturile românesti. Serbarea s-a încheiat cu imnuri nationale, cântate de întreaga asistenta, cu multa însufletire. La urma, Generalul Chirnoaga, în calitate de sef al armatei, a vorbit ostasilor, îndemnându-i sa-si faca datoria, asa cum au luptat în Rusia, pentru recucerirea pamântului stramosesc, invadat de hoardele din rasarit.

Întreaga asistenta s-a îndreptat apoi spre o alta sala, unde li s-a servit masa. Membrii guvernului, împreuna cu Colonelul Ludwig, cu ofiterii superiori germani si români, au fost invitati la o masa aparte. Discutia a fost foarte animata. Tocmai începuse ofensiva germana în Ardennes, cu rezultate promitatoare. Moralul tuturor, trupa si ofiteri era foarte ridicat. Am trait un moment de comuniune spirituala a tuturor Românilor concentrati la Döllersheim, iluminat de speranta unei schimbari iminente si pe frontul din Ungaria.

LA BADEN AM WIEN.

SOSIREA PROFESORULUI SÂNGIORGIU

Dupa serbarea ostaseasca de la Döllersheim, am avut bucuria sa petrec zilele de Craciun la Baden am Wien, o localitate balneara aproape de Viena.

Am fost invitat la acest complex balnear de catre Serviciul Protocolului de la Ministerul de Externe, atasat pe lânga cele doua guverne, bulgar si român, încartiruite la Hotel Imperial. Am trait, împreuna cu sotia mea si Grigore Manoilescu, câteva zile de odihna, în conditii exceptionale. Am avut o camera calda si o masa îndestulatoare, uitând de Imperial, unde sufeream de foame si frig. Am uitat si de oboselile a patru luni de

alergaturi intense, pentru a organiza activitatile guvernului de la Viena. Frontul se apropia de granita Austriei, noi aici eram privilegiati, nesimtind decât efectele unei odihne placute, ca si cum am fi venit în vilegiatura.

Dar cum o bucurie nu vine niciodata singura, ca si necazurile de altminteri, am avut multumirea sa salut la Baden am Wien pe Profesorul Ion Sângiorgiu, care trecuse linia frontului si se predase armatei germane. Era îmbracat în uniforma de locotenent român. Cum a ajuns la Viena, a întrebat de mine si a fost îndreptat sa ma caute de catre Profesorul Gamillscheg la Baden am Wien.

Eu nu-l cunoscusem pâna atunci. Ba, mai mult, aveam oarecare rezerve fata de persoana lui din cauza strânselor lui legaturi cu Palatul. Nu ne era un adversar propriu-zis, atacându-ne permanent, dar, într-o anumita împrejurare, dupa întoarcerea echipei legionare din Spania, si-a îngaduit sa afirme ca legionarii care au luptat în aceasta tara nu mai pot fi cetateni români, pentru ca au servit într-o armata straina. Evident, declaratia lui Sângiorgiu a fost interpretata de Capitan si de toti legionarii ca fiind sugerata de camarila Palatului. Raspunsul n-a întârziat sa vina chiar din partea Capitanului, condamnând gestul lui, mai ales ca lovea si în onoarea lui Ion Mota si Vasile Marin, cazuti pe acest front. Din acest moment, dupa câte stiu eu, nu s-a mai produs nici o iesire din partea Profesorului Sângiorgiu contra Legiunii.

Deci, cu aceste sentimente amestecate, l-am primit la Baden am Wien. Pe masura ce conversatia cu Profesorul Sângiorgiu se prelungea, mi-am dat seama ca nu ne purta nici un sentiment ostil. Dimpotriva, ultimele lui experiente cu partidele si cu oamenii care au organizat lovitura de la 23 August l-au determinat sa-si corecteze opinia fata de noi. Se convinsese ca, de fapt, Corneliu Codreanu avusese dreptate când a avertizat asupra unei eventuale tovarasii a României cu Rusia bolsevica, iar dupa 23 August, nu avusese alt gând decât cum sa scape din România, pentru a se pune la dispozitia guvernului de la Viena.

Profesorul Sângiorgiu nu voia sa intre în guvern. Dorinta lui era ca în uniforma de locotenent sa intre în armata nationala. M-a impresionat hotarârea acestui om de cultura renumit sa intre într-o unitate si sa mearga pe front. Ne-a povestit cum a scapat din tara ocupata. Prin anumite legaturi, a ajuns la cartierul general al Generalului Avramescu, care comanda armata româna din nordul Transilvaniei. Cu ajutorul acestuia, a trecut linia frontului si s-a predat armatei germane. A fost condus la Comandantul suprem al zonei unde, dupa ce i s-a luat interogatoriul de rigoare, a fost expediat la Viena.

Am petrecut împreuna cu Profesorul Sângiorgiu zilele de Craciun. S-a bucurat si el de aceleasi conditii de trai la hotel, uitând de peripetiile prin care a trecut.

Sederea noastra la Baden am Wien n-a durat mult. Timpul vacantei noastre era limitat la zilele Craciunului de catre Serviciul de Protocol. De altminteri, chiar fara aceasta restrictie, n-as mai fi putut ramâne. Alte probleme se îngramadisera la orizont si îsi cereau urgenta dezlegare.

3. COMEMORAREA CODREANU LA BERLIN

Punctul culminant al relatiilor noastre de solidaritate si colaborare cu Reichul german a devenit notoriu în cursul serbarii de la Berlin, închinate memoriei Capitanului. Trebuie amintita aceasta manifestatie, care a avut loc în perioada finala a razboiului, pentru ca depaseste o anumita semnificatie politica si se înscrie într-o viziune spirituala a nationalismului, destinata sa perpetueze în generatiile viitoare. Hitler si colaboratorii lui intimi au voit sa-si arate cu aceasta participare adevarata pretuire ce-au pastrat-o totdeauna în constiinta lor fata de Miscarea Legionara, chiar atunci când consideratiile politice de moment i-au determinat la o alta atitudine.

Actul de omagiu adus Întemeietorului Miscarii Legionare a fost organizat în comun de Institutul Român de la Berlin si Sectia Culturala a Ministerului de Externe German, de sub conducerea Profesorului Six. Institutul Român de la Berlin a fost creat de Profesorul Sextil Puscariu, în toamna anului 1940, în timpul guvernarii noastre. Profesorul Puscariu a devenit Presedintele Institutului, iar ca Director al Institutului a fost numit Grigore Manoilescu. În momentul prabusirii frontului din România, Profesorul Sextil Puscariu a fost prins de evenimente în tara si atunci Guvernul de la Viena a numit în fruntea Institutului de la Berlin pe Profesorul Gheorghe Cârsteanu. Din initiativa acestuia, bucurându-se de colaborarea Ministerului de Externe German, s-a realizat la Berlin aceasta mareata manifestatie, destinata sa exalte valorile nationalismului european, într-un moment critic al razboiului.

Dar paralel cu acest act cultural si politic, guvernul german a considerat momentul oportun ca sa-si manifeste atasamentul sau indestructibil fata de guvernul de la Viena, care a cunoscut pâna atunci atâtea momente critice. Luând aceasta initiativa, la care noi nu ne asteptam, ni s-a comunicat de la Berlin ca membrii guvernului român, ce vor participa la serbare, se vor bucura de o primire oficiala si vor fi gazduiti în casa de oaspeti a Führerului. Mi-am dat seama îndata de înalta semnificatie a acestui gest. Ca în plin razboi, cu capitala bombardata aproape zilnic, sa te ocupi de membrii unui guvern pribeag, primindu-l cu onorurile unui aliat, când acest guvern traia exclusiv din sprijinul Reichului, era un gest de înalta tinuta morala, care depasea relatiile politice existente. Reichul german, desi crud lovit de inamici din toate partile, a voit sa dea o satisfactie tineretului român, care atunci când România oficiala a întors armele contra lor, ei si numai ei au ramas credinciosi camaraderiei de arme cu soldatul german. Cu aceasta invitatie, guvernul german voia sa rasplateasca tinuta mândra si demna a Legiunii care, cu toata dureroasa experienta din lagar si toate încercarile prin care a trecut, a ramas ferm legata de idealurile ei europene si antibolsevice.

În vederea serbarii de la Berlin, am procedat la o scindare a guvernului. Nu puteam lua toata echipa, din cauza greutatilor de primire si încartiruire. Vasile Iasinschi si Mihail Sturdza au ramas la Viena, pentru a rezolva afacerile curente ale guvernului. Eu mi-am luat ca însotitori pe Corneliu Georgescu, Ministrul Finantelor, General Platon Chirnoaga, Ministru de Razboi, si Grigore Manoilescu, Ministru al Propagandei.

Sederea noastra de la Berlin a durat din 4 pâna în 8 Ianuarie 1945. Am sosit cu trenul si am tras mai întâi la Adlon Hotel. De aici am fost condusi la Gästtehaus a Führerului. O cladire noua, care pâna atunci fusese crutara de bombardamente. Într-adevar merita numele ce-l purta. Interiorul era somptuos. Sali mari si mobilate cu rafinament, amintind o epoca de pace si întelegere amicala. Sufrageria era tot atât de eleganta.

Fiecare dintre noi primise un dormitor aparte, înzestrat cu toate comoditatile necesare. Era o locuinta de vis. Dupa trecerea pe la Budapesta si Viena, prin diferite hoteluri, nimic nu se putea compara cu splendoarea întâlnita în aceasta casa de oaspeti. Când ne întâlneam, dupa o noapte de odihna, ne uitam unul la altul nedumeriti, cum de-am ajuns în acest loc feeric. Serviciul protocolului de la Berlin era mult mai bine organizat si mai atent cu noi. Se vedea ca fusesera instruiti sa ne faca viata cât mai placuta aici, cine stie, gândindu-se la soarta ce ne asteapta.

Festivitatea Codreanu a avut loc în Beethovensaal, în centrul Berlinului. Printr-un miracol, nici aceasta cladire nu fusese atinsa de bombe. Era intacta. Teatrul era decorat în verde. Era plin pâna la ultimul loc, atât jos la parter cât si în lojile dimprejur. Cuvântarile omagiale au fost rostite de Profesorul Ernst Gamillscheg si de Grigore Manoilescu, Ministrul Propagandei. În continuare, Filarmonica din Berlin, sub conducerea maestrului Furtwängler a executat Simfonia *Codreanu*, opera compozitorului Balan, de origine macedo-româna. Festivalul s-a încheiat cu executarea Simfoniei *Eroica* a lui Beethoven.

Între participanti s-a remarcat un numeros grup de personalitati ale vietii publice germane a Celui De-al Treilea Reich. În primul rând, Subsecretarul de Stat de la Cancelaria Reichului, Rudolf Meissner, apoi Subsecretarul de Stat de la Externe, Steengracht. Între cei prezenti, mai erau Profesorul Dr. Six, seful sectiei culturale din Ministerul de Externe, apoi Consilierii Rühle, Schmidt si Dr. Böhm, înalti functionari din Wilhelmsstrasse. Din partea armatei germane au participat numerosi ofiteri de rang superior, între care ne-am bucurat de prezenta Maiorului Wehnert, seful regimentului 1.

În afara de ministri români de la Viena, au luat parte la serbare în Beethovenhalle personalul de la Institutul Român, în frunte cu actualul presedinte, Profesorul Cârsteanu, apoi numerosul grup de legionari din Berlin, între care se aflau si Dr. Iosif Dumitru împreuna cu Dr. Alexandru Randa. Seara a avut loc o masa de gala în casa de oaspeti a Führerului. Au participat notabilitatile germane care au onorat comemorarea cu prezenta lor, Meissner, Dr. Six, Profesorul Gamillscheg si alti înalti functionari ai Ministerului de Externe, detasati primirii noastre. Din partea Românilor au fost la masa toti ministri români si toti reprezentantii nostri la Berlin, concentrati în jurul Institutului.

Dar mai importanta decât aceasta reuniune germano-româna, în jurul unei mese comune, a fost atmosfera de camaraderie ce-a domnit aici. Nimic din rigiditatea unui protocol. Parca eram între vechi prieteni. Parca ne cunosteam din Heidelberg, din vremuri studentesti. Parca n-ar fi existat anii de tulburare ai razboiului.

În cursul mesei s-au servit vinuri alese de pe Valea Rinului. La urma, sampania franceza a fost turnata generos în pahare. S-a vorbit nemteste. Toti puteam întretine o conversatie fara pretentii în aceasta limba, iar daca se iveau probleme mai complicate, Alexandru Randa ne servea de interpret. Deosebit de cordial a fost Dr. Meissner. Profesorul Six era extrem de multumit ca are ocazia sa ne cunoasca. Spre deosebire de alte *Stelle*, el întotdeauna a sustinut cauza legionarilor la superiorii lui. Era bun prieten cu Gamillscheg, pe care îl numise Director al Institutului Germano-Român de la Bucuresti.

Ministri nostri erau bine dispusi. Lui Corneliu Georgescu îi sclipeau ochii de bucurie. Vorbea nemteste mai bine decât noi si a avut lungi conversatii cu Profesorul Six. Chiar Generalul Chirnoaga, dezavantajat de necunoasterea limbii germane, se simtea în largul lui cu acesti prieteni germani. Dar mai multumit decât toti parea Profesorul Gamillscheg. Pare ca, prin serbarea de la Berlin, traia un triumf personal. Într-adevar suferise cu noi toata aceasta perioada de criza a guvernului de la Viena si era fericit ca punctul lui de vedere, pe care-l sustinuse permanent, al unui guvern national si nu al unui Comitet National, se impusese pâna la urma forurilor superioare.

Ne-am despartit de înaltii demnitari germani târziu de tot, într-o atmosfera de Heidelberg, ca si cum am fi trecut cu totii printr-o baie de împrospatare a energiilor si sperantelor. Ecoul campaniei din Ardennes nu se stinsese înca, iar tavalugul rosu nu se pusese înca în miscare de pe malurile Vistulei.

În ziua de 8 Ianuarie, am parasit Gästtehaus, dar am mai ramas câteva zile la Berlin pentru a vizita centrele românesti din Capitala Reichului.

4. CENTRELE ROMÂNESTI DIN BERLIN

În ziua de 8 Ianuarie, cum am spus, s-a încheiat vizita noastra oficiala la Berlin. L-am rugat pe Profesorul Gamillscheg sa-mi caute o camera la Adlon Hotel, deoarece voiam sa mai ramân câteva zile în Capitala Reichului, pentru a vizita centrele românesti de aici. Cu oarecare greutate a gasit o camera pentru mine si Borobaru si asa am putut folosi zilele urmatoare pentru a ma informa de activitatea camarazilor detasati la Berlin.

Cea dintâi vizita am facut-o, cum era si firesc, Institutului Român din Berlin. Nici cladirea aceasta nu cazuse prada bombelor, încât am întâlnit aici întreg personalul Institutului, în frunte cu Profesorul Cârsteanu. Orele de birou se desfasurau în mod normal, ca si cum nimic nu s-ar fi întâmplat împrejur. Casa Institutului fiind încapatoare, si-au gasit aici loc de dormit si alti camarazi, care aveau servicii în alta parte. Am fost invitat seara sa iau masa împreuna cu toti camarazii gazduiti la Institut, bucurându-ma de întâlnirea cu el.

Am fost invitat apoi la Centrul de Comanda al organizatiei *Hitlerjugend*, al carui sef era Arthur Axmann. Acesta nu se afla în Berlin. Ajutorul lui era Dr. Finck, un german din România, pe care l-am cunoscut cu prilejul participarii lui în fruntea unui detasament de tineri la serbarile de la Iasi, din 8 Noembrie 1940. Revederea a fost cordiala.

Acestei organizatii îi apartinea si un nucleu de tineri studenti români, trimisi de la Viena, cu scopul sa colaboreze cu tineretul german. Grupul era condus de Decebal Andrei si era precumpanitor constituit din fosti frati de cruce: Dionisie Ghermani, N. Muscalu, Victor Carâp si Ovidiu Târlea. Am avut o lunga conversatie cu Dr. Finck, care mi-a explicat ca marea majoritate a tineretului hitlerist e pe front si lupta contra inamicului din rasarit. M-am întretinut apoi cu tinerii români, care mi-au marturisit ca sunt extrem de multumiti de cordialitatea cu care sunt tratati de Dr. Finck si ceilalti colaboratori ai sai.

Cum eforturile Germaniei si ale aliatilor ei se concentrau spre o mobilizare totala a posibilitatilor lor, în cadrul operatiilor militare, si activitatea grupului tinerilor români

s-a subordonat acelor imperative. Au fost vizitate centre industriale si lagare de români recent refugiati din România pentru a li se rezolva respectivele lor probleme dar îndemnându-i sa participe si la lupta de eliberare a Patriei lor, ca voluntari în Armata Nationala.

În acest scop au luat contacte cu întreprinderea Centralei Siemens din Berlin, unde lucrau deja tineri români, si, apoi, în localitatile din Weimar, Weida Alt-Stadt, Gera, Zwickau etc. La cimitirul din Weimar s-au vizitat mormintele camarazilor Gheorghe (Gigi) Badulescu si a celorlalti cinci cazuti în timpul bombardamentului lagarului Buchenwald: ing. Ion Graur, Ion Voinea, Constantin Zaharia, Gheorghe Papanace si Constantin Calin. Pe crucea mormântului lui Gheorghe Papanace se afla inscriptia Feiwillig SS.

La Berlin se mai aflau în functiuni oficiale, reprezentând guvernul de la Viena, Dr. Iosif Dumitru si Dr. Alexandru Randa. Comandantul Legionar Dr. Iosif Dumitru era reprezentantul Miscarii la Berlin, detasat de Corneliu Georgescu de la Secretariatul General. Alexandru Randa era reprezentantul diplomatic al guvernului de la Viena în Capitala Reichului. El avea legaturi permanente cu functionarii germani de la Miniserul Afacerilor Straine. Cu ei am vorbit de stadiul relatiilor noastre cu oficialitatile germane. Împreuna cu Profesorul Cârsteanu, ei constituiau forul nostru politic permanent la Berlin, substituindu-ne pe noi, ministri în guvern, care rareori aveam prilejul sa vorbim direct cu înaltii demnitari germani.

La 12 Ianuarie 1945, am parasit si eu Berlinul cu trenul, însotit de Gamillscheg si Borobaru, întorcându-ne la Viena. Ceilalti ministri plecasera mai înainte. Tocmai în acea zi începuse marea ofensiva sovietica de pe Vistula.

5. CONFLICT GENERAL CHIRNOAGA – COLONELUL LUDWIG

Abia întors la Viena din calatoria mea la Berlin, unde am participat la comemorarea Codreanu, si deja a trebuit sa fac fata unei probleme extrem de dificile. L-am însotit la Döllersheim pe Generalul Chirnoaga, care facea o inspectie trupelor desfasurate pe terenul de instructie. Era prezent si Colonelul Ludwig, comandantul diviziei. Pâna atunci relatiile dintre cei doi sefi erau cordiale si eu eram multumit de colaborarea lor strânsa, vitala pentru bunul mers al unitatii.

Mergând toti trei printre grupurile de soldati, desfasurati pe teren si mânuind fel de fel de arme, la un moment dar Generalul se adreseaza Colonelului Ludwig, cerându-i anumite explicatii, în legatura cu antrenamentul soldatilor. Generalul Chirnoaga cerea aceste explicatii, în calitatea lui de Comandant suprem al armatei nationale. În acel moment, Colonelul Ludwig, pe un ton neobisnuit de dur, îi raspunde ca el are de dat socoteala numai superiorilor lui din Comandamentul Waffen SS si nu a unui ofiter strain. Generalul Chirnoaga a ramas de piatra si a refuzat sa întrebe ceva mai departe. S-a închis în mutism. Cu atât mai mult l-a mâhnit raspunsul lui Ludwig cu cât acesta fusese înainte ofiter român si s-a încadrat mai târziu în armata germana.

La Viena, Generalul Chirnoaga mi-a comunicat, în prezenta Loc. Col. Ciobanu, seful lui de Stat-Major, ca apreciaza iesirea Colonelului Ludwig mai mult decât ca pe o ofensa personala, ci mai grav, o calcare a angajamentelor luate de Germani la alcatuirea

Diviziei de la Döllersheim. Armata Nationala, asa cum s-a stipulat chiar în negocierile avute cu guvernul national, sta sub autoritatea acestui guvern si nu e subordonata armatei germane. M-a rugat sa rezolv aceasta chestiune de competenta, caci altminteri el nu mai poate ramânea în fruntea Ministerului de Razboi.

Conflictul luase un aspect grav, caci ma puteam astepta la o descompletare a guvernului, care ar fi avut urmari grave asupra propriei lui existente. Fara întârziere, am intervenit, pe unde am putut, povestind incidentul: pe la biroul lui Altenburg, pe la camarazii nostri din SS si SD, prin legaturile ce le aveam la Berlin, cu rezultatul ca Colonelul Ludwig a fost înlocuit cu Colonelul Fortenbach, în fruntea Diviziei. Chiar de la Statul Major al lui Himmler a venit ordinul de schimbare la conducerea Diviziei, întelegându-se atitudinea lui Ludwig în termeni corecti, ca un motiv de frictiune cu Românii care au aderat la Cruciada Anticomunista si lupta alaturi de trupele germane.

Generalul Chirnoaga a fost multumit de solutia data conflictului sau cu Colonelul Ludwig, cu atât mai mult cu cât noul comandant, Colonelul Fortenbach, era un om distins. A aratat mult tact si bun simt în relatiile cu grupul de ofiteri români si cu Generalul Chirnoaga a ajuns la o întelegere perfecta.

VI. PLANUL STOICANESCU

Cum am spus chiar la începutul lucrarii, Stoicanescu a fost cel dintâi legionar care a calcat pe pamântul tarii. La o scrisoare a lui Hitler, pin care îmi cerea sa opresc înaintarea Sovietelor prin pasurile Carpatilor, cu ajutorul legionarilor, i-am raspuns explicându-i imposibilitatea realizarii acestui plan, deoarece îmi lipsea teritoriul de recrutare. Nu puteam în câteva zile sa înjghebez aceste formatiuni militare, când inamicul era în drum spre toate trecatorile Carpatilor. În locul acestei solutii tardive, i-am propus Führerului un alt plan, care consta dintr-un 23 August invers, al carui obiectiv era ca sa determinam o parte a armatei române aflate pe frontul din Transilvania, înaintând spre Ungaria, sa se asocieze armatei germane si împreuna sa prinda la mijloc diviziile sovietice. Pentru realizarea acestui plan dispun de cel mai bun cap politic al Miscarii, Constantin Stoicanescu, pe care îl cred capabil sa duca la bun sfârsit aceasta operatie, destinata sa surprinda pe Rusi în înaintarea lor spre Ungaria. Hitler a fost de acord cu acest plan si Stoicanescu a pornit spre tara.

1. FARA SA-L VAD

Stoicanescu a fost ridicat de acasa, de la hotelul unde locuia, cu repeziciunea unui fulger, de catre autoritatile militare germane. Îmbracat în uniforma germana, a fost transportat cu cea mai mare urgenta la Târgu Mures, care se afla înca sub stapânirea maghiara. De aici Stoicanescu trebuia sa se strecoare în România si sa înceapa urzeala planului de subplantare a fortelor rusesti.

Eu nici nu l-am mai putut întâlni pe Stoicanescu înainte de a pleca de la Viena, cum era firesc, ca sa ne punem de acord asupra operatiei de realizat. Dar desi a disparut ca un meteor de la Viena, fara sa fi schimbat o vorba, am constatat, din desfasurarea ulterioara a evenimentelor, ca Stoicanescu a gândit interventia lui în România exact în termenii preconizati de mine în raspunsul dat Führerului, adica o actiune maiestrit orchestrata care sa duca la surprinderea inamicului între doua focuri, în plina ofensiva spre

Ungaria. Nu o razvratire de tip revolutionar, ci o ruptura în însusi sistemul de aliante ruso-românesti, care s-a faurit la 23 August. Stoicanescu a gândit problema misiunii lui în România exact în aceiasi termeni ca si mine, fara sa fi schimbat o vorba la plecare!

Nu cunosc itinerarul lui Stoicanescu pâna ce a ajuns la Târgu-Mures. Stiu doar atâta ca în acest oras s-a întâlnit mai târziu cu grupul de legionari condus de Vasile Iasinschi si tot acolo fusese semnalata prezenta lui Nicu Iancu, ce se retrasese de la Sibiu cu un detasament german. Când rusii s-au apropiat de Târgu Mures, toti românii de aici s-au retras împreuna cu ultimele trupe germane spre interiorul Transilvaniei... afara de Stoicanescu. El s-a lasat depasit de ocupantul rus si apoi si-a luat drumul de unul singur spre interiorul tarii. Din acest moment i s-a pierdut urma. Nu stiu ce drum a apucat si pe cine a întâlnit. Nici mai târziu nu am aflat nimic despre el, ci doar am fost informat la Viena de rezultatele actiunii lui.

În câteva luni de zile, Stoicanescu întocmise un dispozitiv de lupta contra Sovietelor, fara exagerare monumental. Reusise sa cointereseze la planul lui cercuri militare de primul rang, dar si cadre politice ce detineau functiuni importante în Stat. Patrunsese în locuri unde nimeni nu s-a asteptat. Ajunsese sa aiba acces pâna la Generalul Radescu, Presedintele Consiliului de Ministri. N-am auzit sa fi luat contact cu partidele politice, cari, de altminteri, îsi pierdusera influenta în Stat.

Pe plan operativ, Stoicanescu îsi câstigase un aliat pretios în persoana Generalului Avramescu, care comanda armata româna din Nordul Ardealului si Muntii Slovaciei. Acesta era de acord sa intre în actiune contra Rusilor, daca Germanii vor întreprinde o ofensiva de pe pozitiile ce le vor detine în momentul convenit. O puternica ofensiva germana era conditia pusa de Generalul Avramescu ca el sa întoarca armele contra cotropitorului. Aceasta cerere s-a transmis peste linia frontului prin curier si a ajuns la Marele Cartier al Führerului. Hitler a aprobat planul si în acest scop a deplasat în regiunea Balaton faimoasa Divizie blindata a lui Sepp Dietrich, desi avea nevoie de ea în rasarit, pentru a opri ofensiva sovietica dezlantuita la 12 Ianuarie 1945.

Pe plan militar, Stoicanescu mai dispunea de un punct de sprijin important. Îsi întinsese relatiile la Marele Stat Major al Armatei Române de la Bucuresti. Seful Statului Major era generalul Bratan. Acesta era dispus sa intre în actiune, cu mijloacele de care dispunea la Centru, în eventualitatea unei schimbari de front, sub comanda Generalului Avramescu.

Cel mai apropiat colaborator al lui Stoicanescu în aceasta întreprindere era Profesorul de ebraica de la Facultatea de Teologie din Bucuresti, Georgescu. Cu ajutorul acestuia, mai putin cunoscut, Stoicanescu a înnodat fire la multe oficialitati, ajungând pâna la cabinetul Generalului Radescu. Presedintele de Consiliu nu cunostea planul Stoicanescu, dar înclina spre o solutie de forta contra ocupantului comunist, cu ajutorul maselor populare. În eventualitatea unei schimbari pe front, s-ar fi putut organiza la Bucuresti o insurectie populara, patronata chiar de Radescu. E cunoscuta interventia publica a acestuia contra celor 'fara de patrie si fara Dumnezeu'.

2. MOMENTUL DECISIV

Se apropie momentul decisiv. Pentru coordonarea actiunii din tara cu ofensiva armatei

germane din Ungaria, era nevoie de o conferinta prealabila. Contactul-radio nu era suficient. Totul era pus la punct în România ca sa se provoace schimbarea de front a armatei române din Ungaria. În caz de reusita, urmarile ar fi fost dezastruoase pentru Moscova. Armatele rusesti ar fi fost anihilate si un gol imens s-ar fi extins de la Dunare pâna în Carpati. Cine stie? În cursul ofensivei germano-române s-ar fi putut trece Carpatii, având ca obiectiv recucerirea Capitalei. Gândul nostru se precipita mai departe, la Englezii ce debarcasera în Grecia. Ce vor face acestia în fata dezastrului suferit de aliatii lor rusi? Întreg dispozitivul militar aliat din Balcani era amenintat si razboiul s-ar fi prelungit. Dar atunci se ivea un pericol si mai mare, noile arme germane, care erau pe punctul sa fie realizate. Aceasta amenintare n-ar fi determinat pe Anglo-Americani sa intervina în Balcani, trecând peste conventia de la Teheran a zonelor de influenta în Europa? Repercursiunile ar fi fost mult mai grave decât oprirea ofensivei sovietice în acest spatiu. Si atunci prezenta anglo-americanilor în Balcani n-ar fi avut consecinte politice si în România, evitând robia ce ne astepta sub cizma cotropitorului?

Toata aceasta grandioasa conceptie de salvare a României s-a prabusit din cauza unor neprevazute în parcursul ultimei etape. La Bucuresti functionau doua servicii informative germane: Abwehr-ul si SD. Listele agentilor din Abwehr, cu numele, adresele si conturile lor bancare, se gaseau în dublura si la Legatia germana. Când trupele române au înconjurat si ocupat Legatia germana, au fost descoperiti în fisierul ei si agentii Abwehr-ului. Guvernul român, constituit dupa 23 August, a trecut lista acestor agenti noilor lor aliati. Acestia au arestat, rând pe rând, pe toti agentii germani care faceau parte din aceasta retea. Unii dintre ei au fost prinsi când s-au dus sa încaseze bani de la bancile unde aveau conturile.

Agentii din SD nu figurau în listele de la Legatia germana, încât n-au putut fi identificati si arestati. Acestia s-au bucurat încа multa vreme de libertate. Constantin Stoicanescu a luat contact cu reprezentantii principali ai lui SD la Bucuresti, între care si ofiterii Auner si Gunne, acelasi Gunne care m-a condus pe mine în Bulgaria în Martie 1941. Au lucrat împreuna la faurirea planului de resurectie interna, care sa provoace rasturnarea situatiei interne din România. Dar si în cadrul acestei organizatii, SD, mult mai sever condusa, s-a produs o infiltratie inamica. Sefii principali ai lui SD au fost arestati de Români, între altii si cei doi capi principali, Auner si Gunne. Acestia au reusit sa fuga din prizonieratul Românilor si s-au refugiat la Brasov. Dar le lipseau aparatele lor de emisiune, retinute de români când au fost arestati, pentru a putea lua contact cu centrala lor de la Viena.

Atunci si-au adus aminte de un vechi agent al lor, Dr. Taranu din Timisoara, care nu fusese arestat si care se gasea, cum se spune în limbajul agentilor, în adormire. Auner si Gunne au reusit sa ia contact cu Dr. Taranu si sa-l aduca la Bucuresti. Centrala SD de la Bucuresti l-a însarcinat pe Dr. Taranu sa tina legaturile radiofonice cu centrala lor de la Viena. Acesta avea aparatul lui propriu. Totul a mers bine pâna când într-o zi locuinta lui Dr. Taranu din Bucuresti a fost descoperita de Rusi, încercuita iar el arestat. Ce se întâmplase? Prin sisteme prea bine cunoscute, serviciile speciale rusesti au identificat casa de unde Dr. Taranu transmitea mesagiile SD-ului în strainatate prin postul lui de emisiune. Arestat de Rusi, Dr. Taranu a fost pus de ei în alternativa sa aleaga între a fi împuscat sau sa intre în serviciul lor. Dr. Taranu a acceptat sa-si salveze viata, cu pretul de a dezvalui Comandamentului Militar Sovietic al Capitalei textul tuturor telegramelor

ce-i ajungeau în mâna, fie cele sosite din strainatate fie acelea ce trebuie sa le transmita la Viena.

Aceasta tranzactie s-a realizat aproximativ la începutul lunii Ianuarie 1945, astfel încât din acel moment grupul SD din România se afla sub vigilenta Rusilor. Dr. Taranu primise ordine de la Rusi sa continue transmisiunile în mod normal, fara sa dea de banuit superiorului ca s-ar fi petrecut vreo interferenta.

Tocmai în aceasta perioada, când postul de emisiune SD fusese interceptat de Rusi, s-a proiectat calatoria lui Constantin Stoicanescu si Andreas Schmidt la Viena. Ei trebuiau sa vina pentru a explica la Marele Cartier al Führerului stadiul în care se afla pregatirile lor de rasturnare a aliantei româno-ruse. Odata aprobat planul de interventie, ei trebuiau sa se întoarca în România, pentru a asigura pe Avramescu din partea germana ca se va întreprinde ofensiva ceruta de forurile militare românesti.

Constantin Stoicanescu a ales calea aerului pentru a ajunge la Viena. El era grabit sa comunice Führerului cât mai repede ce posibilitati exista de a se da o lovitura decisiva fortelor rusesti în spatiul ungaro-transilvan. Aflase si doi ofiteri aviatori români, simpatizanti ai Miscarii, dispusi sa-i piloteze pâna la Viena. Decolarea nu se putea face însa decât în zona frontului, unde cei doi ofiteri faceau serviciu si dispuneau de propriul lor avion.

Totul a mers bine pâna aici si ei sperau sa ajunga fara incidente la Viena. Dar ei nu cunosteau tradarea din spate. Dr. Taranu primise un mesaj de la SD ca sa comunice centralei de la Viena ca în ziua cutare va aparea un avion românesc deasupra Vienei si artileria anti-aeriana sa nu traga, deoarece în el se aflau doua personalitati importante din tara. Comandantul fortelor aeriene de la Viena era solicitat sa înlesneasca aterizarea acestui avion si sa conduca pe pasagerii lor direct la sediul SD de la Viena.

Rusii au fost si ei încunostiintati de Dr. Taranu de continutul mesajului. Acestia au lasat lucrurile sa se întâmple pe parcursul expeditiei fara sa intervina, dar au luat masuri de identificare a avionului destinat sa treaca frontul, urmând ca, odata ridicat în aer, sa fie doborât de aviatia de vânatoare.

Eu aflasem de iminenta sosire a lui Stoicanescu si Andreas Schmidt, pe calea aerului, din doua surse. Mai întâi camarazii din SD de la Viena, care locuiau la Hotel Imperial, m-au informat de continutul telegramei primite; apoi Comandorul Bailla, care avea contact cu Comandamentul Aerian de la Viena, m-a înstiintat de ordinul ce-l primisera ofiterii din acest centru ca artileria antiaeriana sa nu traga într-un avion cu culorile românesti. Aceasta întâmplare s-a petrecut pe la începutul lunii Februarie 1945. În ziua anuntata sa aterizeze avionul, nu aparuse nimic la orizont. În zilele urmatoare, aceeasi liniste chinuitoare.

Târziu de tot, am aflat ce s-a întâmplat cu ei. Avionul cu Stoicanescu si Schmidt a fost interceptat de aviatia de vânatoare si doborât. Ei au fost capturati cu rani grele din avionul arzând. Cu toata starea lor grava, au fost imediat transportati la Înaltul Comandament Sovietic, unde au fost supusi unui interogatoriu feroce, pâna ce serviciile rusesti au aflat întreg adevarul.

Planul conceput de Constantin Stoicanescu, care le putea provoca o catastrofa militara, a fost descoperit, au început arestarile celor implicati în el. În primul rând Generalul Avramescu cu întreaga lui familie. Apoi, o serie de ofiteri superiori din jurul lui. S-au înasprit masurile de supraveghere ale trupelor românesti care operau în Ungaria. Stoicanescu si Andreas Schmidt au fost transportati într-un lagar din Rusia, unde au si murit. Tot ca urmare a acestei descoperiri, Moscova a pregatit eliminarea Generalului Radescu de la putere în 6 Martie 1945, si înlocuirea lui Petru Groza.

3. GENERALUL AVRAMESCU. O ULTIMA ÎNCERCARE

Dupa esuarea planului Stoicanescu, despre al carui sfârsit tragic am scris mai înainte, am facut o ultima încercare de a-l determina pe Generalul Avramescu sa treaca în liniile germane si sa se ataseze guvernului de la Viena.

Am trimis în Slovacia, în localitatea unde era încartiruit detasamentul românesc Balotescu, pe doi camarazi care venisera de curând din tara, trecând peste linia frontului: Ilie Vlad Sturdza si Andrei Costin. Misiunea lor era sa ia contact cu Generalul Avramescu, fiind rudenie cu el, si sa-l convinga sa faca saltul în tabara noastra. Eram si nelinistit de consecintele ce le poate avea caderea lui Stoicanescu în mâinile Rusilor. Supus la torturi, ar putea sa-l descopere si pe Generalul Avramescu.

Ei au plecat în prima jumatate a lunii Martie si au stat în localitatea Gorodno, unde se gasea detasamentul românesc, mai bine de o saptamâna. S-au întors la Viena fara sa fi putut lua contact cu Generalul Avramescu. Cum relateaza Capitanul Beldie, alias Stefanescu-Govora, care vorbise cu ei în aceasta localitate si i-a ajutat sa-si îndeplineasca misiunea. Generalul Avramescu sovaia sa faca pasul decisiv. Eu speram ca Ilie Sturdza, care era ginerele lui, îl va putea convinge sa rupa cu trecutul si sa treaca liniile noastre, de partea Germaniei si a guvernului de la Viena.

În fata frontului românesc. Ilie Sturdza n-a cutezat sa se avânte, fiind o figura prea cunoscuta, si atunci a cazut alegerea pe Andrei Costin. Acesta s-a îmbracat cu o bluza militara, asemanatoare cu a Generalului Avramescu, când mergea în inspectie pe front. Costin a reusit sa treaca în liniile românesti, dându-se un soldat ratacit, dar pe Generalul Avramescu nu a putut sa-l întâlneasca pentru a-i preda mesajul nostru. Tocmai în acel moment când trebuia sa aiba loc întâlnirea, Generalul Avramescu si-a mutat postul de comanda într-un oras mult înapoia frontului. În fata acestei situatii, Andrei Costin a revenit la liniile germane si apoi, împreuna cu Ilie Sturdza, s-a înapoiat la Viena.

Temerile mele s-au îndeplinit. La 3 Martie 1945, Generalul Avramescu, cu întreaga familie, au fost arestati de catre Rusi. El a fost ucis în Rusia si nu cum spune versiunea oficiala, sovietica, ca ar fi murit în cursul unui bombardament german, chiar în Ungaria.

4. CADRUL DIPLOMATIC

Guvernul national român de la Viena s-a bucurat si de o recunoastere diplomatica din partea altor State, ceea ce era o demonstratie netagaduita a independentei lui politice în raport cu Reichul German.

Cum am spus mai înainte, Ministerul de Externe German a trimis la Viena pe Ambasadorul Altenburg ca sa reprezinte Reichul pe lânga cele doua guverne straine, constituite pe teritoriul sau, guvernul bulgar si guvernul român. Altenburg primise o însarcinare oficiala din partea lui Ribbentrop ca sa coordoneze interesele politice si militare ale Reichului cu acesti aliati de ultima ora, care n-au acceptat ocupatia tarilor lor de Soviete.

Activitatea lui Altenburg la Viena avea toate caracteristicile unui reprezentant diplomatic autentic, exact cum ar fi functionat într-o alta tara. Avea biroul lui la Imperial, avea consilierii lui si seful lui de protocol, Profesorul Ernst Gamillscheg era de asemenea atasat Ambasadorului Altenburg.

Dar de partea româneasca a existat o reprezentanta diplomatica a guvernului român pe lânga guvernul german? Ne-am bucurat si de aceasta favoare. Mihail Fotin Enescu, diplomat de cariera, a fost numit de guvernul national Consul General la Viena, cu jurisdictie pentru întreaga Germanie. Am primit de la Guvernul german cladirea Consulatului Român de la Viena, unde Enescu si-a instalat serviciile. Doamna Maria Bucur a fost numita Secretara a Consulatului si însarcinata cu emiterea pasapoartelor si a altor documente de identitate. Pasapoartele românesti, eliberate de Consulat, erau recunoscute în întreaga Germanie si în tarile aliate ei. Consulatul Român elibera certificate de nastere si alte documente solicitantilor ce le pierdusera în cursul razboiului. S-au încheiat chiar acte de casatorie în fata Consulului, asa cum se proceda si în alte tari. Guvernul german trata asadar guvernul român ca un organism international, legal si legitim. Desi nu poseda teritoriu, guvernul se putea manifesta ca o entitate politica independenta. Trebuie adaugat ca si la Berlin aveam un reprezentant oficial, în persoana lui Dr. Alexandru Randa. Acesta avea acces permanent la Ministerul de Externe German unde se prezenta ori de câte ori era solicitat de la Viena sa înfatiseze punctul nostru de vedere.

În Spania reprezentanta diplomatica a guvernului de la Viena s-a constituit cu mult înainte de a se fi format în mod oficial acest guvern, la 10 Decembrie 1944. Aceasta, datorita prestigiul de care se bucura fostul ministru legionar Radu Ghenea, atât în cercurile spaniole cât si între reprezentantii diplomatici al Axei. Pentru a nu întâmpina dificultati la crearea Legatiei, Radu Ghenea s-a dus la Ministerul de Externe Spaniol si a facut o declaratie ca guvernul national de la Viena nu urmareste decât sa lupte contra comunistilor si nicidecum contra Aliatilor. În caz ca Aliatii vor continua lupta si contra comunistilor, guvernul de la Viena va fi alaturi de ei. Cu aceasta declaratie, Radu Ghenea si-a asigurat bunavointa guvernului spaniol, care, în acele momente, era alarmat de orice act ce-ar putea sa supere pe Aliati.

A luat apoi contact cu Ambasadorul german de la Madrid, Von Stöhrer, care i-a comunicat ca a aflat de formarea unui guvern national la Viena si ca Ambasada Germana va sprijini cu toate mijloacele proiectul unei Legatii Române la Madrid, destinate sa reprezinte interesele acestui guvern în Spania. Bazat pe aceasta declaratie, Radu Ghenea a procedat fara întârziere la constituirea Legatiei Române de la Madrid. El si-a rezervat functiunea de ministru, aceea pe care o avusese si înainte de lovitura de Stat a lui Antonescu, iar, ca personal al Legatiei, a facut apel la colaborarea unor tineri români, bine cunoscuti în societatea spaniola prin activitatile lor culturale: Aurel Rauta,

Ciril Popovici si Gheorghe Uscatescu. Acestia îndeplineau functiunea de consilieri ai Legatiei, în diferitele ei sectoare de activitate: economie, cultura si politica.

Odata Legatia constituita, Von Stührer si-a tinut angajamentul, obligându-se sa asigure cheltuielile ei de functionare. Dupa rezolvarea problemei materiale, Radu Ghenea si consilierii lui au luat hotarârea sa închirieze un apartament, în care sa-si aiba resedinta noua Legatie. Au gasit o locuinta prezentabila în Strada Abascal, o cale centrala din Madrid. O figura de prim rang a ambasadei germane de la Madrid era Consilierul Lazar, care fusese la Bucuresti înainte de razboi. Lazar a devenit prietenul devotat al poporului român, sustinându-l cu energie în fata superiorului sau, ambasadorul Von Stöhrer.

Vechea Legatie româneasca, de sub conducerea Ministrului Nicolae Dumitrescu, n-a disparut dupa 23 August. Ea a continuat sa functioneze si sub noul guvern român al lui Sanatescu si apoi al Generalului Radescu. Si-a încetat existenta abia dupa capitularea Germaniei, în 8 Mai 1945, deoarece guvernul de atunci, al lui Petru Groza, a întrerupt legaturile diplomatice cu guvernul lui Franco, la ordinul Moscovei. În felul acesta, în perioada de dupa 23 August, au existat la Madrid, doua Legatii românesti, cea oficiala, care reprezenta guvernul de la Bucuresti si cea creata *ad-hoc*, sub conducerea lui Radu Ghenea si care reprezenta guvernul român de la Viena.

Paradoxul Legatiei Române de la Madrid este ca s-a constituit înainte de proclamarea oficiala a guvernului de la Viena, la 10 Decembrie 1944. Legatia a existat înca înainte de a exista un guvern. Exclusiv pe baza propagandei de la Radio ce se facea în numele acestui guvern neînfiintat si a activitatilor ce le desfasura cu acest nume. În tara si în strainatate nimeni nu se îndoia de existenta acestui guvern, desi legal nu era constituit.

Legatia de la Madrid a fost recunoscuta de guvernele aliate Axei. În primul rând guvernul italian de la Salo, de sub conducerea Ducelui Benito Mussolini, apoi Republica Slovaca a Monseniorului Tiso. Polonezii din Madrid, care nu aveau reprezentanta oficiala, ci numai un grup de refugiati, s-au oferit sa-i faca legaturi lui Radu Ghenea cu serviciile americane. El a repetat acestora pozitia guvernului de la Viena, anterior expusa. Legionarii nu sunt contra Aliatilor, ci lupta doar contra comunistilor.

Membrii Legatiei au petrecut Craciunul cu sotiile lor, în localul achizitionat în Calle Abascal. Ca sa ne faca si noua o bucurie, celor din Germania, care duceam multe lipsuri, Radu Ghenea a trimis la Berlin pe Aurel Rauta, consilier de legatie. Acesta s-a îmbarcat într-un avion de cursa, Barcelona-Berlin, care zbura la o joasa înaltime si era expus sa fie interceptat de aviatia aliata. De la Barcelona, avionul a luat zborul peste Italia, Elvetia si sudul Germaniei. În ziua de 27 Noiembrie, Aurel Rauta era la Berlin. Ma aflam si eu, în acel moment, în Capitala Reichului, chemat la Ministerul de Externe German pentru a obtine autorizatia de formare a guvernului national. Ne-am întâlnit la Hotel Adlon. Aurel Rauta mi-a facut o dare de seama asupra evenimentelor din Spania si despre Legatia ce se înfiripase la Madrid. Am trait un moment de intensa bucurie, aflând de activitatea laborioasa a lui Radu Ghenea si a celorlalti camarazi, în reprezentarea intereselor românesti în aceasta tara. Aurel Rauta ne-a adus fructe din Spania, unele necunoscute de noi, pe care le-am contemplat cu nesat. La urma a scos o mie de franci elvetieni din buzunar, darul Legatiei Române de la Madrid pentru nevoile ce se apropiau. Acesti bani ne-au fost de mare folos în pribegia noastra, dupa capitularea

Germaniei.

Aurel Rauta a fost gazduit la Institutul Român de catre Profesorul Gheorghe Cârsteanu. A mai stat câteva zile, pentru a vedea si alti camarazi, si apoi a reluat aceeasi ruta plina de primejdii.

Legatia noastra de la Madrid, de sub conducerea lui Radu Ghenea, a functionat pâna la capitularea Germaniei. Odata cu disparitia guvernului de la Viena, si-a încheiat si ea activitatea. Apartamentul din Calle Abascal a fost predat altui locatar si membrii Legatiei si-au luat fiecare libertatea de actiune.

A doua tara aliata cu Germania care ne-a acordat dreptul de reprezentanta diplomatica a fost Italia. Mussolini a fost extraordinar de impresionat de evenimentele din România si de reactia Garzii de Fier, care, din primul moment, s-a opus actului de la 23 August. Republica de la Salo, cum se numea pe atunci teritoriul ramas sub autoritatea lui Mussolini, intrase în faza critica a deznodamântului. Trupele germane, dupa rezistenta prelungita de pe Monte Cassino, erau în retragere si se apropiau de sanctuarul mussolinian. Legionarii nostri, care, pâna la arestarea lui Mussolini, locuiau la Roma, s-au retras si ei în reduitul lombardic. Profesorul Gazdaru, fostul Director al Scolii Române de la Roma, a fost primit în audienta de Mussolini, la scurt interval dupa 23 August, Ducele si-a exprimat întreaga lui admiratie pentru Miscarea Legionara, considerând-o cea mai revolutionara miscare din Europa, si l-a asigurat pe Profesor de concursul fascistilor italieni la crearea unei linii de rezistenta contra cotropitorului. Profesorul Gazdaru mi-a trimis îndata dupa audienta o scrisoare entuziasta, în care mi-a expus modul afectuos în care a decurs audienta la Mussolini.

Îndata dupa formarea guvernului de la Viena, bazându-ma pe scrisoarea Profesorului Gazdaru, am cerut prin Ambasadorul Altenburg, de la guvernul german, permisiunea sa trimitem un reprezentant diplomatic la Salo. Am anuntat si numele persoanei alese de mine sa ne reprezinte la Salo. Era Dr. Emil Bulbuc, care venise din tara de curând, trecând linia frontului. Emil Bulbuc, medic de cariera, îsi facuse studiile în Italia si vorbea o limba italiana perfecta. Eu facusem demersul la Ministerul de Externe German cam pe la sfârsitul lui Ianuarie si raspunsul a întârziat destul de mult. Stiu ca eram deja la Alt-Aussee când a venit aprobarea. Ca urmare, Dr. Emil Bulbuc, însotit de consilierul sau de legatie, Avocatul Octavian Rosu, au întreprins calatoria în Italia, abia la începutul lui Martie 1945. S-au stabilit la Milano. Pe Mussolini nu au mai apucat sa-l vada. Afacerile cu guvernul italian le-au tratat prin Secretarul General al Partidului fascist, Pavolini. Din primul moment însa s-au bucurat de sprijinul exceptional al Ministrului Von Rahn de la Legatia Germana. Acesta le-a pus la dispozitie si mijloacele financiare necesare pentru a instala Legatia într-un hotel din Milano. În scrierile lui postbelice, Von Rahn vorbeste cu elogii de Miscarea Legionara.

Pe Profesorul Gazdaru îl numisem seful grupului legionar din Italia. Dar Profesorul nu a fost multumit cu aceasta functiune. Dupa audienta la Mussolini, el spera ca sa ajunga ministrul guvernului de la Viena pe lânga Republica de la Salo. Dezamagit din cauza preferintei mele pentru Emil Bulbuc, a renuntat si la functiunea pe care i-o încredintasem si a trecut în tabara dizidentilor.

A treia tara care ne-a facut onoarea sa ne recunoasca diplomatic a fost Croatia. Am

numit în postul de Ministru Plenipotentiar al guvernului de la Viena pe Profesorul Ion Ionica. I s-a comunicat numirea la Zagreb si era asteptat. Dar evenimentele n-au mai permis sa-si ia postul în primire. Frontul se apropia de Zagreb si chiar oficialitatile croate au început sa se retraga spre Germania.

Am facut o încercare sa obtinem recunoasterea diplomatica si din partea Slovaciei. Am intrat în tratative cu guvernul slovac dar ele n-au dus la rezultatul dorit. Cum am aflat mai târziu, Germanii s-au opus la numirea unui ministru al nostru la Bratislava. Nu stiu din ce motive.

O alta tentativa de contact diplomatic cu o tara apartinând Puterilor Axei s-a facut cu Ungaria. Era pe timpul când guvernul maghiar prezidat de Szalasy parasise Budapesta, asediata de trupele sovieto-române, si se refugiase în orasul de frontiera cu Austria, Szombathely. Invitat de guvernul maghiar, Ministrul nostru de Externe, Mihail Sturdza, a plecat în acest oras, unde a fost primit în audienta de Ministrul de Externe al Ungariei, Kemenyi. În cursul conversatiilor între cei doi ministri, a fost tratata si chestiunea unei reprezentante diplomatice a guvernului de la Viena pe lânga guvernul maghiar. Kemenyi a fost de acord cu propunerea lui Sturdza, dar evenimentele în curs, Germania fiind în pragul capitularii, au împiedicat aplicarea acestei conventii.

"Au existat, deci, cum remarca Faust Bradescu, în ciuda conjuncturii extrem de nefavorabile, raporturi diplomatice de natura directa între Guvernul de la Viena si mai multe state europene.

Recunoasterea solemna a Guvernului de la Viena de catre alte state europene îi asigura un prestigiu si o trainicie internationala. Angajamentul solemn al altor State este miezul viabilitatii lui ca reprezentant natural al natiunii încatusate."

VII. AMURGUL

Intram în faza finala a guvernului de la Viena. Germania, lovita din toate partile, era pe punctul de a capitula. Diviziile sovietice se apropiau de granita austriaca. În aceasta situatie, autoritatile germane competente ne-au propus sa evacuam Viena, retragându-ne în interiorul Austriei. Ne-au ales ca noua resedinta localitatea Alt-Aussee, lânga lacul cu acelasi nume, la poalele lui Dachauergebirge. Activitatea guvernului de la Viena a continuat cu acelasi zel si dupa aceasta evacuare, îndeplinindu-se îndatoririle de zi cu zi, în spatiul restrâns în care am fost constrânsi sa traim de acum înainte, din cauza evenimentelor de pe front.

Notam ca armata nationala a ramas la Döllersheim. De asemenea scolile speciale nu si-au schimbat resedinta. Un regiment al armatei nationale a plecat pe front, ocupând linia Oderului, în Nordul Germaniei.

1. DE LA VIENA LA ALT-AUSSEE

Apropiindu-se armata sovietica de granita Austriei, Ministerul de Externe German a hotarât evacuarea guvernelor bulgar si român de la Viena la Alt-Aussee, o localitate situata între Linz si Salzburg, în regiunea muntoasa a Austriei. S-a avut în vedere si faptul ca, dupa informatiile difuzate de Aliati aceasta zona ar cadea în zona americana

de ocupatie. Mutarea s-a facut a 19 Februarie 1945, unii cu trenul altii cu masini particulare si altii cu autobuzul.

Odata cu membrii guvernului, se retrag la Alt-Aussee si toti functionarii români care lucrau în serviciile acestuia. Ambasadorul Altenburg însoteste cele doua guverne cu întreg personalul acreditat biroului sau. De asemenea, s-au instalat la Alt-Aussee si toti ofiterii SS din Sicherheitsdienst. Practic, la Hotel Imperial n-a mai ramas nimeni din vechii lui oaspeti.

Postul de Radio Donau fost transferat în aceeasi regiune si anume la Gmund, unde echipa româneasca si-a continuat emisiunile.

La Alt-Aussee, membrii guvernului si functionarii lui au fost repartizati sa locuiasca la Hotel Am See. Dar încartiruirea lor acolo n-a durat mult, deoarece Hotelul a fost rechizitionat de autoritati pentru a servi de spital soldatilor raniti. Aici ni s-au pus la dispozitie camere în case particulare. Eu mi-am gasit resedinta într-o vila, cu sotia mea, Corneliu Georgescu, Grigore Manoilescu si Traian Borobaru. Ceilalti s-au împrastiat care încotro pe unde au gasit o familie care sa-i adaposteasca.

Activitatea guvernului de la Viena n-a încetat o clipa nici în acest loc îndepartat de metropola Austriei. Grija noastra principala s-a concentrat acuma ca sa se mentina contactul cu unitatile de la Döllersheim. Instructia trupei continua fara sa se observe vreun semn de dezagregare, cu toate ca Rusii se apropiau de Viena. Un al treilea regiment era în curs de formatie.

2. REGIMENTUL NR.1 PLEACA PE FRONT

La 4 Martie 1945, am primit o telegrama de la Maiorul Wehneht, prin care ma anunta ca regimentul de sub comanda sa a intrat pe pozitie contra Rusilor în fata orasului Schwed an der Oder.

Plecarea regimentului în directia frontului a început pe 15 Februarie. Calatoria cu trenul a fost lunga si anevoioasa. Întâia etapa a fost la Stettin. A doua zi dimineata regimentul a avut parte de primul bombardament aerian sovietic. De la Stettin, unitatea româneasca a coborât spre sud pentru a ajunge la localitatea de destinatie. Pe calea ferata trenul s-a oprit deodata brusc chiar pe un pod, fiind surprins de avioane sovietice. Erau în fata localitatii Stargard. Avioanele au mitraliat trenul si au azvârlit grenade asupra lui. Soldatii s-au refugiat o parte sub pod, iar altii într-o padurice din apropiere. La fel au facut calatorii germani din tren. A fost botezul focului pentru regimentul nr. 1. Multe pierderi în morti si raniti. Sanitarii lui Dr. Apostolescu nu mai prideau cu legatul ranilor.

Înainte de a ajunge la locul de destinatie, regimentul a suferit un nou atac de avioane, dar fara pierderi, caci au fost puse pe fuga de mitralierele anti-aeriene instalate pe tren. Dupa o alta calatorie, destul de lunga, au ajuns în localitatea Schwed an der Oder.

Regimentul a luat pozitie pe o insula a Oderului, în fata satului Gatow. De partea cealalta erau Rusii. Contactul cu inamicul nu se facea decât prin mijlocirea echipelor de soldati care faceau incursiuni dincolo de Oder, sub comanda lui Ica Tanase. Si-a pierdut

viata legionarul Blaga. Se înrolase în armata germana, ajungând la gradul de elev plutonier. Auzind de formarea armatei nationale, a parasit unitatea germana si a intrat printre primii voluntari în regimentul nr. 1. Era cel dintâi legionar care-si pierdea viata pe front din unitatea formata la Döllersheim.

Fiind cantonati pe insula, echipe de soldati trebuiau sa treaca zilnic în satul Gatow, cu barcile, pentru a aproviziona regimentul. Petre Sorici era de serviciu în sat si el se îngrijea de strângerea alimentelor. În timpul acestor treceri zilnice cu barca, mai multi soldati si-au pierdut viata, din cauza atacurilor inamice. Aceasta situatie a durat pâna la sfârsitul lunii Martie, Generalul Chirnoaga, însotit de Vasile Iasinschi, au inspectat regimentul nr. 1, pe front. Cum scrie Generalul Chirnoaga, "Era o perioada de acalmie cu focuri de arme razlete si incursiuni peste Oder în timpul noptilor. Pozitia era bine ocupata si trupa avea moralul ridicat". (*Razboiul României contra Rusiei Sovietice*, p. 296).

3. O VIZITA LA SOPRON

În plina iarna, 6 Martie 1945, si chiar pe linia frontului cu Ungaria, am facut o vizita Generalului Zako, care era seful serviciului informativ al armatei maghiare, o functiune asemanatoare cu a Generalului Gehlen la Germani.

Legatura s-a facut prin Locotenentul Pfiff, provenit din Abwehr, care, dupa caderea lui Canaris, fusese integrat în sectiunea VI de la Reichssicherheitshauptamt. Eu îmi exprimasem mai înainte de mai multe ori dorinta sa-l cunosc pe seful guvernului maghiar, Szalasy. Acest contact nu s-a putut face, nu stiu din ce motive. În schimb mi s-a oferit sa întâlnesc pe Generalul Zako, un om de încredere al presedintelui.

Calatoria pâna la cartierul Generalului Zako, undeva în zona frontului, în dreptul orasului Sopron, am facut-o cu masina lui Pfiff. Eram însotit numai de Traian Borobaru. Am ajuns cu bine la casa unde se adapostea Generalul Zako. Pe afara era frig si fulguia. Generalul ne-a primit cu o deosebita cordialitate. Era înconjurat de un grup de ofiteri, intimi colaboratori de-ai lui în serviciul de informatii. Ceea ce m-a surprins mai mult era ca Generalul Zako vorbea o româneasca impecabila. Mi-a destainuit sincer ca a trait multi ani la Brasov, unde fusese trimis de serviciul de informatii maghiar. Din contactul îndelungat cu poporul nostru, a ajuns sa-l aprecieze si chiar sa doreasca o întelegere între cele doua popoare, prin concesiuni reciproce.

M-am bucurat de declaratiile Generalului Zako si i-am raspuns ca si eu sunt de aceeasi parere si sunt convins ca se poate ajunge la o convietuire pasnica între Români si Unguri, în cadrul unei federatii sau confederatii dunarene. Am trecut apoi la subiectul propriu zis al întâlnirii noastre, al posibilitatilor de colaborare între armata noastra de la Döllersheim si armata maghiara, în fata puhoiului bolsevic. Notez ca, la vremea aceea, Budapesta cazuse, dupa o rezistenta eroica, iar guvernul Szalasy nu mai dispunea decât de o fâsie îngusta de teritoriu de-a lungul frontierei ungaro-germane, fosta frontiera ungaro-austriaca. Orasele Sopron si Szombathely se mai aflau înca sub autoritatea guvernului maghiar. I-am raspuns ca noi, Românii, nu putem participa, cu armata nationala, la operatii pe frontul din Ungaria, din cauza prezentei armatei române pe acest front. Ar însemna sa luptam Români contra Românilor. În mod categoric am cerut guvernului german ca unitatile românesti sa nu fie întrebuintate în sectoarele unde se

gasesc soldati trimisi de Bucuresti, ci sa lupte exclusiv contra Rusilor.

Generalul Zako a înteles perfect situatia noastra delicata si n-a mai insistat. A venit apoi rândul meu sa cer concursul guvernului maghiar într-o chestiune militara. I-am explicat dificultatile ce le întâmpinam cu recrutarea de voluntari pentru armata nationala. Nu avem la dispozitie un teritoriu national si ca atare suntem avizati exclusiv la prizonierii români si la refugiati. Aceste rezerve sunt aproape epuizate. Dar, cum am aflat, în Germania au fost adusi de guvernul maghiar circa 20.000 de români din Ardealul de Nord, care au fost angajati ca lucratori pe la tarani sau diverse întreprinderi. Daca guvernul maghiar, având în vedere ca si unii si altii suntem amenintati de acelasi pericol, ar îngadui sa putem recruta voluntari pentru armata nationala si din acest grup de români, ne-ar face un mare serviciu, întarind unitatile noastre militare.

Generalul Zako a luat nota de cererea mea si a promis ca o va supune lui Szalasy. Interventia Generalului Zako n-a avut rezultatul dorit de noi. Szalasy n-a voit sa-si asume raspunderea acestei operatii. Probabil de teama sa nu fie acuzat ca acceptând recrutari de voluntari pentru armata nationala dintre Românii originari din Ardealul de Nord, afecteaza situatia politica a acestui teritoriu, mai ales în acel moment când trupele române pusesera stapânire pe el.

Generalul Zako a fost si un amfitrion exceptional. Ne-a tratat cu mâncaruri si bauturi pe care noi nu le mai gaseam în Germania. N-am uitat bunatatea acestui General si sincera lui dorinta sa vada pe Români si Unguri traind pasnic în bazinul dunarean. Colaborarea cu Generalul Zako a continuat si dupa sfârsitul razboiului. Ne-am reîntâlnit la München si am participat împreuna la numeroase acte politice ale refugiatilor de dincolo de cortina de fier.

La plecarea de la Generalul Zako ni s-a întâmplat o încurcatura care putea sa ne coste viata. Ni s-a indicat de General la plecare pe ce drum trebuie sa apucam ca sa ne întoarcem în Austria. Dar cum câmpia era înzapezita, Locotenentul Pfiff, care conducea masina, la o cotitura, a luat o directie gresita, în sens invers. În loc sa ne întoarcem în Austria, am început sa alergam spre front. La un moment dat am ajuns în fata unor transee, care, spre norocul nostru, erau ocupate de trupele germane. Dupa ce Pfiff si-a declarat identitatea unui alt ofiter german, ni s-a aratat ca trebuie sa o luam înapoi pentru a ajunge în Austria.

4. ULTIMA CALATORIE LA BERLIN

La 14 Martie 1945 am facut ultima calatorie la Berlin. Am fost însotit de Traian Borobaru, Vasile Iasinschi si Generalul Chirnoaga. Mentorul nostru nelipsit, Profesorul Gamillscheg, era cu noi.

Am facut aceasta calatorie pentru a ma informa asupra situatiei militare si ce masuri s-au luat pentru a opri înaintarea diviziilor sovietice ce ajunsesera la Oder. Un regiment era pe Oder. Dar celelalte doua nu se miscasera de la Döllersheim, unde continuau instructia. Voiam sa vorbesc apoi cu legionarii din Berlin, dându-le îndrumari pentru eventualitatea ca vor trebui sa paraseasca orasul. Generalul Chirnoaga si Iasinschi au venit la Berlin pentru o alta misiune: sa inspecteze regimentul românesc de pe Oder, pentru a cerceta starea în care se gaseste si care e moralul trupei. Au venit sa aduca un

cuvânt de încurajare din partea guvernului român, cerând ofiterilor si soldatilor sa ramâna ferm pe pozitie pâna la capat.

Am ramas o saptamâna la Berlin si în acest rastimp am trait un teribil bombardament, care, de asta data n-a crutat nici Adlon Hotel. Toti oaspetii s-au refugiat în bunkerul hotelului, asteptând sfârsitul bombardamentului. Am vazut atunci, lipiti de zid, pe Degrelle, pe Kaltenbrunner, pe Neubacher, si noi toti, Românii, care locuiam la hotel. Luminile adesea se stingeau si am ramas în întuneric. Când s-a anuntat sfârsitul bombardamentului, hotelul ardea într-o parte. Atunci l-am vazut pe Dörnberg, seful protocolului Reichului, aducând apa cu o caldare în mâna si zvârlindu-o apoi, pentru a stinge focul.

De asta data n-a mai scapat de bombe nici Institutul Român. A suferit avarii, dar totusi mai putea fi locuit. Legionarii ce locuiau la Institut si-au pastrat calmul si încrederea. Erau hotarâti sa continue lupta pentru tara, în orice împrejurare, chiar daca Germania ar pierde razboiul.

La 21 Martie 1945, am parasit Berlinul tot cu avionul, însotit numai de Traian Borobaru. Am facut o oprire la Viena si de acolo am plecat imediat spre Alt-Aussee, unde lumea era îngrijorata de apropierea frontului. Vasile Iasinschi si Generalul Chirnoaga au plecat la Schwed an der Oder, pentru a inspecta trupele. Au avut consfatuiri cu ofiterii regimentului si cu legionarii din unitate. Iasinschi si-a revazut fiul. Moralul trupei era ridicat, cum noteaza Generalul Chirnoaga. Nu s-au desfasurat lupte în aceasta perioada. Rusii stateau linistiti dincolo de Oder si din când în când tulburau linistea regimentului, aflat pe o insula, cu salve de artilerie. Pierderile au fost putine. Se faceau incursiuni dincolo de Oder, cu echipe bine antrenate si înarmate, care se întorceau cu prizonieri rusi.

Vasile Iasinschi si Generalul Chirnoaga s-au întors la Viena cu trenul si de acolo au luat drumul spre Alt-Aussee. La sfârsitul lui Martie toti ministri si toate serviciile noastre erau concentrate în jurul lacului din aceasta localitate.

5. WEHRWOLF

Pe la sfârsitul lui Februarie 1945, fiind înca la Roma, primesc vizita lui Kurt Auner, capetenia SD din România, care reusise sa fuga din tara si, dupa multe peripetii, sa ajunga în Austria. Auner lucra la ordinele lui Tzeischka, seful suprem SD de la Viena, care avea legatura directa cu Himmler.

Ce îmi spune Auner? La Cartierul Führerului s-a decis crearea unui reduit de rezistenta bavaro-austriac, având ca baza lantul Alpilor, începând cu Dachauergebirge. Aceasta regiune ar urma sa fie împânzita de soldati germani si de voluntari straini, dispusi sa lupte contra unei invazii rusesti. Trupele sovietice atinsesera granita maghiara si se presupunea ca vor înainta în directia Graz-Salzburg. Americanii erau înca departe. M-a întrebat daca guvernul de la Viena ar fi dispus sa participe la aceasta ultima batalie a Europei contra barbariei din rasarit, care ne amenintа pe toti. I-am raspuns ca armata nationala sta sub ordinele Marelui Cartier German si nu ma pot amesteca în dispozitivul ei de lupta. Un regiment se afla angajat pe Oder. Referitor la restul legionarilor voi forma o echipa de voluntari odata stramutati la Alt-Aussee, care va participa la aceasta

miscare de rezistenta în muntii dimprejur.

Mai târziu am primit tot prin Auner noi precizari. Cu organizarea acestei grupe de luptatori în munti a fost însarcinat faimosul Skorzeny, care a si facut planul de batalie pentru întreaga regiune. Au început concentrarile de oameni si, în curând, vom intra si noi în actiune. De la Alt-Aussee va pleca spre munti un detasament de ofiteri si soldati SS, sub comanda lui Adolf Eichmann. Grupa legionara care va participa la operatie va fi atasata detasamentului Eichmann. Nu e nevoie de efective multe, ci de elemente decise sa se înfrunte cu inamicul în ciocniri razlete, oprind penetratia lui în lantul muntos si creând aici o fortareata inexpugnabila. Nemtii sperau ca Aliatii, dupa ce au înfrânt Germania, îsi vor întoarce armele contra Sovieticilor, iar cei ce se concentrasera în munti vor fi chemati sa colaboreze cu armatele anglo-americane din primul moment.

Vom trata mai amanuntit participarea noastra la planul Wehrwolf când ne vom ocupa de finalul guvernului de la Viena, refugiat la Alt-Aussee.

6. RUPEREA RÂNDURILOR

Situatia nu mai era sigura la începutul lui Aprilie nici în refugiul nostru de la Alt-Aussee. Budapesta cazuse si Ungaria fusese în întregime ocupata de trupele sovietice. Americanii se apropiau de linia muntilor pe la pasul Brennero. Eram prinsi între doua focuri. Sigur ca ne gândeam, ca toti refugiatii, ca decât sa fim capturati de Rusi, mai bine sa cadem în mâna Americanilor.

Ma framântam cu mintea cum era mai bine sa procedam. Punctul de confluenta al zonelor americana si sovietica era orasul Linz. Noi cadeam în zona americana, dupa stirile ce le primiseram prin radio. Dar ce vor face Americanii cu noi? Nu ne vor aresta si preda Rusilor sau guvernului din România? Am ajuns la concluzia ca e mai bine ca nici legionarii si nici membrii guvernului sa nu ajunga în mâinile lor, ci sa se împrastie care încotro, si, pe socoteala proprie, sa-si caute fiecare salvarea, cum îi va calauzi Dumnezeu.

Zis si facut. Începând cu luna Aprilie, am procedat pe etape la evacuarea Românilor concentrati la Alt-Aussee. Le-am spus tuturor ca, în echipe mici, de 2-4 persoane, sa-si aleaga un loc provizoriu unde sa se aseze, pâna ce îsi vor gasi un alt rost în lume. Fiecarui calator i-am înmânat o suma modesta de bani, câteva sute de marci, pentru a avea pentru plata drumului si pentru primele necesitati. Banii acestia i-am luat din casieria guvernului si dintr-un fond de ajutorare tot în marci, pus la dispozitie de Ambasadorul Altenburg.

Procedând în modul acesta, rând pe rând, a disparut aproape întreg grupul de la Alt-Aussee în luna Aprilie, ramânând doar membrii guvernului si legionarii destinati sa participe la miscarea de rezistenta din munti. Am respirat usurat la sfârsitul acestei operatii de împrastiere, gândindu-ma ca poate unii macar din cei plecati vor avea norocul sa scape de orice urmarire.

7. GUVERNUL EN VOYAGE

Aceeasi masura am aplicat-o si membrilor guvernului. I-am sfatuit sa se împrastie în

lumea larga. Aflând de moartea lui Adolf Hitler, m-am dus la Altenburg si i-am prezentat condoleantele mele si ale guvernului. Dupa aceea, i-am expus planul meu. Nu este bine ca armata de ocupatie, americanii în speta, sa gaseasca guvernul gramada. Poate ca or sa ne trateze corect, dar tot asa de bine sa ne declare arestati si sa ne predea Rusilor. Nu cunosteam angajamentele lor cu Stalin. Si atunci e preferabil ca si membri guvernului sa-si caute salvarea pe cont propriu. Altenburg a fost de acord cu punctul meu de vedere si mi-a înmânat din fondurile ce le avea la dispozitie 10.000 dolari, pentru a-i folosi pentru necesitatile proprii si pentru a oferi fiecarui ministru o suma pentru pribegie.

Apoi a scos dintr-un sertar zece pasapoarte germane, parafate si semnate. Doar trebuiau completate cu numele si semnalmentele posesorului si data la care a fost eliberat. Aceste pasapoarte ne-au fost de un enorm folos, caci ne-au ajutat sa ne legitimam atât în Germania si Austria cât si fata de autoritatile de ocupatie. Atunci de abia am apreciat nobletea acestui om în toata maretia. Ce pacat ca n-am avut un ambasador de talia lui la Bucuresti. Cum ne-ar fi înteles, evitându-se tragedia de la Ianuarie!

Dupa ce i-am multumit, l-am întrebat daca el personal se gândeste sa plece de la Alt-Aussee. M-a privit cu ochii lui albastri, mari si frumosi, si mi-a raspuns ca el ramâne mai departe la Alt-Aussee, asteptând pe Americani. Cum nu a facut nimic rau în Grecia, unde a fost ambasador, e cu constiinta împacata. Spera sa nu i se întâmple nimic rau.

– Si daca va fi întrebat de guvernul de la Viena, ce va raspunde?

Mi-a raspuns zâmbindu-mi.

– *Le gouvernement est en voyage.*

Cu ajutorul banilor pusi la dispozitie de Altenburg si a pasapoartelor primite, am organizat strecurarea treptata a membrilor guvernului spre destinatia ce si-a ales-o fiecare.

Eu, cu un grup de camarazi, mi-am ales partea cea mai grea. Vom urca la munte cu echipa lui Eichmann. Nu puteam în aceste ceasuri grele pentru poporul german sa plec în necunoscut. Nu era corect.

Ministrul de Externe, Mihail Sturdza, s-a retras în Danemarca, unde se refugiase si în cursul razboiului. Avea cunostinte si spera sa se poata ascunde pe la ele.

Pe Corneliu Georgescu l-am rugat sa plece la Armata Nationala, pentru a supraveghea evacuarea regimentelor noastre de la Döllersheim.

Vasile Iasinschi si Generalul Chirnoaga au optat sa ramâna în ilegalitate. N-a fost chip sa-i conving sa ia si ei calea necunoscutului. Îsi imaginau ca Americanii îi vor trata cu consideratia cuvenita. Ei se încredintau si destinului, zicând ca nu poti sa scapi de ceea ce îti este scris. Cu ajutorul lui Gamillscheg, Iasinschi cu sotia lui au gasit refugiu temporar la Kitzbühel. Peste câteva zile Gamillscheg le-a indicat sa plece la Bad-Gastein, unde Ministerul de Externe a fixat locul de concentrare al întregului corp diplomatic al Axei si a membrilor tuturor guvernelor care au colaborat cu Germania. Odata cu familia Iasinschi, s-a retras la Bad-Gastein si sotia mea. A plâns la despartire, dar n-aveam

încotro. Daca am fi ramas împreuna, am fi fost primejduiti amândoi. A înteles si s-a resemnat.

Vladimir Cristi s-a îndreptat spre Innsbruck. Aici a întâlnit mai multi români între care pe Profesorul Ion Ionica. Profesorul Sângiorgiu s-a retras si el la Bad-Gastein. Dintre toti ministrii a ramas alaturi de mine numai Grigore Manoilescu, acceptând sa împarta primejdiile ascensiunii prin munti. Era un bun alpinist si înca plin de vigoare, mai tânar decât ceilalti membri ai guvernului.

Când au intrat Americanii în Alt-Aussee si au dat de Altenburg, prima lor întrebare a fost:

– Unde e guvernul român de la Viena?

– *En voyage!*, le-a raspuns Altenburg.

Aveau ordine sa ne aresteze.

8. WEHRWOLF ÎN ACTIUNE

N-am sovait nici o clipa sa împartasesc soarta camarazilor germani din Wehrwolf. Aflasem ca în alte regiuni muntoase ale Austriei pâlcuri de soldati germani voluntari se urcau pe munti, în locurile desemnate de Skorzeny. Ceea ce ma nelinistea era schimbarea obiectivului initial. Formatia Wehrwolf, cum mi s-a spus, era destinata sa se opuna unei invazii rusesti pe linia Graz-Stuttgart, ceea ce coincidea cu ideologia si planurile noastre. Dar asa cum se conturau evenimentele, Wehrwolf parea dispus sa opreasca si înaintarea Americanilor spre zona lor de ocupatie, în interiorul Austriei. Nu eram sigur. Era o supozitie, caci nu dispuneam de nici o informatie precisa. Dar cu toata aceasta neliniste, la ora aceea, o ipoteza, n-am dat un pas înapoi sa ramân alaturi de voluntarii germani pâna la capat. De Eichmann stiam ca fusese însarcinat cu transportul evreilor din Ungaria la Auschwitz, dar acum el era angajat într-o actiune de razboi, comanda un detasament de soldati voluntari, si nu mai avea nimic de-a face cu vechile lui actiuni. Acestea nu ne priveau pe noi.

Sistemul lui Eichmann de a organiza expeditia în munti nu era bine ales. Pentru aprovizionarea trupei, dispunea de mari cantitati de alimente, depozitate chiar în Alt-Aussee. Fiindca nu avea benzina suficienta pentru camionul ce-l avea la dispozitie, ca sa transporte cu el alimentele la poalele muntilor, Eichmann a gasit solutia utilizând pe elevii mai marisori de la scolile din localitate. A format cu ei un lant de tragatori, care-si treceau pachetele unul de la altul, pe marginea unei vai, care ducea o buna distanta pâna la urcusul muntelui.

Operatia a început dupa 20 Aprilie 1945 si a continuat chiar dupa ce se aflase de moartea lui Hitler. Eichmann era la ordinele lui Skorzeny si, ca soldat disciplinat, continua sa-si îndeplineasca misiunea ce i s-a încredintat. Îmi aduc aminte ca înainte de a parasi Alt-Aussee pentru a ma îndrepta spre munti, am vorbit cu Tzeischka, care se retrasese în aceeasi localitate. L-am întrebat de ce el si ai lui nu luau o decizie, acuma când frontul se apropia de localitate. Mi-a raspuns cu demnitate, privindu-ma în ochi: "Ich bin dienstpflichtig". Ceea ce însemna ca nu poate parasi postul pâna ce nu primeste

dezlegarea cuvenita.

Pâna la urcus era o vale de circa 4 km. Toata aceasta distanta a fost acoperita de stradania acestor elevi, care au muncit o zi întreaga pâna ce au depozitat pachetele cu alimente într-un lagar la poalele muntelui. Am admirat spiritul de disciplina al acestor tineri, când aparea un trimis al Reichului, chiar în zilele sumbre ale finalului, desi la câteva zeci de kilometri se aflau în mars trupele americane. Pâna în ceasul amar al capitularii, autoritatea Statului german era respectata pe întreg teritoriul lui.

Cu camionul de care dispunea grupa Eichmann s-au transportat corturi, arme, munitii si multe alte lucruri necesare unei vieti de munte. Nu stiu prin ce minune, Dumnezeu s-a îndurat de acesti pribegi si ne-a binecuvântat cu o vreme calduta. Nu ploua, nu ningea, nici chiar noaptea nu simteam frigul. Soarele stralucea pe cer si ne încalzea. Primavara era mai înaintata decât alte dati, în a doua jumatate a lunii Aprilie. Când ne-am urcat la munte, ne-am mirat ca nu am descoperit pete albe de zapada. Se putea dormi bine la umbra copacilor. Pamântul era uscat.

În afara de Grigore Manoilescu, echipa era compusa din urmatorii legionari: Mircea Dimitriu, fostul sef al studentimii legionare de la Timisoara, fugit în Germania în timpul prigoanei carliste si ramas la Berlin, chiar în timpul guvernarii noastre. În timpul guvernului de la Viena, ma însotea în toate deplasarile unde era nevoie de prezenta mea în Austria; Traian Borobaru, nelipsitul meu secretar; Petre Ponta, gazda noastra de la Berlin; Dr. Ion Fleseriu, fostul prefect de Sibiu, si Vasile Hanu, originar din Alba Iulia, figura bine cunoscuta de legionar în întreg Ardealul. Dintre acesti însotitori cei mai buni pentru o eventuala rezistenta în munti erau Grigore Manoilescu, ofiter de rezerva, care facuse razboiul, luând parte la asediul Sevastopolului, apoi Dr. Ion Fleseriu, si el ofiter de rezerva; Petre Ponta, care desi nu facuse armata, era îndemânatic în toate chestiunile tehnice si învatase repede mânuirea armelor. Vasile Hanu era curajos, dar n-avea pregatirea militara necesara, Mircea Dimitriu era de asemenea un bun tehnician si chiar facuse cursuri militare la Scoala Politehnica din Timisoara. Eu cu Borobaru eram la coada calificarilor, pentru eventualitatea unei rezistente în munti.

Dupa ce alimentele au fost transportate la poalele muntilor, am început sa le urcam la înaltimile dimprejur. În fata noastra se ridica o panta mai dulce, dar în spatele ei ne asteptau vagauni si stânci. Eu eram extrem de slabit din cauza eforturilor savârsite în ultimele luni. Abia târam câte un pachetel. Am avut noroc cu Petre Ponta, care se încarca zdravan cu lucrurile din lagar. La sfârsitul lui Aprilie, începutul lui Mai, noi continuam sa ne cataram în muntii dimprejur, urcând din loc în loc, cu mâinile noastre, alimente, arme, corturi si îmbracaminte. O munca grea si istovitoare. Puterile noastre slabeau vazând cu ochii.

La începutul lui Mai, am aflat, prin iscoadele ce ramasesera în urma, ca Americanii au intrat în Alt-Aussee. Acum nu se mai punea problema rezistentei în munti, ci cum sa ne pierdem urma cât mai sus posibil, pentru a nu fi descoperiti de Americani. Acelasi drum, dar cu alte obiective. Situatia grupului Eichmann, si a noastra împreuna cu el, era critica, deoarece atât la Alt-Aussee cât si în toate satele dimprejur se aflase de retragerea unui grup de soldati în munti. Fara îndoiala ca si Americanii aflasera de existenta acestor Wehrwolf si se pregateau sa cerceteze ascunzisurile. Nici în acel ceas de

primejdie acuta nu m-am gândit o clipa ca noi, grupul celor sapte, am putea abandona pe soldatii germani. De aceeasi parere au fost toti camarazii mei. Vom împartasi aceeasi soarta, orice s-ar întâmpla. Ne-am reluat ocupatiile noastre obisnuite, ca si cum focul n-ar arde în urma noastra.

Era o zi frumoasa. Cobor de pe înaltimea unde ne aflam si ma apropii de vale. Îl vad pe Eichmann ca urca spre noi si ne întâmpina. Eram cu Borobaru si Petre Ponta. Îmi spune, cu un aer de tristete, ca dupa moartea lui Hitler, Wehrwolf si-a pierdut orice ratiune de existenta. A primit ordin de la superiorii lui sa lichideze operatia, lasând libertate tuturor voluntarilor sa se îndrepte oriunde cred de cuviinta, pe socoteala lor proprie. Jos, în cortul lui, se gasesc câteva monede de aur si mari cantitati de tigari. Legionarii pot lua din aceste lucruri, pentru a se putea strecura mai usor în necunoscut. La despartire, întrebându-l unde are de gând sa se retraga, mi-a raspuns ca, dupa toate probabilitatile, în Germania de Vest. Mi-a aratat apoi o capsula ce-o avea între masele.

– Daca sunt prins, apas pe capsula si mor. *Ich will nicht dem Reiche schaden.*

Ultimul act al colaborarii noastre cu Reichul se încheiase. Nu noi am rupt pactul, ci printr-o decizie mai înalta care ne privea si pe noi. Am fost multumit sufleteste ca ne-am facut datoria de aliat loial al Reichului pâna la capat.

9. SOARTA ARMATEI NATIONALE

Cum am scris mai înainte, armata nationala se împartise. Regimentul 1 era în pozitie pe Oder, iar regimentele 2 si 3 îsi continuau organizarea si instructia la Döllersheim. Capitularea Germaniei a prins armata nationala între aceste doua fragmente si fiecare si-a urmat destinul lui.

La Regimentul 1, dupa inspectia Generalului Chirnoaga, s-a petrecut ceva neprevazut. La 2 Aprilie a venit un ordin de la Comandamentul Suprem al Armatei Germane, prin care se cerea Comandamentului Regimentului sa faca o severa triere a trupei si sa nu ramâna pe front decât elementele sigure. Ce se întâmplase? Se petrecuse anumite defectiuni la trupele straine care luptau alaturi de Germania: la o unitate maghiara si la diviziile lui Vlasov care luptau în Cehoslovacia. Hitler a luat atunci o decizie globala, prin nimic justificata pe plan general, aplicându-o tuturor fortelor straine care luptau contra Rusilor. Între alte trupe, a fost lovit si regimentul românesc de pe Oder.

În total acest regiment avea 3.000 de soldati, repartizati în doua batalioane, sub comanda Capitanilor Opris si Dreve. Batalionul II al lui Dreve a fost retras de pe front, dezarmat si trimis ca unitate de lucru în spatele frontului. Primul batalion, al Capitanului Opris, a ramas mai departe pe pozitie, ca unitate de lupta. Decizia luata a provocat consternare atât în trupa cât si în corpul ofiteresc, pentru ca în sânul acestui regiment nu se produsese nimic care sa justifice dezarmarea lui. Moralul era ridicat, cum a constatat si Generalul Chirnoaga. Am aflat si eu de aceasta masura fiind la Alt-Aussee, si am protestat în locurile cuvenite. Cum am aflat mai târziu, actul de dezarmare al trupelor straine avea si un alt tâlc: lipsa armamentului în armata germana. Noile unitati, denumite *Volkssturm*, nu aveau arme, si atunci s-a procedat la confiscarea materialului belic de la trupele straine si distribuirea lor la *Volkssturm*, format în mare parte din oameni mai în vârsta.

Batalionul întâi, comandat de Capitanul Opris, a ramas mai departe în linia de lupta, fiind atasat la III SS Panzer Korps. Noua misiune a batalionului era sa opreasca invazia carelor de lupta sovietice si, în acest scop, i s-au distribuit numeroase *Panzerfaust*. Regimentul, redus la un batalion, s-a numit de atunci *Panzerzerstörung Regiment*. Aceste schimbari au avut loc cu câteva zile înainte de începerea ultimei ofensive sovietice, din 16 Aprilie 1945, al carei obiectiv era cucerirea Berlinului.

În fata puternicei ofensive a fortelor sovietice, care trecusera Oderul în mai multe puncte, armata germana care apara linia fluviului n-a putut rezista si a început o miscare de retragere generala. Regimentul român, cu ambele batalioane din nou reunite, au urmat acelasi curs al retragerii spre Vest. Românii s-au retras mai întâi spre Eberswalde si de aici spre Oranienburg. În drum spre aceasta localitate, s-a încercat de catre o unitate SS, *Kampfgruppe Harzer*, o regrupare de forte, din resturile altor unitati militare aflate în retragere, cât si din detasamente din aviatie si marina, la care s-au adaugat diferite corpuri straine de voluntari. În cadrul acestei forte improvizate a intrat si batalionul nostru. Aceasta forta *ad-hoc* s-a numit Grupul de Atac *Von Wolff*. Erau încercari disperate, care nu mai puteau opri avalansa sovietica, mai ales dupa ce s-a aflat si de moartea lui Hitler. Debandada era generala.

Trupele române s-au retras pe linia Oranienburg-Neuruppin-Perleberg, fugind de Rusi odata cu soldatii germani si multi civili. Exodul s-a sfârsit în orasul Ludwigslust, la 3 Mai 1945, ocupat de Americani. La marginea orasului, soldatii români au fost perchezitionati pentru arme si apoi internati în lagar cu mii de prizonieri germani. A doua zi Americanii le-au pus în vedere ca toata lumea sa paraseasca Ludwigslust si sa treaca Elba, deoarece ei au ordin sa predea acest teritoriu Rusilor. Cu camioanele puse la dispozitie de Americani, civilii si militarii fugari au trecut dincolo de Elba. Prizonierii au fost predati Englezilor, deoarece la Vest de Elba se întindea zona lor de ocupatie.

De aici încolo soarta soldatilor si ofiterilor români care au apartinut regimentului 1 a fost diferita, dupa cum s-au împrastiat. Multi ajungând dincolo de Elba, si-au schimbat hainele militare cu haine civile si s-au aciuit pe la gospodariile taranilor, care aveau nevoie de bratele lor de munca. Acestia n-au mai avut de suferit prin lagare, reusind cu timpul sa se asimileze refugiatilor civili.

Multi soldati si gradati au preferat sa urmeze destinul rezervat tuturor prizonierilor de razboi, alaturi de Germani si alte nationalitati. Acestia au dus-o mult mai greu, fiind tratati ca inamici de armatele biruitoare. Au fost transferati dintr-un lagar într-altul de Englezi, în diferite localitati din Nordul Germaniei, pâna ce, în ultima lor etapa, ostasii proveniti din regimentul 1 au fost concentrati într-un mare lagar de prizonieri de lânga Bruxelles. Erau în paza Englezilor si dormeau în niste gropi acoperite cu corturi. Multi s-au îmbolnavit.

Calvarul lor a durat aproximativ un an. În Mai 1946 au fost eliberati, dupa nenumarate interogatorii si anchete. La început autoritatile aliate înclinau sa-i repatrieze cu forta în România, unde i-ar fi asteptat alte chinuri si alte închisori. Atitudinea autoritatilor engleze s-a modificat treptat, pe masura ce au luat cunostinta de evenimentele din România, unde se instalase un regim comunist tot asa de crud ca si în Rusia. Dupa iesirea din lagarul belgian, în primavara lui 1946, ofiterii si soldatii adunati aici s-au

risipit si ei în lumea întreaga, cautându-si noi rosturi de viata în tarile straine.

Întorcându-ne acuma la Döllersheim, regimentele 2 si 3 cantonate aici n-au parasit cantonamentul pâna în ultimul moment, ca si cum nimic nu s-ar fi întâmplat pe front. Au continuat cu instructia si viata ostaseasca. Abia când Rusii au înaintat adânc în Austria, Colonelul Alexandrescu, cel mai înalt grad din corpul ofiterilor, a dat dispozitii ca trupele sa se retraga spre Vest. Cele doua regimente s-au pus în mars spre granita ceho-slovaca. În curând au dat de trupele americane care i-au facut prizonieri si i-au internat în lagar. Peste opt mii de oameni au intrat pe poarta prizonieratului. N-au fost repatriati cu sila, ci s-a cerut fiecaruia sa declare daca vrea sa ramâna în Occident sau sa se întoarca acasa. Multi soldati, chinuiti de dorul de casa, au ales calea repatrierii. Ofiterii acestor regimente si un contingent de soldati au preferat sa ramâna în Bavaria, de unde mai târziu s-au împrastiat în lumea întreaga.

10. ECHIPELE ZBOARA SPRE TARA

Dintre legionarii intrati în scolile speciale s-au format în total zece echipe care au fost parasutate în tara. Aceste echipe erau alcatuite din doi specialisti T.F.F., care proveneau de la Breitenfurth, unde nu se învata altceva decât telegrafie fara fir. În total din aceasta scoala au iesit 20 de elemente cunoscatoare ale mânuirii acestor aparate. La fiecare echipa au fost repartizati doi absolventi ai acestei scoli.

Dar echipele trimise în tara erau mai numeroase. Fiecare era formata din 5-6 persoane. În afara de telegrafisti, intrau în compunerea echipelor a înca 3-4 legionari, iesiti de la alte scoli, unde se învata mânuirea armamentului si a explozivilor.

Misiunea acestor echipe, asa cum li se indicase de la scolile absolvite, era sa provoace acte de sabotaj în spatele frontului si sa transmita informatii de ordin militar locurilor de receptie din Germania.

Facând o vizita la Breithenfurth, le-am dat instructiuni camarazilor de aici sa se abtina de la orice act de sabotaj, caci aceste acte sunt contra-producatoare. Efectele lor sunt neînsemnate pe planul operatiilor militare, dar, în schimb, represaliile pot fi teribile, chiar si asupra populatiei.

Ceea ce trebuie sa faca ei, este sa ia contact cu legionarii din regiunea unde vor fi lansati si, împreuna cu ei, sa formeze o retea de organizatii legionare locale, care sa se opuna cotropitorului. Cu alte cuvinte, sa puna bazele miscarii nationale de rezistenta care, în final, sa cuprinda toata tara. Ei trebuie sa se strecoare pe nesimtite în masa româneasca, de unde sa-si recruteze fortele de lupta. Sa nu se avânte în actiuni izolate, ci mai întâi sa reconstituie Miscarea, în vederea unei lupte de lunga durata în clandestinitate. Am dat aceste instructiuni fara prezenta Locotenentului Pfeiffer, explicându-i acestuia ca sunt anumite chestiuni care privesc exclusiv Miscarea. El a înteles si ne-a lasat singuri.

Desfasurarea ulterioara a evenimentelor a confirmat justetea tezei pe care o sustinusem în fata legionarilor pregatiti sa debarce în tara. Din colaborarea lor cu legionarii liberi din tara s-a nascut miscarea de rezistenta din România, care a durat, pâna în 1955. Elementele venite de la Viena, înfratite cu legionarii liberi din tara, au pus bazele luptei de guerrila cu comunistii, care s-a prelungit pe o perioada de 10 ani.

Cei închisi la Aiud n-au putut fi liberati din cauza miopiei partidelor politice, care au guvernat în primele luni dupa 23 August. În felul acesta, un pretios capital uman s-a irosit îndaratul gratiilor închisorilor. Mai târziu, când oamenii politici din partide au cazut ei însisi victima teroarei comuniste, si-au dat seama de greseala lor, dar era prea târziu sa mai îndrepte ceva.

Din aceste echipe, opt au fost parasutate înainte de Craciunul anului 1944, iar doua si-au luat zborul spre tara în 24 Martie 1945. Aceste ultime echipe erau destinate sa coboare în Bucovina, sub comanda lui Ovidiu Gaina. Elementele recrutate sa faca parte din aceste echipe apartineau scoalei de la Korneuburg, de sub comanda lui Virgil Popa. Înca din luna Ianuarie 1945 au parasit acest centru si au fost îndrumati spre alte scoli de pregatire pentru a primi o instructie speciala. În sfârsit au fost adusi de la Wiener-Neustadt, de unde si-au luat zborul spre tara. deasupra Budapestei au suferit un atac nocturn, din partea artileriei anti-aeriene sovietice. Avionul, dupa îndeplinirea misiunii, s-a întors cu bine la baza.

Parasutarea lor nu s-a realizat în cele mai bune conditii. Pilotii avioanelor nu puneau toata sârguinta necesara. Majoritatea lor considerau aceste operatii riscante putin folositoare pentru razboi, care era pe sfârsite. Pilotii avioanelor nu cunosteau cu precizie locurile unde trebuiau sa fie lasate sa cada parasutele, cu încarcatura lor umana si cu materialul însotitor. Verca, în cartea lui faimoasa, *Parasutati în România vânduta*, arata cum avionul cu care a zburat el si camarazii lui i-a lansat la sute de kilometri distanta de locul prevazut. Aproape la toate echipele care au atins pamântul s-au petrecut incidente de acest gen si chiar mai grave. Un camarad, Pasca, s-a agatat cu parasuta de un copac si a murit strangulat, fara sa-l poata ajuta nimeni, ceilalti cazând la mari distante de el.

Istoricul acestor echipe si rolul jucat de ele în miscarea de rezistenta formeaza un alt capitol, care trebuie povestit de cei ce au participat la aceste lupte si au supravietuit. Un fapt trebuie totusi subliniat. În timp ce activitatea guvernului de la Viena intra în penumbra amurgului, dincolo, în tara, începea o alta actiune a Legiunii, cu consecinte neprevazute pentru viitorul neamului. Miscarea Legionara, care îsi pierduse capacitatea de lupta în exil, prin disparitia guvernului de la Viena, s-a transplantat în tara, unde a reînviat cu vigoare, scriind un nou capitol de glorie nationala.

11. CE S-A ALES DE GRUPUL DIZIDENT

Dupa formarea guvernului national, grupul dizident de aproximativ 35-40 de persoane a renuntat la actiunea de sabotaj, nemaiavând nici o perspectiva. Dupa evacuarea noastra de la Viena, pe masura ce se apropiau Rusii, grupul dizident s-a împrastiat si el care încotro, pe teritoriul german. În genere, au dus-o mai bine decât legionarii nostri. Ei traiau departe de primejdii, în linia a doua, în timp ce camarazii lor, ramasi leali, s-au înrolat fie în armata nationala fie ca au intrat în scolile speciale sau în activitatile guvernamentale. O parte din ei au fost parasutati în tara, unde au început actiunea de reorganizare a Miscarii si de formare a frontului intern anticomunist. Dizidentii au stat deoparte fara sa-si asume vreo raspundere politica. Nu-i amenința nici o primejdie de moment, gândindu-se doar cum sa se salveze în momentul prabusirii Germaniei. Dizidentii s-au bucurat mai departe si în locurile unde au poposit din nou, de ajutorul

ce-l distribuia guvernul de la Viena tuturor persoanelor aflate sub protectia lui. Unele capetenii au reusit chiar sa o duca foarte bine, obtinând posturi administrative din partea Statului german si bucurându-se de o remuneratie substantiala.

În Ianuarie 1945, facând o vizita la oficina lui Sauckel din Berlin, am fost surprins dând acolo de avocatul Nicolae Seitan, un intim al lui Papanace. Seitan, nu stiu prin cine, a intrat acolo îndeplinind functiunea de om de legatura cu muncitorii români din Germania. Un alt adept al lui Papanace, Virgil Mihailescu a nimerit-o si mai bine. A fost angajat ca functionar la Serviciul Central Anti-Iudeo-Masonic de la Frankfurt/Main. Fiind în tara Bibliotecar la Academie, si-a gasit rostul la aceasta institutie pentru a pune în ordine fisierul existent. Nu mai vorbim de Viorel Trifa, care a dus-o cel mai bine dintre noi toti, locuind cu Mitropolitul Visarion la un Hotel din Kitzbühel.

În perioada de lichidare a efectivelor noastre de la Alt-Aussee, în a doua jumatate a lunii Aprilie, am primit vizita unui grup de legionari macedoneni, care veneau de la o scoala a Abwehrului, situata undeva în Tirol, si al carui sef era tot Locotenentul Pfeiffer. Când trupele aliate s-au apropiat de localitatea unde functiona scoala, elevii ei au fost îndrumati de directorul scolii, Pfeiffer, sau un substitut al lui, sa se adreseze guvernului de la Viena, care se retrasese la Alt-Aussee, pentru a primi ultimele instructiuni. N-am stiut nimic pâna atunci de existenta acestei scoli speciale, destinate sa formeze cadre pentru a fi parasutate în Macedonia si Nordul Greciei, urmând sa lupte contra formatiilor comuniste ale lui Marcos. Papanace a trebuit si el sa plateasca un tribut de vieti omenesti Germanilor din grupul macedonean, care nu s-au multumit numai cu criticele lui acerbe la adresa mea. Aflasem întâmplator ceva despre parasutarea în Macedonia a câtorva elemente macedo-române, dar despre existenta acestei scoli nu stiam nimic.

Evident ca eu nu puteam face altceva decât sa le dau aceleasi instructiuni ca si tuturor legionarilor ce paraseau în acele momente Alt-Aussee. I-am sfatuit sa paraseasca localitatea cât mai repede, procurându-le acte si ceva bani. Ei s-au bucurat de ocrotirea noastra si au plecat multumiti ca au gasit o mâna de ajutor în acele ceasuri grele.

VIII. PRINTRE RETELELE ALIATE

Se încheiase capitolul aliantei cu Germania. Întrebarea ce se punea acum, si mie si tuturor legionarilor, era cum vom fi primiti de Aliatii Occidentali, în raza carora vagabondam dintr-un loc într-altul. Sperantele noastre de a supravietui socului cu Aliatii erau minime. Tratamentul ce l-au anuntat ca îl vor aplica gruparilor politice ce-au colaborat cu Germania nu diferea întru nimic de cel aplicat conducatorilor celui de-al Treilea Reich. Pe acestia îi vor judeca direct puterile biruitoare într-un Tribunal International, în timp ce pe colaboratorii lor din diverse State si nationalitati îi vor trimite sa-si ispaseasca crimele lor chiar în tarile de origine.

Noua asadar, care am format guvernul de la Viena, ni se rezerva perspectiva de a fi arestati de Aliati si trimisi în România, pentru a raspunde de "crimele noastre" în fata justitiei românesti.

1. FUGA ÎN NECUNOSCUT

Dupa despartirea de Eichmann si detasamentul sau, grupul legionar nu mai atârna de nimeni si nu mai avea nici o obligatie politica sau militara fata de Reichul german. Eram liberi sa ne decidem singuri soarta. M-am reunit cu camarazii mei si le-am comunicat convorbirea avuta cu Eichmann. De acum înainte, fiecare va pleca unde îl va lumina mintea si raspunderea proprie. Am împartit fiecaruia o suma de bani din rezervele noastre, în marci si dolari, si le-am înmânat si pasapoartele ce le primisem de la Altenburg. Din cei sapte ce au urcat la munte, s-au format trei grupe:

- Dr. Ion Fleseriu si Vasile Hanu au optat sa ramâna în Austria.
- Grigore Manoilescu si Mircea Dimitriu mi-au comunicat ca vor încerca sa treaca în Italia.
- Eu, cu Borobaru si Petre Ponta, am format ultima echipa.

Toti s-au aprovizionat cu tigari din stocul aflat în vale, în cortul lui Eichmann. Era un obiect de schimb mai pretios decât banul.

Ne-am despartit mai întâi de Hanu si Dr. Fleseriu, care s-au hotarât sa se întoarca la Alt Aussee, cu gândul sa se stabileasca la Linz, în zona de ocupatie americana.

Noi cinci am mai mers o postata împreuna pe o vale care cobora de la munte. La capatul ei, ne-am despartit, îngrijorati de ce ne asteapta.

Pasapoartele noastre germane le-am completat în asa fel încât sa poata servi la legitimarea noastra atât prin fata autoritatilor germane cât si a Aliatilor. Toti eram germani originari din Siebenbürgen, veniti la lucru în Reich.

Petre Ponta se numea Peter Schüller.

Traian Borobaru, Johann Waber.

Horia Sima, era Josef Weber.

Petre Ponta vorbea perfect nemteste. El intra totdeauna în legatura cu populatia locala sau cu autoritatile. Noi, lânga el, taceam molcom. Cum nici eu nici Borobaru nu stiam bine nemteste, am convenit sa spunem ca suntem Volksdeutche din Transilvania, dintr-o regiune precumpanitor româneasca. Asa se face ca în toate partile unde ne-a azvârlit soarta, ajunsesem sa fim cunoscuti ca *Die drei Siebenbürger*.

Dupa despartirea de echipa Mircea Dimitriu-Manoilescu, noi, cei trei, ne-am decis sa trecem din Austria în Germania, unde speram sa ni se piarda urma mai usor. Ramânând în Austria, era de presupus ca Americanii ne vor cauta în aceasta tara, dat fiindca guvernul de la Viena îsi avusese ultima resedinta la Alt-Aussee.

Dupa ce am ramas singuri, am luat-o înainte în directia Salzburg. Am poposit într-o localitate, unde se strânsesera si alte grupe de refugiati. Au aprins un foc mare în piata si acolo ne-am strâns si noi. Au început fel de fel de discutii asupra razboiului. În sânul acestei comunitati de refugiati am aflat stirea ca Americanii se îndreapta spre Alt-Aussee, pentru a captura pe membrii guvernului român. Un fior ne-a trecut prin suflet,

dar am comentat si noi în rând cu ceilalti soarta ce-i asteapta pe Românii care au colaborat cu Germanii în ultima faza a razboiului.

Dupa noaptea petrecuta în aceasta localitate, ne-am îndreptat spre soseaua principala, care ducea spre Salzburg. Pe aceasta sosea ne-am întâlnit cu o coloana de soldati germani care se retragea din Ungaria Cum mergeau de capul lor si fara nici o paza aliata, am acceptat invitatia sa ne urcam în carutele lor. Eram bucurosi ca nu mai trebuia sa caram în spinare rucsacurile pline cu fel de fel de lucruri. Asa am mers o zi întreaga, dar, la un moment dat, ne-am întâlnit cu soldati americani care îndreptau carutele cu soldati germani spre un lagar de concentrare al prizonierilor. Vrând-nevrând, am intrat si noi în lagar si ne-am trezit prizonieri la Americani. Ne-am uitat speriati unul la altul si ne faceam planul cum sa scapam de aici. Poarta lagarului era pazita de soldati americani si acestia nu lasau pe nimeni sa iasa fara un bilet de voie de la Comenduirea lagarului. Am avut noroc cu o fata germana ce stia englezeste si servea ca Dolmetscher pe lânga autoritatea lagarului. Ea s-a dus la seful lagarului, explicându-i ca noi nu suntem soldati, ci civili din Transilvania, adusi la lucru în Germania. Am primit autorizatia de a parasi lagarul, rasuflând usurati dupa ce ne-am vazut iarasi pe sosea.

N-am intrat în Salzburg, de teama sa nu fim supusi la alte controale, ci ne-am oprit la nord de Salzburg, pe malul fluviului Salzach. Pe tarmul acestui râu nu eram singuri. O multime de tineri care apartinusera lui Waffen SS îsi cautau si ei un loc de trecere peste râu, pentru a disparea în Germania. Salzach este un fluviu adânc si primejdios. Nu se putea trece înot. Toti cautau o barca sau un pod prin apropiere. Dar nu gaseau, umblând si ei, ca si noi, în nestire pe malul râului. Asa am petrecut o zi si o noapte în paduricea din marginea apei.

Dimineata observam, spre mirarea noastra, o barca lipita de tarm. Fusese folosita de alti fugari si apoi parasita. A cercetat-o Petre Ponta si era în perfecta stare. Dar fluviul era mare si turbat, iar barca nu avea nici cel putin vâsla. Cum sa trecem dincolo în Bavaria? Petre Ponta a înjghebat un fel de cârma, ne-am urcat în barca si am pornit spre tarmul celalalt. Nu stiu cum s-a facut ca barca, ascultatoare, dupa ce a trecut de mijlocul apei, s-a îndreptat lin spre partea cealalta. Am sarit repede din ea si am lasat-o în plata Domnului.

Dimineata ne-a prins în localitatea Waldhut din Bavaria. Acolo am dat de o familie de tarani care ne-au primit cu toata dragostea si ne-au aprovizionat cu lucruri de-ale mâncarii pentru lunga calatorie ce ne astepta.

Am lasat în urma Austria si acuma începea aventura noastra în Germania. În orice caz, eram bucurosi ca scapaseram de urmarirea trupelor americane. Cuibul de la Alt-Aussee era gol.

2. PER PEDES APOSTOLORUM

Dupa ce am ajuns pe tarmul celalalt, în Bavaria, si ne-am împrospatat fortele la familia de tarani din Waldhut, am luat-o înainte în interiorul tarii, fara sa avem o tinta precisa. Ceea ce ne preocupa pe noi în acel moment era sa ne îndepartam cât mai mult de granita austriaca, de unde ni se parea ca vin urmaritorii nostri. În teritoriul german, credeam noi, ne vom pierde urmele în masele de refugiati.

N-avem alt mijloc de transport decât propriile noastre picioare. De altminteri, nu eram singuri. Mii de refugiati germani fugeau de Rusi cautându-si adapost în zonele occidentale.

În drumul nostru, am evitat marile centre si ne-am strecurat mai mult prin sate si catune. Ruta noastra de mars a fost la rasarit de München. Dupa mai bine de o luna de zile am mers din loc în loc, am dat de orasul Landshut. Ne-am decis sa ne stabilim aici pentru o mai lunga perioada de timp. De la începutul lui Mai, când am parasit regiunea Alt-Aussee, vremea buna ne-a însotit, ca o binecuvântare, tot timpul. La începutul lui Iunie 1945 eram la Landshut, unde ne-am gasit o locuinta convenabila si am început formalitatile pentru legalizarea noastra. Fiind germani din Transilvania, ni s-a cerut o carte de lucru. Am fost îndrumati chiar de ei la niste tarani, care aveau nevoie de brate de munca. Dar familia de tarani, la care am fost trimisi de autoritatile municipale, când ne-a vazut ca suntem niste domni, a refuzat sa ne angajeze, presupunând ca nu vom fi buni la muncile câmpului. Asa am ramas fara carte de lucru, indispensabila pentru încetatenirea noastra la Landshut.

La Landshut am dus-o destul de bine. Tigarile ce le aveam faceau minuni. Pe bani nu prea primeam alimente, dar cu tigarile ni se deschideau toate usile. Tot cu ajutorul acestui articol ne-am cumparat niste biciclete, trei la numar, sacrificând bineînteles o cantitate mare din depozitul ce-l aveam.

Odata în posesiunea acestui vehicul, ne-am hotarât sa coborâm spre sud si sa patrundem în zona franceza. Gândul nostru era ca sa trecem Rinul, sa ajungem la Paris si de aici, cine stie, în Spania, care ni se parea noua atunci o tara a fagaduintei.

Ne-am prezentat autoritatilor americane ale locului si le-am explicat ca vrem sa trecem în zona franceza, unde aveam rudenii. Gratie unei fete germane, care servea de interpret, am obtinut imediat pretiosul document, un *travel leave*, cum îl numeau pe limba engleza. Ni s-a indicat în permisul de calatorie si orasul unde voiam sa ajungem, Freiburg.

La începutul lui Iulie 1945, am parasit Landshut si am pornit cu bicicletele pe soseaua principala, nemaiavând temeri de autoritati. Am fost legitimati pe drum de câteva ori, dar fara sa fi avut vreo suparare. Am ajuns la Landsberg, unde am aruncat o privire asupra fortaretei unde fusese închis Hitler în 1923. Ne-am continuat drumul spre Memmingen, oras de frontiera, de unde începea zona franceza.

Sederea noastra la Memmingen s-a prelungit peste asteptari din cauza bunei gazduiri ce-am întâlnit-o la o familie de functionari. Acestia ne-au pus la dispozitie o locuinta convenabila, unde am putut dormi tustrei. De asemenea, ne-au oferit si usurinte pentru masa. În schimb trebuia sa lucram toti trei la o mosioara a lor. Se strângea tocmai recolta de pe câmp. Petre Ponta, ca de obicei, s-a distins prin zelul sau. Borobaru se straduia sa-i tina pas, iar eu eram cel mai nepriceput la munca câmpului si cel mai slab ca randament.

Acest popas prelungit ne-a costat o alta luna, încât abia pe la începutul lui August ne-am reluat drumul spre Apus. Gazdele staruiau sa ramânem la ele si chiar sa ne stabilim la Memmingen. Ele nu stiau cine suntem si ce foc ne arde în spate. În zona franceza, ne

spuneau gazdele, e mult mai rau decât în zona americana. Oamenii nu au ce mânca si Francezii se poarta rau cu populatia.

Dincolo de Memmingen este un râulet ce se cheama Iller. L-am trecut pe un podet si am pasit în zona franceza. Dar abia am facut 100 de metri, pe un drum paralel cu râul, si ne trezim în fata cu o patrula franceza de marocani. Acestia, când ne-au vazut, ne-au somat sa ne oprim si ne-au cerut pasaportul. Nu stiu cum s-a facut ca în acel moment, toti trei, în mod spontan, am scos pasapoartele noastre românesti în locul celor germane. Acestea erau redactate în limba franceza. Marocanii au citit pasapoartele, s-au luminat la fata, ne-au batut pe umeri si ni le-au restituit. Ne-au întrebat de unde suntem. Auzind ca suntem români s-au bucurat si mai mult. Ne-au aratat soseaua principala, care duce spre interiorul zonei lor. Am rasuflat usurati. Ce s-ar fi întâmplat daca am fi scos pasapoartele germane?

Am strabatut prin mai multe localitati, pâna ce am dat de un satulet, numit Rozna, nu departe de Sigmaringen. Satul era asa de mic, vreo trei sute de locuitori, încât nu avea nici post de jandarmi! Loc ideal de sezut pentru niste fugari. Tot satul ne-a primit cu alai, când au aflat ca suntem *Siebenbürger*. Am gasit casa si hrana. Ni s-a oferit loc de lucru în gospodariile lor. Traiam ca într-o mare familie. Nu ne-au deranjat nici autoritatile franceze si nici cele germane. Întreg satul ne privea cu simpatie si au început si din partea lor ofertele sa ramânem la ei. Am ramas si la Rozna peste o luna de zile.

În sfârsit, spre sfârsitul lunii August ne-am urcat pe biciclete si am pornit spre Freiburg. Cam la o suta de kilometri de oras am dat de o localitate care ne-a placut. Se numea St. Margen. Ne-am hotarît sa facem un popas si aici. Am stat aici vreo trei saptamâni pâna ce, într-o zi, suntem chemati la jandarmeria locala. Am fost numai eu cu Ponta. Ne-au cerut hârtiile. Pasapoartele erau în regula. Am avut grija sa scoatem si permisul de calatorie de la Americani. Totul în ordine. Dar, spre mirarea noastra, seful jandarmeriei ne-a spus ca este mai bine pentru noi sa parasim localitatea. Au venit niste denunturi la Francezi. Seful de post apartinea vechilor cadre ale politiei si s-a aratat binevoitor fata de noi.

A doua zi am plecat spre Freiburg, fara sa ne mai uitam în urma.

3. ATITUDINEA DEMNA A POPORULUI GERMAN. CÂTEVA OBSERVATII DIN CALATORIA NOASTRA PRIN GERMANIA

Nefiind Români, ci Germani din Transilvania, în virtutea actelor ce le aveam, aveam prilejul sa cunoastem atitudinea poporului german, în intimitatea gândurilor lor, dupa înfrângerea suferita în razboi.

I. Ceea ce ne-a surprins si ne-a umplut sufletul de admiratie a fost tinuta demna a poporului german. N-am auzit în nici o casa de neamt vreun cuvânt greu la adresa lui Hitler sau a conducatorilor celui de-al Treilea Reich. Toti dadeau din cap spunând cu tristete: *Das haben wir nicht verdient*. Nenorocirea în care cazusera, cu tara împartita în patru zone de ocupatie, era pentru poporul german o nenorocire colectiva, pe care trebuia sa o suporte în comun. N-am auzit din gura nici unui german condamnari sau blesteme la adresa conducerii anterioare.

II. A doua constatare, tot atât de remarcabila, este ca familiile germane din sate si orase au început sa lucreze cu acelasi zel, ca si cum n-ar fi trecut peste ele cumplitul razboi. În mijlocul ruinelor, în orasele bombardate, am vazut femei de 70 de ani, carând, cu mâinile lor, pietre, caramizi si moloz din curtile lor transformate de bombe într-o mare de ruine. Începusera de la zero sa-si refaca gospodariile lor distruse, pâna ce tara lor a ajuns în starea înfloritoare de astazi. Germania, în 1945, era plina de speculanti, dar acestia erau în mare parte straini. Taranii, meseriasii, si-au reluat locul lor de munca cu mândrie si hotarâre.

III. Noi, cei trei *Siebenbürger,* am fost primiti cu deosebita dragoste în toate familiile germane unde ne-a azvârlit soarta. Ne considerau din neamul lor si datoria lor de Germani îi obliga sa-i ajute pe fratii lor de pribegie. Solidaritatea nationala s-a manifestat cu putere în aceste zile de restriste si umilinta pentru Reichul german.

IV. Referitor la starea noastra de eterni prigoniti ai tuturor regimurilor, ne-am fixat ca norma de conduita sa evitam orice contact cu Românii. De altminteri, nici n-am întâlnit în drumul nostru Români. Ne-a fost teama sa nu fim descoperiti de cineva si denuntati. Din Mai 1945 pâna în toamna aceluiasi nu s-a aflat nimic de existenta noastra. Proprii nostri camarazi din alte orase dadeau din umeri când cineva întreba de noi. Disparuseram fara urme si nu ieseam nicaieri la suprafata; multi banuiau ca suntem în vreun lagar aliat, sub paza. Dar nici noi nu stiam nimic de soarta celorlalti camarazi. Si noi ne închipuiam acelasi lucru despre ei. Va mai fi în Germania vreun legionar liber sau au fost culesi toti si predati guvernului român?

V. Când ascultam din când în când posturile de radio, adeseori erau mentionati colaboratorii straini ai celui de-al Treilea Reich. Unii fusesera prinsi si asteptau sa fie extradati. Altii erau cautati de organele aliate si se facea apel la populatie ca sa fie denuntati. Doua nume se auzeau regulat în aparatele de radio: al lui Ante Pavelici si al lui Horia Sima. Aceste stiri ne întareau în convingerea noastra ca nu trebuie sa iesim la suprafata si sa ne dezvaluim identitatea.

4. DE LA FREIBURG LA FREISING

Ajungând la Freiburg, cu nelipsitele noastre biciclete, dupa un drum de 100 de km, primul nostru gând a fost sa ne gasim o gazda. La o doamna mai în vârsta, care dispunea de apartamentul ei propriu, am închiriat o camera pentru toti trei, cu acces la bucatarie. Doamna a fost bucuroasa sa ne aiba de chiriasi, caci câstigase câteva sute de marci pe luna de la niste oameni care i s-a parut ei a fi dintr-o stofa mai aleasa. Ca si în alte parti, Petre Ponta a devenit *Leiblingskind* al gazdei, saritor la nevoie si gata sa o ajute chiar la treburile gospodariei. Nu ne-a cerut actele, si nici politia nu ne-a cautat.

Am sosit la Freiburg în prima jumatate a lunii Septembrie 1945. Era înca vreme de vara, cu mult soare. Odata rezolvata problema locuintei, ne-am pus întrebarea ce facem mai departe. Situatia noastra era provizorie si nu stiam ce se poate întâmpla cu noi. Francezii se purtau aspru cu populatia si ne gândeam sa nu ne cerceteze mai temeinic si pe noi, apartinând tot neamului germanic.

Planul ce ni l-am facut la început a fost sa trecem în Franta. Dar pe unde si cum? Cercetând harta, nu vedem decât Rinul separând cele doua tari. Petre Ponta si-a luat

inima în dinti si, cu bicicleta lui, a facut o recunoastere în directia Rinului. Dar n-a descoperit decât uriasul fluviu, fara poduri si fara vreun mijloc nautic de a-l trece. De fapt exista o alta trecere în Franta, pe uscat, pe la Saarbrücken, dar noi nu o cunosteam la vremea aceea. Pe aceasta ruta au trecut clandestin în Franta toti camarazii nostri mai târziu.

Trebuia sa gasim o iesire. La Freiburg nu puteam sta multa vreme. Ne era teama de autoritatile franceze si nu voiam sa fim surprinsi în flagrant delict de calcare a dispozitiilor militare. Petre Ponta cauta sa ne convinga sa ne întoarcem la Rozna, unde întreg satul s-ar fi bucurat de revenirea noastra. Sa petrecem acolo iarna. Dupa aceea, vom vedea. Nici eu nu eram departe de gândul lui. Sa ne asezam la iernat în satul acesta. Dar în acest moment, destinul ne-a tras de mâneca într-o alta directie. Traian Borobaru a întâlnit la Freiburg, umblând prin oras, pe un compatriot de-al nostru, Octavian Vuia, care mai târziu s-a remarcat în exil prin lucrarile lui de filosofie. Din discutiile avute cu Vuia, Borobaru afla o stire de o importanta capitala pentru orientarea noastra. Vuia s-a întâlnit cu Gheorghe Racoveanu la München si din gura acestuia a aflat ca la Freising s-a format un puternic centru românesc, format din legionari si alti români pribegi. Când s-a întors Borobaru acasa cu aceasta veste, am ramas uluiti. Nu numai ca legionarii n-au fost culesi din Bavaria si expulzati în România, cum ne temeam noi, ci, dimpotriva, la Freising se bucurau de ocrotirea autoritatilor americane si chiar au început sa se organizeze. Fireste ca aceasta informatie ne-a rasturnat toate proiectele noastre de pâna atunci. Dar oare stirea primita prin Octavian Vuia, pe care Borobaru îl cunoscuse doar atunci, corespundea realitatii? Trebuia verificata. Trebuia sa plece îndata, unul dintre noi, la Freising, pentru a se convinge la fata locului de existenta acestui manunchi de legionari. Traian Borobaru s-a oferit sa faca el acest drum, pentru a vedea cu ochii lui minunea: legionari liberi, organizati, si în relatii de buna vecinatate cu autoritatile americane.

Cum trenurile începusera sa functioneze, n-a trecut nici o saptamâna si Borobaru era înapoi. Stirea primita prin Octavian Vuia era numai un fragment din realitatea vazuta la fata locului. Situatia camarazilor nostri din acest orasel era mult mai buna. La Freising a descoperit un puternic grup de legionari, care îsi gasisera camere la familii din localitate si se bucurau de asistenta sociala a organizatiei UNNRA. Nici o primejdie nu-i amenința. Îsi întocmisera si o organizatie proprie, care îi reprezenta pe lânga autoritatile americane. Marturia lui Borobaru cadea ca din cer asupra noastra. Era prea frumos ca sa fie adevarat! Noi, care ne imaginam ca nu mai exista nici un supravietuitor din cataclismul ce s-a abatut asupra Miscarii, îi descoperim acuma ca toti sunt teferi. Singura lor grija era daca noi, cei disparuti de la Alt-Aussee, mai suntem liberi.

Fara a mai sta o clipa la îndoiala, ne-am decis sa plecam cu totii la Freising. Contactul cu camarazii concentrati în acest oras era prea important ca sa nu-l savârsim cât mai în graba. De la ei vom afla informatii precise despre toti legionarii risipiti în acest spatiu. În afara de bucuria de a-i revedea, experienta lor cu Americanii ni s-a parut de importanta capitala pentru supravietuirea Legiunii, ajutându-ne la orientarea noastra politica.

2. NUCLEUL LEGIONAR DE LA FREISING

Gazda a fost deosebit de amarâta când a aflat de plecarea noastra. Se obisnuise cu noi si

nadajduia sa ramânem toata iarna în locuinta ei. Dar ea nu cunostea nevoile ce ne mânau în alta parte. Asa ni s-a întâmplat în toate casele pe unde am trecut. Lasam numai regrete. Eroul acestei apropieri sufletesti de Germani a fost pretutindeni Petre Ponta, cu harnicia lui proverbiala.

În primele zile ale lunii Octombrie, parasisem Freiburg cu trenul, via München. De acolo am luat un tren local spre Freising. Borobaru, ce cunostea orasul din calatoria lui anterioara, ne-a condus la casa unde locuiau legionarii. Toata cladirea era ocupata de ei. Si sus si jos, odaile erau pline de Români. Am cunoscut atunci si pe Fraulein Tzentzi, proprietareasa, care era bucuroasa sa aiba pe acesti tineri în casa ei. Pe cine n-am întâlnit acolo? O multime de tineri legionari care participasera în diferitele sectoare de activitate ale guvernului de la Viena. Seful lor era Inginerul Virgil Velescu. Toti se adresau lui pentru a-i cere sfaturi si instructiuni. Cuvântul lui era litera de Evanghelie. L-am revazut la Freising pe Ovidiu Târlea, refugiat de la Berlin, apoi pe Dumitru Cretu, care se pregatise la scolile speciale, dar nu reusise sa plece în tara; mai era Ovidiu Stanescu, fost în armata nationala, Bucur Stanescu. Si altii, ale caror nume nu mi le mai amintesc. Acesta era nucleul central de la Freising.

Dar în afara de ei, cum am aflat, se aflau si alti legionari care nu traiau în grup, ci îsi gasisera camere individuale. Am aflat ca locuiau la Freising Dr. Constantin Sassu din Brasov, cunoscutul istoric al Transilvaniei, apoi scriitorul si ziaristul Gheorghe Racoveanu. În cercul acestor razleti mai era si Capitanul Stanescu, ce servise în armata nationala.

Dar ceea ce m-a mirat mai mult si nu-mi venea sa cred când mi s-a spus, a fost existenta unui Comitet al Refugiatilor Români la Freising, sub presedintia unui tânar, Mirodotescu. Prin mijlocirea acestui Comitet, Românii refugiati la Freising primeau ajutor direct de la UNNRA! Erau aprovizionati cu alimente din stocurile armatei americane. Noi veneam de la Freiburg flamânzi si slabiti, iar ei aveau de toate, pâine, conserve de carne, lapte, marmelada si alte bunatati. Ne-au pus pe masa tot ce aveau. Mi-aduc aminte ca am mâncat praful de lapte cu lingura. N-am mai asteptat sa-l fiarba în apa. Dar conservele de carne, dar compoturile...

Dupa ce ne-am saturat, au început discutiile. De la ei am aflat dispozitivul de împrastiere al fortelor legionare din Austria si Bavaria. La Salzburg exista un al doilea Comitet al Românilor sub presedintia inginerului Caraivan. Comitetele Românesti erau autorizate de autoritatile americane sa elibereze certificate de identitate, în lipsa celor originale, pe care, spuneau ei, le pierdusera în valmaseala razboiului. Erau un fel de agentii consulare ale Românilor refugiati. Bineînteles ca ne-am procurat si noi alte hârtii de identitate, eliberate de Comitetele Nationale din Freising si Salzburg. Am renuntat la cetatenia germana si ne-am reluat cetatenia româna. Ne gândeam ca daca trecem în Italia sau Franta, ne vom putea strecura mai usor ca Români.

Am petrecut câteva zile de odihna si destindere dupa lunga calatorie de la Alt-Aussee, în care timp am trait tot cu primejdia dupa noi. Acuma ne aflam sub ocrotirea Comitetelor Românesti, recunoscute de autoritatile americane.

Camarazii nostri de aici, în frunte cu Velescu, vazându-ne, îsi regasisera linistea si pacea, dupa turburarea prin care trecusera. Eram vii si sanatosi. Era cel mai mare dar ce

le puteam aduce. Noi, la fel, ne miram ca sunt înca liberi, ca nu s-a atins nimeni de nici un fir de par din capul lor, si se manifestau ca si cum ar fi apartinut tarilor biruitoare. Se bucurau de un tratament aparte decât al celorlalte miscari nationaliste care colaborasera cu Reichul. Acestia erau urmariti, arestati si deportati în tara de origine, unde îi asteptau închisoarea si condamnari la moarte.

Dar cum s-a petrecut aceasta minune? Cum de organele aliate au facut exceptie cu Miscarea Legionara?

6. UN OM SALVEAZA LEGIUNEA

Supravietuirea Legiunii din faza critica a perioadei postbelice, când toate gruparile nationaliste erau urmarite de Aliati pentru presupusa lor colaborare cu Germania national socialista, se datoreaza unui singur om, Inginerul Virgil Velescu. A savârsit o isprava memorabila de care n-a vorbit decât câtorva camarazi. De o rara modestie, nu s-a laudat niciodata cu interventia lui providentiala pentru destinele Legiunii. Probabil ca si acum când, dupa 50 de ani, va citi rândurile mele, se va simti afectat de aceasta dezvaluire. Dar nu am ce face, caci actiunea lui, tacuta si necunoscuta de cei mai multi, reprezinta un moment culminant al istoriei legionare dupa finalul razboiului. Velescu i-a salvat pe toti sa nu fie urmariti, arestati si predati asasinilor ce-i asteptau în tara.

În cursul conversatiilor ce le-am avut cu camaradul Velescu la Freising, am aflat chiar din gura lui episodul schimbarii de atitudine a Aliatilor fata de problema legionara. De ce singura miscarea noastra a fost crutata sa aiba soarta tragica a Crucilor cu Sageti, a Miscarii Slovace, a Croatilor, predati în masa lui Tito, si asa mai departe? Ce s-a petrecut la Marele Cartier al Armatei Aliate ca sa se faca exceptie cu Miscarea Legionara? Noi am ramas pâna la capat credinciosi Puterilor Axei si se gaseau suficiente pretexte ca sa fim arestati si trimisi în România.

În aceste împrejurari de nesiguranta si dusmanie, când toti combatantii nationalisti care au luptat alaturi de Germania erau pecetluiti cu calificativul de "colaborationist", fara sa se mai ia act de situatia specifica a fiecarui grup, Virgil Velescu a avut curajul sa se înfrunte chiar cu centrul de unde se decretau aceste masuri de represiune contra asa zisilor criminali de razboi.

Dar cum de a ajuns sa pledeze în fata instantei aliate supreme cauza Legiunii? Pentru a se putea realiza acest contact, a intervenit un lant de întâmplari care ies din comun si care apartin mai degraba unei ordini supranaturale.

La Freising se refugiase, azvârlita de calamitatea razboiului, si o doamna româna, numita Sangiuleanu. Velescu a cunoscut pe aceasta doamna si i-a povestit lantul de suferinte al Legiunii sub toate regimurile, inclusiv tratamentul de care am avut parte din partea Germaniei; domiciliu fortat, lagarul de la Buchenwald si interdictia oricarui contact cu exteriorul si cu tara. Doamna Sangiuleanu a fost adânc impresionata de dezvaluirile lui Velescu si îngrijorata sa nu se abata o noua prigoana contra legionarilor din partea Aliatilor, din necunoasterea adevaratei lupte legionare, i-a propus lui Velescu sa mearga la Frankfurt am Main, la Marele Cartier al Armatei Americane, unde ea cunoaste pe cineva care apartine Statului-Major al lui Eisenhower, Comandantul Suprem al Armatei Aliate din Germania.

Dar cine era aceasta doamna Sangiuleanu? În perioada premergatoare razboiului, între anii 1937-1939, lucrase ca functionara la Ambasada Americana din Paris. Acolo a cunoscut, lucrând în biroul lui, pe Consilierul Robert Murphy, acela care mai târziu, în 1942, va juca un rol decisiv în pregatirea invaziei aliate din Nordul Africei. Din acel moment, Robert Murphy a devenit consilierul diplomatic al Generalului Eisenhower, post pe care l-a pastrat în tot cursul razboiului cât si dupa capitularea Germaniei. Acuma se afla la Frankfurt/Main, la Cartierul Generalului Eisenhower, fiind omul de încredere al acestuia în relatiile cu aliatii europeni. Generalul Eisenhower avea o încredere totala în expertizele politice ale lui Robert Murphy si îl consulta ori de câte ori trebuia sa decida asupra tratamentului ce trebuie sa se aplice fostilor inamici. Doamna Sangiuleanu suferise ea însasi rigorile lagarelor germane. Pe timpul ocupatiei, a fost arestata la Paris de Gestapo, ca fosta functionara a Legatiei Americane, banuita ca ar face spionaj în favoarea Aliatilor, si internata în lagarul de femei Ravensbruck. Eliberata la capitularea Germaniei, si-a gasit refugiu la Freising, unde a întâlnit pe Velescu si grupul de români. De aici se leaga cunostinta lor.

Doamna Sangiuleanu i-a propus lui Velescu sa întocmeasca un memoriu referitor la problema Legiunii si sa i-l predea lui Murphy în audienta ce vor solicita-o împreuna. Velescu a redactat acest memoriu în frantuzeste, în care a expus suferintele ce le-a îndurat Miscarea atât din partea lui Antonescu cât si a Reichului German. Doamna Sangiuleanu, veche cunostinta a lui Robert Murphy, a obtinut cu usurinta audienta si au plecat împreuna la Frankfurt.

În cursul audientei, Robert Murphy a citit mai întâi memoriul si apoi, într-o discutie amicala, i-a pus lui Velescu o serie de întrebari complementare. Velescu i-a raspuns punct cu punct, dezvaluind toata tragedia Legiunii.

La despartire, Robert Murphy i-a comunicat lui Velescu ca el este convins de dreptatea cauzei noastre si ca va cauta sa convinga si pe Eisenhower sa faca o exceptie cu Miscarea Legionara, scotându-o din categoria gruparilor "colaborationiste". I-a recomandat doar ca legionarii domiciliati în zona americana din Germania sa se manifeste cu oarecare prudenta, pentru a nu provoca interventii din partea cercurilor ostile.

Generalul Eisenhower a urmat avizul lui Murphy si si-a dat consimtamântul ca în listele colaborationistilor sa nu figureze membrii Miscarii Legionare. Acest ordin a fost imediat transmis tuturor autoritatilor americane din Bavaria, cu urmarea ca legionarii din acest spatiu nu numai ca nu au fost urmariti, dar au fost acceptati si sub ocrotirea asistentei sociale a organizatiei UNNRA.

Misterul legionar de la Freising se lamurise. Eroul anonim al acestei ispravi legendare a fost Inginerul Virgil Velescu. Lui se datoreaza ca, în spatiul controlat de americani, nu s-au produs represalii contra legionarilor, n-au fost arestati camarazii nostri si nici trimisi autoritatilor din tara.

Când am ajuns la Freising, operatia era încheiata. Nu stiu în ce masura beneficiam si eu de aceasta protectie. Am preferat sa continui sa îmi pastrez anonimatul.

7. O EXPEDITIE LA SALZBURG

Încurajat de situatia gasita la Freising si de rezultatele audientei lui Velescu la Murphy, m-am decis sa fac o calatorie la Salzburg, pentru a cerceta centrul românesc înjghebat aici în jurul Comitetului National, condus de inginerul Caraivan. De asta data nu mai plecam sa-mi pierd eu urmele, ci pentru a da eu de urma altora. Mi-era dor sa-mi revad camarazii împrastiati prin spatiul austro-german si pentru a culege alte informatii referitor la atitudinea Puterilor Aliate fata de Miscare.

În realizarea acestei expeditii, dispuneam de un punct de sprijin în localitatea Piding din Bavaria, asezata chiar pe frontiera cu Austria. Aici îsi gasise loc de sedere camaradul Bucur Stanescu, plecat de la Freising, chiar la primarul din sat. Si atunci ne-am facut urmatorul plan: mergem la Piding, dormim la gazda lui Bucur Stanescu si apoi, a doua zi, când se va înnopta de-a binelea, vom trece frontiera si vom lua soseaua spre Salzburg. Echipa aleasa sa ma însoteasca era formata din urmatorii camarazi: Vasile Mailat, Marcel Ghinea, Bucur Stanescu si Traian Borobaru. Bucur Stanescu si Ghinea Marcel trecusera de mai multe ori frontiera si cunosteau drumul. Dupa toate prevederile omenesti, vom putea ajunge la Salzburg fara incidente. Echipa însotitoare, inclusiv Mailat, care locuia la Salzburg, era alcatuita din 'specialisti' ai trecerilor.

Era pe la mijlocul lui Octombrie când ne-am îndreptat spre Piding. L-am cautat pe Bucur Stanescu si îndata am aranjat cu el sa ne gazduiasca o noapte si pe noi. Bucur Stanescu dispunea de o arma puternica pentru a-si procura casa si masa pe unde trecea. Nu stiu cum facuse ca obtinuse de la autoritatile competente o hârtie prin care se adeverea ca fusese internat în lagarul Buchenwald. Cu acest act, ca fost prigonit al regimului national-socialist, obtinea cu usurinta adapost prin toate localitatile pe unde trecea. Primarul din Piding n-a stat nici o clipa la îndoiala sa ne gazduiasca si pe noi o noapte pe lavite si divane.

A doua zi, pe înnoptat, ne-am îndreptat spre frontiera. Nu era pazita de nimeni. Am trecut-o fara nici o dificultate. Am apucat apoi soseaua principala spre Salzburg, cu sufletul usurat ca am trecut hopul. Dar iata ca tocmai în Austria, unde ne simteam în largul nostru, dupa trecerea frontierei, putea sa ni se întâmple ceva grav. Când mergeam noi agale în noapte pe sosea si nu eram departe de oras, se apropie de noi un tânar cu bicicleta si ne cere actele. Ne spune ca apartine politiei de granita austriece, recent înfiintata. Dupa ce cerceteaza actele, ne întreaba de unde venim. Bucur Stanescu numeste o localitate de pe teritoriul austriac, care se afla tocmai înainte de frontiera. Se uita neîncrezator la noi. La urma ne spune ca trebuie sa mergem cu el la un post de control politienesc din Salzburg, pentru verificarea actelor si a domiciliului nostru.

Situatia se complicase. Cine stie daca la acest post nu vom fi cercetati mai temeinic si nu se va descoperi cine suntem? Toti camarazii se gândeau la mine, caci ei, individual, s-ar fi putut descurca. Am început sa tratam cu el, explicându-i ca mergem în vizita la niste prieteni, la Salzburg, si dupa aceea ne vom întoarce în comuna de unde am venit si avem domiciliul. Dar austriacul nu ne credea si cerea mortis sa mergem cu el pâna la postul de politie din Salzburg. Ori, tocmai aceasta voiam sa evitam, o confruntare cu autoritatile.

Atunci Bucur Stanescu ia o decizie neasteptata, care m-a nelinistit si pe mine. I-a spus agentului austriac ca noi nu mergem la post, ca avem treaba la Salzburg si sa ne lase în pace. Noi eram 5 si el era 1. Raportul de forte era net în favoarea noastra. A mai încercat

el sa ne opreasca, strigând la noi sa-l urmam, dar fara rezultat. Bucur Stanescu a luat-o înainte si noi dupa el. Ajunsi la Salzburg, ne-am strecurat pe strazi laterale, pentru a ni se pierde urma.

Ne-am socotit în afara de primejdie abia când am ajuns la camaradul Gheorghe Simicin, care lucra la Americani. Locuia într-o baraca si acolo am stat eu cu Borobaru. Ceilalti s-au risipit pe la alti camarazi. Gheorghe Simicin ne-a primit cu toata dragostea si ne-a ospatat cu toate bunatatile. Am stat de vorba cu el pâna noaptea târziu.

Locuind la Simicin, ne aflam si noi sub protectia americana. La Salzburg am reusit sa vad si pe Inginerul Iordan Caraivan, presedintele Comitetului Român. Tot la Salzburg am mai întâlnit pe camarazii Spiridon Neata si Gica Tase, care ne-au fost de mare folos mai târziu, când expeditia noastra în Austria a luat un caracter mai accidentat.

Se zice ca nu este bine sa fii superstitios, dar iata ce ni s-a întâmplat. Tocmai când treceam frontiera, ne-a iesit în cale o mâta neagra. Marcel Ghinea ne spune ca e semn rau si sa ne întoarcem. Am glumit cu el, spunându-i ca nu putem renunta la expeditie pentru o mâta neagra. Dar iata ca superstitia s-a adeverit. Noroc ca am întâlnit numai un agent de politie si nu doi sau mai multi... Ce s-ar fi întâmplat!

8. DRAMA DE LA BAD GASTEIN. PRIMELE LOVITURI SUFERITE DE GRUPUL ROMÂNESC

Dupa capitularea Germaniei, la 9 Mai 1945, diplomatii germani, atasati guvernului de la Viena s-au desprins de grupul românesc, dupa ce, în prealabil, avusesera grija sa comunice autoritatilor militare americane lista persoanelor care apartineau guvernului national si se gasesc la Bad Gastein.

Misiunea guvernului national se gasea internata, chiar de pe timpul Nemtilor, într-un hotel din Bad Gastein, împreuna cu membrii întregului corp diplomatic al tarilor din Est.

La 25 Septembrie 1945, o parte a corpului diplomatic al tarilor din Est a fost arestata si internata în lagarul Glasenbach, o localitate lânga Salzburg. Cu acest prilej au fost retinuti pentru scurt timp si ministrii guvernului national, refugiati la Bad Gastein: Iasinschi, Generalul Chirnoaga, Comandorul Bailla, Vladimir Cristi si Profesorul Sângiorgiu. Dupa un scurt interogatoriu au fost cu totii pusi în libertate si s-au întors la hotelul-resedinta.

Dar nu trece mult timp si valul arestarilor se abate si asupra Românilor. Era 29 Octombrie 1945. În aceasta zi patrunde în hotelul unde locuia misiunea româneasca un puternic grup de politisti, format din austrieci veniti special de la Viena, care aveau ca ajutoare echipe de agenti recrutati dintre cehoslovaci si iugoslavi. Toti acestia operau sub comanda sefului C.I.C. de la Bad Gastein, cu numele Meitner. Dar se întâmpla ceva neobisnuit. Nu sunt arestati fostii ministri români din guvernul de la Viena, ci numai membri Consulatului General al României de la Viena. Functionarii care au reprezentat Consulatul la Viena pe timpul guvernarii noastre. Mihail Enescu, Consul General, si Doamna Maria Bucur, Secretara Serviciului Consular, au fost ridicati si dusi la C.I.C. din Bad Gastein. La întrebarea lui Enescu de ce sunt arestati, li s-a raspuns ca este un ordin

al Departamentului de Stat, provocat de o cerere a guvernului român, sprijinita de alte guverne din rasarit. Notam ca în acea vreme era la putere guvernul Groza, înscaunat, la 6 Martie 1945, prin presiunea Moscovei. Ministrii Iasinschi, General Chirnoaga, Vladimir Cristi si Profesorul Sângiorgiu n-au fost deranjati nici cel putin printr-o simpla ancheta. În schimb, Mihail Enescu si Doamna Maria Bucur, dupa interogatorii exhaustive pe care le-au suferit, au fost internati în lagarul Glasenbach.

Descinderea politieneasca la Hotelul din Bad Gastein putea sa aiba urmari si mai grave, provocând arestarea mea. Eu ma aflam cu Traian Borobaru, cum am spus în capitolul anterior, la Salzburg. Aflându-ma în apropiere de Bad Gastein, m-am gândit sa fac o vizita ministrilor de aici, pentru a afla cum traiesc, ce probleme au, cum vad ei relatiile cu Aliatii si ce cred ei de situatia noastra politica. Voiam sa-i pun si eu la curent cu demersurile lui Virgil Velescu la Marele Cartier al Armatei Americane de la Frankfurt. Fiind înca la Salzburg, m-am informat prin curieri de starile existente la Bad Gastein si am aflat ca acolo domneste liniste. Grupul românesc de acolo n-a avut de suferit nici o cercetare politieneasca, fiind crutati pâna acuma de autoritatile americane, spre deosebire de reprezentantii altor nationalitati, care au fost chiar internati în lagar. Aceste stiri mi-au dat aripi, hotarându-ma sa fac aceasta calatorie, convins fiind ca se va realiza în afara de orice primejdie. Bine înteles ca ma gândeam si la sotia mea, pe care nu o mai vazusem de la Alt-Aussee. Aproape o jumatate de an n-a stiut nimic de mine; nadejdea revederii era mare.

Prin curieri, de la Salzburg am stabilit ziua si locul unde voi întâlni pe toti colegii mei de Guvern. Ma voi întâlni cu ei în hotelul unde locuiau si am stabilit si ziua întâlnirii, care nu era alta decât ziua fatidica de 29 Octombrie, când a avut loc spectaculara descindere politieneasca si arestarea lui Mihai Enescu si a Doamnei Maria Bucur. Eu trebuia sa sosesc pe înserat la Bad Gastein, împreuna cu Traian Borobaru, iar de la gara sa apuc drumul spre hotelul diplomatilor, a carei adresa mi se daduse. Programul era în asa fel facut încât eu urma sa locuiesc chiar în acest hotel. Doamna Bucur îmi pusese la dispozitie camera ei, în timp ce ea s-ar fi mutat în alta parte. Totul parea ca se va desfasura *planmässig*, fara riscuri si fara primejdii. Voiam sa ramân aici vreo doua-trei zile, în care timp as fi putut vorbi despre toate problemele cu colegii mei de minister.

Dar în loc de bucuria revederii, dupa ce am sosit cu trenul la Bad Gastein, pe drumul ce ducea la Hotel, am fost întâmpinat de doua fiinte speriate. Doamna Iasinschi si sotia mea, care mi-au povestit, între lacrimi si sughituri, ce s-a întâmplat. Ne-au sfatuit, tremurând de frica, sa parasim imediat localitatea. Politia se mai gaseste la Hotel si seful C.I.C. din Bad Gastein a întrebat si de mine. Toata conversatia a durat cinci minute. Le era frica sa nu fie si ele urmarite. Ne-am despartit în goana si, împreuna cu Borobaru, am luat-o înainte. Nu puteam pleca din Bad Gastein pe acelasi drum pe care venisem, adica sa coborâm la gara, luând trenul spre Salzburg. Era primejdios. Dar daca autoritatile americane au aflat ceva de vizita mea si au pus agenti sa supravegheze gara?

Ce este de facut? Stiam ca aproximativ la 5 km de Bad Gastein exista o alta statiune balneara, Bad Hofgastein. Salvarea nu poate fi decât în directia aceasta. Ne-am decis sa strabatem noaptea drumul pe jos pâna la Hofgastein si apoi de la statiunea de cale ferata a acestei bai sa luam primul tren spre Salzburg, în dimineata urmatoare.

Pâna astazi nu pot sa uit acest drum. Era iarna. Un drum de munte strâmt si anevoios. acoperit de zapada. În dreapta lui era muntele, dar în stânga lui erau vagauni adânci. Marginile drumului erau acoperite de sloiuri de gheata. Trebuia sa ai grija, caci un pas gresit te putea azvârli în prapastie. Adeseori eram siliti sa folosim latura stânga a soselei, pentru a trece podurile sau alte obstacole. La aceste cotituri primejdioase se mai adauga si teama noastra sa nu apara din urma vreun jeep american. Altminteri nici o casa si nici o tipenie de om.

Am umblat toata noaptea, desi localitatea nu era departe. Numai sclipirea zapezii ne ajuta sa ne orientam. A trebuit sa facem eforturi disperate ca sa înaintam pas cu pas. Am ramas pâna astazi cu cosmarul acestui drum fioros.

Dupa ce am descoperit în vale luminile localitatii Bad Hofgastein, ne-am coborât si ne-am îndreptat spre gaza. Dar a trebuit sa mai zabovim pe afara, caci era înca devreme si gara era închisa. Când s-au aprins luminile si am socotit ca soseste primul tren, am intrat în gara si ne-am luat biletele pentru Salzburg. În trenul încalzit, dupa frigul îndurat, ne-am simtit alti oameni.

Abia ajunsi la Salzburg, mi-am dat seama de primejdia prin care am trecut. Am multumit lui Dumnezeu ca ne-a scapat si din aceasta încercare.

9. ÎN MUNTII ALPI

Speriat de arestarile de la Bad Gastein si de primejdia prin care am trecut, la un milimetru sa fiu arestat, întors la Salzburg, m-am decis sa caut un drum de iesire din Austria peste munti si sa cobor în Italia. Aflasem locul de frontiera între cele doua tari, pe unde au apucat Grigore Manoilescu si Mircea Dimitriu. Era o localitate denumita Wald i. Pinzgau, la care au ajuns cu trenul venind de la Salzburg. Înaintând în munti au poposit în localitatea Krimml. De aici s-au urcat si mai sus pâna la Krimmler Wasserfälle. În restaurantul de aici au aflat ca mai sus, în munti, pastorii din Tirolul de Sud, care au venit primavara cu vitele, se pregateau sa se întoarca tocmai atunci cu turmele. Dupa 5-6 ore de urcus au ajuns la pastori. Acestia i-au primit bine, i-au ospatat si au dormit în fân. A doua zi în zori au pornit cu pastorii si turmele spre trecatoarea denumita *Passo dei Taori*, la 2.633 metri. Zapada era pâna la genunchi. Epuizati au ajuns la trecatoare. Cu mare greutate au coborît în Valle Aurina. De aici au coborât în localitatile de munte Frettau si St. Peter. Dupa ce au dormit aici o noapte, au plecat spre St. Johann. De aici au luat autobuzul care i-a dus pâna la Brunicco si apoi la Franzenfest. Aceasta ultima localitate avea statiune de cale ferata. Trenul ce trecea pe aici mergea direct la Roma. La Roma au ajuns cu bine, unde au gasit pe Ilie Olteanu, Presedintele Comitetului Român din Roma, si pe Emil Bulbuc.

Fiind înca la Salzburg, am aflat de fericitul deznodamânt al expeditiei lui Grigore Manoilescu si Mircea Dimitriu. Aceasta reusita ne încuraja si pe noi sa încercam a trece muntii în Italia. Pe la începutul lui Noiembrie, am pornit si noi de la Salzburg ca sa refacem itinerariul predecesorilor nostri. Am pierdut din vedere ca sezonul era înaintat. Manoilescu si Mircea Dimitriu trecusera muntii la 20 Octombrie! În primul rând ne-am ocupat sa descoperim urmele celor doi, pe unde au stat si ce gazde au avut. Cu ajutorul camarazilor de la Salzburg, Mailat, Gica Tase si Crivat, am gasit familia din Wald i. Pinzgau unde au locuit ei. Am întâlnit niste oameni primitori, care nu ne-au întrebat nici

de unde venim si nici de acte. Manoilescu si Dimitriu lasasera o buna amintire, încât aceasta ne-a servit de reconfortare.

De abia instalat în sânul acestei familii si s-a ivit o noua complicatie. M-am îmbolnavit de o gripa rebela. Cu temperatura înalta. O zi, doua, trei si nu mai trecea. Eram îngrijorat si de vremea care se scurge, caci cazuse zapada din abundenta. N-aveam nici medicamente. Câteva aspirine. În sat nu am gasit ce îmi trebuia. Eram îngrijorat de boala, dar mai îngrijorat de trecerea timpului. Ce facem cu muntii? Dimineata ma sculam tot mai slabit din cauza transpiratiei.

Din aceasta situatie penibila, tot camarazii de la Salzburg m-au salvat. Au venit pe la mine Mailat, Crivat si Tase. Le-am cerut tuturor sa-mi procure o sticla de rachie. Nu aveam un strop de alcool, care, în astfel de împrejurari, ajuta la biruinta bolii. Dupa câteva zile de asteptare, apare Crivat cu sticla salvatoare. Era o tuica de prune de un litru. M-am apucat de ea si am tot baut, în prima zi, fara exagerare, o jumatate de litru. Am adormit tun si, a doua zi, m-am trezit usurat. Eram slabit, dar nu mai aveam febra.

Eu înclinam sa trecem si acum muntii. Ceilalti camarazi erau mai reticenti. Cazuse multa zapada. Satul era alb. Ne aflam pe la 15 Noiembrie. Puteam sa disparem în zapada sau sa murim epuizati, caci trebuia sa urcam pâna la 3.000 de metri.

Cu parere de rau, am renuntat la expeditie. Ne-am întors la Salzburg si ne-am gândit la un alt plan peste munti. Trebuia sa iesim din Austria, caci ne pândeau primejdiile din toate partile.

Meditând mai târziu la esecul întreprinderii noastre, mi-am dat seama ca boala mea a jucat un rol providential. Fara de acest repaus fortat, am fi apucat calea muntilor si cine stie daca nu ne-ar fi ramas oasele în zapezile Alpilor.

10. RAMAS BUN DE LA BAD GASTEIN

Cu toata patania anterioara, când eram pe punctul sa fiu arestat, am mai facut o calatorie la Bad Gastein, pentru a-mi lua ramas bun de la sotia mea si de la familia Iasinschi. Nu renuntasem la planul sa trec muntii în Italia si îmi alesesem de asta data traseul Innsbruck-Brennero. Ma gândeam ca, cine stie, când ne vom mai vedea si daca ne vom mai vedea, dupa ce autoritatile militare americane si-au pus ochii pe noi.

Sotia mea si familia Iasinschi parasisera hotelul unde locuisera pâna atunci toti diplomatii, din cauza descinderii si arestarii lui Mihai Enescu si Doamnei Maria Bucur si îsi gasisera locuinta, unde credeti, chiar la seful jandarmeriei din Bad Gastein. Erau în buna 'paza'. Eu ca sa îi vad trebuia sa calc aceeasi casa. Stateam la îndoiala sa ma duc la ei. Dar cum doamnele m-au asigurat prin curierii trimisi ca nu e nici o primejdie, deoarece seful de post este un om cumsecade, care nu se intereseaza de trecutul politic al chiriasilor, mi-am luat acest risc.

Am plecat la Bad Gastein, însotit numai de Traian Borobaru. Ajungând la locuinta jandarmului, acolo am gasit la poarta pe doamnele care ma asteptau, de asta data fara a manifesta vreun semn de neliniste. Camerele ce le închiriasera erau destul de bune, încalzite si bine mobilate. Am sosit spre seara, ca sa nu ne vada nimeni, si am dormit în

camera sotiei mele. Am avut o noapte zbuciumata, deoarece aveam înca febra, din cauza racelii de la munte.

Vazându-l pe Iasinschi, l-am rugat staruitor sa paraseasca localitatea si sa se refugieze fie în Bavaria fie în zona engleza, cum facuse Profesorul Sângiorgiu. Acesta, dupa întâmplarea de la hotel, se refugiase în zona engleza si acolo, ajutat de alti camarazi, îsi gasise o locuinta si intrase în legatura chiar cu autoritatile militare de ocupatie. Rugamintea mea n-a servit la nimic. El spera sa fie crutat de arestare, socotind ca întâmplarea cu Enescu si Doamna Bucur este urmarea unui denunt si ca în curând vor fi eliberati. L-am lasat cu aceasta convingere. Eu îmi facusem datoria si îl prevenisem.

Despartirea de sotia mea a fost dureroasa. Presimtea ca nu ne vom mai vedea multa vreme, în afara de grija de a sti ca plec în necunoscut. I-am promis ca o sa o aduc si pe ea în Italia, daca voi reusi sa ma stabilesc în aceasta tara.

Era pe la sfârsitul lui Noiembrie 1945, când am facut aceasta ultima vizita la Bad Gastein. Din acest moment ne-am fixat privirile spre Innsbruck, de unde credeam ca vom putea face saltul peste munti.

11. ALTE PERIPETII

Nu ne-am mai întors la Salzburg deoarece daduseram de urma lui Virgil Popa, care îsi gasise un adapost într-un sat din Tirol, ceva mai înainte de Kitzbühel. Locuia la o familie de austrieci, care avea si un salas, undeva sus pe munte, deasupra satului, pentru paza vitelor si a oilor, când erau duse la pasune în vara. Salasul avea mai mult aspectul unei vile de munte, cu mai multe dormitoare si înzestrata cu sobe. Se putea locui în ea si în cursul iernii.

Ne-am înteles cu Virgil Popa ca sa ne gazduiasca câteva zile acolo în vârful muntelui, unde n-aveam sa ne temem de nimic. Întâi am facut o recunoastere în partea locului, împreuna cu Virgil Popa, ramânând ca sa venim a doua oara singuri. Dar ce s-a întâmplat? Între primul si al doilea urcus a cazut zapada si când ne-am avântat spre culme, n-am mai recunoscut drumul ce duce la salas. Era peste o mie de metri înaltime. Am înaintat noi, eram cu Borobaru, o dupa masa întreaga, pornind din satul de jos, si pe înserate, am ajuns sus pe culme. Dar, din cauza zapezii ce cazuse, nu mai recunosteam drumul. Nu se mai vedeau cararile. Urcam la întâmplare, temându-ne ca vom disparea în coclauri.

Când eram mai disperati, apare pe un dâmb silueta lui Virgil Popa. Un chiot de bucurie si ne-am îmbratisat. Eram salvati. Casa nu era departe, dar noi ne învârteam în jurul ei. Virgil Popa, îngrijorat de întârzierea noastra, a coborât sa faca o recunoastere. Ne-a condus în casa si acolo am dat de caldura si de o odihna placuta.

Am stat câteva zile, bucurându-ne de aerul curat al muntilor si de ospitalitatea ce-o gasisem aici, înconjurati de dragostea familiei ce se oferise sa ne adaposteasca în aceste ceasuri grele.

12. SPRE INNSBRUCK.

TRECEREA MUNTILOR PE LA BRENNERO

Dupa scurta odihna în salasul oferit de Virgil Popa, am luat directia Innsbruck, ultima alternativa pentru a gasi o trecere spre Italia. Orasul Innsbruck avea avantajul ca se afla în zona franceza de ocupatie, unde, pâna la acea data, legionarii fusesera lasati în pace de autoritatile militare.

În afara de Traian Borobaru, luasem ca însotitori la Innsbruck pe Vasile Mailat si Ion Crivat. Am plecat în necunoscut. Nu stiam unde vom trage. N-aveam nici o adresa si nici o gazda.

Am plecat cu trenul fara sa fi suferit vreun control pe drum. Nu stiu prin ce întâmplare, am descoperit la Innsbruck pe Profesorul Ion Ionica, care se stabilise în acest oras si avea si o camera închiriata. De la el am aflat ca în Innsbruck exista un camin al Crucei Rosii pentru refugiatii români, întemeiat din initiativa Doamnei Siegens, sotia Directorului Camerei de Comert germano-române de la Berlin. Doamna Siegens era românca, sora camaradului nostru Nicolae Paul. La caminul condus de ea, sub ocrotirea autoritatilor franceze, locuiau mai multi studenti români între care si unii legionari.

Ne-am pus întrebarea unde vom putea locui timpul necesar pâna se va gasi o trecere spre Italia. Mi s-a propus la început chiar caminul, dar am refuzat de teama sa nu fim recunoscuti de cineva care ar putea sa vorbeasca sau chiar sa ne denunte. Profesorul Ionica s-a oferit sa ne tina în camera lui o zi, doua, pâna ce vom gasi o alta casa de români. Gazda lui îl iscodea mereu, cine suntem noi, de unde venim si daca ne-am anuntat la politie. Am gasit o familie de români, a compozitorului Eugen Stoia care n-avea decât o singura camera si a facut sacrificiul sa ne faca loc de dormit în spatiul restrâns al propriei lor locuinte.

În timpul acesta Vasile Mailat a pornit în explorare spre Brennero, pentru a descoperi un loc de trecere prin munti. A mers cu trenul pâna la gara, dându-se jos la Brennero. A luat-o apoi spre stânga localitatii si a început sa urce înaltimile dimprejur. Era în a doua jumatate a lunii Decembrie, aproape de Craciun si muntii dimprejur, de peste o mie de metri, erau acoperiti de zapada. Singur-singurel, cu un rucsac în spate, a pornit sa exploreze aceasta pista. N-a fost usor. A înotat în zapada pâna la brâu. Dupa ce a ajuns pe culme, drumul s-a usurat. Zapada mai putina. A mers pâna ce a zarit în vale proxima localitate, Strassberg, pe teritoriul italian. A coborât, a identificat satul, descoperind ca linia ferata spre Bolzano trece prin el. S-a interesat de gara si de mersul trenurilor. Cu aceste rezultate, a luat drumul înapoi, tot peste munti, pâna la Brennero, de unde s-a întors cu trenul la Innsbruck.

La întâlnire, Mailat ne-a povestit isprava lui în toate amanuntele. Era o performanta extraordinara. Dovada succesului sau era prezenta propriei lui persoane, aici în mijlocul nostru. Nu ne venea sa credem. Drumul spre Italia era deschis.

Fara întârziere, ne-am facut pregatirile de plecare. Era dupa Craciun, când am plecat din Innsbruck, cred ca 28 Decembrie 1945. Misiunea lui Mailat era sa ne conduca pâna la proxima statiune de cale ferata, dincolo de Brennero. De aici el s-ar fi întors la Innsbruck, iar noi am fi ramas în grija lui Crivat, care fusese în Italia, unde obtinuse si hârtii de resedinta si cunostea reteaua de cale ferata.

Intreprinderea nu era usoara. Avea riscurile ei. În afara de efortul ce trebuia sa-l facem

prin muntii înzapeziti, ne pândeau alte primejdii. Pâna la Brennero trebuia sa luam trenul si, cum aflasem, adeseori se faceau controale din partea Francezilor. Dar prin munti nu ne vom întâlni cu vreo patrula italiana? Evident ca în spate ne pândeau primejdii mult mai mari, încât nu ne ramânea altceva de facut decât sa ne încredintam voii lui Dumnezeu, care ne va feri de primejdii.

Am luat de la Innsburck trenul spre Brennero, plin de calatori din localitatile pâna la frontiera. Apaream si noi ca niste oameni din partea locului. Am coborât la Brennero, împreuna cu alti calatori, ca si cum am fi fost locuitori ai acestui punct de frontiera. La proxima cotitura, am trecut pe partea stânga a caii ferate, calauziti de Mailat. Cum am ajuns la poalele muntilor, am început sa urcam. Era pe înserat. În afara de greutatea suisului, trebuia sa ne facem drum printr-un strat de zapada care ne ajungea pâna la brâu si uneori chiar pe piept. Ascensiunea a fost grea. Mai ales pentru mine, care eram slabit din cauza racelii anterioare.

Noaptea târziu, am ajuns pe vârful muntilor. Privind în vale am vazut luminile din Brennero si ceva mai departe localitatea Strassberg, unde trebuia sa coborâm. Am mai mers câtva timp pe deasupra înaltimilor, pe unde zapada era mai mica si, pe la 5 dimineata, am început coborâsul. În fata garii, ne-am despartit de Mailat si am ramas numai cu Crivat.

Am intrat în statiune si Crivat, care vorbea italiana, ne-a cumparat bilete fara nici o dificultate pâna la Bolzano. Am asteptat în gara câtva timp pâna ce a sosit trenul italian de la Brennero. Ne-am urcat în tren cu alti calatori care mergeau în aceeasi directie. În afara de conductorul trenului, care controla biletele, n-am vazut nici o politie si nici carabinieri. La Bolzano aceeasi atmosfera. Nici un control la coborâre. Ne-am dat jos si am respirat usurati. Ne aflam pe pamânt italian, lasând în urma CIC-ul american si spaima prin care trecuseram.

13. DE LA BOLZANO LA ROMA SI NAPOLI

La Bolzano, Crivat ne-a gasit repede o camera la un hotel. El se bucura de o dubla nationalitate. Avea o hârtie pe numele lui Ion Crivat, dar mai poseda si un alt act, pe numele lui propriu italienizat, de Giovanni Crivatti. În starile confuze de dupa razboi, le-a obtinut pe amândoua de la autoritatile italiene. El a ramas cu numele italian, iar mie mi-a dat actul lui în româneste, cu care am calatorit fara nici o grija în toata Italia. Borobaru avea un pasaport românesc, eliberat de Consulatul Român din Viena, pe numele de Valer Ionescu.

La Hotel, s-a legitimat singur Crivat, italianul, iar noi eram doar însotitorii lui. Singurul dezavantaj era ca hotelul nu era încalzit. Noi, zgribuliti de frig, dupa trecerea muntilor, ne-am vârât în plapumi si am adormit pâna la ziua.

A doua zi, dupa ce am platit hotelul, am pornit spre gara. Am aflat trenuri care aveau ca destinatie Roma. Am cumparat bilete si seara ne-am urcat în tren. Îmi aduc aminte precis ca era ziua de 1 Ianuarie 1946 când am ajuns la Roma. În urma noastra ramasesera, ca un vis urât, primejdiile prin care am trecut în Austria. Eram în capitala Italiei, pe care o cunoscusem în fuga mea anterioara din Germania. Acum mi se parea maiestuoasa. Senzatia ca ne putem misca liberi în lungul si latul Italiei, fara nici o

amenintare din spate, cum se întâmplase în 1942, ne umplea sufletul de o multumire nemarginita.

La Roma stiam adresa lui Emil Popa si a sotiei lui, Tiana. Locuiau la Caminul Preotilor Uniti, Pio Romeno. Emil Popa fusese angajat portar la acest camin, unde primise si o camera de locuit. Ne-a primit si pe noi în camera lor. Crivat, dupa instalarea noastra, s-a dus la un hotel. Emil Popa ne-a atras însa atentia sa nu iesim din camin fara avizul lor, ca sa nu ne vada studentii care locuiau acolo. El ne va indica daca drumul este liber si la ce ora ne putem întoarce.

La Roma cercul cunostintelor noastre s-a largit. Am descoperit pe Grigore Manoilescu la Castelgandolfo, în palatul unei contese. Bucuria revederii a fost de nedescris. Si unii si altii am trecut muntii cu mari greutati si acum ne mângâia soarele Romei. Mircea Dimitriu nu era la Roma. El îsi gasise adapost într-un lagar de refugiati din Napoli. Tot la Roma am dat de urmele lui Emil Bulbuc si Ilie Olteanu. Olteanu era presedintele Comitetului Român de Ajutorare al Românilor refugiati la Roma.

Am zabovit la Roma mai bine de o luna de zile. Calauziti de Emil Bulbuc, am vizitat Frascati, Roca di Papa, Albano si alte localitati de renume international. Ni se pareau toate aceste peisagii ceva din lumea basmelor. Pare ca Dumnezeu voia sa ne rasplateasca pentru suferintele îndurate în lagar si pentru ultimele încercari ce le-am îndurat pentru a trece bariera grea a muntilor. Pe la începutul lui Februarie am coborât pe meridian la Napoli, cu gândul sa ne bucuram de climatul blând al Italiei Meridionale. În locul lui Crivat, care plecase spre nord, ne-a însotit la Napoli Emil Bulbuc. El era îndragostit de Italia, o cunostea ca în palma pâna la capatul cizmei si trecuse chiar dincolo, în Sicilia. Era un ghid de nepretuit. În Napoli ne-am încartiruit usor, într-o resedinta particulara, fara sa ne ceara stapâna acte. Apoi am început sa vizitam împrejurimile. L-am descoperit mai întâi pe Mircea Dimitriu într-un lagar de refugiati aproape de Napoli. Cum el nu era în lagar în momentul când l-a cautat Emil Bulbuc, s-a speriat de aceasta vizita neasteptata, crezând ca e cautat de politie. Se gândea chiar sa dispara din lagar, înainte de a da ochii cu presupusul politist, când a vazut intrând pe poarta lagarului pe Emil Bulbuc. Emotia revederii a fost de nedescris. Si unii si altii eram teferi si ne priveam cu bucurie în ochi.

Cât am stat la Napoli, toata luna Februarie, am vizitat locurile demne de vazut din regiune: Insula Capri, Pozuelo, Vesuviul, Pompei si Herculanum. Am pornit apoi dincolo de Vezuviu pe înaltimile care duc la mare, de unde am contemplat faimosul Sorrento.

Emil Bulbuc ne-a dus si a o reprezentatie de opera, în Teatrul San Carlos din Napoli, unde cânta tocmai compatriotul nostru Tommaso Spataro, în Rigoletto.

14. VESTI RELE DIN AUSTRIA

La începutul lui Martie 1946 am întrerupt vacanta la Napoli si ne-am îndreptat din nou spre nord. Ne daduseram întâlnire cu Octavian Rosu la Milano, pe care îl însarcinasem sa ne caute o trecere în Franta. La Roma ne asteptau vesti nelinistitoare din Austria. Nu erau clare. Crivat adusese stirea ca se operasera noi arestari între Românii de la Bad Gastein de catre politia militara americana. Târziu de tot am aflat ce se petrecuse.

Cum am scris si mai înainte, ministrii si diplomatii români încartiruiti la Bad Gastein, la începutul ocupatiei americane, n-au avut de suferit represalii, în timp ce diplomatii celorlalte guverne din rasarit si corpurile lor consulare au fost arestati la 25 Septembrie 1945 si internati în lagarul de concentrare Glasenbach, de lânga Salzburg, special organizat pentru criminalii de razboi. Temporar pentru Români, cum am scris în capitolul *Drama de la Bad Gastein*, n-a durat mult. La 29 Octombrie, grupul românesc sufera primele arestari. Victimele CIC-ului nu sunt ministrii români, ci membrii Consulatului Român din Viena, Mihail Enescu, Consul General, si secretara Consulatului, Doamna Maria Bucur. Am relatat cum s-au petrecut aceste arestari în capitolul mai sus amintit.

Ministrii nostri, Iasinschi si General Chirnoaga, vazând ca arestarile se limiteaza la personalul consular, au presupus ca arestarea lui Enescu si a Doamnei Bucur se datoreaza unor denunturi si, dupa ancheta de rigoare, vor fi în curând eliberati. Din acest motiv au continuat sa ramâna la Bad Gastein, în afara de Profesorul Sângiorgiu, care, imediat dupa arestari, s-a refugiat în zona engleza din Germania.

Dar interpretarea data de cei doi ministri arestarii lui Enescu si Doamnei Bucur nu era corecta. Contrar asteptarilor lui Iasinschi si Generalului Chirnoaga, peste câtva timp a venit si rândul lor sa fie ridicati. Desi trecusera aproape patru luni de la primele arestari, pe la jumatatea lunii Februarie 1946, Vasile Iasinschi, Generalul Chirnoaga si Comandorul Bailla au fost arestati de C.I.C. si internati în lagarul Glasenbach, unde s-au revazut cu Doamna Bucur si Mihail Enescu.

15. LAGARUL GLASENBACH

Lagarul Glasenbach, din localitatea cu acelasi nume din apropierea Salzburgului, era populat de o multime de detinuti, presupusi criminali de razboi ai Reichului, barbati si femei, cât si de numerosi oameni politici si militari apartinând acelor formatiuni sau guverne straine de pe teritoriul Germaniei care au luptat pâna în ultima clipa contra invaziei sovietice. În aceasta populatie de toate nationalitatile se aflau acum si Românii nostri, asupra carora apasa aceeasi acuzatie ca ar fi criminali de razboi. Germanii trebuiau sa fie judecati de tribunalele militare aliate, iar reprezentantii celorlalte nationalitati din rasarit urmau sa fie predati Statelor respective, pentru a fi judecati de tribunalele lor. Pe Români îi astepta soarta ca sa fie extradati în România, unde, din Martie 1945, venise la putere guvernul Groza, dominat de comunisti.

În lagarul Glasenbach se aflau arestati si doi legionari, Spiridon Neata si Ion Radulescu. Neata era originar din Muscel, iar Radulescu din Prahova. Fusesera amândoi internati la Buchenwald iar sfârsitul razboiului i-a prins la Salzburg. În vreme ce Enescu, Maria Bucur, Vasile Iasinschi si Generalul Chirnoaga au fost ridicati si dusi la Glasenbach pe baza unei dispozitii generale a Tribunalului de la Nürnberg, si legionarii Neata si Radulescu, care nu intrau în aceasta categorie, au cazut victima unor denunturi din partea unor români de la Salzburg, care intrasera în serviciul politiei americane. Mai erau pe lista sa fie arestati si internati la Glasenbach si legionarii Vasile Mailat si Gica Tase. Acestia avusesera prevederea sa se refugieze din vreme în zona americana din Germania, unde, gratie interventiei lui Velescu la Murphy, legionarii aflatori aici se bucurau de libertate.

Împotriva celor mai sumbre prevestiri, care framântau pe detinutii români din lagar, vazând cum dispareau, fara a se mai întoarce, reprezentantii altor formatiuni politice care luptasera alaturi de Germania, grupul de Români internati la Glasenbach s-a salvat în totalitatea lui. Nici unul dintre membrii guvernului de la Viena si nici un aderent al Miscarii Legionare n-au fost declarati criminali de razboi sau colaborationisti si predati guvernului din tara.

La 13 Iulie 1946, a sosit la Glasenbach un ofiter american, cu formulare ale Comisiei de Instructie de pe lânga Tribunalul International de la Nürnberg. Aceste formulare au fost predate si detinutilor români, pentru a fi completate. Ofiterul se întorcea cu ele de la Nürnberg, pentru a fi examinate. Rostul lor era sa stabileasca daca persoanele implicate nu apartineau unor organizatii culpabile colectiv, nu savârsisera crime contra umanitatii si nu apartineau grupului denumit colaborationist.

Rezultatul anchetei de la Nürnberg s-a încheiat cu un *non lieu* pentru membrii guvernului de la Viena si ceilalti detinuti. În luarea acestei decizii a contribuit în mod decisiv întrevederea lui Velescu cu Robert Murphy, care a dat instructiunile necesare cum sa se procedeze în cazul Miscarii Legionare. Memoriile întocmite în lagar de Mihail Enescu si altul de Generalul Chirnoaga, adresate Generalului Mark Clarck, Comandantul Suprem al Armatei Americane din Austria, au avut si ele o influenta favorabila în clarificarea autoritatilor americane privitor la internatii români.

În Aprilie 1947, dupa cercetarile de rigoare, au fost eliberati membrii Consulatului Român, Mihail Enescu si Doamna Maria Bucur, împreuna cu Comandorul Bailla. Odata cu ei au iesit din lagarul Glasenbach si legionarii Neata si Radulescu. O luna mai târziu, Mai 1947, au iesit pe poarta lagarului Vasile Iasinschi si Generalul Chirnoaga.

Odata cu exonerarea acestora de orice culpa, atât Comisia de Instructie de la Nürnberg cât si Comandamentul Suprem Militar Aliat de la Viena au scos din cauza si entitatile pe care le reprezentau acesti demnitari: Miscarea Legionara, Guvernul National Român si Armata Nationala. Cei ce au participat la activitatile acestor organisme n-au fost nici *fascisti,* nici *nazisti,* nici *colaborationisti* si nici n-au savârsit crime de razboi sau crime contra umanitatii.

16. DIZIDENTII DIN NOU LA ATAC

Abia s-a sfârsit razboiul si dizidentii, 30-40 la numar, sub inspiratia lui Papanace, si-au schimbat brusc si radical convingerile lor politice. Acesta, dupa înfrângerea suferita cu formarea guvernului de la Viena, a considerat momentul oportun ca sa-si ia revansa. În acest scop, si-a instruit partizanii cum sa se comporte în noua conjunctura, dupa capitularea Germaniei, daca vor avea contacte cu Aliatii sau daca vor fi anchetati de acestia, cum se prevedea. Ei trebuiau sa spuna ca au fost anti-colaborationisti, ca s-au tinut departe de orice colaborare cu Reichul, dupa ce au iesit din lagar. N-au intrat în guvernul de la Viena, considerând formarea lui o aventura politica si militara. Ei s-au despartit de Horia Sima din cauza acestei deosebiri de orientare si perspectiva în colaborarea cu Germania. Ei si-au asumat riscul de a refuza sa se puna în serviciul acelora care i-au internat în lagar. Toata raspunderea pentru formarea guvernului de la Viena si a actiunilor întreprinse de acest guvern cade asupra lui Horia Sima si a oamenilor lui. Numai ei au colaborat cu Germania si ei sunt singurii care, conform

deciziilor luate de Aliati, pot fi considerati *colaborationisti*. Dizidentii se lepadasera de atitudinea lor din lagar, când se bateau cu pumnul în piept ca numai ei au ramas credinciosi Puterilor Axei si Führerului Adolf Hitler, în timp ce noi am tradat alianta cu Germania si dispozitia testamentara a Capitanului.

Evident ca aceasta schimbare totala în atitudinea lor politica surâdea multora dintre dizidenti. Papanace le oferea o portita de scapare daca represaliile aliate se vor abate si asupra Miscarii. Daca vor fi anchetati, vor declara ca ei n-au participat la activitatile guvernului de la Viena si conflictul cu Horia Sima are la baza tocmai refuzul lor de a mai servi Reichului în ultima faza a razboiului. De unde sa stie Aliatii ca ei n-au participat la guvernul de la Viena, nu din motivele ce le afisau acum, ci pentru ca se opuneau la formarea acestui guvern sub conducerea lui Horia Sima, iar, în lagar, au azvârlit torente de acuzatii contra Comandantului Legiunii, învinuindu-l pe acesta de tradare a aliantei cu Germania.

Gândul lui Papanace si al unora dintre apropiatii lui mergea mai departe. Subita lor schimbare de pozitie, din ultra-nazista în ultra-aliata, poate servi si la victoria lor finala contra lui Horia Sima. Ceea ce n-au reusit cu Nemtii, vor reusi poate cu Aliatii. Dupa toate probabilitatile, Horia Sima, cu membrii guvernului si cu principalele cadre legionare ce l-au urmat, vor fi arestati de Aliati si trimisi în tara, unde vor fi condamnati, asa cum este în curs sa se procedeze cu capeteniile tuturor miscarilor nationaliste care au colaborat cu Reichul. Si atunci în Occident, vor ramâne liberi ei si numai ei, absolviti de orice învinuire. Dupa linistirea starilor de razboi, vor putea continua nestingheriti de fostul Comandant al Legiunii sa reprezinte în lume idealurile Legiunii. Nu se vor mai teme asadar de nici o concurenta politica, dupa eliminarea tuturor acelora care au colaborat cu Germania la Viena.

Conceptia lor putea avea însa si un alt final nedorit de ei. Daca se începeau arestarile si deportarile de legionari, acestea nu se puteau limita la anumite categorii dintre ei. Se crea, cum s-ar zice un vad, o rutina, de care n-ar fi scapat nici ei. Decizia Aliatilor putea fi globala si atunci intrau si dizidentii la gramada. S-au întâmplat numeroase cazuri de extradare de nationalisti din rasarit de catre Aliati, care nu apartineau forurilor conducatoare, ci erau simpli aderenti ai acestor miscari sau a unor unitati de pe front.

Dar s-a mai întâmplat ceva care lovea direct si în dizidenti. Între cei reclamati pe cale diplomatica de guvernele din tara figurau alaturi de Horia Sima, Papanace si Ilie Gârneata. Odata aceasta operatie realizata, cine stie daca alti legionari n-ar fi luat acelasi drum fara întoarcere.

Acest proces de anihilare a Legiunii a fost oprit prin miraculoasa interventie a inginerului Virgil Velescu la Frankfurt. De aceasta interventie au profitat si ei, care ar fi fost bucurosi sa pierim în valmasagul razboiului.

17. LAGARUL REICHENAU-INNSBRUCK. UN DENUNT SI CONSECINTELE LUI

La Innsbruck se întemeiase o comunitate româneasca înfloritoare de refugiati, în jurul Caminului Crucii Rosii Românesti. Acest camin fost înfiintat gratie energiei si priceperii Doamnei Yvonne Siegens, sotia Directorului Camerei de Comert Germano-Române din

Berlin, refugiati si ei acum la Innsbruck. Nimic nu parea sa turbure linistea acestei oaze de refugiati, care se bucura si de ajutorul ce-l primea în alimente de la diferite organisme umanitare între care si Crucea Rosie Internationala. Caminul era adapostit într-o cladire le Sillgasee 3 si avea trei etaje. Etajul întâi era locuit precumpanitor de tineri studenti. Etajul al doilea era ocupat de familia Siegens, iar în etajul al treilea erau niste doamne si domnisoare care lucrau la administratia Comitetului. Dar raza de actiune a Comitetului Român al Crucii Rosii era mult mai vasta. Distribuia ajutoare alimentare si la Românii risipiti prin alte localitati din Tirol si Voralberg. Exista un lagar de Români chiar la Bregenz, pe malul lacului Constanta. Atmosfera era asa de linistita la Innsbruck si în întreaga zona franceza de ocupatie, încât tinerii refugiati de aici si-au îngaduit sa invite în comunitatea lor cunoscuti de-ai lor din zona americana, pentru a petrece Pastile împreuna. Asa Grigore Filiti, care locuia la Graz, a fost invitat de Simeria si alti cunoscuti ai lui sa petreaca sarbatorile Pastilor la Bregenz. Dupa mai multe peripetii avute cu jandarmii francezi, care controlau pe calatorii din tren, Filiti a ajuns la Bregenz si a petrecut aici Pastile într-o atmosfera placuta si camaradereasca. Dupa o saptamâna s-a înapoiat la Innsbruck, cu gândul sa se întoarca la Graz. A locuit, cum era si firesc, la Caminul Crucei Rosii, condus de Doamna Siegens.

Abia sosit aici, luni, dupa Duminica Tomii, în toiul noptii, casa din Sillgasse este înconjurata de jandarmi francezi, care au poruncit tuturor locatarilor ca sa se îmbrace si sa-si ia lucrurile necesare pentru o detentiune mai lunga. Coborâti în strada, prizonierii capturati au fost înconjurati de garda acelorasi jandarmi si au pornit în mars de-a lungul râului Inn. Dupa o ora si jumatate de mers pe jos, coloana prizonierilor a fost oprita în fata portii unui lagar, care se numea, cum au aflat mai târziu, Reichenau.

Lagarul Reichenau fusese construit de Germani si acuma îl foloseau trupele franceze de ocupatie. Erau închisi în acest lagar multi germani, civili si militari, ofiteri si fosti membri ai partidului national-socialist, apoi alte natii, între care numerosi Ucraineni si chiar evrei care încercasera sa treaca clandestin frontiera în Italia.

Acum lagarul Reichenau se marise cu contingentul românesc destul de numeros. În afara de cei capturati la Camin, au fost arestati si dusi în lagar aproape toti Românii aflatori în zona franceza de ocupatie, adica în Tirol si Voralberg. Numarul Românilor internati în acest lagar, de pe urma acestei razii, era de aproape 40. Între ei se aflau Maiorul Maftei cu sotia, ridicati de la Kitzbühel; istoricul Alexandru Randa, comandorul Muresanu, întreg grupul de la Bregenz, în frunte cu Simeria, seful lagarului de Români de aici, Dr. Hacman, profesor de fizica cu sotia, George Siegens cu sotia. Dintre tineri, aproape mai toti legionarii tineri care s-au refugiat în zona franceza din Austria. Între ei, Dionisie Ghermani, Grigore Filiti, Victor Carâp si alti legionari din garnizoana Berlin. Apoi Gheorghe Bulumete, Ion Bodoc si Hatmanul Hojbota, care locuiau la Bregenz sau la Bludenz.

Evident ca cei internati s-au întrebat pentru ce au fost arestati si internati în lagar. Versiunea lansata de Francezi a fost ca la Comitetul Crucii Rosii s-ar fi descoperit niste nereguli în distribuirea ajutoarelor primite de la diferite organisme internationale. Aceasta explicatie a cazut prin absurditatea ei. Ce cautau aici persoane care locuiau la Camin, dar nu aveau nimic în comun cu administratia? Sau, de ce au fost arestate persoane din alte localitati, cum erau cei de la Kitzbühel sau Bregenz? Ce cautau în lagar

Alexandru Randa sau Maiorul Maftei? Pâna la urma s-au lamurit lucrurile, când a început ancheta celor internati. Au fost arestati si internati pentru motive politice. Pentru participarea lor la Guvernul de la Viena si pentru apartenenta unora dintre ei la Garda de Fier.

Operatia era un ecou al procesului ce se desfasura tocmai atunci la Nürnberg si a unor interventii, ce venisera din tara, ale guvernului Groza. Francezii, extrem de sensibili la notiunile de *criminali de razboi, nazisti, fascisti* si *colaborationisti*, au procedat fara nici o discriminare la arestarea Românilor din spatiul controlat de ei.

Aceasta razie a autoritatilor franceze nu s-ar fi întâmplat daca nu ar fi fost alarmati de anumite denunturi, chiar din mijlocul Românilor. Trei legionari marginali – care în lagarul Buchenwald s-au atasat grupului dizident si erau cunoscuti prin virulenta atacurilor lor contra conducerii legionare – au intrat în serviciul Francezilor si au denuntat pe ceilalti legionari. Ca "sunt nazisti", ca "au ajutat pe Hitler pâna în ultima clipa a razboiului", ca "sunt colaborationisti notorii, care trebuie sa-si ia cuvenita pedeapsa". Autoritatile franceze, foarte sensibile la aceste denunturi, n-au binevoit sa faca o ancheta preliminara, pentru a se convinge de adevarul acestor acuzatii, ci au dat un ordin global sa fie arestati si internati în lagar toti Românii din zona. Fostii nostri camarazi care s-au pretat la aceasta fapta urâta, punând în primejdie libertatea si poate viata atâtor compatrioti, au fost trei studenti: Nicolae Tanase, Antonovici si Stefan Popescu. La acestia s-a adaugat, întarind spusele lor, cunoscutul agent al lui Eugen Cristescu din lagarul Rostock, care uneltise asasinarea capeteniilor legionare din acest campament, Serbu. Cu declaratiile contra celorlalti români, ei urmareau pe de o parte sa se puna la adapost de eventuale urmariri ("noi am fost contra guvernului de la Viena, contra colaborarii cu Germania"), iar pe de alta parte sa se razbune pe acei legionari care nu aprobau defectiunea lor.

Oaza de pace si fratietate de la Innsburk sarise în aer. Soarta celor arestati si internati în lagarul Reichenau era incerta. Puteau fi ridicati de la o zi la alta si predati guvernului din tara. La Nürnberg se judeca procesul capeteniilor national-socialiste, iar în tara începuse procesul Antonescu. Sub ochii lor, ai celor internati, au fost ridicati ucrainieni si predati Rusilor. Se asteptau de la o zi la alta sa aiba si ei aceeasi soarta. Denuntatorii, camarazii lor de altadata, întretineau relatii si cu guvernul din tara, via Viena. La Innsbruck aparuse un General român, Balosin, trimis de guvernul din tara pentru *repatrieri*. Dar în afara de aceasta misiune oficiala, avea si alta paralela. Unde se gasesc legionarii? În ce lagare si zone, pentru ca guvernul român sa le ceara Aliatilor extradarea lor? Acest General Balosin a aparut în toate lagarele din Austria, Germania si Italia, în cautare de criminali de razboi, misiune camuflata sub formula plauzibila a repatrierilor. Generalul Balosin venise însotit la Innsbruck de un colonel si de un capitan, numit Iliescu. Acest capitan, în convorbirile avute în lagarul Reicheanu, le-a comunicat unor detinuti de legatura ce exista între cei trei denuntatori si guvernul din tara, prin intermediul Legatiei din Viena.

Ovidiu Stanescu, internat si el în lagarul Reichenau, l-a vazut întâia oara pe Generalul Balosin intrând pe poarta lagarului Enghien-Edingen, din Belgia, unde se aflau multi prizonieri români.

Deznodamântul final a fost însa cu totul altfel decât cum sperau denuntatorii.

Spre norocul Legiunii, în sânul fortelor franceze de ocupatie din Austria se petrece o schimbare radicala. Biroul de Documentare al Armatei Franceze, care era pâna atunci controlat de comunisti din Fortele Franceze de Eliberare, este preluat de ofiteri francezi de cariera, care luptasera cu De Gaulle. Aceasta s-a întâmplat la aproximativ 6 luni de la internarea Românilor în lagarul Reicheanu. În locul anchetatorilor anteriori, de filiatie comunista, îsi face aparitia un tânar ofiter, Blondel, care reia ancheta de la început. Procesul legionarilor si al tuturor Românilor internati încapuse pe alte mâini.

Interogatoriul facut de Blondel nu a mai avut loc în lagar, ci la Innsbruck, într-o resedinta a Biroului de Documentare al Armatei. De la început, cei anchetati au constatat diferenta de atmosfera si de tratament. Cum îl descrie Filiti, Blondel era calm, perspicace, prietenos, inspirând încredere. Blodel era interesat sa afle ce este cu aceasta miscare. Tinerii legionari i-au explicat cu entuziasm fenomenul legionar, în asa fel încât Blondel a fost impresionat de doctrina lor.

Ca urmare a acestor anchete, prin care au trecut toti detinutii, regimul celor închisi, de când a venit Blondel, s-a ameliorat. Blondel avea atâta încredere în legionari încât, când acestia aveau ceva de facut în oras, îi lasa fara paza, fiind sigur ca se vor întoarce. Adeseori lipseau toata ziua.

S-a mai întâmplat ceva care a avut efectul unui detonator asupra soartei celor internati. Tatal lui Dionisie Ghermani, profesorul Ghermani, decanul Facultatii de Constructii de la Politehnica din Bucuresti, hidraulician emerit si specialist în teoria similitudinilor, este invitat la Paris, la un congres în specialitatea lui. La o receptie întâlneste pe Generalul Bethourd, guvernatorul militar al zonei franceze de ocupatie din Austria. În cursul conversatiei cu Bethourd, Profesorul Ghermani îi spune ca are un fiu în zona franceza de ocupatie, la Innsbruck, într-un lagar. Generalul promite ca se va interesa de soarta lui. Într-adevar, Biti Ghermani este primul eliberat, în August. Anchetele lui Blondel se terminasera. În cursul lunii Septembrie 1946 au urmat alte eliberari. Ultimul lasat pe picior liber a fost Grigore Filiti. În luna Octombrie, lagarul Reicheanu fusese evacuat de toti Românii internati.

Din acel moment, Blondel a ramas un prieten devotat al cauzei românesti si a facut parte din echipa de instructori francezi care au pregatit pe legionarii selectati sa fie parasutati în tara.

Cei trei rauvoitori de la Innsbruck, care si-au denuntat proprii lor frati de credinta si idealuri au fost si ei niste victime în fond, un subproduct al "înaltei" scoli legionare a lui Papanace. Îmbâcsiti de atmosfera de ura propagata de acesta în lagar, au savârsit aceasta fapta degradanta.

Dumnezeu si-a aratat înca o data mila fata de Miscare, salvând de la o disparitie sigura pe camarazii internati la Innsbruck.

Nici camarazii de la Salzburg n-au fost scutiti de atentatul delatiunii. Si pe la ei s-a pripasit un legionar dizident, care a fost recrutat de serviciile americane. Este vorba de un oarecare Tudose, care în tara fusese întrebuintat la biroul Corpului Muncitorilor

Legionari. Refugiat în Germania dupa evenimentele din Ianuarie 1941. Când s-a produs dizidenta din lagar, el s-a atasat grupului minoritar.

La Viena a dus o existenta marginala si a reaparut dupa razboi la Salzburg ca informator al serviciilor americane militare. Tudose nu a avut nici o participare în arestarile din Bad Gastein. În schimb, Americanii s-au servit de el pentru a identifica elementele legionare din Salzburg. Prin denunturile lui, au fost arestati si internati în lagarul Glasenbach legionarii Neata Spiridon din Muscel si Ion Radulescu din Prahova. Acesta din urma l-a descoperit pe Tudose când era internat în lagar, gratie destainuirii unui ofiter american la ancheta. De la biroul acestuia, aratând în curte un individ, i-a spus lui Ion Radulescu: "Acesta v-a denuntat". Uitându-se la el bine, pe fereastra, Ion Radulescu l-a recunoscut imediat, caci fusesera împreuna în lagar. Ion Radulescu a comunicat descoperirea lui si mie si altor camarazi.

Între cei denuntati si care erau pe punctul sa fie arestati se aflau si camarazii Vasile Mailat si Gica Tase. Dar acestia, aflând de primele arestari, s-au refugiat la timp în Bavaria, unde Americanii nu s-au legat de legionari. Ceilalti doi, Neata si Radulescu, au facut un an si jumatate de lagar, fiind eliberati abia în Mai 1947.

18. PIERDERI GRELE

Sfârsitul razboiului, pe lânga necazurile inerente pribegiei si a nesigurantei în care traiam în diversele zone de ocupatie, ne-a provocat pierderi grele în rândul celor mai buni camarazi pe care-i aveam. Aceste pierderi nu s-au datorat represaliilor aliate, ci unor episoade de alta natura, provocate de banditismul aparut dupa razboi. Voi expune aceste tragice cazuri de disparitie a unor legionari de elita, când se încheiasera ostilitatile, în mod individual, privind soarta fiecaruia.

1. Corneliu Georgescu

Cum am scris, pe Corneliu Georgescu l-am rugat sa se duca la Döllersheim, ca sa supravegheze evacuarea trupelor din acest lagar si îndreptarea lor spre Bavaria, care cadea în zona americana de ocupatie. Îl credeam în acest lagar, când ma pomenesc cu el la Alt-Aussee, în ultimele zile, înainte de a pleca si eu în munti. Se întorsese îngrijorat de soarta mea. Noi eram atunci pe punctul sa parasim Alt-Aussee si sa ne asociem detasamentului Eichmann, în operatia Wehrwolf. Nu cutezam sa-l iau în echipa ce-o constituisem atunci, tocmai gândindu-ma la supravietuirea lui. Era prea mare ca sa-l sacrific în aceasta întreprindere riscanta. Atunci am ales doi camarazi de elita, pe Traian Puiu si Vasile Mailat, ca sa-l însoteasca în pribegie si sa aiba grija de el la tot pasul.

Corneliu Georgescu a plecat împreuna cu cei doi însotitori pe drumuri numai de ei stiute. Dupa câteva zile, au ajuns în localitatea Mittersill. Aici, Traian Puiu s-a despartit de ei pentru câteva zile pentru a vizita o cunostinta dintr-un sat din apropiere, unde spera sa gaseasca si un adapost pentru toti. Corneliu Georgescu a ramas numai cu Vasile Mailat. Deodata apare în aceasta localitate, Mittersill, un curier trimis de Vasile Iasinschi de la Kitzbühel, unde, cu ajutorul lui Gamillscheg, au obtinut camere la marele hotel din localitate. Înainte de a se stabili definitiv la Bad Gastein, Corneliu Georgescu, pentru a veni în ajutorul lui Iasinschi, a acceptat sa ramâna câteva zile singur, pâna la întoarcerea lui Mailat. Ce s-a întâmplat în aceasta perioada nimeni nu stie, în timpul

absentei lui Mailat. Când s-a întors Mailat de la întâlnirea cu Iasinschi, nu l-a mai gasit pe Corneliu Georgescu la Mittersill. Îsi daduse întâlnire cu Corneliu Georgescu într-un anumit loc, dar nu aparuse aici. A rascolit tot orasul, cu acelasi rezultat negativ. A întrebat pe oamenii de pe strada în dreapta si în stânga, dar nimeni nu a putut sa-i dea vreo informatie. Atunci Mailat a presupus ca, poate, Corneliu Georgescu si-a pierdut rabdarea si a plecat de unul singur. Din acel moment nimeni nu a mai aflat nimic de Corneliu Georgescu. Disparuse fara urma din Austria.

Târziu de tot, în 1950, Dr. Ion Fleseriu, sibian ca si el, a reluat cercetarile la Mittersill. S-a interesat pe la autoritati si a aflat ca în acele zile tulburi, din primavara anului 1945, un necunoscut a fost gasit mort pe strazile orasului Mittersill si a fost îngropat în cimitirul din localitate. Dr. Fleseriu a reusit sa obtina autorizatia de a se face dezgroparea. Când i-a vazut osemintele, l-a identificat dupa operatia ce-o avusese în tinerete la un genunchi si de care stia el.

A fost din nou înmormântat într-un alt loc si de atunci mormântul de la Mittersill a devenit loc de pelerinaj pentru toti legionarii din lumea libera. În fiecare an, în cursul lunii Iunie, se aduna supravietuitorii la Mittersill, unde se face slujba la cimitir si apoi în sedinta solemna se comemoreaza viata si faptele Comandantului Bunei Vestiri, Corneliu Georgescu.

Dupa toate probabilitatile, a cazut victima unor banditi, care l-au jefuit de banii ce-i avea.

2. Ion Ionica si Vladimir Cristi

Pe Ion Ionica l-am întâlnit la Innsbruck înaintea Craciunului, tocmai când ma pregateam sa trec muntii în Italia. În camera lui mobilata, am dormit câteva nopti.

Cum am povestit mai înainte, cu Crivat, Borobaru si Mailat, am trecut muntii pe la pasul Brennero îndata dupa Craciun. Nu stiu în ce împrejurari Ion Ionica s-a întâlnit la Innsbruck cu Ministrul Vladimir Cristi si au planuit împreuna trecerea în Italia. Din câte am aflat mai târziu, destul de vag, au dat peste o calauza de origine croata, care si-a luat angajamentul sa-i treaca în Italia, pentru o anumita suma de bani si pentru tigari. Însotiti de aceasta calauza, au pornit peste munti în Italia, nu stiu daca pe la Brennero sau prin alta parte, si, din acel moment, nu s-a mai stiut nimic de soarta lor. În Italia nu au ajuns niciodata si nici nu s-au aflat trupurile lor pe undeva. Probabil ca au fost ucisi de calauza, care i-a omorât pentru a-i jefui. Trupurile lor le-a azvârlit undeva într-o prapastie si asa se explica lipsa oricarei urme de la ei.

2. Emil Bulbuc

Emil Bulbuc a cazut si el victima banditismului provocat de starile nefaste ale razboiului. De asta data asasinarea lui de un bandit s-a petrecut sub ochii mei. Ma pregateam sa trec din Italia în Franta, în vara anului 1947. Ca drum de trecere clandestina a frontierei am ales Muntii Alpi. Totul a fost pregatit amanuntit. Însotitorul meu era Paul Popescu, ce locuia la Milano. De partea cealalta a muntilor ma asteptau Marcel Ghinea si Petre Ponta, stabiliti la Paris. Pentru a urca creasta muntilor, trebuia sa ajungem într-o localitate de granita, al carui nume nu mi-l mai amintesc. O prima halta cu autobuzul

trebuia sa o facem de la Torino la Costigliole de Saluzzo. De aici, cu un alt autobuz, la localitatea de frontiera.

Unicul meu însotitor era la început Popescu Paul. Dar ce s-a întâmplat? Tocmai atunci venise la Bergamo, unde locuiam de mai multa vreme împreuna cu Toader Ioras, Dr. Emil Bulbuc de la Roma. El ne-a surprins tocmai în zilele premergatoare plecarii de la Bergamo la Milano si de aici la Torino, de unde trebuia sa continuam drumul spre munti.

Aflând de planul nostru, Bulbuc mi-a comunicat ca vrea sa mearga si el cu noi pâna la frontiera, pentru a veghea pe traseul italian asupra sigurantei noastre. El are acte italiene si vorbeste perfect limba italiana, încât ne poate fi de folos în legitimarea noastra pe la autoritatile italiene. Eu am insistat sa nu mearga cu noi. Ne vom descurca singuri. Paul Popescu e un om cu o minte agera si vorbeste bine limba italiana. Parca aveam o presimtire. Dar n-a fost chip sa-l înduplec pe Bulbuc sa renunte la gândul lui. Asa se face ca am plecat toti trei de la Milano la Torino si de aici în munti.

La Costigliole di Saluzzo am ajuns cu autobuzul înainte de masa. Informându-ne de celalalt autobuz, care urca spre frontiera, aflam ca nu avea legatura decât la 5 dupa masa. Ce sa facem în acest interval? Dupa o gustare sumara, ne-am uitat spre vale si acolo serpuia un râu frumos între salcii. Ce ne-am zis? În loc sa stam asteptând autobuzul în sat, sa coborâm la vale si sa ne asezam pe malul acestui râu primitor, unde ne putem odihni câteva ore la umbra salciilor, pâna la plecarea autobuzului. Era în Iulie.

Ne-am luat bagajele, am trecut podul si ne-am asezat pe malul râului. Stateam linistiti, fara alta grija, sa treaca timpul cât mai placut. Cam la o ora de când sedeam pe iarba la marginea râului, deodata apare în fata noastra un tânar, iesind din paduricea de salcii. Nu i-am dat la început importanta, crezând ca a venit si el sa admire peisagiul. Dar observam în mâna lui un revolver, pe care îl îndreapta apoi spre noi. Ce vrea asta? Ne-am ridicat si Emil Bulbuc l-a întrebat ce vrea, îndreptându-se curajos spre el. Eu cu Paul Popescu ne-am tras îndaratul unor copaci. Tânarul cu pistolul arata spre un geamantan de piele al lui Emil Bulbuc si face chiar un gest sa-l ridice. Emil Bulbuc se repede atunci la el si îi smulge geamantanul din mâini. Eu am strigat atunci lui Emil: "Nu te opune. Lasa sa ia geamantanul". Dar Bulbuc nu asculta. Sta lânga geamantan cutezator. Atunci tânarul se retrage câtiva pasi si îndreapta pistolul spre Bulbuc. Auzim o împuscatura si atunci îl vedem pe Emil Bulbuc prabusindu-se la pamânt, dând un tipat fioros, asa de puternic ca se putea auzi pâna departe. Atunci pistolarul însfaca geamantanul lui Bulbuc si dispare în tufis. Noi ramânem ascunsi dupa copaci, privind la Emil Bulbuc, care nu mai misca. Dupa câteva minute, presupunând ca a plecat ucigasul, ne apropiem de Emil Bulbuc întins pe iarba. Murise. Fusese lovit drept în inima.

Ce sa facem acum? Situatia noastra era grea. Autorul crimei disparuse si ramasesem numai noi lânga Bulbuc, care venisem cu el. Dupa cum era si firesc, primele banuieli, pâna la descoperirea ucigasului, ar fi cazut asupra noastra. Ne-am hotarât sa mergem la postul de carabinieri si sa explicam ce s-a întâmplat. L-am lasat pe Emil Bulbuc si bagajele noastre pe malul râului si ne-am urcat pe podul care duce în sat. Dar, pe la mijlocul lui, apar carabinierii, în frunte cu seful lor. Cum ne vede, ne pune catusele si ne duce la cazarma lor. În spatele carabinierilor era o multime de locuitori din sat care,

alarmati de împuscaturi, venira sa vada ce este. Se uitau cu ura la noi, gata sa ne linseze. Toti credeau ca noi suntem niste contrabandisti si am împuscat pe tovarasul nostru în urma unei certe sângeroase. Un *reglement de comptes*, cum se spune. Cu mare greutate carabinierii ne-au luat sub protectia lor, pentru a nu cadea victima furiei populatiei.

Ajunsi la cazarma carabinierilor, am fost condusi la închisoare, fiecare separat, si apoi, imediat, la o prima ancheta. Versiunea lor era ca noi doi, Paul Popescu si eu, l-am omorât pe Emil Bulbuc, pentru niste chestiuni banesti. Situatia mea era si mai grea, caci aveam acte false. Daca s-ar fi descoperit adevarata mea identitate, m-as fi putut apara mai usor, dar riscam sa fiu extradat în tara. Noi am protestat, am explicat cum s-a întâmplat cazul, am descris cât am putut mai bine pe tânarul care ne-a atacat, dar carabinierii au ramas sceptici. A doua zi trebuia sa vina judecatorul de instructie de la Cuneo, pentru a ne lua un nou interogatoriu.

A doua zi s-a lamurit cazul printr-o adevarata minune dumnezeiasca. În apropiere de malul râului, un om mai în vârsta, de vreo 50 de ani, trecea tocmai atunci când am fost atacati. A auzit împuscaturile si a vazut fugind cu o bicicleta pe tânarul criminal, în speranta ca nu va fi observat de nimeni. Omul acesta din sat, care avea o mosioara prin apropiere, s-a dus la carabinieri si le-a povestit ce-a vazut. Tânarul a fost arestat si adus la cazarma gardienilor. Supus interogatoriului de rigoare, a tagaduit pâna în ultima clipa, încât seful care conducea cercetarile nu stia ce sa creada. Atunci s-a decis sa faca o confruntare între mine si el. Eu l-am recunoscut imediat. Seful carabinierilor ne-a lasat singuri, în speranta ca ramânând numai amândoi, se va ajunge la o clarificare. El continua sa creada ca între noi si tânarul pistolar a fost o complicitate. Ramas singur cu el, tânarul îmi spune pe un ton amenintator ca daca spun ceva "ma omoara si pe mine". Cum nu auzeam bine înca de pe vremea aceea, i-am facut semn ca nu pricep. Atunci el a strigat mai tare. Soarta lui se pecetluise. În camera alaturata pândea seful carabinierilor conversatia noastra. Existau acuma doua marturii contra lui, a omului ce l-a vazut fugind de la locul crimei, si propria lui declaratie amenintându-ma ca ma omoara.

Peste câteva ore, *ha confesado*, cum spun italienii. Noi am fost eliberati si ne-am prezentat apoi la judecatorul de instructie Vaccario din Cuneo. Am facut declaratiile cuvenite, am avut o noua confruntare cu tânarul si apoi ne-am întors la Costigliole de Saluzzo, pentru înmormântarea lui Emil Bulbuc. De asta data întreg satul a participat la funeralii. Toti aveau ochii înlacrimati. Cum ni s-a spus, tânarul care l-a împuscat pe Emil Bulbuc fusese un temut partizan pe timpul razboiului. Pentru el, a omorî un om nu era nimic. Tânarul se chema Mario Colombero. A fost condamnat la 18 ani închisoare. La interogatoriu, la Cuneo, a marturisit ca el credea ca noi suntem niste bogati negustori de paduri si ca am venit pe acolo ca sa facem tranzactii cu lemn de padure. Geamantanul lui Bulbuc, pe care îsi pusese ochii, era doldora de bani. Dar nu aflase în el decât 50 de dolari, bani de care aveam nevoie dupa ce vom ajunge în Franta.

Dupa Corneliu Georgescu, dupa Ion Ionica si Vladimir Cristi, plateam al treilea tribut banditismului postbelic, în persoana lui Emil Bulbuc.

19. ALTE PIERDERI

Fiind înca la Alt-Aussee, am primit vizita ofiterilor legionari Viorel Boborodea si Ilie Rotea, care erau detasati pe frontul din Slovacia si operau în cadrul organizatiei IC.

Acestia venisera îngrijorati tot de soarta mea. Îmi facusera propunerea ca, la sfârsitul razboiului, sa ma retrag la Bratislava, unde ei aveau o buna ascunzatoare. Locuiau la o familie slovaca de toata încrederea si aici puteam sa stam cât vrem si în toata siguranta, chiar daca pleaca Nemtii si vin Rusii. În Austria si Germania, legionarii vor fi urmariti si dupa toate probabilitatile vor fi predati guvernului din tara, unde îi asteapta moartea sau în cazul cel mai bun o lunga închisoare. Propunerea lor mi s-a parut atragatoare în acel moment, dar le-am comunicat ca eu sunt legat de prietenii mei germani si trebuie sa ma retrag la munte cu ei. Nu pot sa dispar pentru a lua drumul Bratislavei.

Dar ce s-a întâmplat cu Rotea si Boborodea? Gazda lor, de a carei fidelitate jurau, a doua zi dupa ce Nemtii au evacuat Bratislava si au intrat partizanii slovaci, i-a denuntat acestora. Arestati, acestia i-au predat Rusilor, iar Rusii, dupa un oarecare timp de detentiune, i-au dat pe mâna comunistilor români. Au fost judecati si condamnati la multi ani închisoare. Ilie Rotea a murit în închisoarea Târgu-Ocna, iar Viorel Boborodea a iesit de la Aiud în 1964.

Ceva asemanator s-a petrecut cu avocatul Vica Negulescu. Acesta era cu mine la Alt-Aussee, facând parte dintre functionarii guvernului. Vica Negulescu era Secretar General la Presedintia Guvernului si el mi-a redactat toate decretele ce le-am semnat în calitate de presedinte de consiliu.

În perioada când procedam la împrastierea efectivelor noastre de la Alt-Aussee în spatiul austro-german, vine Vica Negulescu la mine cu o propunere de retragere din zona periculoasa a Austriei, unde desigur toate capeteniile nationaliste vor fi cautate si arestate de Aliati. Cum vedea el salvarea mea? În Croatia. Prietenii din organizatia Ustascha ne vor ajuta sa stam la ei, pâna ce ne vom putea retrage într-un loc mai sigur. Propunerea lui Vica Negulescu nu mi-a surâs de la început. Croatia era prada razboiului civil. Partizanii lui Tito se apropiau de Zagreb, iar trupele germane se retrageau spre Austria. Nu numai ca nu am acceptat propunerea lui, dar l-am sfatuit sa nu faca greseala sa-si caute scaparea în aceasta tara, de unde lumea fugea. Croatia era în acel moment cel mai nesigur loc din Balcani. I-am atras atentia asupra primejdiilor la care se expune.

Dar Vica Negulescu n-a ascultat de sfatul meu. A mai convins si pe alti legionari sa mearga cu el, între care pe Ion Cengher si un grup de fete. Cum era de prevazut, în Croatia au fost arestati de partizani si apoi predati Românilor. Cengher a fost omorât pe strada, la Masov, de un comunist evreu, iar Vica Negulescu si-a sfârsit zilele în închisoare, dupa ce a fost supus la mari cazne.

Fratii Hanu, Vasile si Traian, s-au întors în tara biruiti de dorul de glie. Vasile Hanu mi-a marturisit chiar din perioada când eram împreuna la munte, ca daca scapam de aici, el nu se mai opreste pâna la Alba Iulia. E satul de pribegie si de statul printre straini.

Într-adevar, dupa ce ne-am despartit, Vasile Hanu a plecat la Linz, unde l-a cautat pe fratele lui Traian. Amândoi au luat apoi directia spre rasarit, trecând prin Ungaria. Dar în România nu s-au bucurat decât de câtiva ani de libertate. Au fost arestati în 1948 si dupa 16 ani de închisoare la Aiud, au fost pusi în libertate, în 1964, odata cu toti detinutii.

Daca examinam calculele ce si le-au facut acesti camarazi care au preferat sa-si caute

salvarea în alte tari decât în spatiul austro-german, constatam la origine o parere justa, dar care, pâna la urma, s-a dovedit a fi falsa. La sfârsitul razboiului, cine putea indica cu precizie unde e pamântul fagaduintei, adica în ce parte a Europei ne vom putea salva? Eu însumi nu puteam sa dau un sfat bun celor ce îmi puneau aceasta problema. De aceea am preferat sa las fiecaruia libertatea de actiune, împrastiindu-se în toate partile. Din acel moment, raspunderea salvarii cadea asupra fiecaruia. Cei ce au optat pentru Slovacia, Croatia si România, si-au facut socoteala ca regiunea cea mai primejdioasa e Germania, cu anexa ei austriaca. Aliatii îsi vor descarca toata furia lor contra poporului care a tolerat aparitia national-socialismului. Aici nu va mai fi scapare pentru nimeni. Nu numai capeteniile national-socialiste, dar si colaboratorii lor din alte natiuni vor suferi urgia razbunarilor. Din aceasta perspectiva, camarazii care au preferat sa se îndrepte spre rasarit aveau dreptate.

Dar iata ca tocmai spatiul austro-german, dupa primul val de represalii, în anii 1945-1946, a oferit mai mari posibilitati de salvare decât tarile presupuse a fi mai sigure. De ce? Pentru ca în Slovacia, în Croatia, în Ungaria, în România, s-a instalat comunismul cu toate ororile imaginabile, în timp ce Germania de Vest si Austria au fost crutate de Aliati, bucurându-se de libertate si de un regim democratic.

Dar aceste configuratii politice apartin domeniului imprevizibilelor. Imprevizibile istorice pe care nimeni nu le putea descifra la ora capitularii Germaniei.

Camarazii care au plecat spre rasarit, au facut un calcul just, dar care a fost anulat ulterior de statutul bolsevico-totalitar care a decis de soarta acestor state. Germania de Vest si Austria, prin decizia învingatorilor de atunci, au cazut în zona libertatii, în timp ce tarile din rasarit au suferit rigorile stalinismului.

Tocmai noi, care am ramas în zona germana, am putut sa ne salvam, în timp ce camarazii care au apucat directia rasaritului au cazut în robia comunismului.

20. AVIOANELE MORTII

Ultimul zbor spre tara s-a realizat de la aeroportul Wells, în a doua jumatate a lunii Martie 1945. Atât prin numarul celor îmbarcati, cât si prin materialul ce-l transporta, reprezenta un *summum* al guvernului de la Viena, în colaborare cu autoritatile germane, de a ajuta miscarea de rezistenta din tara.

Initiativa nu ne-a apartinut noua, ci Abwehr-ului. De asta data nu mai era Pffeifer care organiza zborul, ci seful lui imediat, un Capitan tot din Abwehr al carui nume nu-l mai retin.

Eram la Alt-Aussee când s-a procedat aceasta expeditie. Din întâlnirile mele cu acest Capitan, am descoperit în persoana lui nu numai pe profesionistul antrenat în aceste zboruri, dar si un luptator idealist si entuziast.

Ce spunea el? Acest zbor se va face cu cele mai bune avioane ce ne-au ramas, era vorba de doua; el mai era semnificativ si prin încarcatura lor pretioasa. Sute de milioane de lei, devize si piese de aur în cantitati abundente. Apoi arme de tot felul. De la pistoalele cele mai bune pâna la pusti-mitraliera. Am golit magazinele Abwehr-ului de tot ce avea mai

bun, spunea el, ca sa nu ajunga în mâna inamicului. Era ultima expeditie organizata de Abwehr si ne-am gândit sa-i dam o neobisnuita amploare. Ne vor însoti cei mai experti piloti si vor participa si din partea noastra elemente de elita. Va fi asadar o operatie mixta. Rostul ei este sa ajute nu numai miscarea nationala de rezistenta, dar si pe compatriotii nostri germani care sunt amenintati sa fie deportati în Siberia.

Din partea guvernului de la Viena mi-a cerut un grup de legionari care, dupa aterizare, sa puna la adapost materialul si sa faca legatura cu grupele de luptatori din munti si cu organizatia clandestina a *Volksdeutsche* din Ardeal.

Într-adevar amploarea acestei expeditii nu se putea compara cu nici unul din zborurile anterioare. Aceste avioane nu vor lansa oamenii cu parasuta, ci ele însele vor ateriza în locurile alese si cei din ele se vor îngriji apoi de scoaterea materialului si punerea lui în siguranta. Am fost impresionat de expunerea Capitanului. Ma gândeam la oamenii care luptau în munti si la imensul ajutor ce l-ar primi daca aceste avioane ar ajunge cu bine la locul de destinatie. Zborul era cu atât mai important cu cât seful Abwehrului din Austria participa la el, asumându-si riscurile tuturor.

Mai era o chestiune. Mi s-a comunicat ca zboruri cu parasutare nu se vor mai face, desi existau înca multe elemente disponibile, pregatite în scolile speciale. Aceasta era ultima oportunitate. Ma gândeam si la punerea la adapost a elementelor noastre. Cum e mai bine? Sa ramâna aici, riscând sa fie arestate de serviciile aliate si apoi predate guvernului din tara, sau sa dispara în masa româneasca? Era o dilema greu de rezolvat.

În acest timp s-a mai ivit o noua problema care m-a determinat sa aprob acest zbor. Camarazii germani SD din România mi-au comunicat ca, dupa caderea lui Stoicanescu, organizatia legionara îsi pierduse din eficacitatea ei. Petrascu singur nu putea face fata actiunilor de pe teren. Ar fi necesar sa fie ajutat de cineva de la Viena. Acest mesaj l-am primit pe la începutul lui Martie. Ce m-am gândit atunci? Petrascu are nevoie de un ajutor. La Viena aveam în rezerva pe Dr. Iosif Dumitru, un bun organizator si un luptator de prima linie. Ma voi folosi de acest ultim zbor ca sa-l trimit în tara pe Dr. Dumitru, ca ajutor al lui Petrascu. Era un motiv în plus ca sa îmi dau aprobarea la savârsirea acestui zbor. Întaream si organizatia din tara cu plecarea lui Dr. Dumitru.

M-am întâlnit la Wells, înainte de plecare, cu Dr. Dumitru si i-am dat instructiunile necesare. În aceasta localitate s-au concentrat toti cei destinati sa plece în tara. Numarul lor total era de aproape 20. Între ei fratii Monoranu din Neamt si aviatorul Cicero Popescu, venit recent la Viena. I-am vazut pe toti, le-am strâns mâna si le-am urat mult noroc si paza Domnului. Erau doua avioane gata de plecare la Wells. Zborul s-a efectuat pe la sfârsitul lunii Martie 1945.

De atunci nu am mai auzit nimic de ei. Legaturile cu tara fusesera întrerupte, iar noi de la Alt-Aussee ne-am risipit care încotro. Târziu de tot, prin 1947, am auzit de soarta tragica a acestei expeditii. Cele doua avioane s-au prabusit undeva prin Muntii Argesului. Cea mai mare parte a celor aflati în avioane au pierit în acest accident. Dr. Dumitru a murit si el. Ar fi scapat cu viata doar câtiva legionari, care apoi s-au ascuns.

Când am aflat m-am cutremurat de durere. Zborul în care îmi pusesem atâtea nadejdi a luat calea eternitatii.

21. GRUPUL ABANDONATILOR

În vederea parasutarii, un grup de 20-25 persoane a fost cules de la diferite scoli speciale si concentrat într-un sat din nordul Austriei. Aici oamenii au fost încartiruiti într-o scoala din sat. Seful acestui grup era Bucur Stanescu, grupul fiind format din legionari si subofiteri veniti în Germania la scolile de specializare. Printre legionari, figuri mai cunoscute erau Nicu Marinescu, Costica Oprisan, Nicolae Paul, Dumitru Cretu, Dr. Ighisan.

Grupul fusese împartit în echipe de 3 persoane, dintre care una trebuia sa fie un telegrafist. Asteptarea a durat mult si promisiunea parasutarii întârzia. Grupul a fost deplasat dintr-un loc într-altul, pentru a se asigura secretul operatiei.

În cursul lunii Aprilie, dupa ce Rusii se apropiau de Viena, sefii grupului si-au dat seama ca parasutarea nu mai este posibila. Într-adevar ofiterii germani de legatura disparusera si ei. Practic grupul era abandonat. Atunci sefii grupului, Nicu Marinescu, Oprisan si Cretu, iau hotarârea sa plece spre tara, strabatând Ungaria în mars, strecurându-se clandestin spre frontiere. Dar nu aveau arme suficiente. Atunci Nicu Marinescu propune ca 2-3 legionari sa plece voluntar la Döllersheim si sa se întoarca cu armele necesare. S-au anuntat voluntar Dumitru Cretu, Nicolae Paul si un subofiter. Ajunsi la Döllersheim au gasit aici pe Ilie Smultea, subofiter în regimentul 2. Cu ajutorul lui si-au procurat armele necesare, le-au încarcat în niste rucsacuri si au plecat sa se întoarca la camarazii lor.

Trenurile nu mai functionau din cauza deselor bombardamente. Atunci au luat-o pe jos, cu gândul sa ajunga la localitatea unde erau încartiruiti cât mai repede. Dar, în drumul lor, au fost prinsi, ca într-un cleste, la frontiera austro-germano-ceha, de trupele americane care înaintau din vest si trupele rusesti care veneau din rasarit. S-au refugiat într-o padure, unde au gasit o casa de munte. Aici au fost descoperiti de o patrula americana, care i-a luat prizonieri. Au fost dusi la statul major al unitatii, unde au fost anchetati. Dupa mai multe peripetii, au reusit sa se sustraga vigilentei americane si sa se elibereze singuri.

Grupul initial format din peste 20 de oameni s-a împrastiat. Unii au plecat în tara, altii au ramas în Austria.

Între cei plecati în tara a fost si Costica Oprisan, a carui viata de martir a fost înfatisara de mai multi autori în scrierile lor.

22. GUVERNUL DE LA VIENA DIN PERSPECTIVA ISTORIEI

Guvernul de la Viena – desi sunt multi care vor sa-l ignore sau sa-l treaca între efemeridele istoriei – a avut un rol decisiv în viata neamului nostru pâna la Marea Revolutie din Decembrie 1989. Acest guvern a fost factorul care a asigurat legatura si continuitatea între vechea România, asa cum iesise din primul razboi mondial, si România subjugara si cazuta în robia comunista. Gratie acestui guvern, s-a faurit miscarea nationala de rezistenta si s-au creat premisele resurectiei din Decembrie 1989.

Este necesar ca, la sfârsitul acestei expuneri, sa înfatisam în mod sintetic importanta si

valoarea acestui guvern în asigurarea liniei de viata a neamului.

I. Salvarea onoarei nationale

Cel mai important lucru ce l-a savârsit guvernul de la Viena, în procesul istoric al neamului nostru, a fost salvarea onoarei nationale. În timp ce prin actul de la 23 August armata româna, a fost împinsa de conducatorii ei sa schimbe frontul si sa întoarca armele contra armatei germane, aliatii de ieri ai soldatilor români, cu care au luptat cot la cot contra bolsevismului pâna în Caucaz, guvernul de la Viena a creat o armata nationala, care a continuat glorioasa epopee din rasarit. Pe Schwed/Oder, un regiment român a pastrat linia frontului contra diviziilor sovietice si multi soldati ai acestui regiment au cazut în ciocniri cu trupele inamice. Contributia armatei nationale din punct de vedere al numarului n-a fost mare, dar, pe plan moral, a reprezentat un protest istoric contra acelora care si-au cautat salvarea în tradarea aliatului de ieri.

II. Continuitatea luptei anticomuniste

Guvernul national de la Viena a asigurat continuitatea luptei anticomuniste a poporului român, de când a biruit în Rusia revolutia bolsevica. Abia aparuse comunismul la vecinii din rasarit, si armata româna trece Prutul, în 1918, pentru a apara pe fratii nostri din Basarabia. În numeroasele ciocniri cu hoardele bolsevice au cazut multi soldati si ofiteri pâna ce aceste hoarde au fost azvârlite dincolo de Nistru si s-a asigurat linistea acestei provincii. În 27 Martie 1918, sub scutul armatei române, s-a proclamat alipirea Basarabiei la Patria-Mama. Izbucnind revolutia comunista din Ungaria, sub Bela Kuhn, tot armata româna si-a asumat raspunderea istorica sa sufoce acest focar de bolsevism, care amenința întreg centrul Europei.

Din acest moment, Statul Român a stat permanent de veghe pe Nistru pentru a împiedica expansiunea pericolului comunist în tara noastra.

Când conducatorii României, la 23 August, au facut greseala sa uite de toate aceste învataminte ale trecutului si sa deschida granitele tarii invaziei bolsevice, guvernul de la Viena s-a opus acestui act nesocotit si cu mijloacele ce le avea la dispozitie a continuat lupta anticomunista a poporului român. Miscarea Legionara cunostea inamicul si stia ce urmari tragice va avea pentru soarta poporului român tovarasia cu tiranii de la Moscova.

III. 12.000 de prizonieri români salvati

Guvernul român de la Viena a salvat de la moarte sigura peste 12.000 de prizonieri români internati în lagarele germane. Acestia mureau în numar mare, zi de zi, din cauza lipsei de hrana, îmbracaminte groasa si caldura. Încorporându-i în armata nationala, li s-a asigurat minimul de experienta pentru a supravietui acestei perioade grele din viata lor de ostasi.

IV. 400 de legionari din lagare în libertate

Guvernul de la Viena a salvat dintr-o situatie apasatoare si nesigura pe cei 400 de legionari internati în lagarele de la Buchenwald, Dachau si Oranienburg. Fara de formarea acestui guvern, legionarii ar fi ramas mai departe internati în lagare si cine stie daca n-ar fi cazut în mâinile Rusilor. Dupa capitularea Germanilor, acesti legionari,

împrastiati în toate tarile lumii libere, au format primele centre de rezistenta ale exilului contra cotropitorului din tara. Tot acesti legionari au asigurat continuitatea Legiunii în cei 40 de ani de pribegie.

V. Asistenta refugiatilor din tara

Guvernul de la Viena s-a îngrijit de asistenta sociala a numerosilor români refugiati din tara. Acestia si-au gasit adapost si hrana fie în diverse lagare germane fie ca s-au bucurat direct de ocrotirea autoritatilor guvernului de la Viena. Sute de români refugiati au putut gasi o mâna frateasca de ajutor din partea functionarilor de la Ministerul de Interne si al Ocrotirilor Sociale, condus de Vasile Iasinschi.

VI. Miscarea de rezistenta din tara

Guvernul român de la Viena a pus bazele miscarii de rezistenta din tara. Peste o suta de legionari, între care numerosi fruntasi ai Legiunii, au fost parasutati în România si au început acolo reorganizarea Miscarii. S-a realizat o întrepatrundere si o colaborare strânsa între legionarii veniti din Germania si legionarii liberi din tara. Din sânul acestor noi unitati s-au format apoi, la scurt interval, primele echipe de lupta contra cotropitorului si a uneltelor lui. Glorioasele fapte de arme ale acestor echipe îsi asteapta viitori istorici care sa le eternizeze faptele lor eroice. Militarii si membrii vechilor partide au venit mult mai târziu ca sa îngroase rândurile primilor luptatori legionari, dupa ce se formasera zonele de actiune în diferitele parti ale tarii.

VII. Guvernul de la Viena: expresia întregului neam românesc

Digul de împotrivire si protest ridicat de guvernul de la Viena contra aliantei cu Moscova si-a gasit confirmarea în câtiva ani pe aria întregului românism. Anticomunismul legionar s-a transformat într-o certitudine nationala. Adeziunea întregului neam românesc s-a verificat atât în tara cât si peste hotare. În tara tot mai numerosi Români si-au luat riscul de a apuca pe calea muntilor pentru a se alatura acelora care, din toamna anului 1944, au creat cuiburi de rezistenta în paduri si locuri greu de strabatut. Partidele, care au deschis granitele tarii invaziei sovietice, s-au convins si ele târziu de tot de nenorocirea ce s-a abatut asupra tarii si au cautat sa formeze un front comun cu legionarii. În exil, tot mai multi refugiati din tara si-au cautat scaparea în Occident, trecând prin primejdii de moarte pentru a ajunge în lumea libera.

Dar acest drum a fost descoperit mult mai înainte de 1948 de catre guvernul de la Viena, care a avertizat natia asupra consecintelor catastrofale ale aliantei cu Rusia, evocând spiritul testamentar al Capitanului. Acest guvern nu a facut numai retorica, ci s-a opus cu armele contra dominatiei comuniste din România, luptând alaturi de armata germana sau varsându-si sângele pe crestele muntilor.

Cei ce s-au refugiat în Occident, dupa 1948, între care multi militari si membri ai vechilor partide, au adoptat în realitate punctul de vedere al guvernului national român de la Viena. Numai acest guvern a prevazut nenorocirea ce se va abate asupra poporului nostru si a creat cea dintâi transee de rezistenta contra cotropitorului, atât în tara cât si peste hotare. În concluzie, singura pozitie care a rezistat la toate intemperiile politice, în

confruntarea dintre poporul român si bolsevism, a fost cea reprezentata de guvernul de la Viena.

VIII. Echipa Tanase – Golea – Samoila

În tara luptele de partizani contra poterelor vrajmase s-au desfasurat în toate regiunile favorabile acestei actiuni: în Bucovina, în Muntii Apuseni, în Banat, în Muntii Fagarasului, pe Târnave, în Arges, în Moldova, în Dobrogea, pe Parâng. Legionarii din afara hotarelor nu au privit doar ca simpli spectatori la aceasta ciocnire de moarte cu navalitorul de peste Nistru. O echipa de legionari din lumea libera s-a întors în tara pe calea aerului si timp de trei ani, 1950-1953, s-a înfruntat cu stapânirea straina, ridicând moralul celor din închisori si umplând de mândrie neamul nostru cu faptele lor legendare. Ei n-au facut decât sa continue actiunea temerara a legionarilor parasutati în tara pe timpul guvernului de la Viena. Ei au cazut în înclestarea cu inamicul, dar hotarârea lor de a se întoarce în tara din lumea libera, unde se bucurau de o viata tihnita si lipsita de primejdii, îi înalta între marii eroi ai istoriei noastre.

IX. Doua carti epocale

Tot guvernului de la Viena, ca o proiectie mai îndepartata a lui, se datoreaza aparitia a doua lucrari istorice monumentale, care expun tragedia neamului nostru între cele doua razboaie.

E vorba mai întâi de lucrarea fostului ministru de externe al României si apoi al guvernului de la Viena, Mihail Sturdza, cu titlul *România si sfârsitul Europei*. A doua lucrare relateaza faptele de arme al razboiului purtat de Români contra Uniunii Sovietice, 1940-1944, si este scrisa de Generalul Platon Chirnoaga.

Amândoua cartile nu s-ar fi putut realiza decât în atmosfera de libertate din lumea libera. Autorii lor, ca membri ai guvernului de la Viena, s-au bucurat de libertate din partea Aliatilor, care au apreciat atitudinea dreapta si curajoasa a acestui guvern. Sub ocrotirea puterilor occidentale, au putut sa lase posteritatii aceste marturii nepretuite despre lupta poporului nostru pe câmpul de onoare pentru libertate si independenta. Sunt unicele lucrari existente care înfatiseaza, cu competenta si respect al adevarului, drama neamului nostru între cele doua razboaie.